

T. C.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ÂŞIK KUL FANÎ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HURİ SELCEN KAYA

DANIŞMAN

DR. HATEM TÜRK

GİRESUN - 2018

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Huri Selcen Kaya'nın "Âşık Kul Fâni Üzerine Bir Araştırma" başlıklı tezini incelemiş olup aday 11.07.2018 tarihinde, saat 10:00 da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Aday çalışma, sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmzası
Üye (Başkan)	Dr. Öğrt. Üy. Cavit ÖZEL	
Üye	Dr. Öğrt. Üy. Emine Bilgehan TÜRK	
Üye	Dr. Öğr. Üy. Hatem TÜRK	
Üye		
Üye		

ONAY

...../...../201..

Doç. Dr. Güven ÖZDEM

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum "Âşık Kul Fâni Üzerine Bir Araştırma" adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

12/05/2018

Huri Selcen KAYA

(İmza)

ÖN SÖZ

Âşık şiirinin yaratana, yaşatanı, temsilcileri ve icracıları olan âşıklar ve onların oluşturduğu edebiyat, Anadolu içinde kültüre kök salan birer çınardır. Âşıkların şiirinden toplumun yaşayışını, örf ve âdetini, inançlarını, dünyaya bakışını, görmek mümkündür. Bundan dolayıdır ki bu alanda yapılan çalışmalar sadece *edebiyata* ve *halk bilimine* hizmet etmekle kalmaz sosyoloji, psikoloji, tarih ve siyaset bilimine veri temin etmektedir. Özellikle derleme çalışmalarıyla, sözün uçmadan yazıya geçirilmesi sayesinde, bilim dünyası yeni bir kaynak elde etmektedir.

Sivas, şairlerin deryası olarak bilinmektedir. Biz de bu çalışmayla bu deryaya bir damla eklemek istedik. Bundan dolayı Âşık Kul Fanî'nin şiirleri üzerinde teknik ve içerik olarak incelemelerde bulunduk. Gönül isterdi ki Kul Fanî de bu çalışmamızın bittiğini görebilseydi ancak ömrü yetmedi. Yine isterdik ki şiirlerin muhteva incelenmesinde Kul Fanî'nin hangi duygularla ve hangi sebeple şiirlerini söylediğini de derleyebilseydik ancak âşığın ani ölümü çalışmanın bu tarafını eksik bırakmıştır.

Bu çalışmada öncelikle danışmanım saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Hatem TÜRK'e bitmez sabrından ve idealistliğinden dolayı; lisans döneminden hocam öğrencilerine edebiyatı, halk bilimini, azim ve kararlılıkla sevdiren, Âşık edebiyatının mihenk taşı Sayın Dr. Doğan KAYA'ya yardımlarından ötürü teşekkürü bir borç bilirim. Çalışmamızda, Kul Fanî hakkında bilgi veren Kul Fanî'nin yakın arkadaşı Âşık Erkanî'ye (Yavuz Altay), SİFOHOD Dernek Başkanı Ahmet Ayık'a, dernek üyelerine ve Kul Fanî'nin oğlu Abdülsamet Güler'e katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Giresun - 2018

Huri Selcen KAYA

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Âşık Kul Fâni Üzerine Bir Araştırma

Huri Selcen KAYA

Giresun Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Hatem TÜRK

Giresun-2018

Âşık edebiyatı kökleri Sözlü Edebiyat Dönemi'ne dayanan bir gelenektir. Türk kültürü içinde var olmuş, değişmiş ve gelişim göstermiştir. Dönemlerin kültürel, siyasi ve sosyal şartları bu geleneğin etki sahasının artmasına ya da azalmasına sebep olsa da gelenek günümüze kadar ulaşmayı başarmıştır. İslamiyet öncesi kam, baksı, şaman, ozan, oyun isimleriyle anılan ve hekimlik, din adamlığı, büyücülük gibi yönleri de bulunan kişilerce kopuz eşliğinde icra edilen bu gelenek, İslamiyet etkisiyle Hak âşığından hareketle âşık, ozan, saz şairi, halk şairi gibi isimlerle anılmaya başlanmış ve bu dönemde diğer özelliklerini (büyücülük halk hekimliği vs.) kaybederek şiir söyleyen saz çalan, halk hikâyesi anlatan kişilere dönüşmüştür. Bu kültür temsilcileri yüzyıllar boyunca Anadolu insanının duygularını yansıtmıştır.

Sivas, araştırmacılarca kaydedilen 1800 âşığa sahip olan bir şehirdir. Kul Fâni de bu geleneğin kayda geçmiş icracılarından, önemli temsilcilerindendir. Bu çalışmada Kul Fânî'nin 345 şiiri, çeşitli karşılaşmaları ve anlattığı bir halk hikâyesi incelenmiştir. Çalışmamızda Kul Fânî'nin hayatı, şiirlerinin dil ve üslup özellikleri, muhteva özellikleri, yapı ve tür özellikleri tespit edilip incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Âşık Edebiyatı, Kul Fânî Şiirleri, Nazım Biçimleri ve Türleri

ABSTRACT
Master Thesis

Âşık Kul Fanî

Huri Selcen KAYA

The University of Giresun
The Institute of Social Science
The Department of Turkish Language and Literature
Supervisor: Dr. Hatem TÜRK
Giresun-2018

The Minstrel Literature is a tradition based on the Period of Oral Literature. Turkish culture has existed, changed and developed in itself. Ever if the cultural, political and political conditions of these periods caused the increase or decrease of the influence of this tradition it has come until today. The literature which is performed accompanied by the "kopuz" the people who has the features like medicine, clergy, witchcraft called "ozan, kam, baksı, şaman " in the pre-Islamic period has reflected the emotions of the person of Anatolia as losing these features(medicine, witchcraft) with the movement of lover of called "âşık, ozan, saz şairi, halk şairi" in the Islamic period.

Sivas has 1800 minstrel recorded by researches. Kul Fanî also is one of the important representatives. In this study; 345 poems, various comparings and classifications of the stories of Kul Fanî has been analyzed. In our study, the life of Kul Fanî, language tone, content, structural features of his poems has been examined and analyzed statically.

Key Words: Minstrel Literature, Kul Fânî, Poems, Verse Forms and Types

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV
KISALTMALAR	VII
GİRİŞ : ÂŞIK TARZI ŞİİR GELENEĞİ	1
a. Âşık Tarzı Şiir Geleneğinin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi	1
b. Âşık Tarzı Şiir Geleneğinde Âşığın Yetiştirilmesi	1
c. Âşık Tarzı Şiir Geleneğinde Üretim ve İcra Ortamları	2
BİRİNCİ BÖLÜM: ÂŞIK KUL FANÎ	4
1.1. Hayatı	4
1.1.1. Doğumu , Ailesi, Çocukluğu	4
1.1.2. Eğitimi, Askerliği, Evliliği,.....	6
1.1.3. İş Hayatı / Geçim Durumu	8
1.2. Şahsiyeti	9
1.2.1. Fiziki ve Ruhi Yapısı	9
1.3. Âşıklığı	15
1.3.1. Âşıklığa Başlaması	15
1.3.2. Mahlas Alması	17
1.3.3. Şiirlerin Üretim Bağlamı	18
1.3.4. Şiirlerin Üretim Kronolojisi.....	18
1.3.5. Şiirlerin Tüketim Bağlamı	19
1.3.6. Kul Fanî'ye Söylenmiş Şiirler	19
İKİNCİ BÖLÜM: ŞİİRLERİNİN ÖZELLİKLERİ	22
2.1.Şiirlerin Muhteva Özellikleri.....	22
2.2.Dil ve Üslup Özellikleri.....	25
2.2.1. Edebi Sanatlar	27
2.3.Şiirlerin Yapısal Özellikleri.....	29
2.3.1. Ahenk Unsurları.....	29
2.3.1.1. Vezin.....	29
2.3.1.2. Ayak.....	33

2.3.1.3.Kafiye ve Redif	34
2.3.1.3.1. Çok Kafiye li Şiirler	35
2.3.1.3.2.Tekrarlama	35
2.3.2.Nazım Biçimleri ve Türleri	35
2.3.2.1.Koşmalar	39
2.3.2.1.1 Şekillerine Göre Koşmalar	40
2.3.2.1.1.1. Çift Kafiye li Koşma	40
2.3.2.1.1.2. Üç Kafiye li Koşma	41
2.3.2.1.1.3. Akrostiş	41
2.3.2.1.1.4. Tekrarlama	42
2.3.2.1.1.5. Dedim-Dedi	43
2.3.2.1.1.6. Demeli/Söyletmeli	44
2.3.2.1.1.7. Semai	45
2.3.2.1.1.8. Destan	45
2.3.2.1.1.9. Bitişik Şiir	46
2.3.2.2. Divan	48
2.3.2.3. Yedekli şiirler	49
2.3.2.1.2. Türlerine Göre Koşmalar	51
2.3.2.1.2.1. Ağıt	51
2.3.2.1.2.2. Batırma	52
2.3.2.1.2.3 Dedim Dedili Şiir	52
2.3.2.1.2.4. Demeli	53
2.3.2.1.2.5. Dertlenme/Şikâyetlenme	54
2.3.2.1.2.6. Destan	55
2.3.2.1.2.7. Dualama	56
2.3.2.1.2.8. Güzelleme	57
2.3.2.1.2.9. Hasretleme	58
2.3.2.1.2.10. Kargışlama	59
2.3.2.1.2.11. Dudakdeğmez	60
2.3.2.1.2.12. Mektup Şiirler	61
2.3.2.1.2.13. Merhabaşlama / Hoşlama	62
2.3.2.1.2.14. Öğütleme	63
2.3.2.1.2.15. Övgüleme	64
2.3.2.1.2.16. Öyküleme	65

2.3.2.1.2.17. Semai	67
2.3.2.1.2.18. Tarifleme.....	67
2.3.2.1.2.19. Tasavvufi şiirler	68
2.3.2.1.2.20. Taşlamalar.....	69
2.3.2.1.2.21. Tekrarlama	71
2.3.2.1.2.22. Ters Öğüt Destanı	71
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: KUL FANÎ'NİN ŞİİRLERİ VE AYAKLAR DİZİNİ.....	73
3.1. Şiirler	73
3.2. Ayaklar Dizin	394
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	405
4.1. Halk Hikâyesi	405
4.1.1. Tevfik Çallı Hikâyesi.....	405
4.2. Bitişik Şiir.....	416
4.3. Karşılaşmalar	419
SONUÇ	424
SÖZLÜK	426
KAYNAKÇA	432
EKLER	434
ÖZGEÇMİŞ	447

KISALTMALAR

bk. : bakınız

C : cilt

çev. : çeviren

haz. : hazırlayan

S : Sayı

s. : sayfa

SİFAHOD: Sivas Fasıl Heyeti ve Halk Ozanları Derneği

TDK : Türk Dil Kurumu

vb. : ve benzer(ler)i

Yay. : Yayınevi, Yayınları

yy. : yüzyıl

GİRİŞ: ÂŞIK TARZI ŞİİR GELENEĞİ

a. Âşık Tarzı Şiir Geleneğinin Ortaya Çıkışı ve Gelişimi

Türk milletinin kültürünü besleyen, yayan, geliştiren âşıklık geleneği; saz eşliğinde ya da saz çalmadan irticalen şiir söyleyen hikâye anlatan âşık adı verilen kişilerce vücut bulmuş ve âşıkların yüzyıllar boyunca belli kurallara uyararak söylediği şiirlerle gelenekleşmiştir. Kadim bir medeniyete dayanan âşıklık geleneği; ozan, baksı, şaman adı verilen kişilerin icra ettiği İslamiyet öncesi sözlü kültüre dayanır.

Abdurrahman Güzel; Türk boylarında yer alan ozan, baksı, şaman adı verilen ruhanilerin İslam medeniyetiyle karşılaşmasıyla dini tasavvufî bir nitelik kazanıp âşık adını ve Batı medeniyetiyle karşılaşp sazıcı, saz ustası, bağlama ustası gibi adlar alarak günümüzdeki âşığa dönüştüğünü ifade eder. (2003, 232). Pertev Nail Boratav; âşığı, XVI. yüzyılda beliren destan geleneği içinde sevda türküleri söylemeyi görev edinen sanatçı olarak yorumlarken (1992, 20); Fuat Köprülü, âşıklığı bir meslek zümresi olarak görmüş ve Osmanlı Devleti'nde hükümet tarafından kontrolünün sağlandığının bilgisini vermiştir (1999, 165).

Âşıklık geleneği ve âşık, yüzyıllara dayanan bir kültür olarak süregelmiştir. Gelenek kimi zaman semaî kahvehanelerinde, düğünlerde, bayramlarda, köy kahvelerinde, âşık meclislerinde yaşatılmış ve geliştirilmiştir. 21. yy. da Kul Fanî ve daha birçok âşığın var olması bu geleneğin devam ettiğini göstermektedir.

b. Âşık Tarzı Şiir Geleneğinde Âşığın Yetiştirilmesi

Âşık tarzı şiirinin ana unsuru olan ve geleneği oluşturan âşıklar, âşıklık seviyesine farklı yollarla ulaşabilmektedir. Birçok sanat ve meslek kolunda olduğu gibi âşıklıkta da kişinin öncelikle bu sanata yeteneğinin ve ilgisinin olması gerekmektedir. Bu meziyetlere sahip olan kişilerin âşıklık yolunda usta bir âşığa tabi olması, onun meclisinde bulunması, kendisini çırak olarak kabul ettirmesi gerekmektedir. Usta çırak ilişkisiyle yetişen âşıklar için usta âşıklar ve âşık meclisleri birer okul görevi görmüş, belli bir adap ve usul çerçevesinde yetiştirmeleri

sağlanmıştır. Usta âşîğın etrafında toplanan âşıklık sanatına ilgi duyan gençler ustaların söyleyiş üslubundan etkilenmiş şiir söylemelerini örnek almış ustanın mahlas vermesiyle ustalarıyla âşık meclislerine katılmışlardır. Fuat Köprülü; usta âşîğın yanında âşık meclislerine giren âşîğın; kendi yeteneğine göre müzik, enstrüman, dini öğretiler, âşk hikayeleri ve menkıbeler konusunda kendini geliştirdiğini ifade etmiştir (1999, 176).

Âşık edebiyatı geliştikçe ve âşıklar hakkında yapılan çalışmalar arttikça âşıkların nasıl âşık olduğu konusunda veriler de çeşitlenmiştir. Âşîğın, bir âşîğa çırak olmadan, çevresindeki birçok aşıkdan etkilenerek, türkölü hikaye dinleyerek ve okuyarak, saz çalınan türkölü söylenen ortamda bulunarak, rüya sonrası rüyada bâde içerek, manevi duygularının güçlenmesiyle, bir üzüntü ya da sıkıntı yaşamaması sonrası dertlenmesiyle, kişinin sevda çekmesi, aşık olmasıyla, psikolojik bunalım, buhran sebebiyle, milli duyguların depresmesiyle, genetik özellikleri babasının dedesinin ya da bir akrabasının âşık olmasıyla, âşıklık geleneğinin canlı olarak yaşatıldığı bir yerde yaşıyor olmasıyla bu sanata dahil olabileceği belirlenmiştir. Âşıklık için bu sebeplerden biri ya da birkaçı âşîğa nüfuz edebilmektedir (Kaya, 2014, 92).

Kul Fanî çıraklıktan yetişmiş, babasının da türkölü halk hikâyesi bilmesi âşîğı geleneğe heves ettirmiş, Sivas'ta yetişmesi çevre unsurunu tetiklemiştir. Çıraklıkta elbette ki ustasında etkilendiği gibi Murat Çobanoğlu, Reyhani, Mevlüt İhsanî, Erol Ergani, Nusret Sümmanoğlu, Şeref Taşlova, Nuri Merami gibi âşıkların türkülerini çalıp söylemiştir.

c. Âşık Tarzı Şiir Geleneğinde Üretme ve İcra Ortamları

Âşıklar toplumun içinde var olmuş, toplumun dert ve sıkıntılarını, sevinçlerini, mutluluklarını, duygularını, düşüncelerini dile getirmişlerdir. Her sanat ve meslek grubunda olduğu gibi âşıklıkta da arz ve talep söz konusudur. Âşıklar halktan aldıklarını yine halka sunmak için bir bağlama ihtiyaç duymuşlardır. Üretme ve icra ortamı da dediğimiz bu bağlam belli kuralların ve adabın oluşturduğu âşıklar meclisidir. Özkul Çobanoğlu'na göre âşık meclisinin oluşumu ile İstanbul'da kahve

içme kültürünün oluşması ve kahvehanelerin meydana gelmesi arasında güçlü bir bağ vardır. (2007, 13).

Âşıklar; günümüze kadar düğünlerde, kahvehanelerde, cem toplantılarında, âşık derneklerinde, şenlik ve festivallerde; teknoloji geliştikçe radyo ve televizyon programlarıyla internetin yaygın kullanımıyla sosyal medyada kendilerini ifade etme ortamı bulmuşlardır.

Sivas'ta bulunan âşıkların Âşıklar Derneği'nde, çay ocaklarında, düğünlerde, şenliklerde, Âşıklar Bayramları'nda televizyon kanallarında, törenlerde sanatlarını icrâ ettiğini tespit edilmiştir. Âşık Kul Fanî'nin icra ortamları “tüketim bağlamı” başlığı altında ayrıntılı olarak incelenmiştir

BİRİNCİ BÖLÜM: ÂŞIK KUL FANÎ

1.1. Hayatı

1960 yılında Sivas'ın Bademkaya köyünde doğmuştur. Asıl adı Mahir Güler'dir. Alpaslan ve Fevzi Paşa İlkokulunda, Atatürk Ortaokulunda ve Sivas Endüstri Meslek Lisesinde okumuştur. Askerlik hizmetini Ankara ve Kırklareli'nde yapmıştır. 1985'te amcasının kızı Nezahat ile evlenmiş ve bu evlilikten Abdüssamet, Abdülkerim, Büşra ve Enes Turan olmuştur. Sivas Lokomotif Bakım Atölyesinde çalışmıştır. 15.12.2017 tarihinde geçirdiği kalp krizi sonucunda vefat etmiştir

1.1.1. Doğumu , Ailesi, Çocukluğu

Kul Fanî 11.11.1960 tarihinde Sivas'ın Bademkaya (Nadirik) köyünde dünyaya gelmiştir. Asıl adı Mahir Güler'dir.

Bin dokuz yüz atmış geldim dünyaya

Gözlerden yaşımı süzüp büyüdüm (189/1)

İnsanoğlu çeker dünyada kahr

Bademkaya köyüm Sivas'tır şehir

Mahlasım Kul Fanî ismimse Mahir
Gönül yuvasını bozana yazık (131/4)

Yine âşık bazı şiirlerinde kaç yaşında olduğunu dile getirmektedir. Şiirlerinde verilen tarihten doğum tarihinin doğru olduğu tespit edilmiştir. (77, 80, 104, 314)

Otuz üçü geçti ilerler yaşım
Yıl silmiştir ömrü yuvan nerede
(80/3)

Annesinin ismi Hatice, babasının adı Turan'dır; dedesinin adı Mehmet'tir. Köyde dedesinin lakabı Kepek Mehmet olarak bilinmektedir. Altı kardeştir; iki kız, dört erkektir. Kul Fanî ikinci çocuktur. Kardeşleri Selahattin Güler, Seyfettin Güler, Necmettin Güler, Nazire Gülhan ve Fadime Yağlıpınar'dır.

Bademkaya köyüm Sivas şehirim
Mehmet Güler dedem Turan pederim
Mahlasta Kul Fanî ismen Mahir'im
Böyle arz edeyim size kendimi (111/4)

Kul Fanî, bir köy çocuğunun yaşadığı gibi çocukluğunu yaşamıştır. Çamurlu yollarda gezer, sapanla kuş vurur, kızak kayar, koyun kuzu güder, düven sürer, harmanda yatar, türkü söyler bunlardan keyif alan bir çocukluk geçirir. (164, 165)

Kızakla yarışır bazen düşerdik
Yarış kazanırsak köyde şişerdik
Akşam olur üşür eve koşardık
Anamın kaş çatmasını özledim
(164/3)

1.1.2. Eğitimi, Askerliği, Evliliği,

Kul Fanî ilkokulun 1. ve 2. sınıfını Bademkaya köyünde okur. 1969 yılında Sivas'ın Alibaba Mahallesi'ne taşındıktan sonra Alpaslan İlkokulu'nda 3. ve 4. sınıfı okur ve Fevzi Paşa İlkokulu'ndan mezun olur. İlkokulu bitirdikten sonra Atatürk Ortaokulu'na kaydolar. Ortaokul eğitiminden sonra Sivas Endüstri Meslek Lisesi motor bölümünde tahsilini tamamlamıştır. Kuran-ı Kerim okumayı dedesi Mehmet Güler'den öğrenmiştir.

1982 yılında acemi birliğini Ankara Etimesgut'ta tank şoförü olarak yapmış, usta birliğini ise Kırklareli'nde Zırhlı Alay Birliği'nde tamamlamıştır.

1985 yılında amcasının kızı Nezahat ile evlenmiştir. Dört çocuğu vardır. Çocuklarının isimleri: Abdulsamet (1986), Abdülkerim (1987), Büşra (1992), Enes Turan Güler (1998) 'dır. Büyük kızı ve büyük oğlu evlidir. Kızı dışındaki çocukları Sivas'ta ikamet etmektedir.

1.1.3. İş Hayatı / Geçim Durumu

1984 yılında TCDD Lokomotif Bakım Atölyesi'nde motor tamircisi olarak işe başlamıştır. 2005 yılında buradan emekli olmuştur. Burada çalışırken 1995'ten sonra aynı zamanda taksicilik yapmıştır. Yine emekli olduktan sonra Karayolları Müdürlüğü bünyesinde çalışmıştır.

“Loko bakım atölyesi işyerim
Planlı motor postası serim
Yirmi üç on beş seksen bir derim
Her düşü hayıra yoranlar gelsin

Çayyurt Mahallesi on üç sokaktır
No on dokuz iki katlı konaktır
Yirmi üç on yirmi yedi sokaktır
Bu Mahir Güler'i soranlar gelsin”¹

¹ Şiir, iki dörtlükten oluşmaktadır; bu sebeple gelenek dışı bulunduğu için şiirler kısmında yer almamıştır.

Yine yazları köyünde babasının, amcasının tarlasında çalışmış; yulaf ekmiş, buğday ekmiş baba mesleğini de bir taraftan sürdürmüştür. Köyde çalışmayı seven Kul Fanî bir dönem traktör almak istemiş, köyde işler yolunda gitmeyince ise maddi anlamda çok zor duruma düşmüştür. Çalışmayı çok seven âşık, geçim sıkıntısını hayatı boyunca hissetmiştir.

Kul Fanî'yim derde gücüm yetmiyor
Fakirsen itibar para etmiyor
Emek versem maya çalsam tutmuyor
Takdir Hak'tan hüner kolumda değil

1.2. Şahsiyeti

1.2.1. Fiziki ve Ruhi Yapısı

Kul Fanî 1.80 boyunda, 115 kilo olup güçlü bir fiziki yapıya sahiptir. Tansiyon hastasıdır. Bu hastalığı ölene kadar devam etmiştir. Şiirlerinde hastalığından şikâyetlenmektedir. (70) Ölmeden beş sene önce anjiyo tedavisi olmuştur. Kalp krizinden 15.12.2017 tarihinde vefat etmiştir.

Kime söyleyeyim gizlidir derdim
Yarayla dol dedi hastalık bana
Sekiz yıldır ben bu derdi çekerim

Canından yıl dedi hastalık bana

(70/1)

Kul Fanî'nin ruhi yapısı incelenirken şiirlerinden hareket edildiğinde, yüz on yedi şiirin *dertlenme / şikâyetlenme* türünde olduğu görülmektedir. Bu veri de bize Kul Fanî'nin hayatının dertle, kederle geçtiğini göstermektedir. Şiirlerin muhteva özelliklerinde ayrıntılı bir şekilde bahsedileceği için kısaca ruhi yapısını etkileyen temalar: Kaderinin ona bir türlü gülmemesi, yoksulluk, gurbetin peşini bırakmaması; dostundan, yârinden vefa görmemesi; insanların birbirine sevgi saygısının kalmaması, zamanın değerleriyle uyuşamaması olduğu tespit edilebilir.

Kaderim mi kara yar mı vefasız

Ağlasam mı acep gülsem mi acep

(244/1)

Menfaatperestler yolum kesiyor

Seviyorum diyen nefret kusuyor

(244/2)

Hayatın çarkını çevirim dedim

Kaderim çarkımın dişini yarar

(251/1)

Neden; aksi gider işlerim benim

Gözlerimden akar yaşlarım benim

Kâbusa dönüşür düşlerim benim

İncitir, bakışım kaşımı yarar

(251/2)

Böyleymiş alın yazım

Çalmaz oldu elde sazım

Çoğalmaz eksilir azım

Varda derman arıyorlar

(35/4)

Genç kızlar sevgili bulmuş
 Küfür söyler ar kaybolmuş
 Fil fareden korkar olmuş
 Ah biçare Aslanoğlu

(49/2)

Şiirler incelendiğinde bir traktör firmasından (119, 205) ve bir bankadan (103) övgüyle söz edildiği fark edilmiştir. Bu övgünün sebebi araştırıldığında traktörü daha uygun şartlarda almak ve bankadan daha kolay kredi çekmek için yazıldığı ortaya çıkmıştır. Kul Fanî'nin bu teşebbüsleri boşa çıkmamıştır.

Kurulduğu günden, beri zirveye
 Göz diker Tümosan traktörleri
 İlk teknolojiyi takip eyleyen
 Çift çeker Tümosan traktörleri

(119/1)

Kul Fanî hep erdemli bir insan olmak istemiş, toplumun değer yargılarını, İslami öğretileri önemsemiş, doğru davranışı öğütlemiştir. İnsana değer vermek, onu koşullarından dolayı yargılamamak birçok şiirinde geçmektedir.

İnsan bir insana gerçekten değer
 Veriyorsa benim için önemli
 Önce düşünerek verdiği sözde
 Duruyorsa benim için önemli

Karnı tokken akşam aç yatanları
 Vatanı bayrağı namusu arı
 Zalimden garibi yetimi biri
 Koruyorsa benim için önemli

(110/1,2)

Kuran okumayı dedesinden öğrenen Kul Fanî; Kuran okumanın, namaz kılmanın gerekliliğini şiirlerinde özellikle vurgulamış, - her şiirin sonunda mahlasının da getirdiği yükümlülükten olacak - insanın bu dünyada gelip geçici olduğunu ve yaptıklarının hesabını vereceğini belirtmiştir. Âşığın gerek arkadaşlarıyla yapılan görüşmelerde gerek oğlundan (Abdülsamet Güler) aldığımız bilgilere göre Sivas'ta Şemsi Sivasi Türbesi'nde, Meydan Cami'de gönüllü hizmetlerde bulunmuştur. Nakşibendi tarikatına bağlı olan Ankara'da bulunan Dursun Güneş'in hizmetindedir. (86) Âşık hac görevini de yerine getirmiştir.

İhlâsla inanıp iman ettirir
 İnsanı azdırmaz Allah korkusu
 Azabından fazla rahmeti boldur
 Kimseyi üzdürmez Allah korkusu
 (302/1)

Getiremezsin geriye boşa geçen zamanı
 Son nefesler tehlikeli kaybetmeyin imanı
 Görersen kendini ayıbını görme el ayıbını
 İyilik faydayı sağlar kini denemen asla
 (319/2)

Sabah Anakara'ya canım Recâi

Erince babaya selamı söyle

Dünya gözüyle sen nurlu yüzünü

Görünce babaya selamı söyle

(86/1)

Kul Fanî hakkında başkalarıyla yaptığımız görüşmelerde ve Kul Fanî ile birebir yaşanan diyaloglarda oldukça mütevazı ve çekingen bir kişiliğe sahip olduğu izlenimi vermektedir. Bütün aile bireylerini çok sevdiğini ancak duygularını çok da belli edemediğini, gösteremediğini oğlu Abdülsamet Güler dile getirmektedir. Şiirlerinde anne, baba, amca, hala, oğul gibi akrabalarına özellikle yer verdiği görülmektedir.(53, 54, 113, 143, 148, 194)

Dünyaya geldiğim, günden bu yana

İsim koyup sevdi, özlerin baba

Her gün yavrum diye, seslendin bana

Bakarken gülerdi, gözlerin baba

(54/1)

SİFOHOD olarak bilinen bir zamanlar âşığında başkan yardımcılığı yaptığı Sivas Fasıl Heyeti Halk Oyunları Derneği'nde yapılan görüşmelerde Kul Fanî'nin kimsenin gönlünü kırmadığı, herkesle iyi ilişkiler kurduğu bilgisine ulaşılmıştır. Yine oğlu da ailesinden daha çok arkadaşlarıyla paylaşımının fazla olduğunu dile getirmiştir. Şiirlerinde birçok arkadaşını konu almıştır. (77, 107, 169, 174, 179, 233, 274, 307, 309)

Duydum ki sen dostum hasta olmuşsun

Çareni yaradan verir Binali

Daha genç yaşında dertle dolmuşsun

Mevla'm hallerini görür Binali

(107/1)

Sevgi ve aşk anlayışı irdelendiğinde; şiirlerinden *sevmek demektir* (283) redifli şiirde âşığın, sevgilinin yanında bile sevdiğini özlemeyi, onun için hasret çekmeyi, ayrı kaldığı her gün için saçlarını yolmayı, sevgili olmadığı zaman sevgilinin hayaline dalmayı, sevgiliye sadık kalmayı, gülererek bakmayı bir sevgi tasavvuru olarak gördüğü ortaya çıkmıştır.

Gönlümün sultanı canımın içi
Bir araya gelmek sevmek demektir
Yanıdayken bile özlemim bitmez
Hasretinle ölmek sevmek demektir

(283/1)

Saf olan duygumla, bağladın güzel
Bana canan olmak, güzel değil mi?
Sevdamız, olmalı ebet ve ezel
Aradığın bulmak, güzel değil mi?

(112/1)

Tabi ki âşık sevgisini ve sevmeyi böyle derin izah ederken karşılığında vefasızlık görmesi ki (şiirler incelendiğinden 2005 ve 2007 senelerinde ailesiyle kısa bir ayrılık sezilmektedir.) şairi oldukça üzmüş ve kederlendirmiştir.

Bendeki kaderle bendeki şansla
Yar diye gördüğüm boşumuş meğer
Gece gündüz nefes alırken senle
Hatrını sorduğum boşumuş meğer

(259/1)

Evladımı düşman eyledin bana
Kainatta düşman olsun yar sana
İsyana düşünce kocandan yana

Ellerinden tutmuyorum muhannet
(299/3)

Ayazlattın buzdur gönlümün dağı
Kul Fanî bu dertle geçirdin çağı
Yirmi iki yıldır beslerdim bağı
Elimden almanın zamanı mıydı
(100/8)

Kul Fanî birçok halk ozanı gibi toplumsal olaylara tepkisiz kalmamış "Sözde Ermeni Soykırımı", "On Beş Temmuz Hain Kalkışması", "Bosna Savaşı" gibi konuları işlediği gibi bayrağa özel bir sevgi duymuş ve vatanının birlik bütünlüğüne oldukça önem vermiştir. Memleket sevgisi hem Sivas'a hem de kendi köyüner. Evlendikten sonra Almanya'ya gittiği halde (Eşinin babası aynı zamanda amcası orada çalışmıştır.) Sivas'ta yaşamayı tercih etmiştir. *Övgülemeler* türünde Sivas tarihi, kültürü ve doğal güzellikleriyle yer verilmiştir. Bu konu tür konusunda *övgülemelerde* ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

1.3. Âşıklığı

1.3.1. Âşıklığa Başlaması

Kul Fanî'nin Sivas'ta doğup büyümesi sebebiyle türkölere ilgisi, yaşadığı köy, kültür ve aile ortamı bakımından âşıklığa müsaittir. *Kul Fanî'nin sülâlesinde âşık yoktur, ancak babası Yaralı Mahmut ve Emrah ile Servi hikâyelerini bilmektedir.* (Kaya, 2000, 412). Araştırmalarımızda Kul Fanî'nin türkölere meraklı olduğunu ve türkölere söylediği biliyoruz. Kul Fanî badeli bir âşık değildir. Usta çırak ilişkisiyle yetişmiştir, bu bilgiyi de şiirinde vermiştir.

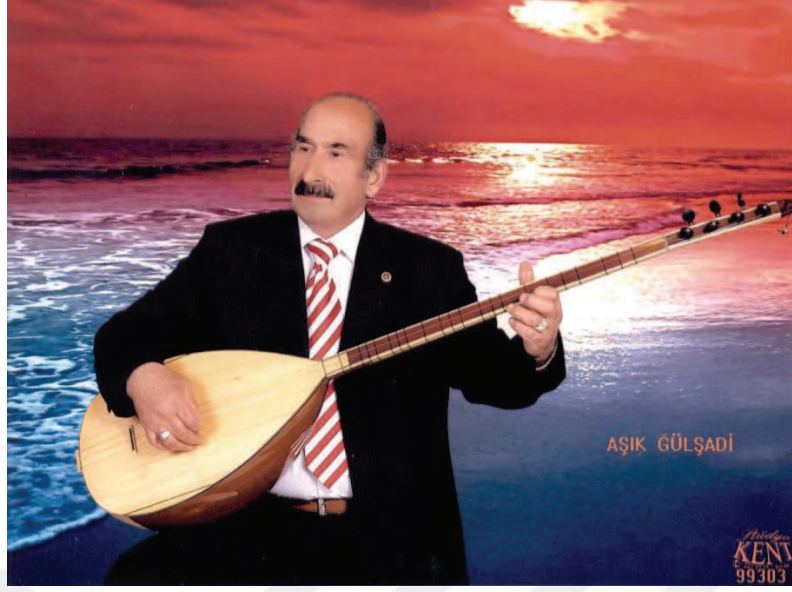
Rabıtayla şerbet içmedim bir gün
Vefasızı yaren seçmedim bir gün
(183/5)

Kul Fanî'nin ustasıyla tanıştığı tarih konusunda elimizdeki kaynaklar incelendiğinde bir çelişki tespit edilmiştir. Kul Fanî Kültür Bakanlığına verdiği bilgi formunda 1987'de ustasıyla tanıştığını ifade etmiştir. Ancak Doğan Kaya, 1986'da ustası Gülşadî (Yılmaz Altay) ile tanıştığı bilgisini vermektedir. Tespit edebildiğimiz kadarıyla en eski şiirlerinden biri olan ve ustasına yazdığı bir şiirin yazılış tarihi 1986'dır. Buna göre Doğan Kaya'nın da belirttiği tarih olan 1986'yı kabul etmek daha doğru olacaktır. Yine en yakın arkadaşı Âşık Erkanî de Kul Fanî'nin Âşık Gülşadî ile tanışmasının 1986 yılında olduğunu söylemektedir. Kul Fanî ustası Gülşadî ile aynı mahallede oturan akrabası Nurettin Barlak sayesinde tanışır. On sene kadar ustasına hizmet etmiştir.

Benim saygıdeğer Gülşâdi ustam
Şimdi hastanede yatar çırağın
(215/1)

Kul Fanî hizmet etmeli bir ustaya daima
Yıllar boyu benim ustam âşık yılmaz efendim
(327/3)

Adına Gülşâdi Yılmaz diyorlar
Âşık Kul Fanî ettirdin kârlar
Bir günse üstümde yığılır karlar
Sonum toprak ile taştayım usta
(77/5)

Gülşâdi ile tanışmadan önce saz eğitimi yoktur yani saz çalamaz. İlk sazını Gülşâdi ile birlikte almıştır, ilk başta kara düzen çalar sonra nota öğrenmiştir. Kul Fanî'nin de Enver Artuç isimli ozana ustalık ettiği bilinmektedir.

1.3.2. Mahlas Alması

Kul Fanî ve Gülşâdi'nin diğer çırakları Sivas'ın Üçtepe köyüne pikniğe giderken arabanın içinde Gülşâdi; hem yeğeni Yavuz Altay'a (Erkanî) hem Kul Fanî'ye mahlaslarını vermiştir. O gün talihsiz bir olay da yaşanmıştır. Erkanî boğulma tehlikesi yaşamıştır. Erkanî'ye göre Gülşâdi tarafından verilen mahlasların izahı Kul Fanî'nin ahiret inancının güçlü ve dini konulara daha meyilli olmasından, kendisinin de ustasına karşı oldukça saygılı olmasından kaynaklandığı şeklinde yapılmıştır. Gülşâdi çıraklarının mahlaslarını, televizyon ekranında bir *divanî* karşılaşması yaptırarak devrin büyük ozanlarından Sefil Selimî'den de onay olarak tescillemiştir.

Kul Fanî mahlasının yanında sadece Güler(lebdeğmez) (277); Mahir. Kul Fanî (22, 117,126, 181, 273, 303); sadece Mahir (1, 5, 39, 52, 94, 182, 211, 219, 255, 331) ; Nadirik (79) ve mahlas kullanmadan (2, 14, 40, 49, 271, 282, 309) şiirler söylediği tespit edilmiştir.

1.3.3. Şiirlerin Üretim Bağlamı

Kul Fanî'nin harici depolama aracında 345 şiirine rastlanmaktadır. Şiirlerinden on şiir bir ya da iki dörtlükten oluşması veya eksik olması hasebiyle gelenek dışı sayılmış incelemeye alınmamıştır. Elimizdeki ilk şiiri 17/04/1986 tarihli 8'li hece ölçüsüyle dertlenme türünde döner ayakla yazılmış bir semai'dir. Sevgilinin vefasızlığından şikâyetlenmiştir.(32) Buradan hareketle âşığı üretime ilk iten sebep aşk, sevgi ve vefasızlık temasıdır.

Kul Fanî irticali(doğaçlama söz şiir söyleyebilme yeteneği) olan bir sanatçıdır. Her ortamda rahatlıkla şiir söyleyebilmektedir.

Oğlu Abdülsamet Güler'den edindiğimiz bilgilere göre Kul Fanî eve geldiğinde yemek yedikten sonra kendine ait odasına geçer, masa lambasını yakar mutlaka her gün birkaç saat bu odada şiirleri üzerine çalışmaktadır. Ailesine şiirlerini göstermez, onların yanında okumak istemez. Şiirlerini kilitli bir çekmeceye saklamıştır. Emekliliğine kadar evde saz çalmıştır, emekliliğinden sonra evde saz çalmayı bırakmıştır. Misafir geldiğinde ısrar edildiğinde misafirlere çalıp söylediği olmuştur.

Kul Fanî'nin üretim bağlamı incelenirken şiirlerini ne için ya da ne üzerine ürettiği konusunda bilgi edinmek inceleme açısından faydalı görülmüştür. Elimize geçen şiirlerin çok azında şiirlerin bir neden belirtilerek yazıldığı görülmüştür. Bu şiirler 3, 16, 48, 135, 148, 160, 179, 205, 207, 311, 317 numaralı şiirlerdir.

1.3.4. Şiirlerin Üretim Kronolojisi

Şiire başladığı 1986 senesine kaydı tutulmuş beş şiiri vardır, bu şiirler dini didaktik, yoksulluktan ve hastalıktan şikâyet, aşk temalı şiirlerdir.(32, 91,186, 213, 215) Bu şiirlerin ikisinde âşığın hece ölçüsünden çıkma yani ölçüyü tutturmadağı tespit edilmiştir. Ancak bu yeni başlayan bir âşık için kusur olarak görülmeyebilir. Şiirler koşma ve semai biçiminde döner ayakla söylenmiş şiirlerdir.

Şiirlerindeki en verimli dönem 2007 senesi olmuştur. Âşık 2007'de otuz iki şiir söylemiştir. Bu yıl söylediği şiirler aşk ve sevgi üzerine söylenen *dertlenme/ şikâyetlenme, hasretleme, kargışlama, taşlama* türündedir. Bu türde yazmasına eşiyile

yaşadığı sorunlar sebep gösterilebilir. Yine 1994 ve 2005 yılları da âşığın en çok şiir ürettiği yıllar olarak tespit edilmiştir.

İncelememizdeki en son tarihli şiir 2017 yılına aittir. 2017 senesinde âşık dört şiiri söylemiştir.

Kul Fanî'nin altmış yedi şiiri tarihsiz şekilde kayda geçmiş, tarihsiz olan 104 no'lu şiirde otuz üç yaşında olduğunu dile getirmektedir.

1.3.5. Şiirlerin Tüketim Bağlamı

Kul Fanî bir ustanın yanında yetiştiği için ve ustası Gülşâdi o dönemde Sivas Âşıklar Derneği (SİFOHOD) başkan yardımcısı olduğundan şiirlerini bu dernekte hem ustasına hem diğer âşıklara ve geleneğe ilgi duyanlara sunmuştur. Ustasıyla Âşıklar Bayramı'nda, düğünlerde, yöresel şenlik ve şöenlerde, mahalli televizyon kanallarında sanatını icra etmiştir.

Kul Fanî Kars Âşıklar Bayramı'na 7 kez katılmış, Adana, Denizli, Ankara, Erzurum Âşıklar Bayramı'nda yer almış, Sivas yerel televizyonlarından SİPAS TV'ye "84 Köy Köy Anadolu " programı düzenlemiştir. TRT, Show TV, Star TV, ATV, Lig TV, SRT gibi ulusal ve yerel televizyon kanallarında İstanbul Sivas Geceleri'nde Sivas'ı ve âşıklık geleneğini tanıtan programlarda yer almıştır. Sivas'ta düzenlenen birçok köy şenlik ve festivalinde yer almıştır. Âşık Elesker, Âşık Talibî Coşkun, Âşık Ruhsatî için düzenlenen şiir yarışmalarında dereceleri vardır.

Sosyal medyada Facebook kullanmaktadır. Mahir Güler ismiyle açılan Facebook sayfasında videolarını paylaşmıştır. İnternet ortamında www.turkudostlari.net www.turkuler.com adreslerinde şiirleri yayımlanmıştır.

1.3.6. Kul Fanî'ye Söylenmiş Şiirler

Âşık Erkanî'yle Kul Fanî hakkında görüşürken “içimden geldi söyleyeyim gardaşıma” diyerek aşağıdaki şiiri dile getirmiştir.

Hele nasıl anlatayım gardaşım seni

Kirpiğin üstünde kaştın Kul Fanî

Bir zaman uğraştın ilim irfanla
Kültür ırmağında taştın Kul Fanî

Bademkaya köyün Turan pederin
Bitmez tükenmezdi senin kederin
Gülşâdî'ye ustana hizmet ederdin
Çıraklar içinde baştın Kul Fanî

Hele düğünde dernekte kalkardın haya
Bazen dolaşırdık gezerdik yaya
Tezin hazırladı bak Selcen Kaya
Belki hayalin düştün Kul Fânî

Okumayan insan kalırmış cahil
Yalancı dünyaya çok çektin kail
Seni de yokladı koca Azrail
Yalancı dünyadan göçtün Kul Fanî

Yakanı bırakmadı nedense keder
Onun için oldun sen de derbeder
Çalıp söylemiştik kırk yıl beraber
Âşık Erkânî'ye eştin Kul Fanî

Âşık Erkanî'yim getirdim dile
Mekanın cennettir git güle güle
Âşık Derdiyar'a selamım söyle
Yerin cennet köşkün Kul Fanî

Sivas Fasıl Heyeti Halk Oyunları Derneği'nden (SİFOHOD) Kul Fanî'yle ilgili bilgi alırken oradaki ozanlara Kul Fanî için yazdıkları şiir olup olmadığını sorduğumuzda Ozan Tevhidî (Kenan BİLGAC) kitabından aşağıdaki şiiri okumuştur.

“KUL FANÎ

Eşine dostuna gülerdi yüzün

Çabuk kayıp ettik seni Kul Fanî
 Alınca haberi sandı bir hüznün
 Çabuk kayıp ettik seni Kul Fanî

Ekmeğini kırka böldün bölüştün
 Sohbetin hoş idi bizle gülüştün
 Emeğinle ter dökerek çalıştın
 Çabuk kayıp ettik seni Kul Fanî

Rabbim incitmesin yatırsın nurda
 Boynu bükük koydun sen bizi burda
 Methiyeler yazdın vatana yurda
 Çabuk kayıp ettik seni Kul Fanî

Paylaştın benimle cepte paranı
 Çaresizdim saramadım yaranı
 Ben varidim beklemedin sıranı
 Çabuk kayıp ettik seni Kul Fanî

Her şey yalan ölüm gerçek bilene
 Mor sümbüllü bağın olsa gülene
 Dost odur ki dosta hayır dilene
 Çabuk kayıp ettik seni Kul Fanî

Çalınca telefon şok oldum birden
 Kalkamadım gardaş olduğum yerden
 Tevhidî'de geçti canından serden
 Çabuk kayıp ettik seni Kul Fanî”

15.12. 2017

Not: Çok değer verdiğim arkadaşım dostum Âşık Kul Fanî (Mahir Güler)
 anısına yazdığım şiirimdir. Allah rahmet eylesin. Mekâmı cennet olsun. Nur içinde
 yatsın.(Bilgaç, 2018 s.277)

İKİNCİ BÖLÜM: ŞİİRLERİNİN ÖZELLİKLERİ

2.1.Şiirlerin Muhteva Özellikleri

Kul Fanî hemen her konuda şiir yazmış bir âşıktır. Şiirlerinde genel anlamda dini-didaktik, ahlakî, aşk ve âşıklığın getirdiği haller, ahilik kurumu, ailevi ilişkiler, toplumsal ilişkiler, insani ilişkiler, millî duygular, geçim sıkıntısı, gurbet, memleket sevgisi ve bazı taşlamalar konu olarak göze çarpmaktadır.

Kul Fanî'nin neredeyse tüm şiirlerinde İslam inancı yer almaktadır. Şiirlerinde farklı konulara yer verse de şiirin bir dize ya da dörtlüğünde mutlaka ahiret inancını dile getirmekte, yaptığı işlerde sonunu düşünmesi gerektiği konusunda kendine öğütler vermektedir; bu tutum şiirlerinin genelinde yer almaktadır. Şiir 302'de İslam'ın emrettiği tüm emirler Allah korkusuna bağlanarak el almıştır. Kul Fanî namaz kılmaya, namaz kılmanın önemine özellikle vurgu yapar. (61,121) Namazın kılındığı camilerin de temiz tutulması, bu konuda gerekli itinanın gösterilmesi gibi hususları dile getirmiştir. (262,318) Ramazan Bayramı, Ramazan ayı, Mevlid Kandili, Regaip Kandili, üç aylara (1,5, 25, 33, 121, 238) özellikle vurgu yapılmış bunun yanında Kur'an okumanın ve Kur'an'ı öğrenmenin gerekliliğinden bahsetmiştir.(48) Allah'a yakarışları ve şükürü dikkat çeken bir diğer temadır. (13,196,197) Günah ve sevabın konuşurularıyla özelliklerinin söylenmesi *dedim dedi*'li şiir olarak karşımıza çıkmaktadır.

Genel anlamda 1, 3, 4, 5, 10, 11, 13, 25, 28,30, 36, 33,39,48, 91,105,110,125,145,162, 167,182, 196, 197, 232, 238,246, 261,262,297,302,318, 319,321,324, 326,328, 331, 332 no'lu bu şiirlerde dini didaktik temalara yer verilmiştir.

İhlâsla inanıp iman ettirir

İnsanı azdırmaz Allah korkusu

Azabından fazla rahmeti boldur

Kimseyi üzdürmez Allah korkusu

302-1

Farzıyla vaciple sünnet işleyen

Dil ile okuyup kalple söyleyen

Ruhun gıdasını temin eyleyen

Kalplere sürülür cila namazda

61-1

Allah'ın Resulü ana babaya
 Çatan, bizden değil, diye buyurmuş
 Hakla hakikati elin tersiyle
 İten, bizden değil, diye buyurmuş

Tutulur Fakirin Eli
 Aylardan Yoktur Emsali
 Solmayan Çiçek Misali
 Güldü mübarek ramazan

Komşusu aç iken, karnı tok yatan
 Ticarete yalan, yeminler katan
 Terazide, noksan, hileli tartan,
 Satan, bizden değil, diye buyurmuş
 297-1/2

Ey Kul Fanî tut orucu
 Gelir mezarda sorucu
 İmanı sana sorucu
 Buldu mübarek ramazan
 25-9/10

Aşk ve âşıklığın halleri ağırlık verilen diğer bir konudur ki Kul Fanî'de görülen beşeri aşktır. İlahi aşkın görüldüğü sadece 167 no'lu şiiRIDIR. Bu şiiRIDIN dışında tüm şiiRIDINDE beşeri aşk yer almaktadır. Âşık kimi zaman kendini sevgilinin derdine ortak etmiş; onun of çekmesi, hayatından bıkmaması şairde üzüntü yaratmış(200); kimi zaman onun vefasızlığı âşığIN tüm yaptıklarını boşa çıkarmıştır (259).Ayrılık, sevgiliye kavuşamama işlenen başka bir temadır ki ayrılık çekilecek dert değildir (142), Azrail gelmiştir, beklenen sevgili bir türlü gelmemiştir (222) bazen sevgiliden şikayet etmiş, bazen ona beddua etmiştir.(82, 214, 320) Âşık, sevgilisine aşkın sevginin nasıl olması ve nasıl yaşanması gerektiği ile ilgili öğütler verir.(184,272) Bir taraftan da sevgilinin bakışı, sekişi, kokuşu âşığı deli etmektedir (37) ; bir çok güzellemesinde âşığIN sevgisini ve betimlemelerini görmekteyiz. Aşk ve âşıklığın genel anlamda tematik bir unsur olarak karşımıza çıktığı şiiRIDINLER 7, 9, 14, 15, 17, 18, 22, 29, 31, 32, 34, 37, 44, 46, 60, 65, 67, 68, 71, 72, 73, 75, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 89, 90, 92, 93, 97, 98, 100, 101, 111, 112, 116, 123, 124, 130, 131, 137, 141, 142, 150, 152, 159, 161, 166, 170, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 181, 183, 184, 190, 192, 200, 207, 208, 214, 216, 220, 222, 224, 227, 228, 230, 231, 234, 235, 236, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 247, 259, 260, 265, 266, 268, 272, 276, 279, 283, 288, 290, 291, 293, 294, 299, 300, 303,305, 306, 314, 320 numaralı şiiRIDINLERDIR.

Âşık Kul Fanî; sosyal ve insani ilişkileri anlatırken bazen öğütlemelerde, bazen şikâyetlenmelerde, bazen de taşlamalarda bulunmuştur. Herkese güvenilmeyeceği, namertle birlikte yürünmeyeceği nasıl davranılırsa doğru ve mutlu bir yaşam sağlanacağı ve hoşgörü öğütlenmiş (19, 63, 125, 281); zamaneden şikâyet etmiştir (41, 49); gıybet dedikodu, yalan söylemek, küfretmek, çok konuşmak, komşuluk ilişkilerinin değersizleşmesi, öfkeli olmak, ukalalık, çıkarıcı ve nankör insanlar eleştirilmiştir.(27, 40, 47, 96, 219, 249, 253, 298) Sosyal insani ve ahlaki ilişkileri içeren şiirleri 8, 19, 27, 38,40, 41, 42, 43, 47,49, 63, 96, 102, 118, 122, 125, 127, 138, 146, 180, 188, 202, 212, 217, 219, 223, 237, 247, 249, 253, 257, 258, 264, 275, 281, 282, 296, 298, 316, 327, 330, 333 no'lu şiirler olarak tespit edilmiştir.

Âşığın ailevi ilişkileri, hayatında önemli bir yere sahiptir. Babasına, halasına, amcasına, annelik kurumuna, dayısına, kardeşine önemli bir bağlılığı vardır ve bu sayılan kişiler üzerine özellikle şiir yazmıştır(2, 53, 54, 113, 148, 194, 195). Ailesinde; eşinden vefasızlık gördüğünü düşünmesi, ailesi için yaptıklarının boşa çıktığını hissetmesi; aile kurumuna önem veren âşığı etkilemiştir(6, 23, 120). Yine yuvanın bozulmasına sebep olanlar ağır bir dille eleştirilmiştir(76, 226).

Kul Fanî geçim sıkıntısını yoksulluğu çok işlemiş bunları da kaderine bağlamıştır. Kaderinin kötü yazılması; yoksulluğa, kimsenin yanında itibarının olmamasına, işlerinin ters gitmesine, sefa ile dünyayı gezememesine, aciz olmasına, borçla yaşamasına, gizli of çekmesine sebebiyet vermiştir. Bu sıkıntıları yaşarken Hakk'ın takdiri diyerek şükürünü de eksik etmez ve sıkıntılara rıza göstermektedir.(26, 66, 140, 198, 221, 251, 292, 308)

Âşık dünyanın faniliğini hemen her şiirinde dillendirdiği gibi bunu gençliğin, gücün gelip geçiciliğiyle bağdaştırmış ve daha çok öğütleme türünde şiirler üretmiştir(21, 87, 153, 267). İhtiyarlıktan ve getirdiği güç yetmezliğinden şikâyetlenmiştir, ihtiyarlığı hiç yaşamak istememiştir(128, 256).

Birçok âşık gibi Kul Fanî de milli duygulara hassasiyet gösteren bir şairdir. Vatanını milletini şehrini köyünü çok sevmektedir. Şiirlerinin incelendiğinde gurbet temasının da ağırlıklı olarak işlendiği tespit edilmiştir. Oğlu Abdülkerim Güler'e âşığın gurbette ne kadar yaşadığı sorulduğunda oğlu Abdülkerim Güler: "Babam köyünden ayrıldığında her yeri gurbet saydı." demiştir. Âşığın incelenen şiirlerinde

güçlü bir aidiyet duygusu olduğu fark edilmiştir. Köyünden ayrılmak onda derin bir çocukluk özlemi oluşturmuştur. Çocukluğunda yaşadığı her şeyi özlemektedir ve çocukluğunu yaşadığı evine kilit vurulması âşığı oldukça hislendirmiştir(20, 57, 115, 164, 165, 210). Kul Fâni köyünün bağlı olduğu ve uzun yıllar burada yaşayıp vefat ettiği Sivas şehrine büyük bir memleket sevgisiyle bağlıdır gerek *övgülemelerinde* gerek *merhabalamalarında* Sivas'ın ilçelerine bu ilçelerin özelliklerine, kültürüne, tarihi ve doğal güzelliklerine oldukça yer vermiştir(74,133, 139, 218,295). Sivas şehri övüldüğü gibi Sivas Valisi, Emniyet Müdürü, Sivas Jandarma Komutanları, Sivasspor Kulüp Başkanı da şiirlerinde ayrıca yer bulmuş, onlara Sivas'a hizmetlerinden dolayı teşekkür edilmiştir(149, 158, 163, 191, 284, 317). Milli hislerin güçlü olduğu şair; Bosna Savaşı'nı, Çanakkale Savaşı'nı, sözde Ermeni soykırımını, On Beş Temmuz Hain Kalkışmasını, Muhsin Yazıcıoğlu'nun ölümünü şiirlerinde tema olarak işlemiştir (35, 56, 62, 79, 134, 157, 280) bunun yanında polislerin yurdun asayişini sağlamak için gösterdiği çaba övülmüş; provokasyon ve barış konuşturularak *dedim dedi*'li türünde şiirler içinde yer almıştır. (263, 278)

Kul Fâni'nin şiirlerinde kendini hesaba çektiği, kendi hayatını gözden geçirdiği, bir durum tespiti yaptığı, nasıl bir insan olduğu ve olması gerektiği hakkındaki fikir yürüttüğü de görülmüştür. Ayrıca bir şiirin bütününde bu temayı işlediği görülmüştür. (154, 199, 229, 313)

Âşığın üzerinde durduğu başka bir içerik ise öğrenmenin, bilginin, okumanın ilmin önemidir. Gecelerin fen ile delineceğini dile getirmiştir.(48, 64, 225) Cehalet ve kitap konuşturulmuş kitabın kazandırdıkları, faydaları sayılıp dökülerek *dedim dedi*'li bir şiir oluşturulmuştur. (114) Bilginin öneminin yanında bilgiyi öğretene de önemsemiş öğretmenlere saygı duyulması gerektiğini de vurgulamıştır. (204, 211)

2.2.Dil ve Üslup Özellikleri

Kul Fanî şiirlerinde dil oldukça sadedir. Dil günlük konuşma dildir. İlk yüz şiir incelendiğinde Arapça ve Farsça kelimelere çok az yer verilmiştir, bunlar da İslami literatürde bulunan abdest, alem, arif, Allah, Azrail, bismillah, cennet, cehennem, dert, derman, elhamdülillah, elif, evliyalullah, faiz, farz, fetva, feyiz,

gark, günah, helal, hikmet, ihlas, ihsan, ikram, iman, İsrafil, kader, Kadir, kandil, kıyam, kibir, kul, marifet, maşukâ, Mevla, menzil, merhamet, mümin, namaz, niyaz, oruç, peygamber, Ramazan, Recep, resul, rahman, rahim, salat-ü selam, şeytan, şükür, takat, teravîh, tövbe, velhasıl, vicdan, zikir, gibi günlük konuşma dilinde kolay anlaşılabilir kelimelerdir. (3, 12, 13, 31, 33, 36, 48, 49, 52, 61, 62, 63, 73, 77, 78, 85, 86, 91, 94, 95)

Âşığın şiirlerinde Sivas ağız özellikleri görülmüştür. Bu kelimeler: acep (244), adol (165), bilecen (27), çerge (165), cılga (241), cıgızla- (165) çal- (311), deye (324), döş (269,299, düğle- (55, 90, 124, 126, 157, 216) ebe (40), eme (194), evlek (59) ev- (203, 239,310) eyce (165) eylik (202), fel (43), for (157), gambur (209), gangoç (59), gardaş (218), geygi- (126), göcek (271), helki (265), herg (165), herhal (137), herife (164), höllük (148), keşik (326), kelek (165), kete (165), künde (155), lası (165), loğla- (124,126, 166, 208, 317, 331) , menendi (141,218), müptezel (225), reçber (59), pena (41), sıvırcık (164), sığla- (44), siyret (165), şaye (153), şirme- (313), teç (164), tandır (165), tığla- (55, 90, 124, 130,166, 216, 331), tüy- (165), ut- (306), yeygi (126) yuyan (255).

Bazı mısralarda ses düşmesi görülür: yeren-yerine (311), saltanatan-saltanatına (310) noldu (116), neyleyim (68, 129), burda (91, 111), orda (35, 165, 167). “İle” bağlacı Sivas ağızındaki “ inen / inan / ünün / unan” şeklindedir: derdinen (152, 235), herkesinen (218), közünen (308), milletinen (62), siteminen (69,170), sözünen (308), yüzünen (308). i-mek cevher fiilinin gerileyici ses benzeşmesiyle "u/ü" biçiminde yuvarlaklaştığı görülür. Zaman eklerinde de ağız özellikleri kendisini gösterir: gönderiyom (72) şimdiki zaman; yenemen, binemen (319) vermen (225), perişan etmen, (210) emir kipi; diyerler (329) geniş zaman ; alsaz, bulsaz, (257), dersez (232), gelsez, gülsez (257) şart kipi; kalacan (300) gelecek zaman; kalam, bulam (86) istek kipi.

Şiirde cümlelerin bir dize yahut bir beyitte tamamlanmayıp onu takip eden dizelerde devam ederek tamamlanmasına anjanbman denir. Fransız edebiyatının bilhassa Servet-i Fünun şairlerinin sıkça sevip uyguladığı bu tarz, âşık edebiyatında da uygulanmıştır. (Kaya, 2014, 74).Kul Fanî'nin bazı şiirlerinde anjanbman tarzını

denediği görülür. 21 şiiri vardır. 1, 17, 19, 22, 42, 66, 82, 90, 102, 110, 124, 142, 149, 160, 174, 214, 245, 289, 304 no'lu şiirlerdir.

Farzdır tövbe edip kalpleri yumak
Anne, baba, kardeş kusurlu demek
Ölü kardeşinin etinden yemek
Sayılmış, üslubu bozmaktır gıybet

(298/3)

Gece gündüz durmaz seni

Anıyorum nazlı gülüm

Hasretin çürütür beni

Yanıyorum nazlı gülüm

(22/1)

2.2.1. Edebi Sanatlar

Söz sanatlarının edebi metinlerin anlaşılmasında ve özellikle Divan şiirinin anlaşılmasında önemli bir yerinin olduğunu ifade eden Cem Dilçin; edebi sanatları mecazlar, anlamla ilgili sanatlar ve öze ilgili sanatlar olmak üzere üç gruba ayırmıştır.(1983, s.405).

Dilçin'in dediği üzere Divan edebiyatında söz sanatları ne kadar önemliyse Halk edebiyatında da şiiri anlamak için oldukça önemlidir. Sanatçının gücünü söyleyiş ustalığını göstermek açısından söz sanatları kullanımını incelenmesi gereken bir özellik arz etmektedir. Kul Fanî şiirlerinde canlı bir üslup kullanmıştır. Âşığın doksan üç şiirde söz sanatlarını etkili bir şekilde kullandığı görülmektedir. *Mecaz* anlama bağlı dokuz; gerçek anlama dayalı yedi edebi sanat tespit edilmiştir. Mecaza bağlı olarak *benzetme*, *kişileştirme*, *istiare*, *mecaz-ı mürsel*, *tariz*, *mecaz*, *intak*, *alegori*, *dolaylama*; gerçek anlama dayalı *telmih*, *tenasüp*, *tezat*, *istifham*, *mübalağa*, *tevriye*, *cinas* sanatlarından faydalanılmıştır.

Benzetme bulunan 65 şiir tespit edilmiştir. Bu şiirler 7, 8, 15, 37, 43, 44, 59, 60, 68, 69, 72, 73, 77, 78, 89, 90, 93, 98, 104, 108, 114, 118, 124, 141, 142, 149, 160,

161, 164, 174, 180, 185, 187, 188, 193, 198, 199, 200, 208, 213, 214, 216, 223, 227, 230, 233, 234, 245, 246, 251, 262, 264, 268, 269, 275, 283, 290, 294, 304, 305, 306, 312, 313, 329 no'lu şiiirlerdir.

Sitem barındırma gönül dağında

Muhabbeti besle sevda bağında

Hasret ovasında dert ırmağında

Ben çağlarım ikimizin yerine

(90/3)

Kişileştirme bulunan 15 şiir tespit edilmiştir. Bu şiirler 15, 39, 59, 70, 92, 108, 142, 162, 187,188, 199, 200, 242, 275, 286, 326 no'lu şiirlerdir.

Dertli sazıma yapsam da nazı

Sılayı çok özler, kadere razı

İstiare bulunan 24 şiir tespit edilmiştir. Bu şiirler 5, 37, 59, 68, 72, 77, 89, 90, 97, 107, 141, 156, 174, 180, 193, 199, 204, 220, 228, 242, 235, 283, 306, 319 no'lu şiirlerdir.

Bilgi aşılarsın körpe fidana

Günü gelir meyve verir vatana

Türk milleti minnet duyuyor sana

Düşmanı sezmeyi öğreten insan

(204/5)

Mecaz-ı Mürsel sanatı kullanılan 1 şiir tespit edilmiştir, 114 no'lu şiirdir. Mecaz şiirlerin genelinde şiirsellik ve söyleyiş derinliği bakımından kullanılan bir sanat olarak göze çarpmaktadır. İntak sanatı 114, 101, 162, 278, 301 no'lu şiirde olup alegorik anlatımın yer bulduğu daha çok kavramların konuşurulduğu *demeli ve dedim dedi*'li şiir türünde görülmektedir. Dolaylama sanatından faydalanılan bir şiir tespit edilmiştir.(319)

Günah der ki; yasaklardan doğmuşum,

Sevap der ki; haktan kula nazarım.

(162/1)

Telmih sanatı 14 şiirde tespit edilmiştir. Bu şiirler 27, 43, 60, 63, 89, 104, 153, 192, 197, 245, 258, 264, 319, 331 no'lu şiirlerdir. En çok Ferhat ile Şirin, Kerem ile Aslı, Leyla ile Mecnun gibi aşk öykülerine; bunun yanında Deli Dumrul hikâyesine, vahiy olayına, Musa peygambere, Veysel Karani'ye, Fatih Sultan Mehmet'e, Pir Sultan Abdal'a hatırlatma yapılmıştır. Tevriye sanatı 101 no'lu şiirde kullanılmıştır. Tezat sanatına 8, 44, 89, 268, 313 no'lu şiirlerde yer verilmiştir. İstifham sanatına 220 no'lu şiirde mübalağa sanatına 286 no'lu şiirde; Tevriye sanatına 234 no'lu şiirde yer vererek söze incelik katmıştır.

Musa'yım der turu bilmez

Hocayım der soru bilmez

Ayetteki sırı bilmez

Vay bilecen vay bilecen

(27/2)

Hasretten kavrulmuş bir Kul Fanî'yim

Gün geçtikçe özlüyorum çabuk dön

(234/5)

Velhâsıl âşık Kul Fanî

Ağlamak gülmekten zormuş

(44/6)

2.3.Şiirlerin Yapısal Özellikleri

2.3.1. Ahenk Unsurları

2.3.1.1. Vezin

Âşık Kul Fanî'nin incelenen tüm şiirlerinde en çok 11'li hece ölçüsünü kullandığı görülmüştür. İncelenen 335 şiirin 267'sinde 11'li hece ölçüsünün kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu şiirlerden 6'sında heceden çıktığı saptanmıştır. (182, 186, 190, 218, 231, 288) İncelenen şiirlerin sayısı düşünüldüğünde bu kusurun Âşık

Edebiyatı açısından önemli olmadığını âşığın şairaneliğine halel getirmediğini söylemekte fayda vardır.

Sevdanım ispatı gönlümün süsü
Güllerimi çöpe attın mı yoksa
Aşkımdan geriye kalan mazimi
İdam için ipe attın mı yoksa

Gözlerin görmüyor dert sabimdeki
Silinmiyor yerin ar kalbimdeki
Nefsin galip geldi yar albümdeki
Resmi öpe öpe attın mı yoksa

Evladına zarar akli şaşmanın
Kazancı bir hiçtir aşkta pişmanın
Dünya kabulündür sevgi düşmanın
Yar yolunu sapa attın mı yoksa

Kuru inadının esiri kalıp
Yarım dediğini düşmanın bilip
Mutlu hayatından huzuru silip
Nefret kine çapa attın mı yoksa

Ömrüme ömrünü seçen hayatı
Sevgi bayrağını açan hayatı
İnkâr eylesen de geçen hayatı
Serden tepe tepe attın mı yoksa

Belki de görüşün son Kul Fanî'yi
Tarihine yazdın ben Kul Fanî'yi
Gönlünün süsüydü sen Kul Fanî'yi
Özden kopa kopa attın mı yoksa

23 / 12 / 2007

Davete icap arzumuz bizim
 Ben bu ayrılığa yeter diyorum
 Vatandan ayrıldım içimde közüm
 Ayrılık ölümden biter diyorum(186/1)

İncelenen 335 şiirden 52 şiirin ise 8'li hece ölçüsü ile söylendiği görülmüştür. Bu şiirlerin de sadece 2'sinde aşığın ölçüden çıktığı görülmüştür. (12, 32) Heceden çıkmaların aşağıdaki örnekleri görüldüğünde hep birinci dörtlüklerde olduğu görülmüştür.

Sevdim o candan yâri
 Gördüğünde söyle beni
 Yıkılmış gönül duvarı
 Ördüğünde söyle beni (12/1)

Ben içerden yanar iken
 Yar dışarıda gezer misin
 Gelir mutlu günler derken
 Sen ölümü sezer misin (32/1)

İncelemede 11'li ve 8'li heceler dışında 15'li heceyle söylenen divanî tarzdaki şiirleri de görülmektedir. Hece ölçüsünün 15'li kalıbıyla söylenen 17 tane şiir bulunmaktadır.

Ömür gemim demir almış acep gider nereye
 Eğer ecel yetmez ise ölüm gelmez beriye
 Ol yaradan ayetinde bize şöyle buyurmuş
 O an vakit tamam olsa ecel gitmez geriye

Gönül sakın yad olan insana sırrı açmasın
 Namertlerin suyundan kaç dikkat nefis içmesin

Canlıya önem özen göster iş işten geçmesin
Sonra kurt dadanır geçer iş yavrulu sürüye

Ol Muhammet kılavuzdur gider isen izinden
Galû belâda Kul Fanî verdin dönme sözünden
Azgınlaşan nefsin fena günahların yüzünden
Durmaz akar göz yaşların döndü coşkun dereye

24 / 08 / 2000

Kul Fanî Âşık Edebiyatı'nda çok az örneklerine rastlanan "Bitişik Şiir" "Şah zamahşer" isimli bir şekil kullanmıştır ki Kaya bu tür hakkında "*Bir şiir olarak vücuda getirilen iki veya daha fazla şiirin adı. Elimizdeki şiirlere ölçü zaviyesinden bakıldığında 15 ile 30 hece arasında değiştiği görülür. 22, 26, 30 heceli şiirler âşık edebiyatında ilk defa bu yapı içinde kendisini gösterir.*" (Kaya, 2014, 183-184) diyerek ismi edebiyatımıza kazandırmıştır. Âşık Kul Fanî'nin 12'li, 19'lu, 22'li, 23'lü olmak üzere bu türü örnekleyen şiirleri mevcuttur. Çalışmanın "Ekler" kısmında yer almaktadır.

Âşığın 11'li ve 8'li şiirlerinde geleneğe uygun duraklar gözlemlenmiştir.

4+4 8'li

Her taş altından çıkarsın

Vay bilecen vay bilecen

İşkembeden laf sıkarsın

Vay bilecen vay bilecen(27)

5+3 8'li

Çile yiğidin beşiği

Gurbet bitirir aşığı

Boş yere umut ışığı

Yakışların deli eyler (37)

6+5 11'li

Düşündüm ansızın ettiğim fikir

Kafamı yoruyor yaşlanıyorum

Doğuştan dostlarla etsem de zikir

Kervanım yürüyor yaşlanıyorum

İnsanlık yiğit işidir (5+3)

Ah biçare Arslan oğlu (4+4)

Mertliğin yüreği dağlı (3+3+2)

Ah biçare Arslan oğlu (4+4)

(49/1)

4+4+3 11'li

Dost dediğim düşmanlığı eyledi

Dert kervanı gelip bende eyledi

Ölene dek çekeceksin söyledi

Dolmayan boşuma kızıp büyüdüm

2.3.1.2.Ayak

Âşık şiirinde ayak, kafiye ile iç içedir. *Ayaklar kafiyelerin özelliklerine göre; tek ayak ve döner ayak diye ikiye; kafiye derecelerinin zorluğuna göre ise; geniş ayak, dar ayak ve kapanık ayak olmak üzere üçe ayrılır* (Kaya, 2014, 129).

Kul Fanî şiirlerinde hem tek ayak hem döner ayak kullanmıştır. İncelenen 335 şiirin 31'i tek ayak, 304 şiirin ise döner ayakla söylendiği tespit edilmiştir. Döner ayak ile söylenen şiirlerin 2 ile 15 dörtlük arasında bent sayısının değiştiği görülmüştür. Tek ayakla yazılan şiirlerin ise 3 ile 10 dörtlük arasında bent sayısının değiştiği görülmüştür.

Gurbet insanlara sabrı öğretir
Sevdiğim yanıma gelse hoş olur
 Otursa karşımda bir söz etmeden
Bakinca yüzüme gülse hoş olur.

Garip olarak kenara
Attınız ya pes doğrusu
 Saf iken bulanık suya
Kattınız ya pes doğrusu

Kader hayatıma çizgi çekince
 Âşık Kul Fanî'ye hüznün çökünce
 Efkarlanıp gözden yaşı dökünce
Eliyle yaşımı silse hoş olur (291/1-2)

Cahillik zarar ömür'e
 Söz var ki gelmez umura
 Bilerek yine çamura
Battınız ya pes doğrusu (51/1-2)

Muhterem cemaat, dikkat eyleyin
Allah'ın evidir camilerimiz
 Temizlik, imandan, bilin söyleyin
Allah'ın evidir camilerimiz
 Ön saf boşken, arkaya saf durmayın
 Çirkin görüntüye, fırsat vermeyin
 Kokan çorap, elbiseyle girmeyin
Allah'ın evidir camilerimiz (318/1-2)

2.3.1.3.Kafiye ve Redif

Kafiye kullanımını âşık şiirinin olmazsa olmaz özelliklerinden biridir. Kafiye, “*Şiirde ahengi ve anlam zenginliğini sağlamak için, dizelerin başında, ortasında veya sonunda, 0esas alınan belli seslerle tesis edilen ses benzerliğidir. Âşık şiirinde bünyesindeki sesler açısından beş çeşit kafiye vardır: Çeyrek kafiye, yarım kafiye, tam kafiye, zengin kafiye, cinaslı kafiye*” (Kaya, 2014, 429-431).

Âşık Kul Fanî şiirlerinde yarım, tam, zengin kullanmıştır. Geleneğe sadık kalarak en çok yarım kafiye kullandığı tespit edilmiştir.

Hüzün çökmüş çile yıpratmış seni	Duy sevdiğim nazlı yar dilerim ki
Gördüm ki aksetmiş yıl yanağına	Dünyada, ahrette yüzün ağ olsun
Yar dedim hoşlandım çok haz duydum ben	Her samanlık seyran olur yeter' ki
Buse gönderiyom al yanağına	Gönülden gönüle özde bağ olsun

Rüzgâr bir şey yapmaz derken çınara
 Yaprak döktü, kırık, dal bahtı kara
 Efkârı dağıtır, bir tek sığara
 Gurbet bana neler öğretmedi ki

2.3.1.3.1. Çok Kafiye Şiirler

2.3.1.3.2. Tekrarlama

Âşıklar zaman zaman ana sermayeleri olan sözcükleri farklı biçimlerde kullanmışlardır. Bunlardan biri tekrarlama. Tekrarlama “*Âşıkların şiirlerinde bütün dizeleri aynı kelime ile başlattığı şiir şekli. Azerbaycan Edebiyatında bu şiirlere "anafora" denilir. Klasik şiirde "tekrir" sanatı ile ifade edilen bu yaklaşım, şiire başka bir tavır, ahenk ve anlam kazandırır.* (Kaya, 2014, 776).

Kul Fânî'nin incelenen şiirlerinde bir tane 'tekrarlama' örneğine rastlanmıştır. Bu şiir on dördlükten oluşmaktadır ve insan özellikleri konu alan bir tarifeleme niteliğindedir.

Öyle insan var ki Hakk'ın yanında
 Öyle insan var ki ismiyle güzel
 Öyle insan var ki rehber bizlere
 Öyle insan var ki cismiyle güzel (138/1)

2.3.2. Nazım Biçimleri ve Türleri

Âşık şiiri nazım şekilleri ve türleri hakkında araştırmacılar birçok tasnif yapmış, birçok görüş belirtmiştir. Cem Dilçin; halk şiirinde mani ve koşma olarak iki şekil olduğunu savunur ve diğer biçimlerin bu iki şekilden ortaya çıktığını ifade

etmiş; konu olarak farklılık gösteren şiirleri ise tür başlığı altında toplanması gerektiğini savunmuştur (1997, 279). Pertev Nail Boratav nazım biçimlerini kullanılan ölçüye göre heceli ve aruzlu biçimler olarak ikiye ayırmıştır. Heceli biçimleri ise 11'li, 8'li, 7'li ve değişik ölçüler olarak tasnif etmiştir. Yine heceli şiirleri koşma biçiminde uyaklı ve mani biçiminde uyaklı olmak üzere ikiye ayırır. Aruzlu şiirleri ise üçe ayırarak 'divân', 'selis', 'kalenderî' olarak gruplandırmaktadır. Boratav; Âşık edebiyatı türlerini ise iki kümede toplamıştır:1) Nazım nesir katışık anlatı türler 2) Çeşitlenmeleri hem konuları hem de biçimleriyle şartlanan nazım türleri (1992, 24-26). *Ahmet Talay Onay, türkü mani ve koşma şekillerine göre; ilahi, nefes, güzelleme, ağıt ve muamma türlerine göre tasnif eder ve halk şiirinin tasnifinde “teganni (türkü söyleme)”nin gözden uzak tutulmaması gerektiğini kaydeder* (Artun, 2017, 126).

Doğan Kaya, şekillerine göre ve türlerine göre tasnif yaparak nazım şekli ve türü bahsine şöyle açıklık getirmektedir:

Şekil (Yapı / Biçim)lerine Göre Âşık Şiiri

A. Hece Vezinli Şekiller

1. Koşma tipi
2. Yedekli Şiir
3. Sicilleme
4. Satranç
5. Dörtleme
6. Beşleme
7. Muamma

B. Aruz Vezinli Şekiller

1. Divan
2. Semai
3. Selis
4. Kalenderî
5. Satranç- Vezn-i Aher

Türlerine Göre Âşık Şiiri

1. Güzelleme
2. Semai
3. Taşlama
4. Koçaklama
5. Varsağı
6. Ağıt
7. Destan
8. Dertlenme-Yakınma
9. Denkleme
10. Öyküleme
11. Diğer (Kaya, 2014, 112-113).

I. Heceli şiirler

A. Koşma tipi şiirler

1. Yapılarına (şekil, biçim) Göre Koşmalar: Bitişik Şiir, Cigalı Koşma, Cigalı Tecnis, Çift Kafiyeli Şiir, Dedim-Dedili Şiir, Demeli, Denkleme, Destan, Deyiştirme, Dörtleme, Dudakdeğmez, Dudakdeğmez Divanî, Elifname, Harfleme, Kekemename, Koşa Ayak Divan, Koşa Ayak Koşma, Muhammes, Musammat Ayaklı Koşma, Musammat Divan, Musammat Koşma, Musammat Semai, Noktasız Koşma, Satranç, Sicilleme, Söyletme, Tecnis, Tek Kafiyeli Koşma, Tek Kafiyeli Divan, Tekrarlama, Yedekli Şiir, Zincirleme, Zincirleme Destan, Zincirleme Divan, Zincirleme Satranç.

2. Türlerine göre koşmalar: Ağıt, Alkışlama, Batırma, Bilgileme / Tarifleme, Bitişik Şiir, Boyama, Dertlenme / Yakınma / Şikâyetlenme, Demeli, Dualama, Güzelleme, Hasretleme, Helalleşme, Kalaylama, Kargışlama, Karmutlama, Mektup Şiirler, Muamma, Ninni, Öğütme, Örtmece, Övgüleme, Öyküleme, Semai, Şairname, Taşlama, Tekerleme, Türküleme, Varsağı, Yalanlama, Yaşname.

B. Yedekli şiirler: Âşıklar dörtlüklerle vücuda getirdikleri koşmaların yanı sıra yedekli şiirler de ortaya koymuşlardır. Bunlar, tıpkı koşmalarda olduğu gibi hemen her konuda söylenebilmiştir. Bu şiirlerin hece sayısı 7, 8, 11, 14, 15, 16

olabilmektedir. Bent sayıları ise 3-17 arasında değişmektedir. Yedekli koşmalar görebildiğimiz örneklerde şu şekilde isimlendirilmişlerdir. Ayaklı Koşma, Ayaklı Semaî (Yedekli Semaî), Ayaklı Tecnis, Cıgalı / Yedekli Tecnis, Döşeme Cıgalı Tecnis, Dudakdeğmez Cıgalı Tecnis, Dudakdeğmez Yedekli Tecnis, Müstezat koşma, Yedekli Dörtlü, Yedekli Koşma, Zincirbent

Çift Yedekli Koşma, Zincirbent Çift Ayaklı Cıgalı Tecnis, Zincirbent Yedekli Koşma'dır. Yedekli şiirler, şekil olarak farklılıklar gösterirler. Yedekli şiir oluşturulurken dörtlüklerin sonlarına veya aralarına birtakım ilave dizeler getirilir. Kimi zaman da iki-sekiz dize olan asıl bende, yedek dizeler getirilerek yedekli şiir oluşturulur.

C. Ezgilerine Göre Koşmalar

Şekil, tür ve ezginin birbiriyle yakın ilgisi vardır. Âşık şiirlerin bir kısmı ezgi ile şekillenirler. Yani ezgi şiirin şekillenmesinde önemli rol oynar. Anadolu'nun muhtelif yörelerinde değişik ezgilerle okunurlar ve buna bağlı olarak da çeşitli adlar alırlar. En çok bilinen çeşitleri şunlardır: Kerem, Kesik Kerem, Gevherî, Sümmanî, Acem Koşması, Yelpük Koşması, Ankara Koşması, Elpük Koşması, Bayındır Koşması, Sivrihisar Koşması, Cem Koşması, Bülbül Koşması, Topal Koşma... Ancak bu hususu işin uzmanlarına bırakmak yerinde olacaktır.

D. Koşma tipinde olmayan heceli şiirler

1. Sicilleme
2. Satranç
3. Dörtleme
4. Beşleme
5. Muamma

II. Aruzlu şiirler

1. Divan
2. Semaî
3. Selis

4. *Kalenderî*
5. *Satranç - Vezn-i Aher* (Kaya, 2016, 21).

Bu çalışmada Doğan KAYA 'nın tasnifi esas alınmıştır.

Kul Fanî 'nin bu tasnife göre incelenen 335 şiirin heceli şiirler olduğu tespit edilmiştir. Bu şiirlerden 2 şiir *yedekli* 16 şiir *divan* 317 şiirin ise *koşma tipi* şiir olduğu görülmüştür. Koşma tipi şiirler incelendiğinde bu şiirlerden 52 şiir semai, 2 şiir dudakdeğmez, 4 şiir söyletme, 4 şiir dedim-dedi, 1 şiir tekrarlama, 9 şiir çift kafiyeli şiir, 3 şiir üç kafiyeli şiir yapı özellikleri göstermektedir. Koşma tipi şiirlerin türü incelendiğinde ise 6 şiir ağıt, 1 şiir batırma, 6 şiir demeli, 79 şiir dertlenme, 7 şiir dualama, 31 şiir güzelleme, 7 şiir hasretleme, 4 şiir kargışlama, 4 şiir mektup şiir, 2 şiir merhabalama, 63 şiir öğütleme, 37 şiir övgüleme 38 şiir şikâyetlenme, 10 şiir tarifleme, 35 şiir taşlama, 1 şiir ters öğütleme olarak tespit edilmiştir.

2.3.2.1.Koşmalar

Koşma Âşık edebiyatının en yaygın şeklidir. Âşıklar koşmayı oldukça sık kullanmıştır. Koşma Fuat Köprülü 'ye göre Doğu Türklerindeki *koşukların* ve Altay Türklerindeki *kojunların* Anadolu Türklerindeki ismidir ve koşmalar on birli hece ölçüsüyle ve dördlüklerle söylenir; dördüncü mısraları kafiyelidir(1980, 299). Erman Artun, koşmanın yaygın bir şekil olduğunu ve kelime anlamının *besteye güfte ilave etmek* anlamlarına geldiğini, koşukla eş değer bir anlama geldiğini, Kutadgu Bilig'de koşma kavramına rastlandığını ifade etmiştir. (2017, 130). Ahmet Kabaklı, koşmanın yapı ve içerik özellikleri hakkında bilgi vermiştir ve koşmalarda üç türlü kafiye bulunduğunu (*I. abab, abxb, aaab, II. cccb, III. dddb, IV. eeeb.*), on birli hece ölçüsüyle söylendiğini, üç bentten altı bente kadar oluşabileceğini, ana kafiyeyi taşıyan ikinci veya dördüncü dizelere bağlama denildiğini; aşk, tabiat, yiğitlik, hasret ve başka temaların işlenebildiğini söylemiştir. (1975, 629)

Doğan Kaya koşmayı şu şekilde tanımlamıştır: “*Âşıkların ayak kullanmak suretiyle dördlüklerle vücuda getirdikleri, genellikle 11 hece ile ve hemen her konuda söyledikleri şiire verilen ad. Koşmaların büyük çoğunluğu 11 hecelidir. Ancak bazı yörelerde tutulmuş cönklerde ezgiyi ifade etmek için de 8 heceli şiirlerin başına*

"koşma" yazıldığı olmuştur. Kafiye düzeni ilk dörtlükte (abab abxb aaab) diğer dörtlükleri cccb, dddb, eeb... şeklinde olabilir. Genellikle ilk dörtlüğün ikinci dizesinde şiirin ayağı başlatılır ve bu ayağı başlatılır ve bu ayak her dörtlüğün sonunda icra edilir. Koşma tipi şiirlerin bir başka şekillerin bir başka şekilleri yedekli şiirlerdir. Bu şiirlerin hece sayısı 7, 8, 11, 14, 15, 16, olabilmektedir. Bent sayıları ise 3-17 arasında değişmektedir" (Kaya, 2014, 478).

2.3.2.1.1 Şekillerine Göre Koşmalar

2.3.2.1.1.1. Çift Kafiye Koşma

Âşık şiiri geleneğinde, serbest ve sistemli deyişlerde sıkça kullanılan ikili ayak her hanede işlenecek ayağı oluşturan dizede birbiriyle tenasüplü iki kelime veya kelime grubunun kullanılması esasına dayanır. Serbest ve sistemli deyişmelerde yaygın olarak kullanılmaktadır (Artun, 2017, 129).

Dizelerde iki kafiye yer verilen şiir. Söz konusu kafiyeler şiirin ayağında olabileceği gibi ilk üç dizede de olabilir. Çift kafiye şuurunda olan şair birbiriyle kafiye olabilecek kelimeleri seçerek çift kafiye şiir söyler. 11 hece ile yazılan bu tip şiirler kendi içinde kısmen farklılıklar gösterir ve bu farklılıklara göre "Koşa ayak koşma, musammat koşma, musammat semai", "musammat ayaklı koşma /musammat müstezat koşma" ve "ayaklı koşma" gibi adlarla anılır (Kaya, 2014, 477).

Yukarıdaki bilgilerden hareketle Kul Fanî' nin şiirlerinde çift kafiye şiirlerden koşma ayak koşmayı kullandığı görülmüştür. İncelenen şiirlerde dokuz şiirin koşma ayak koşma olduğu tespit edilmiştir. Bu şiirler 15, 89, 120, 128, 129, 223, 241, 328, 225 no'lu şiirlerdir.

Kaderin yazısı yerine geldi

Yollarıma duman çöktü bu sene

Bellerim büküldü saçım ağardı

Yıllarıma yaman çöktü bu sene

Mutluluk ararken dert beni buldu

Arzum kısa olan ömrüme kaldı

Gönlümü verdiğim çiçeğim soldu

Güllerime aman çöktü bu sene

(89-1/2)

2.3.2.1.1.2. Üç Kafiye Koşma

Şiirin ayağında üç ayrı kafiye ile tesis edilmiş şiire verilen ad. Kendi aralarında kısmen farklılık gösterir. Bunlar şöyle gruplandırılabilir...Şiirin ayağında üç kafiye yer veren şiirler: Üç kafiye esası amaçlanarak vücuda getirilirler. Kafiye aynı seslerle yapılabildiği gibi farklı seslerle de yapılabilirler. Edebiyatımızda müstakil ve karşılaşma şeklinde örnekler sergilenmiştir. Bu şekilde söylenmiş şiirlere üç ayaklı şiir denir (Kaya, 2014, 812-813).

Bu bilgiler göz önüne alındığında Kul Fanî'nin şiirlerinden üçünün üç kafiye şiir olduğu görülmüştür. Bu şiirler 136, 167, 189 no'lu şiirlerdir.

Bin dokuz yüz atmış geldim dünyaya

Gözlerden yaşımı süzüp büyüdüm

Yürü dedi mevla'm ben oldum yaya

Tozlardan kaşımı büzüp büyüdüm

Bazen gezer bazen tutardım yerden

konuşmazdı dilim çözüldü birden

Oynarken azardım bilmezdim durdan

Düzlerden taşımı dizip büyüdüm

2.3.2.1.1.3. Akrostiş

Akrostiş de zaman zaman âşıkların kullanmayı tercih ettikleri söz oyunlarından biridir. *Dize başlarındaki harflerin yukardan aşağı bir anlam olacak şekilde ayarlanarak söylenmiş şiirlere verilen ad. Ahmet Talat Onay, bu şiirler için uçlama terimini uygun bulmuştur. İlk örnekler Yunan edebiyatındadır ve bu şiirler daha ziyade aşk konuludur. Farklı hecelerde söylenmekle beraber genellikle 11 hece ve aşk konusunda ortaya konulmuştur (Kaya, 2014, 58).*

İncelenen şiirlerde Âşık Kul Fanî'nin iki şiirinin akrostiş özelliği gösterdiğini görülmüştür. Bu şiirleri yukarıdaki verilen bilgideki gibi aşk konulu şiirler değildir.

309 no'lu şiir âşığın arkadaşı olan Ahmet DUMAN 'a yazılmıştır dostluk ve kişiye 307 no'lu şiir ise Sipas Tv sunucusuna Nilay Akkoyun'a minnetini dostluğunu göstermek için yazmıştır.

Nasıl anlatayım güzelim seni
 İyilikle dolu özün var Nilay
 Leyla, Aslı görse elbet kıskanır
 Aydan daha güzel yüzün var Nilay

Yüzünde gülünce gül açar biter
 Âşık olanlara hayalin yeter
 Kirpiklerin oktur sineye batar
 Karakaşlarıyla gözün var Nilay

Olsun Kul Fanî'ye şifa can huyun
 Yürürsün endamlı selvidir boyun
 Unutmaz çok seven melektir soyun
 Ne kadarda tatlı sözün var Nilay

(307)

2.3.2.1.1.4. Tekrarlama

Kul Fanî'nin kullandığı koşma şekillerinden biri de tekrarlamalardır. *Âşıkların şiirlerinde bütün dizelerini aynı kelime ile başlattığı şiir şeklidir. Azerbaycan edebiyatında bu şiirlere "anafora" denilir. Klasik şiirde "tekrir" sanatı ile ifade edilen bu yaklaşım, şiire bir başka tavır, ahenk ve anlam kazandırır. Dize başlarında daha çok ; Adam var, Ali, Aşk, Bazı, Ben, Bir dem, Bir dem gelir, Bir ucu, Bir zaman, Biri/Birisi ... gibi sözler getirilmiştir... Şiirler 8 ve 11 heceli olabileceği gibi daha fazla heceye de sahip olabilir. Şekil olarak sicilleme özelliği gösterenler de vardır. Bunlar genellikle dörtlüklerle söylenebildiği gibi beyitlerle de vücuda getirilmiştir. Konu olarak da; aşk, din, dünya, ölüm, toplum insan, güzel, milli değerler, dert, şikayet ve sosyal hayat işlenmiştir. Âşıkların bu şekilde şiir söylemelerinin asıl sebebi işledikleri konuya vurgu yapmak istemeleridir (Kaya, 2014, 776).*

Kul Fanî'nin şiirleri incelendiğinde bir şiiri tekrarlama şeklindedir. Bir *tarifleme* niteliğindedir. İnsanların halleri özellikleri tarif edilmiştir.

Öyle insan var ki Hakk'ın yanında

Öyle insan var ki ismiyle güzel

Öyle insan var ki rehber bizlere

Öyle insan var ki cismiyle güzel

Öyle insan var ki hiç kini yoktur

Öyle insan var ki bir dini yoktur

Öyle insan var ki sözleri oktur

Öyle insan var ki diliyle güzel

(138-1/2)

2.3.2.1.1.5. Dedim-Dedi

Âşıkların başta aşk konusu olmak üzere hemen her konuda karşılıklı konuşma esasına dayalı söyledikleri şiirlerin genel adıdır. *Edebiyatımızda "Dedim-Dedi"li şiir şeklinin en eski örneğini Divanü Lügati't Türk'te buluruz. Bu şiir parçası 7 heceli olup âşık- maşuk deyişmesi şeklindedir...Çoğunlukla 11 hece ve dörtlülle olmakla beraber; 7, 8, 14, 15, ve 16 hece ile söylenmiş olanları da vardır. Dedim-Dedi tarzı şiire canlılık katar ve ilgiyi artırır. Bu şiirlerde aşk konusu yanında sosyal meseleler olaylar hatta yergi ve taşlamalar da işlenir. Farklı konuları işlemesi ve belli bir biçim içinde söylendikleri için dedim-dedili şiirleri şekil olarak ele almak gerekir. Şair burada burada dedim-dedi diyoloğu ile böyle bir durumun olayın vuku bulduğunu söyler. İşin aslı öyle olmayıp şairin gönlünden geçen arzuyu, düşünceyi, dünya görüşünü ve durumu sergilemesinden başka bir şey değildir.*

Söz konusu şiirleri farklı şekillerde tasnife tabi tutabiliriz:

1-Şiirde Buldukları Yerlere göre Dedim-Dediler

2-Dize Sayılarına göre Dedim-Dediler

3-Ölçülerine göre Dedim-Dediler

4-Ayaklarına göre Dedim-Dediler

5-Diyalog Sözlerine göre Dedim-Dediler

6-Konularına göre *Dedim-Dediler* (Kaya, 2014, 231).

Kul Fanî'nin şiirlerinde dört şiirin dedim-dedi şeklinde oluşturulduğu tespit edilmiştir. Bu şiirler 114,162, 220, 268 no'lu şiirlerdir.

Dedim ki: Bu sevda nardan beterdir

Dedi ki : Sevdayı zor mu sanarsın

Dedim ki: Halimden bilmez nedendir

Dedi ki : Seveni kör mü sanarsın

Dedim ki: Yolları engel getirir

Dedi ki: Hayalin alır götürür

Dedim ki: Hasretlik yiyip bitirir

Dedi ki: Çaresi var mı sanarsın

(220)

2.3.2.1.1.6. Demeli/Söyletmeli

İki unsurun karşılıklı konuşurulması esasına dayanır. *Kişi, varlık, millet veya mevsimlerin dörtlüklerle karşılıklı olarak söyleşmesi. Demeli şiirler destan niteliğinde ortaya konulur. Bu şiirlerde Ay ile Güneş, Evli ile Bekar, Ruh ile Gönül, Yaz ile Kış, Yer ile Gök, veya Tük ile Moskof konuşurulur ve her birisi bir dörtlükte diğerine karşılık verir. Bu şiirlere; demeli deyiş, demeli destan yahut söyletme adı da verilir* (Kaya, 2014, 234).

Kul Fanî'nin şiirlerinden beş şiir demeli şeklinde oluşturulmuştur. Bu şiirler 96, 270, 275, 301 no'lu şiirlerdir.

Öfke: kini besler, gözü kör eder

Merhamet: Allah'tan rahmettir bize

Öfke: celallenmek, insana kıymak

Merhamet: çıkmaktır sabırla düze

Öfke: hatır, gönül, yıkmak kavgayla

Merhamet: büyüğü, saymak, sevgiyle

Öfke: şiddet, isyan etmek, sövgüyle

Merhamet: acımak, mükâfat, öze

(96)

2.3.2.1.1.7. Semai

1. *Âşıkların 8'li hece ile söyledikleri ve konusu aşk, güzellik ve sevgi olan şiirlere verilen addır. Kendisine ait ezgileri vardır. Başta beşeri aşk olmak üzere sevilen her nesne için semai söylenmiştir.* 2. *Âşıkların aruzun (me fâ i lün / me fâ i lün / me fâ i lün / me fâ i lün) kalıbıyla yazdıkları şiirlere verilen addır. Gazel, murabba, muhammes, müseddes ve müstezat şeklinde olabilir (Kaya, 2014, 701).*

Kul Fanî'nin semailerini, aruzlu şekiller içinde yer almaz. Bu şiirler 8'li hece ölçüsüyle söylenmiştir. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 no'lu şiirlerdir.

Her sabah erken uğruma

Çıkışların deli eyler

Hayırsız nahoş bağrıma

Bakışların deli eyler

Çile yiğidin beşiği

Gurbet bitirir aşığı

Boş yere umut ışığı

Yakışların deli eyler

(37-1/2)

2.3.2.1.1.8. Destan

Destan, âşıklık geleneğinin en yaygın şekillerinden biridir. Doğan Kaya'ya göre destan *Âşıkların temel özelliği olay, düşünce, kanaat ve inanç anlatmaya dayalı hikâye kimliği taşıyan şiir. Hacim itibariyle en az 3 dörtlük, en fazla 150-160 dörtlük kadar olabilir... Destanlar koşma kafiye düzenindedir, ancak bekçi destanlarında*

olduğu gibi mani tipinde destanlar da yok değildir. Genellikle 11'li heceli hece ölçüsüyle yazılmış olmakla birlikte 7'li, 8'li heceler kullanılmış hatta divani tarzda söylenmiş destanlar da vardır ... Destanda anlatım hikaye etme esasına dayanır. Bir bakıma didaktik şiir mahiyetindedir. Bir olayın anlatılması asıl gaye olduğundan duygusal öğelere pek rastlanmaz. Zaman zaman güzel yahut tabiat tasvirlerinde bu yola başvurulur (2014, 247).

Çalışmamızda Kul Fanî'nin şiirlerinden üç şiirin destan özelliği gösterdiği tespit edilmiştir. Bu şiirler 62, 249, 256 no'lu şiirlerdir.

Hazırlık yapmışlar, yıllar boyunca
Yıkmak için yurdu, on beş temmuzda
Feto'nun itleri ihtilal diye
Meydana tank sürdü, on beş temmuzda
Cumhurbaşkanımız çağrı yapınca
Sokağa döküldü millet duyunca
Can hiçe sayılıp karşı koyunca
Nicesi can verdi, on beş temmuzda
Ya istiklal ya ölümdür işaret
Tank önüne yatandaki cesaret
Dedi! Millet kabul etmez esaret
Bütün dünya gördü, on beş temmuzda

(62/3)

2.3.2.1.1.9. Bitişik Şiir

Bir şiir olarak meydana getirilen iki veya daha fazla şiirin adı. Bitişik şiirler, satrançtan ve musammat şiirlerden farklı şiirlerdir. Ayrı ayrı şiirlerin yan yana getirilmesi esasına yahut ortadan bölündüğünde farklı şiirlerin ortaya çıkması esasına dayanır. Dikkat edilmesi gereken husus; şiir, iki veya daha fazla şiirden oluştuğu izlenimini vermemesi gerektiğidir. İşin zor olan tarafı da budur. Yani farklı şiirlerin dizeleri yan yana geldiğinde aynı konuda ve aynı anlamda olması mecburiyetini taşımasıdır. Yan yana getirilen şiirler semai, varsağı, güzelleme, tecnis lebdeğmez de olabilir (Kaya, 2014, 183-184).

Yine Kaya; Sadayî, Bekir Karadeniz, Osman Öztunç, Sefil Kadimî ve Kul Fanî olmak üzere beş şairin bu şiir şeklini kullandığını ve bu yapının yeni bir şekil olduğunu ifade etmiştir.

Bu çalışmada Kul Fanî'nin dört şiiri bitişik şiir özelliği göstermektedir. Bu şiirler Kul Fanî derlemelerimizde "şah zemaşer" olarak adlandırmaktadır. Bu isim araştırıldığında ise internet ortamında Osman Öztunç'un mahlası olarak görülmüştür. Kul Fanî bu türü Osman Öztunç'tan esinlendiği için bu isimle adlandırdığı düşünülmektedir. Çalışmadaki bu şiirler yeni bir şekil olması ve yaygın olmaması hasebiyle 4. Bölümde yer almıştır. Bu şiirler 19'lu (8+11), 22'li (11+11), 12'li (7+5), 23'lü (13+10) şeklinde tanzim edilmiştir.

Gece gündüze dönerken /güneş doğar ay kaybolur bir zaman
Erken kalkar haylar insan/ çalışır kazanır ter var içinde
Hayat çileyle sınarken/ sabır şifa olup yüzün güldürür
Yine Şükür söyler insan/ gelişir kazanır kâr var içinde

Aşka düşer hüznün yaşar/ sevdiğine kerem olur yansa da
Hasret çöker denge şaşar/ zalim gurbet bize yokluk sunsa da
Gönül isterse dağ aşar yine /gider kışım yolda donsa da
Engeli yol eyler insan/ buluşur kazanır yar var içinde

Yaradan ecrin sundurur/ yeter ki bir kulu hayır işlese
Gerçek dost acı dindirir / ne zaman sözüne doğru başlasa
Saygı çarkı aşk döndürür/ saray kurar gönle girip kışlasa
Şu dünyayı neyley insan/ bölüşür kazanır nur var içinde

Dünya döner gelen göçer/ alana ibrettir ölüm her zaman
Olanlara güler geçer/ söylenir Kul Fanî yaşar bir zaman
Tatlı dil her yeri açar /güzel konuş şahit olur gör zaman
İnatlaşır uylar insan/ alışır kazanır bir var içinde

2.3.2.2. Divan

Esasında Aruzlu bir şekil olan Divan zaman zaman âruz bilmeyen âşıklar tarafından 14, 15, 16 hece ile icra edilegelmiştir. “*Âşıkların aruzun fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün kalıbıyla gazel, murabba, muhammes, müseddes, musammat ve müstezat şekliyle ortaya koydukları şiir şekli. XX. yüzyılda aruz vezniyle şiir söyleyemediklerinden/ yazamadıklarından bu ihtiyacı 14, 15 veya 16 heceli şiirler söyleyerek karşılaşmışlardır. Divanî şiirler de denilen bu şiirler fikrî, mistik, didaktik bir eda taşır ve âşıklar tarafından özel ezgiyle söylenirler. Genellikle 3 veya 4 dörtlük olmakla beraber 7 dörtlük olarak söylenmiş örneklere de rastlanır* (Kaya, 2014, 266).

Kul Fanî aruzlu şekilleri hiç kullanmamış bir âşıktır. Ancak Kul Fanî'nin tespit edilen on altı şiiri divan şeklinde oluşturulmuştur ve özel ezgiyle 15'li hece ölçüsüyle; şiirlerin tamamı döner ayakla söylenmiş; mistik, fikrî, didaktiktir. Divanlarda işlenen konular İslami dini öğütler, sosyal hayattan ve kaderden gurbetten şikayet, sevgiliye sitem ve taşlama niteliği taşıyan içeriklerdir. Bu şiirler ayaklar dizisinde en son bölümde yer alan 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335 no'lu şiirlerdir.

Söz vermek insana kutsal geri dönemen asla
 Aşkın şerbetini içip yansan sönemen asla
 Azrail'le güreş tutma çıkıp sakın meydana
 Her gücünü yaradan dan almış yenemen asla

Getiremezsin geriye boşa geçen zamanı
 Son nefesler tehlikeli kaybetmeyin iman
 Görsen kendini ayıbını görme el ayıbını
 İyilik faydayı sağlar kini denemen asla

(319)

Altı delik olan desti akar dolmaz efendim
 İlkbaharda çiçek açsa sanma solmaz efendim
 İnsanoğlu tembelenip çalışmazsa dünyada

Muhannete muhtaç olur refah bulmaz efendim

Eğer amelin salihse korkma hiç sualinden
Öyle bir dost edinin ki bilsin her ahvalinden
Komşun emin olmalıdır elin ile dilinden
Mazlumun âhı zalime asla kalmaz efendim

Ömrüm gazeli döküyor bakın siz yıllarıma
Âşık olan insan düşer bazen kedere gama
Kul Fanî hizmet etmeli bir ustaya daima
Yıllar boyu benim ustam âşık yılmaz efendim

(327)

2.3.2.3. Yedekli şiirler

Şiirin ana metinlerine 1 ilâ 6 arasında değişen ziyade (yedek) dizelerin getirilmesiyle oluşturulan şiir. Türk halk şiirinde, yüzyıllar boyunca dörtlük esasına bağlı kalınarak örnekler verilmiştir. Bunların çoğunluğu da koşma tipi şiirlerdir. Ne var ki âşıklar sadece dörtlüklerden ibaret şiirler ortaya koymayı yeterli görmeyip dörtlüklere bir veya birkaç dize daha ilave ederek yeni şekiller vücuda getirmişlerdir. Hatta dörtlüğün haricinde dize sayısı dörtlükten daha fazla bende sahip şiirlere yedek dizeler getirmişlerdir. Ancak elimizde pek çok örnek bulunmasına karşılık bu tarz şiirlerin tam anlamıyla bir isimleri yoktur (Kaya, 2014, 848).

Yapı ve teknik yönden farklı özellikler gösteren bu şiirleri şöyle tasnif edebiliriz:

I. Yedekli İkili

- A. Bağlantıları beyit aralarına getirilen yedekli ikililer
- B. Bağlantıları beyit sonlarına getirilen yedekli ikililer

II. Yedekli Üçlü

- A. Bağlantı dizeleri ikilik olan şiirler
- B. Bağlantı dizeleri üçlük olan şiirler
- C. Bağlantı dizeleri dörtlük olan şiirler

D. Her dizeden sonra bağlantı eklenen şiirler

E. Bağlantıları 6 dize olan parçalar

III. Yedekli Dörtlü

A.7 heceli şiirler

B.8 heceli şiirler

C.11 heceli şiirler/Yedekli Koşmalar

1.Tek dize bağlantılı yedekli koşma

2.İki dize bağlantılı yedekli koşma

3.Dört dize bağlantılı yedekli koşma

D. Yedekli divan/ Müstezat divan

E. Bentlerin ve bağlantıların hece sayıları farklı olan şiirler

IV. Yedekli Beşli

A. Tek dize bağlantılı şiirler

B. İki dize bağlantılı şiirler

C. Üç dize bağlantılı şiirler

D. Dört dize bağlantılı şiirler

E. Zincirli Cigalı Muhammesler

V. Yedekli Altılı/Yedekli Müseddes

VI. Yedekli Sekizli (Kaya, 2014, 848-849).

Kul Fanî'nin 132, 199, 323 no'lu şiirler yedekli şiirdir. Bu şiirler yukarıdaki tasnifte 11 heceli şiirin iki dize bağlantılı "yedekli koşma" sınıfına girmektedir.323 no'lu şiir bunlardan ayrı olarak "yedekli divan" şeklindedir. 132 no'lu şiir tek ayakla söylenmiştir; 199 ve 323 no'lu şiirlerin 5. dizeleri tek ayak özelliği gösterirken 6. dizeleri döner ayak özelliği göstermektedir.

Yedekli şiirlerde konu olarak Kul Fanî köyünün yollarının bozuk olmasından şikâyetlenmekte, Anadolu'yu ve türküleri övmekte, zaman mefhumu üzerinden kendini sorguya çekmektedir.

2.3.2.1.2. Türlerine Göre Koşmalar

2.3.2.1.2.1. Ağıt

Âşığın yaşadığı duygusal dalgalanmaları en iyi ortaya koyduğu türlerin başında ağıt gelir. *Başta ölüm olmak üzere ayrılığın yahut üzüntünün doğurduğu ıstırap sebebiyle ortaya konulan lirik ve manzum ürün. Şayet ölenler için söyleniyorsa kendisine has makamla terennüm edilir. Söylenen sözler ölenle ilgili düşünce, duygu ve izlenimleri ihtiva eder* (Kaya, 2014, 42).

Kul Fanî'nin ağıt türünde söylenmiş beş şiiri elde edilmiştir. Bu şiirler 2, 56, 148, 157, 194, 233 no'lu şiirlerdir. Ağıt olan bu şiirlerden 194 no'lu şiiri âşık, halasının ölümü üzerine yazmış ona olan özlemini dile getirmiştir, hatıralarına yer vermiştir. 2 no'lu şiir ise kardeşinin hastalanması üzerine söylemiştir. 148 no'lu şiiri ise arkadaşının annesinin ölümü üzerine söylemiş, arkadaşına duygudaşlık yapmıştır. Milli hisleri yüksek olan Âşık Kul Fanî 56 no'lu şiiri Bosna Savaşı üzerine söylemiş, Müslüman katliamının üzerinde durmuştur. 157 no'lu şiir ise Muhsin Yazıcioğlu'nun ölümü üzerine söylenen bir şiirdir.

İsmin Rabia'dır nasıl anlatsam.

Gözünde gönlünde boldu eme can
Hem şahidim söyler annemle babam
Bizlere emeğin oldu eme can

Özle gönüllere sevgi ekerdi
Yarenine mutlu günü seçerdi
Ak günleri keder ile geçirdi
İçerden ağlarken güldü eme can

Oğlun İsmail'i candan severim
Vücudunu kanser sarmış neylerim
Saç ağarmış bel bükülmüş gözlerim
Gördü yıllar geçmiş soldu eme can

Kul Fanî ecele olmaz gerekçe
Güzel amel iyilik en güzel akçe

Mekânını cennet kabrini bahçe
Nasip eyle Yarab öldü eme can
(194)

2.3.2.1.2.2. Batırma

Oldukça ağır sözleri ihtiva eden hatta küfürlü olan taşlama türü. "Çamura batırma" sözünden çıkmış olup sazla söylenmesi günah sayılmıştır; etik olarak hoş karşılanmamıştır (Kaya, 2014, 156).

Âşık Kul Fanî'nin bu türdeki şiir örneği sadece 280 no'lu şiiridir. Bu şiirde milli hislere hitap ederek Fransız hükümetinin sözde soykırımı onaylaması üzerine Ermeni milleti ve Fransız Hükümeti eleştirilmiştir.

Tarihler boyunca Türklere düşman
Köken Ermeni'nin soyundan gelir.
Ana karnındaki çocuğa süngü
Çeken Ermeni'nin boyundan gelir.

Hristiyanlığı seçince çoğu
Zulmüne şahit olmuştur doğu
Müminin sunduğu güzel dostluğu
Yıkan Ermeni'nin yayından gelir.

(280-1/2)

2.3.2.1.2.3 Dedim Dedili Şiir

Dedim Dedili şiirlerin yapısı ile ilgili teknik bilgi şekil konusunda verilmiştir. Bu şiirler 114, 162, 220, 278 no'lu şiirlerdir. Dört *dedim dedi*'li şiir de 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır ve döner ayaktır.

Bu şiirlerde Kul Fanî soyut kavramlar olan "günah ve sevap" "provakasyon ve barış", "cehalet ve kitab"ı konuşurarak bunların özelliklerini sayıp dökmüştür.

Sevap, günaha; barış, provakasyona galip gelmiştir. 220 no'lu şiirde ise aşk konusu işlenmiştir.

Günah der ki; yasaklardan doğmuşum,	Provokasyon der: Olaydır başım
Sevap der ki; haktan kula nazarım.	Barış der: Saygıyla, sevgi dilimdir.
Günah der ki; iman, ihlas düşmanım	Provokasyon der: Kışkırtmak işim
Sevap der ki; hakla seni ezerim.	Barış der: Ahlakla, edep balımdır.
Günah der ki; şeytan benim uşağım	Provokasyon der: İnsanlar ölsün
Sevap der ki; kuran sünnet başağım	Barış der: Niye ki, yüzleri gülsün
Günah der ki; nefis belim kuşağım	Provokasyon der: Yurt geri kalsın
Sevap der ki; namaz kılar gezerim.	Barış der: Tek gayem teknik ilimdir.
(162)	(278)

2.3.2.1.2.4. Demeli

Demeli şiirlerin yapısı ile ilgili teknik bilgi şekil konusunda verilmiştir. Bu şiirler 96, 114, 270, 275, 301 no'lu şiirlerdir. Bu şiirlerin hepsi 11'li hece ölçüsüyle ve döner ayakla söylenmiş şiirlerdir.

İncelenen *demeli* şiirlerde "cehalet kitap, cennet cehennem, kötülük iyilik, öfke merhamet, zengin fakir" karşıt kavramlar konuşturulmuş bu kavramların özellikleri sayılıp dökülmüştür. *Dedim Dedi*'li şiirlerden farkı ise "der, dedi" ifadesinin olmaması ve bir tanımlama özelliği göstermesidir.

Öfke: kini besler, gözü kör eder	Zengin; var, dünyayı yarattım sanar
Merhamet: Allah'tan rahmettir bize	Fakir; kaderine, razı olandır
Öfke: celallenmek, insana kıymak	Zengin; faiz alır, paraya kanar
Merhamet: çıkmaktır sabırla düze	Fakir; malı, mülkü, cüzi olandır
Öfke: hatır, gönül, yıkmak kavgayla	Zengin; türlü giyer, libas beğenmez
Merhamet: büyüğü, saymak, sevgiyle	Fakir; bulduğunu, giyer öğünmez
Öfke: şiddet, isyan etmek, sövgüyle	Zengin; çılgın yaşar, hakka sığınmaz

Merhamet: acımak, mükâfat, öze
(96-1/2)

Fakir; Hak katında, yüzü olandır
(270-1/2)

2.3.2.1.2.5. Dertlenme/Şikâyetlenme

Âşık şiirinin en yaygın türlerindedir. *Şairin kendi derdini, yakınmalarını, acısını ve şikâyetlerini konu ettiği şiir türüdür. Hemen her âşığın bu tarzda ortaya koyduğu pek çok şiiri vardır. 8, 11, 14, 15, ve 16 heceli örnekleri vardır. Dert konusu şahsi olabileceği gibi milli konuda da olabilir* (Kaya, 2014, 238).

Bu çalışmada *Dertlenme / Şikâyetlenme* türünde yüz on yedi şiir tespit edilmiştir.

Bu *dertlenmelerden* on beş şiir 8'li hece ölçüsüyle söylenmiştir: 9, 12, 14, 15, 23, 26, 29, 32, 34, 35, 44, 45, 46, 50 no'lu şiirlerdir.

96 şiir 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir. Bu şiirler 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 75, 78, 80, 83, 89, 90, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 100, 104, 106, 111, 115, 116, 117, 118, 120, 123, 128, 129, 130, 132, 137, 140, 141, 142, 147, 151, 152, 153, 154, 159, 166, 170, 171, 174, 176, 177, 178, 180, 181, 183, 185, 186, 187, 188, 192, 193, 198, 199, 207, 208, 210, 214, 217, 221, 222, 223, 236, 240, 241, 242, 244, 247, 251, 257, 258, 259, 265, 266, 267, 285, 286, 287, 289, 290, 292, 293, 294, 304, 303, 306, 308, 313 no'lu şiirlerdir.

Bu şiirlerden 320, 326, 329 no'lu şiirler *divan* şeklinde olan 15'li hece ölçüsüyle söylenmiş şiirlerdir. Bitişik şiirlerden üç şiir *dertlenme / şikâyetlenme* türündeki şiirlerdir.

Bu şiirlerin yüz sekizi döner ayakla , dokuzu ise tek ayakla oluşturulmuştur.

Dertlenmelerde en çok işlenen konular: Ailevi sorunlar, aşkın ve aşıklığın halleri (ayrılık, ayrılıktan duyulan öfke, kavuşamama, terk edilme, sevgilinin vefasızlığı, sevgiliye sitem) ,dünyanın geçiciliği, fakirlik, geçim sıkıntısı, geçen zaman yaşlılık, gurbet, hasret, özlem, hayatın akışı, insanlar arası ilişkiler, kader murat alamama, sosyal ilişkiler, vefasızlıktır.

Sıladan uzakta olan sevdiğim
 Gelirsen yolunu bekletme fazla
 Yüreğim yanıyor hasretim sana
 Dertleri sırtıma yükletme fazla

Gönül destim kırık ondan dolmadı
 Ömür gazelimi sanma solmadı
 Artık dayanacak mecal kalmadı
 Gamı gam üstüne ekletme fazla

Ayrılrsa yavrudan yasıdır ana
 Sudan uzaklaşmış perişan suna
 Sevgin kalmadıysa gel söyle bana
 Resmini kalbimde saklatma fazla

(65/1-2-3)

2.3.2.1.2.6. Destan

Özkul Çobanoğlu konularına göre destanları on başlıkta toplayarak tasnif etmiştir. Bu başlıklar:

- 1-Sosyal hayatla ilgili destanlar
- 2-Kültürel hayatla ilgili destanlar
- 3-İktisadî (ekonomik) hayatla ilgili destanlar
- 4-Eğitim hayatıyla ilgili destanlar
- 5-Siyasî hayatla ilgili destanlar
- 6-Dinî ve ahlakî hayatla ilgili destanlar
- 7-Askerî hayatla ilgili destanlar
- 8-Sosyokültürel çevreyle ilgili destanlar
- 9-Doğal güzelliklerle ilgili destanlar
- 10-İnsanlarla ilgili destanlar (Kaya, 2014, 248-250).

Kul Fanî'nin üç şiiri *destan* türündedir. Bu şiirler 62, 249, 256 no'lu şiirlerdir, 11'li hece ölçüsüyle söylenmiş, sekiz veya dokuz dörtlükten meydana gelmiştir,

döner ayakla oluşturulmuştur. Yukarıdaki tasniften hareketle 249 ve 256 no'lu şiirler insanlarla ilgili destanlar sınıfına girmekte ve 249 no'lu ihtiyarlıkla birlikte gelen özellikler dile getirilmiş, 256 no'lu şiir ise insanların nankörlükleri dile getirilmiştir. 62 no'lu şiir sosyokültürel çevreyle ilgili destanlar sınıfına girmekte ve milli hisleri dile getiren bu şiir "15 Temmuz Hain Kalkışması" nı ele almaktadır.

İnsan, doğar, büyür sonra yaşlanır	Hazırlık yapmışlar, yıllar boyunca
Gücün yetiyorsa, olma ihtiyar	Yıkmak için yurdu, on beş temmuzda
Bir düşün ki, zaman, neyler insanı	Feto'nun itleri ihtilal diye
Ağlanacak, halen, gülme ihtiyar	Meydana tank sürdü, on beş temmuzda
Senden büyükleri, saymazdın başa	Cumhurbaşkanımız çağrı yapınca
Oturma, sofraya, horlanma, boşa	Sokağa döküldü millet duyunca
Çatala, kaşığa, değmeden aş	Can hiçe sayılıp karşı koyunca
Karnın doyur, lokma bölme ihtiyar	Nicesi can verdi, on beş temmuzda
(256-1/2)	(62-1/2)

2.3.2.1.2.7. Dualama

Dua şiiri, bu şiirlerde muhteva olarak dualara yer verilir. Bir iyiliğe karşılık olarak söylenmekle beraber, âşık duayı kendisi için de yapabilir. Âşık edebiyatında pek çok örneği olan dualamalar, daha çok 11 ve 8 hecelidirler. "Kargışlama"lar bu şiirlerin zıddı konularda vücuda getirilmiş şiirlerdir (Kaya, 2014, 290-291)

Kul Fani'nin şiirlerinde *dualama* türünde yedi şiiri vardır. Bu şiirlerden 4 ve 33 no'lu şiirler 8'li hece ölçüsüyle, 57, 85, 196, 197, 238 no'lu şiirler ise 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir. 4, 33, 57, 238 no'lu şiirler tek ayak 85, 196, 197 no'lu şiirler ise döner ayak şeklinde oluşturulmuştur.

Bu şiirlerde âşık, bayram ve kandiller için iyi dileklerde bulunmuş, gurbettekilere dualar etmiş, Allah' a yakarışlarda bulunmuştur.

Tutarız orucu hak rızan için

Günleriniz geçsin sizin neşeyle

Mevla'm huzurunda sen kabul eyle
 Ömürdür tövbeyle zikirle geçen
 Mevla'm huzurunda sen kabul eyle

Mutluluklar sizin olsun dünyada
 Ağlamakla değil geçsin gülmeyle
 Mutluluklar sizin olsun dünyada

Kadir gecesi sır olan bu ayı
 Sabırla şükürle verir çabayı
 Aşkınla edilen bütün duayı
 Mevla'm huzurunda sen kabul eyle

Gülmekte yakışır baba yüzlere
 Yol vermez ki dağlar neden bizlere
 Kucak dolu selam olsun sizlere
 Mutluluklar sizin olsun dünyada

(85-1/2)

(57-1/2)

2.3.2.1.2.8. Güzelleme

Güzeller ve güzellikler tarih boyunca insanın yaşadığı her yerde sanatçıların en temel üretim ilhamıdır. Güzelleme ise “*Güzelliği konu edinen koşma türü. Sevgili, bağ, bahçe, at, dere, dağ, kent vs. gibi beğenilen ve gönül verilen nesne ve kavramlar için söylenmiş pek çok güzelleme vardır. Bunların içinde en fazla sevgili için güzelleme söylenmiştir* (Kaya, 2014, 273).

Kul Fanî'nin şiirlerinden otuz bir şiir *güzelleme* türündedir. Bu şiirler 7, 18, 22, 31, 37, 60, 73, 81, 84, 101, 112, 150, 161, 172, 173, 175, 190, 200, 216, 230, 231, 235, 239, 243, 245, 276, 283, 288, 291, 305, 307 no'lu şiirlerdir. Bu şiirlerden 7, 18, 22, 31, 37 no'lu şiirler 8'li hece ölçüyle diğerleri ise döner ayak şekilde tanzim edilmiştir. Tek ayaklı şiirler 18 ve 84 no'lu şiirlerdir; diğerleri ise döner ayaklıdır.

Güzellemelerde sevgi ve aşkın getirdiği hallerin güzelliği anlatılmıştır. 101 no'lu şiirde yağmur sevgili yerine konularak alegorik bir anlatım kullanılmıştır.

Gönlüme huzur ver muhabbet eyle
 Güzel sesin ile hoş nefesinle
 Azda olsa huzur bulmak isterim
 Güzel sesin ile hoş nefesinle

Bir güzeli ayal edip gezerken
 Bu gönlüme giren bir kara sevda
 Aşkın şerbetinden içmedim derken
 Şerbeti içiren bir kara sevda

Güvenmek isterim doğru sözüne
Gülsün o gözlerin gülsün yüzüme
Sevdanla umut ol dertli özüme
Güzel sesin ile hoş nefesinle

(84-1/2)

Ela gözlerini görünce birden
Sevdanın ateşi yatı içerden
Bir şeyler alıp da götürdü serden
Dilden dile veren bir kara sevda

(60-1/2)

2.3.2.1.2.9. Hasretleme

Özlem hasret gibi kavramlar âşığı yaralayan ve bu yolla eser vermesini sağlayan temalardandır. *Özlem şiiri. Şairin gençliğine, geçmişteki günlerine, ayrı kaldığı memleketine, kavim ve akrabasına duyduğu özlemi dile getirdiği nostaljik şiirin adı. Bu şiirlerde lirik bir eda hakimdir. 8, 11 ve 15 heceli şekilleri vardır* (Kaya, 2014, 397).

Kul Fanî'nin incelenen şiirler içinde yedi şiirin *hasretleme* olduğu tespit edilmiştir. Bu şiirler 17, 20, 124, 164, 165, 227, 234 no'lu şiirlerdir. Bu şiirlerinden 17 ve 20 no'lu şiirlerde 8'li hece ölçüsü diğerlerinde ise 11'li hece ölçüsü kullanıldığı görülmüştür.

Âşık Kul Fanî *hasretleme* şiirlerinin üçünde (20,164,165) çocukluk günlerine özlemine, çocukluğundaki yaşantısı dile getirirken; diğer dört şiirinde sevgiliye özlemine anlatmıştır.

Bir anda geçmişim geldi aklıma
Çamurlara batmasını özledim
Serçeyle sıvırcık vurursak yerdik
Sapan taşı atmasını özledim

Hasretinden deli divane oldum
İçin için sızlıyorum çabuk dön
Gurbetteyken sen sarardım soldum
Ciğerimi közlüyorum çabuk dön

Büyükler severdi giderken yolda
Bizlere nasihat olurdu dalda

Okumak isterdim alın yazıyı
Vücudun şehrinde yaptım geziyi

Tahta çanta elde köyde okulda
Sırada el tutmasını özledim
(164-1/2)

Ayrılıkla geçen günü maziyi
Hasretini gizliyorum çabuk dön
(234-1/2)

2.3.2.1.2.10. Kargışlama

Kargış beddua sözcüğünün karşıladığı zarif Türkçe sözcüklerden biridir. Kargışlama ise beddua şiiridir. *Halk beddua kelimesine bağlı olarak "kargış, karış, lânet, ah, ilenç," gibi sözler de kullanır. Hemen her konuda şiirleri olan halk şairleri, bu konuda şiirler vücuda getirmişlerdir.* (Kaya, 2014, 447).

Kul Fanî'nin şiirlerinden dört şiirin *kargışlama* türünde olduğu tespit edilmiştir. Bu şiirler; 82, 224, 299, 314 no'lu şiirlerdir. Bu şiirlerin hepsi 11'li hece ölçüsüyle yazılmış, 224 no'lu şiir tek ayakla diğer *kargışlamalar* ise döner ayakla oluşturulmuştur. Kargışlamaların hepsi sevgiliyi ve sevgilinin vefasızlığını ele alır.

Hastalığın artsın merhem sarmadan
İmrenesin ele güne durmadan
Elini döşüne bıkma vurmada
Artık daran yetmiyorum muhannet

Hatırla maziyi ah çek içerden
Tek başına yalnız kaldığın yerde
İçin kan ağlasın gözün yaş döksün
Hıçkırığa boğul güldüğün yerde

Ecelin yetince ölemeyesin
Hayatın boyunca gülemeyesin
Aşık Kul Fanî'yi bulamayasın
Sözlerini yutmuyorum muhannet
(299-5/6)

Mutlu insanlara gözlemin artsın
İbret dolu hayat izlemin artsın
Ciğerlerin yansın özlemin artsın
Her gece uykuyu böldüğün yerde
(82-1/2)

2.3.2.1.2.11. Dudakdeğmez

Lebdeğmez âşîğın ustalığını göstermek için kullandığı türlerden biridir. *Leb Farsça "dudak" demektir. Bu tarz şiirlere bilhassa ülkemizin doğu yöresinin âşıkları ve Azerbaycan âşıkları rağbet etmiştir. Müstakil olarak karşılaşmalar sırasında da ortaya konulabilmektedir. Dudakdeğmez şiirler âşıklık gücünün ve sanatının ortaya konulması bakımından âşıklar tarafından çok önemsenir. Gerek âşıklar gerekse Tahir'ül Mevlevî , Umay Günay, Nazım İrfan Tanrıkulu ve Aydın Kırman gibi araştırmacılar b, m, p, ünsüzlerine f, v ünsüzü de katarak dudakdeğmez şiirlerde söylenmemesi gereken ünsüzlerin sayısını beşe çıkarmıştır* (Kaya, 2014, 292).

Kul Fanî'nin üzerine yapılan incelemede "Şiirler" kısmında iki *lebdeğmez* örneği tespit edilmiştir. Bu şiirler 139 ve 277 no'lu şiirlerdir. Bu şiirler dışında 4. bölümde 'karşılaşmalar' kısmında Âşık Erkâni ve Âşık Eserî'yle yaptığı karşılaşma bir *lebdeğmez* örneğidir.

Bu şiirlerde şehitliğin, büyüklere saygının, sadakâtin, Allah'ı anmanın, bilginin, aşkın önemi vurgulanmış, Sivas'ın güzelliği dile getirilmiştir. Bu şiirler ikisi de döner ayak ve 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.

Türkiye ulustur hürriyet taşır
Yurdunun aşkını gönlüne düşür
Oku yasin oku sureyi aşır
Şehitler yaşıyor ölü değildir

Teknikle sanayi gücü anlatır
Ülkeler gücüyle sözü dinletir
İhtiyara saygı gönül şenletir
Atasını sayan deli değildir

İnsanların dertle geçer senesi
Sadakat olursa hoştur hanesi

Gökyüzünden yağan sular tanesi
 Şahısların gölü seli değildir
 (277-1/2/3)

2.3.2.1.2.12. Mektup Şiirler

Âşıkların birbirine gönderdiği mektup niteliğindeki şiirlere verilen addır. Âşıklık geleneği içinde, âşığın ayrı kaldığı sevdiklerine haber göndermesi sıkça işlenen konulardandır...Mektup şiirlerde âşıklar birbirlerinin hatrını sorup saygı ve sevgilerini ilettikten sonra özel durumlarını dile getirmektedir. Bu, genellikle mutsuzluk, hastalık, sıkıntı hülasa çekilen sıkıntılar değeri bilinmeme ve arzular, şeklinde kendisini gösterir ki bu husus, âşıkların ruh hallerini ve yaşantılarının ayrıntılarını ihtiva etmeleri bakımından sonraki yıllardaki araştırmacılara birinci derecede kaynak olabilecek niteliktedir. Mektup şiirlerin bir başka özelliği de tıpkı karşılaşmalarda olduğu gibi birbirlerini sigaya çekme hüviyetini arz etmesidir (Kaya, 2014, 549).

Kul Fanî'nin şiirlerin dört şiirin *mektup şiir* olduğu tespit edilmiştir. Bu şiirler 77, 86, 107, 215 no'lu şiirlerdir. *Mektup şiirleri* tümü 11'li hece ile ve döner ayakla söylenmiştir.

Bu şiirlerde âşık, arkadaşı Âşık Binali'nin hastalanması üzerine 107 no'lu şiiri; 77, 215 no'lu şiiri Âşık Gülşâdi ustasına o andaki durumunu nakletmek için ve hastalığını dile getirmek için; 86 no'lu şiir tarikat şeyhi Aliyar Efendi'ye selam söylemesi için arkadaşı Recaî'ye hitaben söylemiştir.

Benim saygı değer Gülşâdi ustam
 Şimdi hastanede yatar çırağın
 Çalışırken soğuk aldırma hatam
 Serum iğne ilaç yutar çırağın

Çok zamandır sizden ben ayrı düştüm
 Soran sormayana sanma ki küstüm

Dert ile gamımdır sırtımda üstüm
Sözlerin nasihat tutar çırağın

Kul Fanî de der ki yar sinesi hoş
Gerçek değil dünya her şeyi bomboş
Hastalık beni eylemişti bir hoş
Derdi yavaş yavaş atar çırağın

(215)

2.3.2.1.2.13. Merhabaşılama / Hoşlama

Özellikle âşık fasıllarının girişinde kullanılan bir türdür. *Âşıkların seyircileri selamladığı ve onlara "hoş geldiniz", "merhaba", "safa geldiniz" gibi rediflere bağlı ayaklarla deyişler söylediği fasıldır. Bunun yanında ev sahibi âşığın uzaktan gelen âşığa "hoş geldin" demesi gelenektendir. Bu, bir âşığın tek başına söylediği koşma ve divan olabileceği gibi iki veya daha fazla âşığın icra ettiği karşılaşma şeklinde de olabilir. Âşıklar bu bölümde katılanların özellikleri ve günün önemi gibi hususları konu edinirler*(Kaya, 2014, 98).

Kul Fanî'nin 74 ve 133 no'lu şiirleri *hoşlama* örneğidir. Bu şiirler 11'li hece ölçüsüyle ve tek ayakla tanzim edilmiştir. 74 no'lu şiir Sivas'ın ilçelerinden gelen şiir misafirler selamlanmış ve ilçelerin özellikleri verilmiştir. 113 no'lu şiirde ise Danimarka'ya giden âşık, fasıla başlarken oradakileri selamlarken Sivas'ın bütün kültürünü ve tarihi, tabiat özelliklerini övmüştür.

Akıncılar ,Koyulhisar Hafik'ten
Hoş geldiniz misafirler Sivas'a
İmranlı Doğanşar pehlivanları
Hoş geldiniz misafirler Sivas'a

Şirin Altınyayla, Zara balıyla
Gemerek, Şarkışla, Ulaş halıyla
İmranlı, Gölova, Gürün elmayla

Hoş geldiniz misafirler Sivas'a

Kul Fanî Divriği camisi serdir
Kangal'insa çoban köpeği vardır
Suşehri'yle yıldız eli tüccardır
Hoş geldiniz misafirler Sivas'a

(74)

2.3.2.1.2.14. Öğütleme

Özellikle Türk kültüründe sonraki nesilleri ikaz edecek sözlere verilen önemden dolayı âşıklar öğüt içerikli eserlere ilgi duymuşlardır. Bu ilgi duyuş öğütleme türünü ortaya çıkarmıştır. *Konusu öğüt/ nasihat olan âşık tarzı şiir şekli. Klasik şiirimizde bu tarzda yazılmış eserler "pendname", "nasihatname" adlarıyla adlandırılmıştır. Öğütlemeler koşma tipi şiirlerden olup genellikle 11 hece ile söylenirler. Pek çok âşığın öğütleme şiiri vardır ve âşıklar bu şiirlere "Nasihat Destanı" yahut "Öğüt Destanı" demişlerdir* (Kaya, 2014, 649).

Kul Fanî'nin şiirlerinden altmış üç şiir *öğütleme* türündedir. Bu şiirler 1, 3, 5, 8, 10, 11, 13, 19, 21, 28, 30, 38, 39, 43, 48, 61, 63, 64, 87, 88, 105, 109, 110, 125, 126, 127, 143, 144, 145, 182, 184, 202, 225, 228, 232, 246, 248, 250, 256, 260, 264, 268, 269, 272, 279, 281, 297, 302, 311, 318, 319, 321, 324, 326, 327, 328, 330, 331, 332, 333, 334 no'lu şiirlerdir. Bu öğütlemeler 8'li, 11'li, 15'li hece ölçüsüyle ve bitişik şiir şeklinde söylenmiştir. Şiirlerden elli yedi şiir döner ayakla altı şiir ise tek ayakla oluşturulmuştur.

Öğütlemelerde en çok İslami ve dini öğretiler üzerine nasihatte bulunulmuş, aşkın ve aşıklığın halleri, ahlaklı davranmanın önemi, dünyanın geçiciliği, kalp kırmamak, öğrenmenin ve bilgini önemi, sosyal ilişkilerin doğru yürütülmesi konusunda öğütler verilmiştir.

İnsanın çilesi bitmez nedense
Gözdeki yaşlara dikkat eyleyin

Ağarır saçlarım ömür bitense
Kederli başlara dikkat eyleyin

Dostun hatırını sorayım dersez
Gördüğüm rüyamı yorayım dersez
Sağlamca bir yuva kurayım dersez
Temelde taşlara dikkat eyleyin

Bir harf öğretere sardık olmalı
Kıssalardan hisse bizler almalı
Varlıklar delildir ibret bilmeli
Uçuşan kuşlara dikkat eyleyin

Ömür bir hasılat dünyaysa harman
Kuldan hakka tövbe olduğu zaman
Hakkın hidayeti kalpteki iman
Amelde beşlere dikkat eyleyin

(232-1/2/3/4)

2.3.2.1.2.15. Övgüleme

Kişi, kuruluş, belde, millet veya ülkenin övüldüğü şiir. Hemen her âşığın bu tarzda ortaya koyduğu şiir türüdür. Koşma tipinde olduğu gibi yedekli şeklinde de olabilir. Şiire konu olan husus âşığın gönül ve bilgi dünyasında üstün özellikleriyle nitelendirilir (Kaya, 2014, 658).

Kul Fânî'nin şiirlerinde otuz altı şiir *övgüleme* türündedir. Bu şiirler 24, 52, 53, 54, 58, 59, 79, 103, 113, 119, 136, 149, 155, 156, 158, 163, 168, 191, 195, 203, 204, 205, 206, 211, 254, 263, 271, 273, 274, 284, 295, 309, 317, 323, 335 no'lu şiirlerdir. Bu şiirlerden 24, 168, 203 no'lu şiirler tek ayakla diğerleri ise döner ayakla oluşturulmuştur. Hece sayıları çeşitlilik göstermektedir; 8'li, 11'li ve 15'li hece ölçüsüyle yazılmış övgülemeler vardır.

Övgülemelerinde âşık, daha çok kurumları ve kişileri övmüştür. Âşık yakın akrabalarından babasını, amcasını, dayısını övüp özlemine dile getirdiği gibi; dönemindeki valiyi, emniyet müdürünü, garnizon komutanını, Âşıklar Derneği başkanını, arkadaşını, Sivasspor yöneticisini, polisleri, öğretmenleri, Âşık Veysel'i , Ziraat Bankasını, Tümosan traktörlerini, Çanakkale Savaşı'nı, ahilik kurumunu, bayrağın kutsallığını, dostluğu methetmiştir.

Çağdaş medeniyet ilkesinde ilk	Baba yarısıdır, diyorlar bizde
Türklük ocağında ahilik vardır	Yeğenini candan, görendir emmi
Sanatta, kardeşlik eğitiminde	Kanı kanımızdan, canı canımdan
Şehir, bucağında ahilik vardır	Bizlere nasihat, verendir emmi
Ahilik, doğruluk, haktan yanadır	Her yerde bizimle, gurur duyarak
Ahlak, şeref, onur, büyük manadır	Evladıyla aynı, eşit sayarak
Esnaf, millet, edep, namus binadır	Çakır Ahmet, canım, kurban diyerek
Kapı göçeğinde ahilik vardır	Hal ve hatırımlı, sorandır emmi
(271-1/2)	(113-1/2)

2.3.2.1.2.16. Öyküleme

Tasvirin ön planda olduğu türlerdendir. *Bir olayı bir durumu öyküleyen şiir türü. Öykülemelerde tahkiye esas olmakla beraber destandan farklıdır. Bilindiği gibi destanlar da tahkiye esasına dayanır. Destanlar akala gelebilecek her konuda söylenebilir. Edebiyatımızda, çeşitli olaylar üzerine söylenmiş çok sayıda destan vardır. Ancak destanların kurgusu ve öykülemelerin kurgusu birbirinden farklıdır. Öykülemelerde bir olayın başlangıcı ve devamı belli bir akış içinde hikaye edilir. Kimi zaman tasvir yoluna gidilir. Bir bakıma anın fotoğrafı çekilir, tıpkı nesirde olduğu gibi olay şiir diliyle dinleyiciye nakledilir ve zaman zaman ayrıntılar ihtilal edilmez (Kaya, 2014, 659).*

Kul Fanî şiiirlerden dört şiiirin *öyküleme* olduğu tespit edilmiştir. Bu şiiirler 55, 134, 179, 209 no'lu şiiirlerdir. *Öykülemeler* 11'li hece ölçüsüyle ve döner ayakla yazılmıştır.

Öykülemelerin konusu; çocuğu kaybolan bir babanın durumu, Ermeni isyanı, yolda gördüğu adamın çaresizliği ve Ömer Ertör'ün hayatını anlatılmıştır.

Evladı kaybolmuş ocağı sönmüş
Dert üstüne derdi tığlar bir baba
Duyunca aniden deliye dönmüş
İki gözü çeşme ağlar bir baba.

Tanıyıp bilenden oğlunu sormuş
Derdine katlanmak ne kadar zormuş
Ciğer paresini aramış durmuş
Bulamamış kara bağlar bir baba.

Fakirin yüzüne kimseler bakmaz
Kurumuş gözyaşı bir damla akmaz
Gözü telefonda bir haber çıkmaz
Hasretle yüreğin dağlar bir baba

Ne hayat yaşamış ne yüzü gülmüş
Sorunca öğrendim yengede ölmüş
Şimdi tek başına yalnız kalmış
Kendini resimle eğler bir baba

Kul Fani' den bile medet umuyor
Acısını yüreğine gömüyor
Sorsalar da artık derdin demiyor
Çaresiz ölümü yeğler bir baba

2.3.2.1.2.17. Semai

Semai tarzı şiirlerin yapısı ile ilgili teknik bilgi şekil konusunda verilmiştir. Kul Fanî *semai* türün kırk iki şiiri vardır. Bu şiirleri 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 no'lu şiirlerdir. Bu şiirlerden 12 şiir tek ayakla 30 şiir ise döner ayakla söylenmiştir.

Bu şiirlerde anlatılan konular dini öğretiler, sevgilinin güzelliği, sevgiliden şikayet, muratsızlık, karşılıksız aşk, dünyanın geçiciliği, kader gibi içeriklerdir.

Her sabah erken uğruma

Çıkışların deli eyler

Hayırsız nahoş bağrıma

Bakışların deli eyler

Çile yigidin beşiği

Gurbet bitirir aşığı

Boş yere umut ışığı

Yakışların deli eyler

(37-1/2)

2.3.2.1.2.18. Tarifleme

Bir beldeyi, bir kişiyi, tabiatı, durumu, olayı detayları ile anlatan destanî şiir. Koşma tarzındadır. Genellikle 11'li hece ile söylenir. Ele alınan konu şair tarafından muhtelif cepheleri ile anlatılır ve genellikle övgü ön planda tutulur (Kaya, 2014, 747).

Kul Fanî'nin şiirlerinde dokuz şiir *tarifleme* niteliğindedir. Bu şiirler 25, 76, 121, 146, 169, 189, 201, 218, 262 no'lu şiirlerdir.

Âşık Kul Fanî *tarifleme* şiirlerinde Kuran-ı Kerim'in özelliklerini, caminin işlevlerini, sehiv secdesinin özelliklerini, ramazan ayının güzellikleri, kendi

özelliklerini, Âşık Talibi Coşkun'un özelliklerini, insanların özelliklerini, kaynana kaynata özelliklerini, Sivas kültürünün özelliklerini anlatmıştır, bilgi vermiştir.

Minarelerinden beş vakit ezan
Sesinin geldiği yerdir camiler
Allah'ın evidir tüm müminlerin
Huzuru bulunduğu yerdir camiler

İnsanın insana güven verdiği
Cemaatin selamlaşmış girdiği
Herkesin tanışmış dostluk kurduğu
Yüzünün güldüğü yerdir camiler

Teslim olur kalbin dilin Allah'a
Sunarsın arzunla halin Allah'a
Namazda secdede kulun Allah'a
En yakın olduğu yerdir camiler

(262-1/2/3)

2.3.2.1.2.19. Tasavvufi şiirler

Vahdetname: Allah'ın varlığını birliğini ona kavuşmayı konu edinen manzum mensur eserler verilen ad (Kaya, 2014, 822).

Kul Fanî'nin yukarıdaki açıklamaya uygun olan 167, 86 no'lu şiirlerdir. 167 no'lu şiir tasavvufun "bir" e ulaşmak düşüncesiyle örtüşmektedir. Bu nedenle *vahdetname* türünün içinde yer alabilir. Şiirlerin genelinde dini didaktik eserlere yer vermiş olsa da tasavvuf havası görülmemektedir. 86 no'lu şiirde ise âşığın tarikat liderine selam söylemesi, bir tarikata bağlı olduğunu göstermektedir.

Kayıp ettim gönül kuşum ararım
Sora sora kırdan her yana geldim
Kurtulamam dertten sensiz yok çarem

Dilin şifa birden yar cana geldim

Cihanı güzelce donatan Mevlâ' m
Ademe Havva' yı aratan Mevlâ' m
Ruhlar aleminde yaratan Mevlâ' m
Kereminle ordan erkâna geldim

Tövbe kapısında aşkla taşlandım.
Çile tezgahında sabır işlendim.
Severek ismini yazdım hoşlandım.
Hikmetinle nerden sır hana geldim

Hayatın dişlisi dönmede kalmaz
İnsanın bazısı kıymetin bilmez
Geçen güzel günler geriye gelmez
Çiçek açmaz serden zor ana geldim

Kâh bulanık aktım kâhi duruldum
Zaman zaman acı sözle vuruldum
Kul Fanî' yim yaşlandıkça yoruldum
Yaşadığım yerden bir sana geldim

2.3.2.1.2.20. Taşlamalar

Hiciv, kara mizah, yergi. Kişilerin, kurum ve kuruluşların, toplumun aksayan yönlerini, kusurlarını, çarpıklıklarını yahut gülünç taraflarını alaylı bir dille ele alan, eleştiren şiire verilen ad...Ferdî ve sosyal tenkidi ihtiva eden taşlamalarda, kimi zaman küfür boyutlarına varan yaklaşımlar kimi zamanda insanları güldürürken iğneleyen tavırlar görülür. Taşlamalar bireysel ve toplumsal olmak üzere iki cephede kendini gösterir. Bireysel taşlama şiirleri hiciv niteliğinde olup kızgınlık, kırgınlık, eleştiri vb. amacıyla söylenir. bir bakıma bu taşlamalarda âşığın karakteristik özelliği görülür. Toplumsal taşlamalarda toplumda değerlere uymayan sahneler yerilir. Âşık bunu yaparken çoğu zaman mizahtan yararlanır. Taşlamalar ana hatlarıyla beş grupta toplanabilir:

1. *Kişilerle ilgili taşlamalar*

2. *Toplumla ilgili taşlamalar*

3. *Felekle ve kaderle ilgili taşlamalar*

4. *Tabiatla ilgili taşlamalar*

5. *Hayvanlarla ilgili taşlamalar* (Kaya, 2014, 754).

Kul Fanî'nin otuz dört şiir *taşlama* türündedir. Bu şiirler 6, 16, 27, 36,40, 41, 42, 47, 49, 51, 91, 95, 102, 122, 131, 135, 160, 213, 219, 226, 229, 237, 252, 253, 255, 282, 296, 298, 300, 310, 312, 315, 316, 322 no'lu şiirlerdir. Bu şiirlerden 10 şiir, 8'li hece ölçüsüyle; 23 şiir, 11'li hece ölçüsüyle; 1 şiir ise 15'li hece ölçüsüyle yazılmıştır. Şiirlerden 31 şiir döner ayak, 3 şiir ise tek ayakla yazılmıştır.

Kul Fanî şiirlerinde İslamiyet'in kurallarına uymama, dinin vecibelerini yerine getirmeme, hırsızlık, yalancılık, ahlaksal değerlere uymama, kibir, ukalalık, zamane gençliği ve insan ilişkileri, vefasızlık, komşuluk ilişkileri, doktorların ilgisiz tutumu, gereksiz konuşma, gıybet dedikodu yapmak, yapılan zamlar, sattığı eşyaya sahip çıkmayan esnaf eleştirilmiştir.

Ey nefsim, ey dostum, zamansız solan

Yüzleri açmayan, şapşal birisin

El âlemi bırak, kendi kendine

Sözleri geçmeyen, şapşal birisin

Gıybeteye yapılan, gizli kalayı

Ardından oynanan, türlü halayı

Bütün desiseyi, olan hileyi

Gözleri seçmeyen, şapşal birisin

Seni gören derki, dünya elinde

Konuşsan sanarlar, bal var dilinde

Diyorsun beslerim, hayat gölünde

Kazları uçmayan, şapşal birisin

(229/1-2-3)

2.3.2.1.2.21. Tekrarlama

Tekrarlama şiirlerin yapısı ile ilgili teknik bilgi şekil konusunda şu maddede anlatılmıştı: 2.3.2.1.1.4. Yapılan derlemelerde Kul Fanî'nin 138 no'lu şiirin bir tekrarlama türüdür ve bu şiir 11'li hece ölçüsüyle , döner ayakla söylenmiş; 10 dörtlükten oluşmaktadır. Âşık *öyle insan var ki* sözlerini tekrar ederek insanların özelliklerini dile getirirmiş, insanları tarif etmiştir.

2.3.2.1.2.22. Ters Öğüt Destanı

Konusu öğüt olan destanların zıddına toplum düşüncesine ve hassasiyetine uymayan öğütleri sıralayan destana verilen ad. Şairi böyle bir yaklaşıma yönelten sebep, toplumda dürüstlüğün fayda getirmediğini görmek ve ahlaksız kişilerin revaçta olduğu bir dünya karşı tavır takınmaktır. Beri taraftan bunun aksine kötü öğütleri sıralayıp aslında ideal bir insanın bu sıralan kötülüklerle uzaktan yakından ilgisi olmaması gerektiğini vurgulamak düşüncesi de vardır (Kaya, 2014, 780).

Kul Fanî'nin bu çalışmada bir şiirinin *ters öğüt destanı* olduğu tespit edilmiştir. Bu şiir 212 no'lu şiirdir ve 11'li heceyle döner ayakla tanzim edilmiş, 11 dörtlükten oluşmaktadır.

Kul Fanî bu şiirinde dini, İslami, ahlaksal öğütler vermiş, sosyal hayatın gerekleri konusunda nasihat etmiştir. Âşık bunu yaparken kötü olan davranışı yapmak konusunda telkinde bulunmuş ancak son dörtlükte ters öğüt yazdığını dile getirmiş asıl olan telkinde bulunduğu davranışların tersinin uygulanmasını söylemiştir.

Bol bol yalan söyle gerçek desinler

Sonunda ciddi dur seni sevsinler

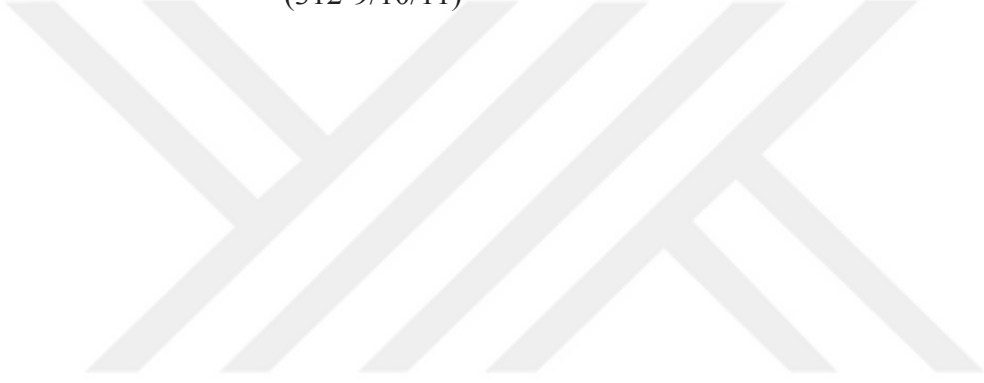
Sonra güven sağla daim övsünler

Yolu ver kazları ütmeyi öğren

Çal çırp hırsızlık et inkârı kolay
Yüzüne gül suyu yapsınlar kalay
Arsızlık dediğin basit bir olay
Parayla onuru satmayı öğren

Kul Fanî ters öğüt yazdın alana
Tecrübe okumak gezmek bilene
Akıl fikir vermiş insan olana
Gerçek mutluluğu tatmayı öğren

(312-9/10/11)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: KUL FANÎ'NİN ŞİİRLERİ VE AYAKLAR DİZİNİ

3.1. Şiirler

-1-

İstiğfârla tövbe hakka
Etmeliyiz üç aylarda
Rahmeti boldur tek ona
Gitmeliyiz üç aylarda

Bir kadir gecesi olan
Zincire vurulur şeytan
Gaflet uykusunu candan
Atmalıyız üç aylarda

Müminsen olmazsın çalık
Kur'andır ruhuma kılık
Tarikat gölünde balık
Tutmalıyız üç aylarda

Perde çeker bazı göze
Beraat gecesi biz
Azgın olan nefsimize
Çatmalıyız üç aylarda

Hak için çekerler kahır
Kalbime vurulmaz mühür
Mazlum yardımına Mahir
Yetmeliyiz üç aylarda

15 / 12 / 1994

-2-

Gözlerimden hicran yaşı
 Döküyorum gardaşıma
 Şifa senden Mevla'm boyun
 Büküyorum gardaşıma

İşlem yapılmaz parasız
 Doktor el atmaz sırasız
 Gücüm yetmiyor çaresiz
 Bakıyorum gardaşıma

Hastalığı etsem tabir
 Ağlar sızlar iki de bir
 Sancılanır içten sabır
 Çekiyorum gardaşıma

Yeğenlerin boynu bükük
 Parayla işlerin dakik
 Film tahlil sonuç mekik
 Dokuyorum gardaşıma

-3-

Ashabı kiramın Allah resulünü ve birbirlerini nasıl ve neden sevdiklerini öğrenmeme vesile olan çok saygı değer hocalarımdan kendisinden feyiz, ilham aldığım Erdal Ceran hocamın, cuma hutbesinde vermiş olduğu vaazdan etkilenerik yazdım. Erol ŞAHİN, Ahmet hocama ve değerli üstadım ustam saydığım, kabul ettiğim Âşık Âlimi 'ye Süleyman Erdiç'e teşekkür ve saygılarımı sunarım Allah onların ve onun gibilerinin yokluğunu göstermesin Allah onlardan razı olsun amin, haklarını helal etsinler.²

Ol cennetin anahtarı
 Helal kazanç helal lokma

² Aşğın şiirin ortaya çıkış sebebi olarak yazdığı bilgi notu çalışmaya müdahale edilmeden alınmıştır.

Bedenin ruhun cilası
Helal kazanç helal lokma

Rahman, rahim olan Allah
Her işte deriz bismillah
Dedirtir elhamdülillah
Helal kazanç helal lokma

Ter, alınında nura' döner
Öfken diner, kinin söner
Rahmetinden akan pınar
Helal kazanç helal lokma

Doğruluğu özendirir
İnsanlığı bezendirir
Sağlık, sıhhat kazandırır
Helal kazanç helal lokma

Hak nezdinde geçer akçe
Vebalde bırakmaz hakça
Sevabın artırır çokça
Helal kazanç helal lokma

Evlat baba, sözü dinler
Hakla hakikati anlar
Kabir azabını önler
Helal kazanç helal lokma

Kul fâniye vermez elem
Merhametli, rab bil âlem
Sonuç, velhasıl'ı kelim
Helal kazanç helal lokma

14 / 07 / 2013

-4-

Gelen ramazan bayramı
Mübarek olsun Sivas'a
Yaşlı gözle gülen yüzle
Mübarek olsun Sivas'a

Memuruyla işçisiyle
Hekimiyle dişçisiyle
Esnafla aşıcısıyla
Mübarek olsun Sivas'a

İnsan buğday dünya tarla
Müminler gezer vakarla
Dertli olan insanlarla
Mübarek olsun Sivas'a

Oruçluya verir mevlam
Sevgi saygı bizden selam
Aşık Mahir derki bayram
Mübarek olsun Sivas'a

27 / 02 / 1994

-5-

Fakir insanın halını
Soralım bayram gününde
İyi olmaz yarasını
Soralım bayram gününde

Müminler uyar çağrına

Biz keselim hak uğruna
Vacip için huzuruna
Duralım bayram gününde

Kin ile garezden geçin
Sizler sofranızı açın
Dostları ziyaret için
Varalım bayram gününde

Kurban kesmek idi ahtı
Mazlumların kara bahtı
Bizler gönüllerde tahtı
Kuralım bayram gününde

Ayeti var bul yerini
Komşuya üçte birini
Mahir küsü zincirini
Kıralım bayram gününde

17 / 5 / 1994

-6-

Gece düşman gündüz şeytan
Olursa bir karı evde
Saymaz baba oğlu, kızı
Yetişir soytarı evde

Silindir şerefle şanın
Gönül yıkar her lisanın
Huzuru yoksa insanın
Artarmış efkârı evde

Üstü örtülmez gerçeğin

Şirnerse hanım örneğin
 Sözü geçmeyen erkeğin
 Olmaz itibarı evde
 Yorgun beden candan bezer
 Cahil olan insan üzer
 Gençler çarşı pazar gezer
 Kalır ihtiyarı evde

Sırrımı kaldı örf bozuldu
 Ayak başsız saf bozuldu
 Sohbet bitti laf bozuldu
 Gıybetle dırdırı evde

Söylen kim olmuş bahtiyâr
 Kul Fanî kaderin bir zâr
 Kazanıp kaybetmekte var
 Hayatın kumarı evde

11 / 10 / 2011 / Pazartesi

-7-

Yaşım kırk beşi dolandı
 Sızı düştü dilerime
 Her gün dostum nazar eder
 Gözü düştü gözlerime

Açığa çıkar niyetin
 Aşkta sabırdır diyetin
 Çileli olan hayatın
 Tozu düştü yüzlerime

Gönül gemim sanma batmaz
 Yorgun vücut gücüm yetmez

Nasihatim bir kar etmez
Sözü düştü sözlerime

Kulda feryat neyin nesi
Kul Fanî dostluk belgesi
Geçen yılların gölgesi
Bazı düştü izlerime

08 / 10 / 2005 / Cuma

-8-

Kardeş olabilmek için
Hoşgörü gerek bizlere
Ağlıyorken gülmek için
Hoşgörü gerek bizlere

Gönül bağım bak solmada
Dertlere deva bulmada
Yarada ilaç olmada
Hoşgörü gerek bizlere

Hiç gerek yok bölmemize
Bir araya gelmemize
Mazlum yaşı silmemize
Hoşgörü gerek bizlere

Bilmeyenler hisse almaz
Alma ah yanına kalmaz
Derler hatasız kul olmaz
Hoşgörü gerek bizlere

Fırsat verme fesat söze
Gülmek gerek gülen yüze

Kul Fanî candan her öze
Hoşgörü gerek bizlere

14 / 03 / 1995

-9-

Yanıdayken hasretini
Çekiyorum her saniye
Yüzünden namerde boyun
Büküyorum her saniye

Yüzün döküp çatma kaşı
Zehir eden tatlı aş
Senin için gözden yaş
Döküyorum her saniye

Sevdamı koysan bağrına
Cevap bulursun çağrına
Can tatlı ömrü uğruna
Söküyorum her saniye

Seni görürüm düşümde
Aklar çoğaldı başımda
Gam yüklüyüm genç yaşımda
Çöküyorum her saniye

Hazan uğratma gülüme
Düşman güler bu halime
Hasretini yar gönlüme
Ekiyorum her saniye

Kul Fanî'yim dillerine
Kına yaksam ellerine
Gelin diye yollarına

Bakıyorum her saniye

18 / 06 / 1997

-10-

Mevla'nın kudretidir bu

Akıl fikrin kaynağı

Baştan belayı def eyler

Sabır şükürün kaynağı

Aşk ile ağlayan gözler

Ruh ile kalbi temizler

Hak aynası nurlu yüzler

İman zikirin kaynağı

Cehalet insanı dağlar

Buna şahit geçen çağlar

Kültür bilgi yaşam sağlar

Kitap okurun kaynağı

Köşede sessiz ağlatır

Minnet ciğeri dağlatır

Muhannete bel bağlatır

Yokluk fakirin kaynağı

Ekşi ağzı avundurur

Acı yakar dövündürür

Kul Fanî'yi sevindirir

Tatlı şekerin kaynağı

06 / 06 / 2012

-11-

Hakikati bulmadınsa
Mevla'ya kul olmadınsa
İman ile ölmedinse
Kara çıkar yüzün şimdi

Bizden ibret alsan yeter
Fırsat kaçır hayat biter
Kul Fanî burada yatar
Bir fatiha gözler şimdi

Fırsat kaçtı ömür bitti
İmkânlar elinden gitti
Kul Fanî bu kabre tattı
Bir fatiha gözler şimdi

Rızkı bitti vade yetti
Kul Fanî bu kabre yattı
İmkân kaçtı fırsat bitti
Bir fatiha gözler şimdi

-12-

Sevdim o candan yâri
Gördüğünde söyle beni
Yıkılmış gönül duvarı
Ördüğünde söyle beni

Ecel bize vermez ki paç
Sırrı gerçek dostunda aç
Dertli yarasına ilaç
Sürüldüğünde söyle beni

Allah dostu olan veli
Akar gözlerimin seli
Bahçelerde açan gülü
Derdiğinde söyle beni

Ey Kul Fanî bahtın kara
Ciğerim doludur yara
Bedenim benim mezara
Girdiğinde söyle beni

02 / 08 / 1994

-13-

Yazılan gelince başa
Şükür etmek düşer ancak
Nerde hata yaptım diye
Fikir etmek düşer ancak

Boşa geçirme zamanı
Emanet vermiştir canı
Gece gündüz yaratana
Zikir etmek düşer ancak

Yık yalan riya bendini
Bozu ver şeytan fendini
Nefsin şehrinde kendini
Hakir etmek düşer ancak

Hasret ateşiyle yanmış
Müminliği onaylanmış
Paslı kalbi kalaylanmış
Bakır etmek düşer ancak

İbret kıssa her sözünde
 Hakkın nuru var yüzünde
 Geleni resul izinde
 Zakir etmek düşer ancak

Besmeleyle yola çıkıp
 Kendi kusuruna bakıp
 Benlikle gururu yıkıp
 Fakir etmek düşer ancak

Bulunma gaflet dağında
 Uyanık gez her çağında
 Suskun dili hak bağında
 Şakır etmek düşer ancak

Ey Kul Fanî sır fatiha
 Rahmet dolu her fatiha
 Ardın sıra bir fatiha
 Okur etmek düşer ancak

15 / 04 / 13.30

-14-

Akıl koymaz deli eyler
 Tek taraflı sevda çekmek
 Saz çalıp türkü söyletir
 Tek taraflı sevda çekmek

Arzularım yarım kalır
 Nere gitsem beni bulur
 Her şeyi elimden alır
 Tek taraflı sevda çekmek

Gam kazanında pişirir
Ciğere yara düşürür
Diyar diyar aşırır
Tek taraflı sevda çekmek

Sağlığım elimden gider
Bitmez yar sevene kadar
Her gece uykumdan eder
Tek taraflı sevda çekmek

İlden ile eder sürgün
Ağlatır güldürmez bir gün
Ölümü yeğletir her gün
Tek taraflı sevda çekmek

-15-

Gözlerimden kanlı yaşı
Döküyorum silenim yok
Günler aylar oldu yola
Bakıyorum gelenim yok

Hayat derya ömür gemi
Yaşamak dünyanın demi
Çile ile derdi gamı
Çekiyorum bölenim yok

Ölmeyince çıkmaz huyun
Sevenler yapar mı oyun
Senden gelenlere boyun
Büküyorum yalanım yok

Boş mu yapsam sana övgü

İşin başı daim saygı
 Hasret tezgâhında sevgi
 Dokuyorum alanım yok

Sermayen biter giderle
 Kul Fanî ağlar kederle
 Hakkın yazdığı kaderle
 Çöküyorum bilenim yok

25 / 05 / 2008 Pazar

-16-

Suya kontör yüklettirdim
 Zam gelmiş haberimiz yok
 Atık su adı altında
 Zam gelmiş haberimiz yok

Makbuza bakınca bittim
 Kafa yorup hesap tuttum
 Yüzde yirmi beş fark ettim
 Zam gelmiş haberimiz yok

Bakın pastadaki paya
 Halkın oyu gitmiş zaya
 Evin ihtiyacı suya
 Zam gelmiş haberimiz yok

Kul Fanî duyulsun sesin
 Dilerim bir çözüm gelsin
 Dar gelirli ne halt yesin
 Zam gelmiş haberimiz yok

21 / 01 / 2015

Not: Belediyede 40 liralık kontör yüklettim su kartına % 25 atık parası almışlar, sordum. Görevli: "Zam geldi, ondan alıyoruz." dedi. Ben de bu şiiri yazdım.³

-17-

Gözlerimden akan yaşı
Sileceksen geç kalma gel
Şu gönlüme sabır taşı
Olacaksan geç kalma gel

Kayıp ettim yurtlarımı
Yara dolu kurtlarımı
Sabır çekip dertlerimi
Böleceksen geç kalma gel

Ömür biter geçen günle
Mutluydum ben her senle
Benimle ağlayıp benle
Güleceksen geç kalma gel

Kavuşmaya evdiğimi
Böyle yıllar savdığımı
Seni nasıl sevdiğimi
Bileceksen geç kalma gel

İzi kalan kul faniyle
Haber salan kul faniyle
Günü dolan Kul Fani'yle
Öleceksen geç kalma gel

08 / 02 / 2009

³ Aşğın şiirin ortaya çıkış sebebi olarak yazdığı bilgi notu çalışmaya müdahale edilmeden alınmıştır.

-18-

Sakın bana fazla görme
Kıskanırım elde değil
Seviyorum canan seni
Kıskanırım elde değil

Ağızdan çıkan sözümden
Hazzı duyduğun gözümden
Sen bende cansın kendimden
Kıskanırım elde değil

Baygın baygın bakışından
Özde sevgi kokuşundan
Bazen bir of çekişinden
Kıskanırım elde değil

Akan gözdeki nehirден
Versen içerim zehirden
Kul Fanî'yim şu Mahir'den
Kıskanırım elde değil

18 / 11 / 2004

-19-

Milletimin bir derdini
Yazansan hoşgörülü ol
Olur olmaza kendini
Üzensen hoşgörülü ol

Sefil taban çeker baştan
Bıkma usanma sen işte
Her mutluluk çıkar hoştan
Azansan hoş görülü ol

Ayrıma Türk Kürt insanı
Bayrak vatan birdir tanı
İnsanın gönül resmini
Çizersen hoşgörülü ol

En büyük hakem zamanda
Birlik olmalı şu anda
Fert olarak bu ummanda
Yüzersen hoşgörülü ol

Dar günde merhamet duyar
Yarana bir ilaç koyar
Gurbet eli diyar diyar
Gezersen hoşgörülü ol

Doğru söz atınmış meğer
Dost vardır dünya değer
Kul Fanî der sen de eğer
Ozansan hoşgörülü ol

15 / 03 / 1995

-20-

Kavga bilmez fesat olmaz
Keşke çocuk olabilsem
Nefret edip insan bölmez
Keşke çocuk olabilsem

Hiç kimseye etmez minnet
Öfkeyle geçirmez cinnet
Yârine etmez ihanet
Keşke çocuk olabilsem

Oyun oynar sır paylaşır
 Kimi görse tez kaynaşır
 Sarılınca güller taşır
 Keşke çocuk olabilsen

Yatar iken masal dinler
 Olan evde gıybet önler
 Ne güzelmiş geçmiş günler
 Keşke çocuk olabilsen

Kendi kendimi dinlerim
 Ne yanarım ne inlerim
 Çok güzeldi o günlerim
 Keşke çocuk olabilsen

Kul Fanî içerden yanar
 Baykuşlar dalıma konar
 Yaprak döktü koca çınar
 Keşke çocuk olabilsen

-21-

Yalvarıp ulu divana
 Yananları görmek lazım
 Hayat benzer merdivana
 İnenleri görmek lazım

Bakın neler demiş ata
 Bazen insan yapar hata
 El üstünde cansız ata
 Binenleri görmek lazım

Hayalim çizer resmini
 Dünya duymuştur ismini

TuŖa getirip hasmını
Yenenleri görmek lazım

Ey Kul Fanî an Mevla'yı
Yaratmış güneŖi ayı
Ömür sonu gelen sayı
Son anları görmek lazım

30 / 10 / 1993

-22-

Gece gündüz durmaz seni
Anıyorum nazlı gülüm
Hasretin çürütür beni
Yanıyorum nazlı gülüm

Kervanın yönü ayrılık
Rüya gördüm kalabalık
Sevmenin sonu ayrılık
Sanıyorum nazlı gülüm

Sevda gönüle girdi mi
Sitemin yıkar bendimi
Ağlarken kendi kendimi
Kınıyorum nazlı gülüm

Kul Fanî mahir gülmeyi
Ararken seni bulmayı
Mazimle mutlu olmayı
Deniyorum nazlı gülüm

5 / 8 / 1996

Taşım hedefe varmazsa
Üzülürüm üzülürüm
Yuvada huzur kalmazsa
Üzülürüm üzülürüm

Başlar ayağı yorarsa
Öfke sabırı yararsa
Oğul kalbimi kırarsa
Üzülürüm üzülürüm

Zehir olursa yemeğim
Dolaşırsa öz yumağım
Boşa çıkarsa emeğim
Üzülürüm üzülürüm

Kıymeti yok can sıkmanın
Faydasız akla takmanın
Vebali çok can yakmanın
Üzülürüm üzülürüm

Gözyaşımı ettim dere
Tükendim göz göre göre
Kul Fanî'yim hep boş yere
Üzülürüm üzülürüm

Yolcuların tek tercihi
Sivas Özhuzur Turizm
Güler yüzlü personeli
Sivas Özhuzur Turizm

Güvenle huzur gayesi

Saygı hizmet hediyesi
Yolcunun konfor rüyası
Sivas Özhuzur Turizm

Hasretleri buluşturur
Her gün hizmet oluşturur
Seçkin işçi çalıştırır
Sivas Özhuzur Turizm

Yolcusuna olur siper
Yapmaz işi apar topar
Titizlikle görev yapar
Sivas Özhuzur Turizm

Model model otobüsler
Güven verir yolu süsler
Kul Fanî dakik işler
Sivas Özhuzur Turizm

20 / 10 / 2010

-25-

İslamın şartından olan
Geldi mübarek ramazan
Kalkıyor gıybetle yalan
Bildi mübarek ramazan

Olur insanın hatası
On bir ay tutuyor yası
Kulun gönlündeki pası
Sildi mübarek ramazan

Şükredip secdeye varan

Okunur daima Kur'an
Kalpteki yarayı saran
Oldu mübarek ramazan

Çekiyor nefise seti
Kısıtlıyor hareketi
Müminlere bereketi
Böldü mübarek ramazan

Alemleri yaratan bir
Yardımcıdır hazreti pir
Bir ay bizlerde misafir
Kaldı mübarek ramazan

Demir dövülür tavında
Zorlama yok hak dininde
Kıymet bilmezsin evinde
Öldü mübarek ramazan

Gözden yaşı döndür sele
Sahip çıkmalıyız dile
Zikir ile dua ile
Doldu mübarek ramazan

Oldun beynamaz niye
Cihat etmek olsun gaye
Mevla'dan kula hediye
Kıldı mübarek ramazan

Tutulur fakirin eli
Aylardan yoktur emsali
Solmayan çiçek misali

Güldü mübarek ramazan

Ey Kul Fanî tut orucu

Gelir mezarda sorucu

İmanı sana sorucu

Buldu mübarek ramazan

15 / 12 / 1993

-26-

Kader kara yazılmışsa

Vay o zaman vay o zaman

Hayat çizgin bozulmuşsa

Vay o zaman vay o zaman

Yapsan bir iş yarım kalır

Felek her şeyini alır

Dostun bile düşman olur

Vay o zaman vay o zaman

Minnet eder nan bölerler

Dost defterinden silerler

Düştüğün hale gülerler

Vay o zaman vay o zaman

Her halin göze batarsa

Saygı itibar biterse

Dostların taşa tutarsa

Vay o zaman vay o zaman

Çile keder sürer izin

Tutmaz dizin geçmez sözün

Birde görmüyorsa gözün

Vay o zaman vay o zaman

Dert elini çekmiyorsa
Biri dönüp bakmıyorsa
Evlat sahip çıkmıyorsa
Vay o zaman vay o zaman

Kul Fanî dünya imtihan
Otur kendi derdine yan
Can cesetten çıktığı an
Vay o zaman vay o zaman

13 / 01 / 2011

-27-

Her taş altından çıkarsın
Vay bilecen vay bilecen
İşkembeden laf sıkarsın
Vay bilecen vay bilecen

Musa'yım der turu bilmez
Hocayım der soru bilmez
Ayetteki sırı bilmez
Vay bilecen vay bilecen

Bazen de başbakan olur
Her soruna çare bulur
Sonra havasını alır
Vay bilecen vay bilecen

Konuşurken olursun şok
Yalan yanlış bilgiler çok
Utanma yok sıkılma yok

Vay bilecen vay bilecen

Cahil kusurunu görmez
Zaten akli fikri ermez
Konuşurken sıra vermez
Vay bilecen vay bilecen

Kıblesi varmış dört yönlü
Hain kurnaz yedi canlı
Yemin eder iki dinli
Vay bilecen vay bilecen

Kul Fanî der keş adamsın
Densizlikte baş adamsın
Sen aslında boş adamsın
Vay bilecen vay bilecen

18 / 05 / 2013

-28-

Kimlerden çare aranır
Hazreti Mevla'm yar iken
Müminler mümini tanır
Daim yüzleri nur iken

Akmazsa gözünden selin
Kim tutacak senin elin
Ne olur mezarda halin
Kabir insana dar iken

Defteri sağ ele versin
Dostlarım kefeni sarsın
Sualden nasıl korkarsın

İman yanında kâr iken

Ey Kul Fanî tövbe eyle
Daim Mevla'yı zikreyle
Kalple tasdik dille söyle
Son nefes ölüm var iken

-29-

Şu fani dünyada mutlu
Olmak zordur benim için
Vefasız yarla yan yana
Kalmak zordur benim için

Ömür buldu yarısını
Hasret çıktı darısını
Muhannetin kapısını
Çalmak zordur benim için

Hasret kaldım tatlı dile
Dert çekerim bile bile
Yüzme bilmem dipsiz göle
Dalmak zordur benim için

Sağken çukurum eşmenden
Neştersiz yaram deşmenden
Kırdın gönlüm yar çeşmenden
Dolmak zordur benim için

Kul Fanî'yi koca kıldık
Ney aradık neyi bulduk
Özüyle sevdaya sadık
Bulmak zordur benim için

18 / 03 / 2004

-30-

Dinle sözlerimi kardaş
Can tatlıdır insan için
Mecliste bilersen konuş
Saygı olur susan için

İyi olmaz özde yaram
Bir gün gelir ölüm sıram
Üç gündem fazlası haram
Bir mümine küsen için

Göklere çekildi İsa
Kuran'dır bizlere yasa
Çok hüner verildi Musa
Elindeki asa için

Bedenim ile siperim
Sanma yolumdan saparım
Gönüllü cihat yaparım
Kur'andaki yasan için

10 / 8 / 1995

-31-

Gözlerimden akan yaşı
Dökerim yar siler misin
Senin için dertle cefa
Çekerim yar bilir misin

Namert insan yapar oyun

Görünce mazluma diyin
Sabırla kadere boyun
Bükerim yar diler misin

Aştın mı sitem çağını
Der sevgi,saygı bağını
Aşkınla gönül dağını
Sökerim yar eler misin

İyilik eyle hasmına
Aldanma fitne kesmine
Kul Fanî'yim her resmine
Bakıyorum güler misin

-32-

Ben içerden yanar iken
Yar dışarıda gezer misin
Gelir mutlu günler derken
Sen ölümü sezer misin

Dert çektirmek olmuş hobi
Görünmezmiş derya dibi
Yarından ayrılan gibi
Gözyaşını süzer misin

Alma sakın mazlum ahı
Olsan gönüllerin şahı
Bu günlümün padişahı
Fermanımı yazar mısın

Kul Fanî de der ismimi
Toprak yutunca cismimi

Hatırlayıp sen resmimi
Yar günlüne çizer misin

17 / 04 / 1986

-33-

Bağış, ihsan, ikram demek
Kandiliniz kutlu olsun
Recep ayında ilk cuma
Kandiliniz kutlu olsun

Üç ayların ilk yoludur
Huzurla feyiz doludur
İdrak eden hak kuludur
Kandiliniz kutlu olsun

Zikretsin Allah'ı dilin
Arınır gönlü her kulun
Oruç tutup namaz kılın
Kandiliniz kutlu olsun

Niyaz eder beslenirim
Tövbe ile süslenirim
Cümleliğe seslenirim
Kandiliniz kutlu olsun

Kul Fanî aşkı dokuyun
Bülbül olarak şakıyın
Kuran-ı Kerim okuyun
Kandiliniz kutlu olsun

-34-

Kaderin yazısı derler
Geleni çekerim her gün
Özde olan sermayemden
Olanı dökerim her gün

Geliverseydin izimden
Mana çıkar her sözümden
Tövbe eyledim özümden
Yalanı sökerim her gün

Kul Fanî'yim yarla gezdim
Ayrılık var sonra sezdim
Adını gölüme yazdım
Çileni dokurum her gün

02 / 06 / 2008 16.10

-35-

Bir yarım dört yavrum vardır
Derde derman arıyorlar
Bülbül gibi işi zardır
Zarda derman arıyorlar

Sılasında gurbetlik var
Her gün yolum bekleyen yar
Soğuk hava kapladı kar
Karda derman arıyorlar

Ahu zara deva derler
El varlığın niderler
Bir ekmeği pay erdeler
Dörde derman arıyorlar

Böyleymiş alın yazım

Çalmaz oldu elde sazım
Çoğalmaz eksilir azım
Varda derman arıyorlar

Bakmıyorlar bize beyim
Cephane yok boş tüfeğim
Perişan Bosnahersek'im
Vurda derman arıyorlar

Çocuk yetim duldur ana
Sarılmış yine Kur'an'a
İlaç yok hasret sarana
Sarda derman arıyorlar

Kollar kafalar sökülmiş
Açlıktan beller bükülmüş
Evler harap can çekilmiş
Zorda derman arıyorlar

Müslüman olmaktır suçun
Görmemezlik vardır niçin
Sırp elini kırmak için
Yurda derman arıyorlar

Uyumayın Türk ulusu
Kırletti zorla namusu
Kurtarmak onun arzusu
Arda derman arıyorlar

Umudu kesme Hüdâ'dan
Kurtarır bir gün beladan
Nice çareler Mevla'dan

Birde derman arıyorlar

Güya insan hakkı vardır
Bosna'm senin işin zordur
Avrupa'nın gözü kördür
Orda derman arıyorlar

Kul Fanî der yaran çoktur
Bosna aç Avrupa toktur
İmdada koşanı yoktur
Darda derman arıyorlar

-36-

Fani dünyada insanlar
Niye yaşar bilmeyen var
Her akşam ömrün güneşi
Niye aşar bilmeyen var

Kul kulu görürse hakir
Kalkar kanaatle şükür
Takdir böyle akıl fikir
Niye şaşar bilmeyen var

Hasret gurbet varsa eğer
Acısı insana değer
Ateşi yok kalple ciğer
Nasıl pişer bilmeyen var

Şeytan sever tez kızanı
Yoldan çıkarır azanı
Sabır biter kin kazanı
Niye taşar bilmeyen var

Her sebep bağıdır bire
 Yuvarlak dönüyor küre
 Her şeyin gölgesi yere
 Nasıl düşer bilmeyen var

İnsanlar düşünmez neden
 Gururlanıp kibir eden
 Canı yokken kuru beden
 Neden şişer bilmeyen var

Sevgi, sitem kulda tıgılı
 Anımızda kader bağı
 Baki Allah insanoğlu
 Niye beşer bilmeyen var

Doğunca ölmek üzere
 Geldik dünyalık pazara
 Kul Fanî her gün mezara
 Niye koşar bilmeyen var

23 / 09 / 2013

-37-

Her sabah erken uğruma
 Çıkışların deli eyler
 Hayırsız nahoş bağrıma
 Bakışların deli eyler

Çile yigidin beşiği
 Gurbet bitirir aşığı
 Boş yere umut ışığı
 Yakışların deli eyler

Dileğimsin son nefeste
 Can azap görür kafeste
 Yolda yürürken aheste
 Sekişlerin deli eyler

Aşkın yolu gayet zorlu
 Bülbül güle zarda kârlı
 Âşık Kul Fanî'ye türlü
 Kokuşların deli eyler

07 / 12 / 2005 Çarşamba

-38-

Sakın gönül havalanma
 Enginlik fayda getirir
 Hak yolunda harcanırsa
 Zenginlik fayda getirir

Doğru yolundan saparsan
 Temelsiz yuva yaparsan
 Dünya malına taparsan
 On günlük fayda getirir

Sevda bağın yoğun karsa
 Tabip bir yara sararsa
 İlimin hakka yararsa
 Bilginlik fayda getirir

Ömür biter ay seneyle
 Nefse esir olma öyle
 Kul Fanî çok düşün söyle
 Olgunluk fayda getirir

02 / 08 / 1994

-39-

Eser rüzgâr yağar yağmur
Haberimi yellerden sor
Toprak suyla olur çamur
Bedenimi killerden sor

Dönen dünya emir almış
Bazı kalbe mühür çalmış
Vücut azalardan olmuş
Gam yükümü bellerden sor

Okur daim Kur'ân'ı
Kimler saracak yararı
Gönül evinde viranı
Arzu hali dillerden sor

İyi düşün son nefesi
İnsanların çıkmaz sesi
Mahir âlimlerden dersi
Öğrenen her kullardan sor

15 / 04 / 1994

-40-

Görüyoruz kimi oğul
Babasını tanımıyor
Gece gündüz emek veren
Abasını tanımıyor

Sanki kastediyor cana

Söylerken değişir mana
Sorumsuz doğurmuş ana
Bebesini tanımıyor

Bedenle akıl yorduğu
Böyle bir yuva kurduğu
Ömrü boyunca verdiği
Çabasını tanımıyor

Sevgi saygı tek sermaye
Yaşamakta amaç niye
Yaşlanmış ihtiyar diye
Ebesini tanımıyor

İnsanlıkmiş dimdik duran
Hasrettir yakıp kavuran
Köylü harmanı savuran
Yabasını tanımıyor

Sanki yitirmişte bulmuş
Modern dünyaya gelmiş
Doğalgazla asri olmuş
Sobasını tanımıyor

Topluma kini güderek
Sırtını dönüp giderek
Aslını inkâr ederek
Tebâsını tanımıyor

Akan gözyaşını silen
Dertlenince derman bulan
Yaren olan sırdaş olan

Obasını tanımıyor.

-41-

Bu zamanda bazı evlat
Anasından utanıyor
Temelsiz kurmuş yuvayı
Binasından utanıyor

Kılavuz olsun izlerin
Ağlar günaha gözlerin
Edepli arsız sözlerin
Manasından utanıyor

İkiyüzlü halindeki
Yalan riya dilindeki
Kimi gelin elindeki
Kinasından utanıyor

Düşünüyor yarınları
Genç ya yokmuş sorunları
Yaşlanmış ya torunları
Nenesinden utanıyor

Söz verip sözde durmayan
Gerçekleri kör görmeyen
Akşam ahıra girmeyen
Danasından utanıyor

Şıpsevdi âşık olanlar
Seviniyor dost bulanlar
Yalan yanlış saz çalanlar
Penasından utanıyor

Palavraya karnı tokmuş
 Hayırsız ararsan çokmuş
 Sevgi yokmuş saygı yokmuş
 Sunasından utanıyor

Akıl yetse gücü yetmez
 Çeker çeker çile bitmez
 Misafire buyur etmez
 Hanesinden utanıyor

Çok düşünüp sıkma canın
 Güzel ahlak şeref şanın
 Âşık Kul Fanî insanın
 Fenasından utanıyor.

15 / 04 / 2009

-42-

İnsanoğlunun rızkını
 Tepmesi çok düşündürür
 Emegini hiç uğruna
 Sepmesi çok düşündürür

Anlamaz bazısı haldan
 Hal ehli konuşur dilden
 Kul olanın doğru yoldan
 Sapması çok düşündürür

Mинnet zenginın tokmağı
 Sabır garibin çakmağı
 Fakir elinden ekmeğı
 Kapması çok düşündürür

Oturursun kuru çula
Nefsine uyarsan hele
Kulların paraya pula
Tapması çok düşündürür

Sır varmış dostta satılık
Yıkarmış kalbi katılık
İyliğe karşı kötülük
Yapması çok düşündürür

İmkanıyla etsem temin
Olmadı der eder yemin
Bayram değil eniştemin
Öpmesi çok düşündürür

Kul Fanî açılır perden
Derler ki dönüşün nerden
Hayat ipliğinin birden
Kopması çok düşündürür

14 / 05 / 2009 08.20

-43-

Yanma Kerem gibi oda
Közü dinle külünde sus
Gösteriş olmuştur moda
Azı dinle bolunda sus

Ömür kervanı giderken
Veyis deveyi güderken
Alimler sohbet ederken
Sözü dinle dilinde sus

Yavrulu yuvayı vurma
Haram olan gülü derme
Kötülüğe meyil verme
Özü dinle felinde sus

Güneş doğanaca yatma
Ölümdür sonun unutma
Nefsinin sözünü tutma
Vaazı dinle salında sus

Dostun hatırını sorsan
Ferhat gibi dağı yarsan
Sen evlenmek istiyorsan
Kızı dinle dulunda sus

Benden nasihat silersin
Akan yaşımı silersin
Mevsimi dörde bölersin
Yazı dinle yelinde sus

Ey Kul Fanî iman eyle
Şahadeti dille söyle
Oku Kur'an şivan eyle
Cüzü dinle kulunda sus

01 / 12 / 1993

-44-

Gönül kervanını yoldan
Eylemek salmaktan zormuş
Hasret ile ciğerleri
Dağlamak ölmekten zormuş

Özün aşkla pişmesinden
 Dille yaram deşmesinden
 Gülün hayat çeşmesinden
 Çağlamak dolmaktan zormuş

Ayrılık sardı belayı
 Daha bulunmaz kolayı
 Gurbet elinden sılayı
 Yeğlemek gelmekten zormuş

Nahoş güler söyler arsız
 Terk eder darda hayırsız
 Çile deryasını yarsız
 Sığlamak dalmaktan zormuş

Kimseye kalmaz bu mekân
 Tadacak ölümü her can
 Darda olanlara imkân
 Sağlamak almaktan zormuş

İlimdir ışık Kul Fanî
 Sabırdır beşik Kul Fanî
 Velhâsıl Âşık Kul Fanî
 Ağlamak gülmekten zormuş

16 / 05 / 2009

-45-

Yarım ellerin sözüne
 Uydun da iyi mi oldu
 Namerde kızıp özüne
 Kıydın da iyi mi oldu

Mutlu etmez parayla ün
Zindan olur her doğan gün
Gizli sevip aşık kin
Duydun da iyi mi oldu

Ecel bakarmış sıraya
Ayrılık girdi araya
İçimi göz göz yaraya
Koydun da iyi mi oldu

Anlayan olmaz zarından
Şikayet etme karından
Gülüm verdiğini ahtından
Caydın da iyi mi oldu

Umudum varken söne mi
Ölürsem bağla çenemi
Sistemli sözle sinemi
Oydun da iyi mi oldu

Güvenme faydasız yara
Yüzünden çekildim dara
Kul Fanî'yi bahtı kara
Saydın da iyi mi oldu.

15 / 03 / 1996

-46-

Garip başıma gelenler
Senden oldu senden oldu
Şahidimsin tüm olanlar
Senden oldu senden oldu.

Açan gülümün solması
Yalnız bir hayat kalması
Gözlerimin kan dolması
Senden oldu senden oldu

Ölüm kaşla göz arası
Her kulun bir sırası
Ciğerlerimin yarası
Senden oldu senden oldu.

Dostlarımın bağırması
Sabrın çile çağırması
Saçlarımın ağarması
Senden oldu senden oldu

Umutlarımın sönmesi
Kul Fanî yalnız denmesi
Yaşar ölüye dönmesi
Senden oldu senden oldu

Yara sızlar insan inler
Baş ağırır kulak çınlar
Zindan olan güzel günler
Senden oldu senden oldu

Düşmanlarımın gülmesi
Düşmemi fırsat bilmesi
Bedenin kanser olması
Senden oldu senden oldu.

Gıybet ile dedikodu
İnsanın vazgeçmediği
Gıybet ile dedikodu

Kimler, neleri yitirdi
Toprağa, civan yatırdı
Az mı, ocaklar batırdı
Gıybet ile dedikodu

Şeytan ile gardaş oldu
Evladı, babaya saldı
Halkı, kısım kısım böldü
Gıybet ile dedikodu

Komşu, komşuya, taş attı
Ve sonra, hüsrân yaşattı
Karı, kocayı boşattı
Gıybet ile dedikodu

Aklın var ya, deme kader
Can mezarda, azap tadar
Cehenneme kütük eder
Gıybet ile dedikodu

Kul hakkına girer, diyen
Gıyaba, kusuru sayan
Haramdır, günahdır, uyan!
Gıybet ile dedikodu

Kul Fanî, yâdları yermez
Aklıselim, dilin sürmez
Yapmayana, zarar vermez

Gıybet ile dedikodu

22 / 07 / 2014

-48-

Yüce Mevla'nın kelamı
Kur'an öğren kur'an oku
Nura gark eder âlemi
Kur'an öğren Kur'an oku

Kalpte aşkı barındırır
Öğreneni sevindirir
Kulu kirden arındırır
Kur'an öğren Kur'an oku

Nefsini yen, kibri boşla
Kursa katıl dersin işle
Elif ile işe başla
Kur'an öğren Kur'an oku

Madem yaratana kulsun
Herkes senden örnek alsın
Yaşın kaç olursa olsun
Kur'an öğren Kur'an oku

Kur'an-ı okuyun beyler
Kulu kötülükten eğler
Birlik, dirlik, huzur sağlar
Kur'an öğren Kur'an oku

Rahman Allah, İslam dini
Öğren, yaşa hak ilmini
Seviyorsan sen kendini

Kur'an öğren Kur'an oku

İnandık ve iman ettik
Hak Resul yolunu tuttuk
Feyz alarak lezzet tattık
Kur'an öğren Kur'an oku

Akıl zay olmadan evvel
Zaman geç kalmadan evvel
Kul Fanî ölmeden evvel
Kur'an öğren Kur'an oku

09 / 02 / 2015 Pazartesi

-49-

İnsanlık yiğit işidir
Ah biçare arslan oğlu
Mertliğin yüreği dağlı
Ah biçare arslan oğlu

Genç kızlar sevgili bulmuş
Küfür söyler ar kaybolmuş
Fil fareden korkar olmuş
Ah biçare arslan oğlu

Kalleşler durmuş oyuna
Zehir sunmuşlar payına
Derler yiğitlik neyine
Ah biçare arslan oğlu

Kay pak olmak kârdır diyor
Nefis hep önde gidiyor
Ayak başa hükmediyor

Ah biçare arslan oğlu

Alnı açık dik yaşarsan
Hor görürler dost seçersen
Öldü sayarlar düşersen
Ah biçare arslan oğlu

Ot mu bastılar derine
Gerçek gitse de zoruna
Çakallar kükrer yerine
Ah biçare arslan oğlu

-50-

Yanıdayken hasretini
Çekiyorum yar duydun mu
Yüzünden namerde boyun
Büküyorum yar duydun mu

Taş zehir dolu aşımda
Ne ararsan var başımda
Gam yüklüyüm genç yaşımda
Çöküyorum yar duydun mu

Sevgi saygı işin başı
Uçtu gelmez gönül kuşu
Senin için gözden yaşı
Döküyorum yar duydun mu

Kahırla geçiyor günüm
Aranır oluyor dünüm
Hayırsız uğruna ömrüm
Söküyorum yar duydun mu

Kul Fanî çıkmaz yarına
Düşerse ecel toruna
Gelin diye yollarına
Bakıyorum yar duydun mu

18 / 06 / 1997

-51-

Garip olarak kenara
Attınız ya pes doğrusu
Saf iken bulanık suya
Kattınız ya pes doğrusu

Cahillik zarar ömüre
Söz var ki gelmez umura
Bilerek yine çamura
Battınız ya pes doğrusu

Böyle mi insanlık töre
Ne yapsak boş bakar köre
Anlamadan suçsuz yere
Çattınız ya pes doğrusu

İnsan güçlü insan aciz
Günah sevaba kor haciz
Fitne pazarında ucuz
Sattınız ya pes doğrusu

Bilirdiniz ta başından
İkiyüzlü gözyaşından
Minnet etse de aşından
Tattınız ya pes doğrusu

Bakıp aldanma boyuna
Getirir kalles oyuna
Yılanla koyun koyuna
Yattınız ya pes doğrusu

İyiliğe olmaz yeter
Kemlik etme cana batar
Vakitsiz horoz mu öter
Öttünüz ya pes doğrusu

El eline oldum maşa
Emek verdim gitti boşa
Geri dönüp beni taşa
Tutunuz ya pes doğrusu

Vicdansız olmak katılık
Yoktur bende sır satılık
Gardaşınıza kötülük
Ettiniz ya pes doğrusu

Eridi mi gönül yağı
Kopunca muhabbet bağı
Uçurumlardan aşağı
İttiniz ya pes doğrusu

Kimse yıkamazdı hani
Gözden sakınırken seni
Oyunda hileyle beni
Uttunuz ya pes doğrusu

Keneydin emdin kanımdan
Faydalandın her anımdan

Dara düşünce yanımdan
Gittiniz ya pes doğrusu

Mazi olur her geçen gün
Gitti geri gelir mi dün
Aslı astarı yokken kin
Güttünüz ya pes doğrusu

Ettim yedin her öğünde
Duman olup sır dağında
Diken gibi dost bağında
Bittiniz ya pes doğrusu

Kaldırmadınız maniği
Başa seçtiniz caniyi
En sonunda Kul Fanî'yi
Uttunuz ya pes doğrusu

28 / 03 / 2009

-52-

Arı gibi çiçek gezen
Kıymetli balım Muhsin Bey
Hoş sohbetle derdi çöken
Yeşildir dalın Muhsin Bey

Alırsa rüzgar daneyi
Aylar tamamlar seneyi
Günlerin geçti hep iyi
Tatlıdır dilin Muhsin Bey

Zikiri eyliyor dilin
 Solmasın yeşilin alın
 Mevla'ya uzanır elin
 Sivas'tır ilin Muhsin Bey

Dünyaya geldiği zaman
 Adını koymuşlar hemen
 Allah'a eyledin iman
 Kurumaz gölün Muhsin Bey

Yeğenlerim senin barın.
 Eksilmesin artsın varın
 Gönüllerde vardır yerin
 Güzeldir halin Muhsin Bey

Âşık Mahir şiir yazar
 Ömür biter azar azar
 Dostlarım mezar kazar
 Bulursun gülün Muhsin Bey

18 / 12 / 1993

-53-

Dünyaya gelmeme bir vesilesin
 Bizlere sevgiyle, bakarsın baba
 Tabi ki ananın yeri bam başka
 Kadere boynunu, bükersin baba

Sırlarını eşi ile bölüşen
 Yorulmayıp, gece, gündüz çalışan
 Sıcakla, soğukla sensin buluşan
 Her şeyi sineye, çekersin baba

Seni örnek aldık öyle büyüdük
 Sayende beşikte rahat uyuduk
 O günlerde bu günlerden iyidik
 Huzur, güven, sevgi, kokarsın baba

Azsak, kırsak, döksek, güler kızmazdın
 Yenisini alır, asla üzmezdin
 Kusur işlesek de, bizden bezmezdin
 Hem şirin, hem tatlı, şekersin baba

Sözlerinden nasihati alınca
 Yavruların kıymetini bilince
 Sevdiklerin söz konusu olunca
 Bir pireye yorgan, yakarsın baba

Attığın ok hedefinden şaşınca
 Sabrın tükenip de, öfken taşınca
 Çaresiz kalınca, dara düşünce
 Gizli gözyaşını, dökersin baba

Gençliğin kaybolur, bir zaman sonra
 Vücut iflas eder, gör zaman sonra
 Hayat gerçekleri, der zaman sonra
 Yaşlanıp, yorulup, çökersin baba

Öf deme Kul Fani, hizmet verince
 Babandır küsme ha! Sille vurunca
 Evladının başı derde girince
 Kanat gerip sahip çıkarsın baba

-54-

Dünyaya geldiğim, günden bu yana
İsim koyup sevdi, özlerin baba
Her gün yavrum diye, seslendin bana
Bakarken gülerdi, gözlerin baba

Beşiğe neşeli, mutlu yatırdın
Anam ne dediyse, aldın getirdin
Çalıştın, didindin, ömür bitirdin
Hayat yükü çekti, dizlerin baba

Köye çerçi gelse, paran olmazdı
Oyuncak almaya, imkân kalmazdı
Küserdik, yüzümüz, bazen gülmezdi
Nazını çekerdin, bizlerin baba

Şayet hasta olsam, çok üzülürdün
Bir köşeye çöker ve büzülürdün
Dedem sitem etse, sen ezilirdin
Hep yokuşa döndü, düzlerin baba

Urgandan salıncak, yapar asardın
Kağrı yapmak için, söğüt keserdin
Göğsüne de yavrum diye basardın
Rehber oldu bize, izlerin baba

Okutup, everip bir yuva kurdun
Evde, edep, ahlak, dersini verdin
Gelmez gerçek dosttan, bir zarar derdin
Nasihat doludur, sözlerin baba

Baba olmak kolay, değilmiş öyle

Başıma gelince, anladım böyle
 Kul Fanî, unutmak, mümkün mü söyle
 Gözümden gitmiyor, yüzlerin baba

28 / 05 / 2015

-55-

Evladı kaybolmuş ocağı sönmüş
 Dert üstüne derdi tığlar bir baba
 Duyunca aniden deliye dönmüş
 İki gözü çeşme ağlar bir baba.

Tanıyıp bilenden oğlunu sormuş
 Dertine katlanmak ne kadar zormuş
 Ciğerparesini aramış durmuş
 Bulamamış kara bağlar bir baba.

Fakirin yüzüne kimseler bakmaz
 Kurumuş gözyaşı bir damla akmaz
 Gözü telefonda bir haber çıkmaz
 Hasretle yüreğin dağlar bir baba

Ne hayat yaşamış ne yüzü gülmüş
 Sorunca öğrendim yengede ölmüş
 Şimdi tek başına yalnız kalmış
 Kendini resimle eğler bir baba

Kul Fanî'den bile medet umuyor
 Acısını yüreğine gömüyor
 Sorsalar da artık derdin demiyor
 Çaresiz ölümü yeğler bir baba

23 / 10 / 2009

-56-

Kesilir kol ile boğaz yarada
Bir çukura yatılanlar Bosna'da
Vatan için namus için cihada
Cephelere katılanlar Bosna'da

Mevla'm buyuruyor Kur'an'dan cıkma
Zalimlik eyleyip yuvalar yıkma
Büyük Bosna'm olur Sırlara lokma
Çiğnemedен yutulanlar Bosna'da

Cihadında âşkî yanar bizlerde
Durulmaz oldu neden sözlerde
Yıkık cami virân olan evlerde
Eli kolu tutulanlar Bosna'da

Sırp askeri dinsiz he de imansız
Derler müdahale şimdi zamansız
Baba şehit yavru kalmış anasız
Yavruları atılanlar Bosna'da

Kul Fanî dil söyler habibi Ahmet
Ölenler Mevla'm eylesin rahmet
Yahudi'de olmaz vicdan merhamet
Çıkar için satılanlar Bosna'da

26 /4/ 1994

-57-

Günleriniz geçsin sizin neşeyle
Mutluluklar sizin olsun dünyada
Ağlamakla değil geçsin gülmeyele

Mutluluklar sizin olsun dünyada

Gülmekte yakışır baba yüzlere
Yol vermez ki dağlar neden bizlere
Kucak dolu selam olsun sizlere
Mutluluklar sizin olsun dünyada

Kul Fanî derdine derman var mıdır
Yol bekleyip ağlayanım yar mıdır
Bir ses duyarım ben ahu zar mıdır
Mutluluklar sizin olsun dünyada

-58-

Köylü kardeşimle, çiftçi kardeşim
Ne ararsan ara, var Tümosan'da
Kredi kolaylığı, taksit imkânı
Nice seçenekler, her Tümosan'da

Çift çeker, tek çeker nasıl istersen
Sürüş rahatlığı ve konfor dersin
Güler yüzlü Adnan Koç'u bir görsen
Dostluğu hizmeti gör Tümosan'da

Servis garantisi hizmet anında
Sağlam, güçlü motor teknik yanında
Az yakarak kazanç sağlar sonunda
Bereket, bolluk, kâr Tümosan'da

Çift sürerken çeker, arıza vermez
Rengi al bayraktan, çalışır durmaz
Şoför rahat eder, asla hiç yormaz
Dem ile devranı sür Tümosan'da

Kul Fanî bütçene göre motor var
 Ekinde, tarlada, yolda sana yâr
 Katıl kampanyaya ol bir bahtiyâr
 Kazanca dönüştür ter Tümosan'da

29 / 08 / 2015

-59-

Karlar erir buram buram topraklar
 Miski amber kokar bahar ayında
 Ekilir tohumlar türlü nebatlar
 Yeryüzüne çıkar bahar ayında

Çiçekleri açar dallar güllenir
 Tabiat canlanır kuşlar dillenir
 Çayırlar yeşerir bostan bellendir
 İnsan ağaç diker bahar ayında

Toprak çekirdeğin anası olur
 Kök gövdeyle dalın hanesi olur
 Kullara ikramı tanesi olur
 Hizmetine bakar bahar ayında

Tırmık tarar toprak eli öperken
 Reçberler tarlaya tohum seperken
 Bir hevesle Kuşlar yuva yaparken
 Çalı çırpı çeker bahar ayında

Meler anasına kuzu doğarken
 Türkü söyler gelin koyun sağarken
 Gökten bereketli yağmur yağarken
 Şimşekleri çakar bahar ayında

Söğütten kavalı türkü dilinde
 Kaba pancar toplar önlük belinde
 Pantol çorabında gangoç elinde
 çiğdem çiçek söker bahar ayında

Mantarlar kabırır evleği tutar
 Ağaçlar budanır madımak biter
 Havalar ısınır horozlar öter
 Esareti yıkar bahar ayında

Yaratılan her şey aslına döner
 Arılar bal için çiçeğe konar
 Kul Fanî topraklar sevgiye kanar
 Sümbül boyun büker bahar ayında

04 / 04 / 2007 Çarşamba

-60-

Bir güzeli ayal edip gezerken
 Bu gönlüme giren bir kara sevda
 Aşkın şerbetinden içmedim derken
 Şerbeti içiren bir kara sevda

Ela gözlerini görünce birden
 Sevdanın ateşi yatı içerden
 Bir şeyler alıp da götürdü serden
 Dilden dile veren bir kara sevda

Kerem gibi Aslı perişan gezdim
 Usandım Kul Fanî canımdan bezdim
 Başıma geleni deftere yazdım
 İlden ile süren bir kara sevda

25 / 9 / 1994

-61-

Farzıyla vaciple sünnet işleyen
Dil ile okuyup kalple söyleyen
Ruhun gıdasını temin eyleyen
Kalplere sürülür cila namazda

Müminin silahı duayla iman
Mezarda yoldaşın olacak inan
Bir aşkıyla secde ettiğin zaman
Subhane- rabbiyel âlâ namazda

Kul Fanî kıyama durduktan sonra
Rüku ile secde ettikten sonra
Kaideyi ahir yaptıktan sonra
Selam vardır sağa sola namazda

14 / 12 / 1994 Çarşamba

-62-

Hazırlık yapmışlar, yıllar boyunca
Yıkmak için yurdu, on beş temmuzda
Feto'nun itleri ihtilal diye
Meydana tank sürdü, on beş temmuzda

Cumhurbaşkanımız çağrı yapınca
Sokağa döküldü millet duyunca
Can hiçe sayılıp karşı koyunca
Nicesi can verdi, on beş temmuzda

Ya istiklal ya ölümdür işaret
Tank önüne yatandaki cesaret
Dedi! Millet kabul etmez esaret
Bütün dünya gördü, on beş temmuzda

Abdest, tekbir alan meydana doldu
Hainler millete kurşunlar saldı
İki yüz kırk sekiz can şehit oldu
Gök kıyama durdu, on beş temmuzda

Vatan, kalpte, bayrak elde koştular
Allah Allah deyip âşkla coştular
Kurulan tuzağı böyle aştılar
Milli birlik vardı, on beş temmuzda

Destan yazdı kahraman Türk milleti
Ocaklar söndürür terör illeti
Boyun eğmez kabul etmez zilleti
Halk düşmanı sürdü, on beş temmuzda

Kaçıp saklananın inine giren
Yaka paça edip kelepçe vuran
Vatan haininden hesabın soran
Milletinen ordu, on beş temmuzda

Vermeyiz bir karış kutsal topraktan
Tereddüt etmedi olsa da candan
Şerefsizi tek kurşunla alnından
Ömer Halis vurdu, on beş temmuzda

Kul Fanî'den vatan alamadılar
 Kardeşlik bağıını silemediler
 Dünya düşman oldu, bölemediler
 Kaos sona erdi, on beş temmuzda

02 / 01 / 2017

-63-

Her kula güvenmek bela getirir
 Asla dolduruşa gelme aman ha!
 Yüze tokat sırta tekme yi vurur
 Öne geçme geri kalma aman ha!

Bülbül neşelidir gülü solmadan
 Çeşmeden destini çekme dolmadan
 Sevdaya düşüp de Ferhat olmadan
 Külüksüz dağları delme aman ha!

Namert insan sana imkân sağlarsa
 Ayrılık ciğeri nasıl dağlarsa
 Mazlum ezerken zalim ağlarsa
 Yaşları sahtedir silme aman ha!

Çile sabır şükür dolu şu hayat
 Diline sahip ol etme kabahat
 Alırsan Kul Fanî azdan nasihat
 Ağlanacak yerde gülme aman ha!

26/ 04 / 2001

-64-

İlim öğrenmenin yaşı olamaz
 Heceler bölürsün sen okumakla

Zihin gül misali açar solamaz
Bocalar gülersin yan okumakla

Ahlak sende ilim ise kim yarda
Türkiye'm çevrili bir yarım ada
Okul bir aile borcunu öde
Hocalar dilersin şen okumakla

Zaman kıymetlidir kitabı oku
İlim tezgâhında marifet oku
Çağ atlarım dersin çekmezsın yükü
Geceler delersin fen okumakla

Kul Fanî'ye öğretsen bildiğini
Sanatsız milletin tez öldüğünü
Anla bilgisizin tuş olduğunu
Acılar silersin şan okumakla

24 / 11 / 1993

-65-

Sıladan uzakta olan sevdiğim
Gelirsen yolunu bekletme fazla
Yüreğim yanıyor hasretim sana
Dertleri sırtıma yükletme fazla

Gönül destim kırık ondan dolmadı
Ömür gazelimi sanma solmadı
Artık dayanacak mecal kalmadı
Gamı gam üstüne ekletme fazla

Ayrılrsa yavrudan yaşlıdır ana
Sudan uzaklaşmış perişan suna

Sevgin kalmadıysa gel söyle bana
Resmini kalbimde saklatma fazla

-66-

Bu nasıl kaderdir nasıl tecelli
Ağladığım güldüğümden çok fazla
Nice yerler gezdim kitap okudum
Bilmediğim bildiğimden çok fazla

Yılan saklı kalbi hayın dilinde
Gizli haber varmış seher yelinde
Şu beden içinde nefsin elinde
Yaşadığım öldüğümden çok fazla

İnsanlar olmalı emin dilinden
Sabır hasret akar sevgi selinden
Lokmaları mazlumların elinden
Çaldıklarım böldüğümden çok fazla

Ecel bozar bazı kulun işini
Sır bilmeze deme söyler düşünü
Bir güzel sevmişim gözden yaşını
Döktürdüğüm sildiğimden çok fazla

Sevip de ayrılmak şimdiki moda
Gönlümüz olmuştur ıssız bir ada
Âşık Kul Fanî'yim fani dünyada
Yitirdiğim bulduğumdan çok fazla

-67-

Ey muhannet şu vücudum yaralı

Dermanımı bulamazsan uğrama
 Acı sözle kalbim yardın yaralı
 Şu gönlümü alamazsan uğrama

Zehir mi enjekte ettin kanıma
 Mürekkep mi döktün güzel anıma
 Gözler göze oldu akar yanıma
 Yaşlarımı silemezsen uğrama

Özden ah edenler ağlar gülerken
 Zay eyler emeği unu elerken
 Kine tövbe eyle cana gelirken
 Sevgin ile gelemzsen uğrama

Her zaman göresin beni düşünde
 Hayalim dolansın senin peşinde
 Ziyaret edince kabir başında
 Saçlarını yolamazsan uğrama

Haram oldu gülmek ey kara kader
 Saç ağartır sonra bel büker keder
 Âşık Kul Fanî'nin ölene kadar
 Can ciğeri olamazsan uğrama

27 / 09 / 2002

-68-

Gözümünden kıskanıp sevdiğim yarım
 Sözden hançerini çaktı bağrıma
 Başa gelen gizli kader neyleyim
 Keder ile hüznün ekte bağrıma

Dedim ki sitemin öfken nedendir

Düşün hayat kısa ömür gidendir
 Tatlı dilin beni aşık edendir
 Diyince sevgiyle aktı bağrıma

Tatlıyken zehir etti aşını
 Kimler niye bozdu gönül işini
 Hey günler hey deyip gözden yaşını
 Yasladı başını döktü bağrıma

Sus Kul Fanî sözün bittikten sonra
 Saçım aklaştı gün gittikten sonra
 Yaratana secde ettikten sonra
 Yar sır kapısından baktı bağrıma

31 / 08 / 2005

-69-

Herkes murat alıp erdi yarına
 Dertler ışık yaktı benim şansıma
 Gülmedi hiç yüzüm sevdadan yana
 Hep ayrılık çıktı benim şansıma

Doğuştan düşmüşüm bozuk kaderim
 Gam gasavet gitmez yaradan kerim
 Eridim hasretle söyleyen yârim
 Siteminen baktı benim şansıma

Gündüzler hayalim gece rüyada
 Aşık umut görür bazen sevdada
 Gülüp murat alım derken dünyada
 Kaderim taş tıktı benim şansıma

Kederle elemden giymişim yelek

Gözümde sevdiğim sanki bir melek
 Kul Fanî gülmesin diyerek felek
 Kancasını taktı benim şansıma

08 / 01 / 1996

-70-

Kime söyleyeyim gizlidir derdim
 Yarayla dol dedi hastalık bana
 Sekiz yıldır ben bu derdi çekerim
 Canından yıl dedi hastalık bana

Akşam olur lambaları yakarlar
 Bazen iğne vurur serum takarlar
 Tahlille filime sabah bakarlar
 Ağlarken gül dedi hastalık bana

Dar günde tutmayan el neye yarar
 Güler yüzlü doktor yaralar sarar
 Görüş vakti gözler dostları arar
 Dostunu bil dedi hastalık bana

Asla menzilini bulmaz katarım
 Her serumdan sonra ilaç yutarım
 Yar aşağıda ben garip yatarım
 Gariban kal dedi hastalık bana

Nice garip gördüm ciğer dağlıdır
 Sirtında gam yükü eyvah tığlıdır
 Ablamın kolunda serum bağılıdır
 Açarken sol dedi hastalık bana

İhtiyarlık geldi gençliğin hani

Varlığın kayboldu tonla Kul Fanî
Sağlığın önemli anla Kul Fanî
Sıhhatli ol dedi hastalık bana

25 /12 / 1997 17.30

-71-

Hasret ocağıma sevgi bağma
Baykuşları tünettin ya vay sana
Dilinin açtığı kabuk bağlayan
Yaraları kanattın ya vay sana

Hayatım bir roman umudum hazan
Düşünürüm derin ağlarım bazen
Düşman sevindirip bizleri üzen
Yad ellere can attın ya vay sana

Bilmiyorsan aşka sor sarayımı
İsterdim yıkmadan gör sarayımı
Gönlüme kurduğum yar sarayımı
Keder ile donattın ya vay sana

Yuvamın içinde şen idin bana
Öfkeli anımda han idin bana
Hayatta yoldaşım can idin bana
Sen kendini kınattın ya vay sana

İhtiyar olmadan gençlik anında
Anladım ki mutsuz gönül yanında
Sitem edip kahır edip sonunda
Kul Fanî'yi bunattın ya vay sana

14 / 01 / 2008 Pazartesi

-72-

Hüzün çökmüş çile yıpratmış seni
Gördüm ki aksetmiş yıl yanağına
Yar dedim hoşlandım çok haz duydum ben
Buse gönderiyom al yanağına

Yar isen gerçekten hoş derdi bölmek
İsterim mahşerde seninle olmak
Asma suratını var iken gülmek
Nasıl da yakışır gül yanağına

Düşmanın güneşi doğmadan aşsın
Sabır kazanında ayrılık pişsin
Görenler kışkınsın hayrete düşsün
Aşkımın mutluluk çal yanağına

Sevgi özlem hayat bulmalı demden
Şu divane gönlün kurtulsun gamdan
Aşık Kul Fanî'yim gönül soframdan
İkramım izzetim bal yanağına

19 / 11 / 2005 Cumartesi

-73-

Ne olur hayırsız olan sevdiğim
Bensiz gurbet eli gezme boşuna
Zaten hasretinden deliye döndüm
Sitem eyleyerek üzme boşuna

Sevgiyle açarsa güllerin solmaz
Geçti artık mutlu günümüz olmaz
Terk eyledi gitti bir daha gelmez

Gamlanıp bağrını ezme boşuna

Kader nice darbe vurdu gülmedim
Akıyor ciğere yaşım silmedim
Hasretle yaşarım dertle ölmedim
Seversen mezarım kazma boşuna

Aşkın çilesini herkes çekemez
Yitirir umudu boyun bükemez
Gönülden sevmeyen yırtar okumaz
Kul Fanî sevdiğin yazma boşuna

26 / 04 / 1999

-74-

Akıncılar ,Koyulhisar Hafik'ten
Hoş geldiniz misafirler Sivas'a
İmranlı Doğanşar pehlivanları
Hoş geldiniz misafirler Sivas'a

Şirin Altınyayla, Zara balıyla
Gemerek, Şarkışla, Ulaş halıyla
İmranlı, Gölova, Gürün elmayla
Hoş geldiniz misafirler Sivas'a

Kul Fanî Divriği camisi serdir
Kangal'ınsa çoban köpeği vardır
Suşehri'yle Yıldızeli tüccardır
Hoş geldiniz misafirler Sivas'a

-75-

Sevdanım ispatı gönlümün süsü

Güllerimi çöpe attın mı yoksa
Aşkımdan geriye kalan mazimi
İdam için ipe attın mı yoksa

Gözlerin görmüyor dert sabimdeki
Silinmiyor yerin ar kalbimdeki
Nefsin galip geldi yar albümdeki
Resmi öpe öpe attın mı yoksa

Evladına zarar akli şaşmanın
Kazancı bir hiçtir aşkta pişmanın
Dünya kabulüdür sevgi düşmanın
Yar yolunu sapa attın mı yoksa

Kuru inadının esiri kalıp
Yarım dediğini düşmanın bilip
Mutlu hayatından huzuru silip
Nefret kine çapa attın mı yoksa

Ömrüme ömrünü seçen hayatı
Sevgi bayrağını açan hayatı
İnkâr eylesen de geçen hayatı
Serden tepe tepe attın mı yoksa

Belki de görüşün son Kul Fanî'yi
Tarihine yazdın ben Kul Fanî'yi
Gönlünün süsüydü sen Kul Fanî'yi
Özden kopa kopa attın mı yoksa

23 / 12 / 2007

Kurban bayramının 4 . günü

-76-

Çok severler damadıyla gelini
Baldan şeker kaynanayla kaynata
Cicim aylarında değer biçilmez
Dikkat çeker kaynanayla kaynata

Babaların doyulur mu tadından
Gurur duyar bahsederiz adından
Ayrım yapmaz asla öz evladından
Candan bakar kaynanayla kaynata

Can veririm eğri görsem kaşında
Göğüslerim bela varsa başında
Kalkan olur dağa benzer peşinde
Arka çıkar kaynanayla kaynata

Anayı sırtında taşı yük olmaz
Gençliğe güvenme cana mülk kalmaz
Gönüllerde yaşar insanlar ölmez
Sevgi eker kaynanayla kaynata

Buraya kadar iyileri anlattık
Sonra zalim kulağını çınlattık
Günah dedik nasihatler dinlettik
Dudak büker kaynanayla kaynata

Yemez yedirirler yüze gülerler
Sonra yavaş yavaş dişi bilerler
Aileyi bin parçaya bölerler
Teker teker kaynanayla kaynata

Kalbi hain nasıl evlat eğitir

Bir pireyi deve yapar büyütür
Her şeye karışır niza dağıtır
Nefret kokar kaynanayla kaynata

Göl kurursa çölden suna ayrılır
Biter huzur özden mana ayrılır
Çocuk yetim kalır ana ayrılır
Yürek yakar kaynanayla kaynata

Karışmayın evli çiftin işine
İyiliği kakar bir gün başına
Kıskanırsa evladının aşına
Zehir döker kaynanayla kaynata

Ölmedik bakarız sizlere diye
Böyle söylemede nedir ki gaye
Düşünüp çözdün mü Kul Fanî niye
Yuva yıkar kaynanayla kaynata

27 / 08 / 2007

-77-

Günlerim geçiyor benim yaz değil
Kar ile boranlı kıştayım usta
İçinde oluşan alev az değil
Daima yanarken coştayım usta

Gizli dertlerimi aşikâr ettin
Kanıyorken yaram derman ilettin
İlim tezgâhında bize mal sattın
Âşıklık yolunda baştayım usta

Sözlerin gerçekmiş, gönlünse oba

Hazine doldurdun boş olan kaba
 Bense harcamadım bu yolda çaba
 Aydınlık olmadım loştayım usta

Bize usta olman fayda getirir
 Kervanı menzile alır yetirir
 Aylar yıllar benden çok şey götürür
 Otuz dörde gelen yaştayım usta

Adına Gülşâdî Yılmaz diyorlar
 Âşık Kul Fanî ettirdin kârlar
 Bir günse üstümde yığılır karlar
 Sonum toprak ile taştayım usta

17 / 01 / 1994

-78-

Hatırım varısa çok kısa hayat
 Ayrılık çekmeye değer miydi hiç
 Yavrulu yuvan var baba malına
 Gözünü dikmeye değer miydi hiç

Ancak mülk sahibi yaratan haktır
 Dünya malı bazen zehirli oktur
 Servetin sevgiye faydası yoktur
 Yuvanı yıkmaya değer miydi hiç

Yıkılırsa yuva yer gök titirermiş
 Diyetini bir gün yapan ödermiş
 Melekler yıkana lanet edermiş
 Nefreti ekmeye değer miydi hiç

Anne duygusundan mahrumsa körler

Gerçeği anlamaz tersine zorlar
 Bayramlarda yetim bu çocuk derler
 Yaşını dökmeye değer miydi hiç

Ağır otur batman büyüt barını
 Umutla beklerken gelen yarını
 Sevgi saygı varken maddi sorunu
 Kafaya takmaya değer miydi hiç

Namertler dolarsa adını dile
 Şefkatsiz sevgisiz dönersin çöle
 Ayrılık zulümdür ateşi ile
 Yürekler yakmaya değer miydi hiç

Yalvardım yakardım dönersin diye
 Ömür çok dediğin birkaç saniye
 Ölüm bile ayırmazdı haniya
 Ahdinden çıkmaya değer miydi hiç

Yemedin mi tatlı ekmek kutluyken
 Hiç mi sevemedin beni mutluyken
 Bir yastıkta koca hayat tatlıyken
 Canından bıkmaya değer miydi hiç

Dost ile bağların koptu Kul Fanî
 Vefasız sevgini tepti Kul Fanî
 Yar üst üste hata yaptı Kul Fanî
 Çamura çökmeye değer miydi hiç

23 / 11 / 2007

Savaş sezilmiştir Çanakkale’de
Gelibolu ile arı burnunda
Siper kazılmıştır Çanakkale’de

İttifak güçleri saldırdı birden
Mehmetçik savundu, vazgeçip serden
Madalyası kurşun, kefeni nurdan
Ordu dizilmiştir Çanakkale’de

Kur’an okur bilen, büyük coşkuyla
Mutlu, taş yastıkla, toprak köşküyle
Vatan, bayrak, namus, Allah aşkıyla
Namert ezilmiştir Çanakkale’de

Önce vatan yazdık taş ile dağa
Kanımızdan al renk verdik bayrağa
Şehitlerden, gazilerden toprağa
Kanlar süzölmüştür Çanakkale’de

Havada kurşundan yağmur oluşur
Herkes nasibini alır bölüşür
Askeri, sivil canla çalışır
Düşman bozulmuştur Çanakkale’de

Bir Türk, tüm dünyaya bedel savaşır
Analar, kağnıyla cephe taşıır
Zaferi görenin gözü kamaşır
Sırlar çözülmüştür Çanakkale’de

İmanla, hürriyet bir yeryüzünde
Kahramanlık bu milletin özünde
Arkadaşı, şehit düşmüş dizinde

Mehmet üzülmüştür Çanakkale’de

Türkiye bir bütün barış rotası
Irka ayrılmamış için esası
Geçilmez diyerek yurt haritası
Tekrar çizilmiştir Çanakkale’de

Ey! Âşık Nadirîk her bir yönüyle
Bu aziz milletin şeref şanıyla
İki yüz elli bin şehit kanıyla
Tarih yazılmıştır Çanakkale’de

-80-

Seven sevdiğine canın adıyor
Sevdaya salmıştı civan nerede
Peşinde hayalin benle geziyor
Yok olmuştur sevda seven nerede

İnan arzuladım özledim seni
Hasretlik zormuş çürüttü beni
Kurtarmadım dertten eritti beni
Bak solmuştur gülüm güven nerede

Âşık Kul Fani’yim ağardı başım
Gönül dünyasında battı güneşim
Otuz üçü geçti ilerler yaşım
Yıl silmiştir ömrü yuvan nerede

24 / 9 / 1994

-81-

Mümkün mü, konuşmak hak dilemezse

Dilim dolanıyor, sözler içinde
Algılayıp görür, bütün her şeyi
Bir dünya, bir hayat, gözler içinde

Bakar kör olanlar, süsle eğlenmiş
Her insana türlü, imkân sağlanmış
Âşık olmuş, bir güzele bağlanmış
Sevdası, hasreti, özler içinde

Özveri, hoşgörü ışığı tutar
Dara düşse biri, darına yeter
İyilik, insanlık, asalet yatar
Nurlara gark olmuş, yüzler içinde

Ebetteki, Mevla'm her şeyi bilir
Yazılan kaderler yerini bulur
Belki, ben giderim, belki yar gelir
Hem arar hem sorar izler içinde

İtibar bitmeyen, artan sermaye
Zaman cümle derde çaredir, diye
Sabrını da ilaç etmiş, sineye
Ayrılık yarası, sızlar içinde

Besmele daima, işin başıdır
Kötülüğe iyilik, irfan işidir
Aşkın ifadesi, göz ve yaşıdır
Duyguyu saklamış, nazlar içinde

Kul Fanî, sırası, gelen çağrılır
Can bedenden, son nefesle ayrılır
Sala verilerek gerçek duyurulur

Mezara yolculuk, bezler içinde

05 / 08 / 2014

-82-

Hatırla maziyi ah çek içerden
Tek başına yalnız kaldığın yerde
İçin kan ağlasın gözün yaş döksün
Hıçkırığa boğul güldüğün yerde

Mutlu insanlara gözlemin artsın
İbret dolu hayat izlemin artsın
Ciğerlerin yansın özlemin artsın
Her gece uykuyu böldüğün yerde

Kör olsun yollarda gözlerin kalsın
Dünya malı boşmuş sözlerin kalsın
Yaptığın söylensin izlerin kalsın
Saçını başını yolduğun yerde

Başını duvara her gün çalasın
Çocuklar usana yalnız kalasın
Hastalığın tutsun bir hoş olasın
Derin düşünceye daldığın yerde

Senden hesap sorsun lokma tadarken
Gelenin olmasın davet ederken
Aklın başındayken eve giderken
Yolu şaşırasın bildiğin yerde

Temmuz aylarında vücudun donsun
İlaç yerine tuz yarana konsun
Yumrukla acıyla düşünüyü yansın

Kurt olsun sineni deldiğin yerde

Bölünüp kaybolsun sağlık tatlılık
Hayatta yoldaşın olsun dertlilik
Dağlasın gönlünü sahte mutluluk
Çocuğa dönesin bulduğun yerde

Saçın beyazlaşsın belin bükülsün
Kurusun dalların yaprak dökülsün
Görünce dizlerin ferî çekilsin
Yığılıp kalasın olduğun yerde

Aşın zehir olsun balı süzerken
Hayaller göresin yolda gezerken
Dertlerden kurtuldum gülecem derken
Yaşın nehir olsun sildiğin yerde

Kimseden fayda yok birazcık düşün
Günler yıla döner ilerler yaşın
Ay bacayı geçer bozulur işin
Hayıflan sözüme geldiğin yerde

Sevgiyle yüzüne bakan olmasın
Kul Fanî der sahip çıkan olmasın
Teneşirde suyun döken olmasın
Kefensiz kalasın öldüğün yerde

27 / 11 / 2007

-83-

Güler yüzlü, kara gözlü, can sevdim
Aldatır, oynatır, eğlenir benle
Ne umudum yıkar, ne de vazgeçer

Aldatır, oynatır, eğlenir benle

Kinayede yoktu, hoş dillerinde
Kendimi bulurdum, her hallerinde
Oyuncağa döndüm, yar ellerinde
Aldatır, oynatır, eğlenir benle

Karda yürür amma, izi belirsiz
Kumar mı oynuyor kozu belirsiz
İçi dışı ayrı özü belirsiz
Aldatır, oynatır, eğlenir benle

Derdim; her yönüyle dermandır derde
Kendimi bulurdum olduğu yerde
Âşık Kul Fanî'yim, iki de bir de
Aldatır, oynatır, eğlenir benle

29 / 04 / 2014

-84-

Gönlüme huzur ver muhabbet eyle
Güzel sesin ile hoş nefesinle
Az da olsa huzur bulmak isterim
Güzel sesin ile hoş nefesinle

Güvenmek isterim doğru sözüne
Gülsün o gözlerin gülsün yüzüme
Sevdanla umut ol dertli özüme
Güzel sesin ile hoş nefesinle

Kul Fanî'nin akli başından gider
Can olan canana ömrünü adar
Neşem olası son, günüme kadar

Güzel sesin ile hoş nefesinle

-85-

Tutarız orucu hak rızan için
Mevla'm huzurunda sen kabul eyle
Ömürdür tövbeyle zikirle geçen
Mevla'm huzurunda sen kabul eyle

Kadir gecesi sır olan bu ayı
Sabırla şükürle verir çabayı
Aşkınla edilen bütün duayı
Mevla'm huzurunda sen kabul eyle

Resulüne aşık olan ozana
Ecrini verirsin tadan insana
Kılınan teravi gelince sana
Mevla'm huzurunda sen kabul eyle

Haramı kötüyü getirmem dile
Gözden akan yaşım döndü bir sele
Gelirse huzura noksanı ile
Mevla'm huzurunda sen kabul eyle

Reyhan kapısından girer oruçlu
Orucu tatmazsan kalırsın borçlu
Affet Kul Fanî'yi günahkar suçlu
Mevla'm huzurunda sen kabul eyle

06 / 02 / 1995

-86-

Sabah Anakara'ya canım Recâi

Erince babaya selamı söyle
 Dünya gözüyle sen nurlu yüzünü
 Görünce babaya selamı söyle

Dualar eylesin ihlasla kalam
 Gönlümün derdine çareyi bulam
 Huzuruna varıp selat-ü selam
 Verince babaya selamı söyle

Hikmetiyle Hakk'a bağlanmıştır öz
 Aşkı kalbe sunar dostu gören göz
 Benim yerime de ellerine yüz
 Sürünce babaya selamı söyle

Âşıklar cevabı verdi çağrına
 Canlar adandı de hizmet uğruna
 Hasretle sevgiyle aşkla bağrına
 Sarınca babaya selamı söyle

Evliyalullahın sırlı katına
 Binmek istemi yom nefsin atına
 Âşık Kul Fanî'yi ayak altına
 Serince babaya selamı söyle

Dursun Baba'ya (Ali yar efendiye gönderilmek üzere yazdığım şiiirdir.)

-87-

Vefasız dünyaya meyil bağlama
 Yolun boşa çıkar fere güvenme
 Gençliğinden sonra ihtiyarlık var
 Yılın boşa çıkar vara güvenme

Öyle canan ol ki soralar seni
 Sevgi yorganına saralar seni
 Düşende kardeşin yaralar seni
 Dalın boşa çıkar sere güvenme

Sana bir ibrettir öz bıraktığın
 Dostuna yaradır söz bıraktığın
 Düşünce tutacak el uzattığın
 Elin boşa çıkar ere güvenme

İtibar insanda sevip saydığın
 Sevda ateşiyle ciğer oyduğun
 Dünyada servetin yiyip geydiğin
 Malın boşa çıkar kâra güvenme

Kul Fanî akıllı serveti n'eder
 Dünyaya gelenler sırayla gider
 Söz vardır insanı yalancı eder
 Dilin boşa çıkar zara güvenme

-88-

Her doğan gün, güneş; yeni bir umut
 Kin sevgiye dönüşürken incitme
 Hatır kazan, dost ol, insanlar ile
 Yüzün gülsün, tanışırken incitme

Üslubunu koru, ezme rakibi
 Toplumun içinde bozma rakibi
 Acı konuşarak üzme rakibi
 Âşık sözle yenişirken incitme

Kurtulur insanlar doğruyu bulsa

İyiliğe yeter, olmaz bir bilse
 Yiğit budur işte, düşmanda olsa
 Sana dostça yanaşırken incitme

Verdiysen, sözünü getir yerine
 Çıkmak için senedin yok yarına
 Akıl fikir soracaksan birine
 Arifâne danışırken incitme

Kul Fanî insanlar yücelir huyla
 Diline sahip çık, sus, dinle, öyle
 Bin düşün, sözünü, tartarak söyle
 Mülayim ol konuşurken incitme

26 / 06 / 2013

-89-

Kaderin yazısı yerine geldi
 Yollarıma duman çöktü bu sene
 Bellerim büküldü saçım ağardı
 Yıllarıma yaman çöktü bu sene

Mutluluk ararken dert beni buldu
 Arzum kısa olan ömrüme kaldı
 Gönlümü verdiğim çiçeğim soldu
 Güllerime aman çöktü bu sene

Ferhat olmayanlar dağları delmez
 Yürekten sevmeyen yaşını silmez
 Seslenirim yare gurbetten gelmez
 Hallerime gümân çöktü bu sene

Kul Fanî kıtlığa dönüştü bolluk

Sazı yoldaş eyle derdini yolluk
Yarin bağlarında bülbülken lallık
Dillerime hemen çöktü bu sene

18 / 12 / 2007

-90-

Gel sunam ağlama eller içinde
Ben ağlarım ikimizin yerine
Mutlu ol yeter ki ömrümce kara
Ben bağlarım ikimizin yerine

Konuşursan düşün sözün ardını
Yar için terk eder aşık yurdunu
Üzülme sevdiğim cümle derdini
Ben düğlerim ikimizin yerine

Sitem barındırma gönül dağında
Muhabbeti besle sevda bağında
Hasret ovasında dert ırmağında
Ben çağlarım ikimizin yerine

Çile yastığına başını koyan
Uyumaz sabahlar der gönül dayan
Sana dileseler gelmeyi yayan
Ben yeğlerim ikimizin yerine

Yıkılmayan hatır bırakmak gaye
Mazimizden kalan resmin hediye
Divane gönlümü avunsun diye
Ben eğlerim ikimizin yerine

Ancak sen çekersin gülüm nazımı

Kul Fanî'yim çalsan çile sazımı
 Gül solma istemem aşkla özümü
 Ben dağlarım ikimizin yerine

24 / 04 / 2007 Salı

-91-

Diyorsun müminim tavrınsa başka
 Eğer müminsen zârda işin ne
 Düştüm kazancı olmayan aşka
 Eğer aşık isen kârda işin ne

Haramı helâlı bilirim dersin
 Ramazan ayında orucu yersin
 Kendi haddin ile fetva verirsin
 Musa değil isen turda işin ne

Orucu tutsa da namazı kılmaz
 Direksiz binanın temeli olmaz
 Yolcu sahtekârsa menzili bulmaz
 Deva olmaz derde sarda işin ne

Kahveye girerek oyun oynarsın
 Kabirde hesabı kolay sanarsın
 Cehennem azabı çetin yanarsın
 Bilmeden gidersin narda işin ne

Gözlerimden akar yaşlarım seldir
 Dünya onun varlığına delildir
 İçki dinimizde helal değildir
 Haramı bilersen barda işin ne

Alın teri döküp parayı kazan

Faiz işleyerek fakiri ezen
Kendinden habersiz beyhude gezen
Eşin dostun yoktur yerde işin ne

Kul Fanî'de yazar ömür bitmeden
Kazanılmaz ahret iman etmeden
Canımız sağ iken fırsat gitmeden
Ölüme diyemen burda işin ne

18/ 05 / 1986

-92-

Özlemle hasrete hep sizi sordum.
Dediler gelecek yol bulabilse
Dertler denizinden çıkardı düze
Sağlam tutunacak el bulabilse

Yüz tutarsa açan gülü solmaya
Başlar garip dertli ses çıkarmaya
Samandan daneyi tez ayırmaya
Çok emek harcardı yel bulabilse

Kul günaha tövbe edip ağlardı
Muhabbet bağına akıp çağlardı
Özünden güvenir belde bağlardı
Öz koku verecek gül bulabilse

Seven ölene dek candan severdi
Kaderine razı boyun bükerdi
Kul Fanî içini ona dökerdi
Halinden anlayan kul bulabilse

18.02.1998 / Çarşamba 16.00

-93-

Yirmi iki yıllık geçen hayatta
Gördüklerim rüya imiş meğerse
Yüzüme gülerken canım al hatta
Dediklerin riya imiş meğerse

Merhamet kalmamış inkâr başrolde
Güzelliğın gitmiş sevgi taş rolde
İnsanlık kaybolmuş gönül boş rolde
Aşksız kalbin kaya imiş meğerse

Saklı hatıramı mazi anlarda
İçimdeki hasret kini önler de
İçin dışın başka kara günlerde
Gösterdiğin maya imiş meğerse

Yürürken kaybolur izin maskeli
Bakışların sinsî sözün maskeli
Melek zannederdim özün maskeli
Yüzün kara boya imiş meğerse

Meyve için çiçek dala dizerken
Sabır eleğinden çile süzerken
Aşk atıyla sevda ili gezerken
Kul Fanî can yaya imiş meğerse

17 / 12 / 2007 Pazartesi

-94-

Pir elinden dolu badeyi içen
Mâşukası için gider gurbete
Evlat sevgisiyle canından geçen
Yol vermez ki gidem peder gurbete

Gözlerimden yaşlar yere ekilir
 Vücutun tâkati yavaş çekilir
 Sonbaharı gelir yaprak dökülür
 Yakışmıştır elem keder gurbete

Gerçek âşık olan söylemez yalan
 Mirasın bir günde olacak talan
 Kerem gibi yanıp divane olan
 Âşıkları davet eder gurbete

Âşık Mahir derde derman arasın
 İçinde közün yok nasıl yanasın
 Sen kendini ya da borçlu sanarsın
 Borcu varmış gibi öder gurbete

23 / 11 / 1993

-95-

Cehenneme girmiş odun yaş demiş
 Hiçbir şey beğenmez sakar geveze
 Konuşurken dikkat çekmeye bakar
 Yapacağı yerde yıkar geveze

İnsanlarla kolay kolay geçinmez
 Biri laf vuracak, olsa gocunmaz
 Döner der ki gevezeye acınmaz
 Kendini kenara çeker geveze

Kendi dediğine kendi gülmezse
 İçini kurtlar yer, söze dalmazsa
 Bir toplumda söz, sırası gelmezse
 Hırsından çatlayıp çöker geveze

Çoğunu kendi yer lokma paylarken
 Yüzü de kızarmaz yalan söylerken
 Her şeyi abartır, sohbet, eylerken
 Bolca işkembeden sıkar geveze

Böbürlenir, kendiyle dik durur
 Aklınca, âlime, bilgi, ders verir
 Ahkâm keser, efelikten dem vurur
 Sırrını pazara döker geveze

Arza yapar, bazen çene tutulur
 Anlamaz, mevzuya, hemen atılır
 Kendisi de, varmış gibi katılır
 Her taşın, altından çıkar geveze

Sözlerini, bilmez, çiğner kuralı
 Hayal âleminin, olmuş kralı
 Paslanmış çenesi, mola vereli
 Dişini dişine çakar geveze

Önce dinle, anla, her söze girme
 Kul Fanî; dünyada gönüller kırma
 Boş konuşmak günah, tövbe et durma
 Yaradan Mevla'ya yakar geveze

14 / 07 / 2013

-96-

Öfke: kini besler, gözü kör eder
 Merhamet: Allah'tan rahmettir bize
 Öfke: celallenmek, insana kıymak
 Merhamet: çıkmaktır sabırla düze

Öfke: hatır, gönül, yıkmak kavgayla
 Merhamet: büyüğü, saymak, sevgiyle
 Öfke: şiddet, isyan etmek, sövgüyle
 Merhamet: acımak, mükâfat, öze

Öfke: bazen, edepsizlik, var etmek
 Merhamet: vicdanı, hakka yer etmek
 Öfke: iftirayla, yalan üretmek
 Merhamet: tatlı dil, başlarken söze

Öfke: zalimleşir, hukuku teper
 Merhamet: insanı mükemmel yapar
 Öfke: küfür söyler, şeytana tapar
 Merhamet: götürür, doğru bir ize

Öfke: musibette, isyan etmektir
 Merhamet: izzet-i nefis tatmaktır
 Öfke: maşa yokken ateş tutmaktır
 Merhamet: hükmeder nefisle köze

Öfke: sabrın, şükrün dilini bağlar
 Merhamet: huzurlu, yaşamı sağlar
 Öfke: vatani millet, komşu kan ağlar
 Merhamet: gülümser, ağlayan yüze

Öfke: bir pireye bir yorgan yakmak
 Merhamet: hoş görü, gözüyle bakmak
 Öfke: insanlıktan, kulluktan çıkmak
 Merhamet: etmektir, kadere rıza

Öfke: gurur, kibir, eziyet cana

Merhamet: kul fani, cennette bina

Öfke: cehennemi yaşatır sana

Merhamet: gerçeği gösterir göze

07 / 07 / 2013

-97-

Ayrılıkla sitem çöktü serime

Yar saçlarım ağarmaya başladı

Usanmışım namertlerin dilinden

Kara toprak çağırmaya başladı

Ey olmaz içerde dilin yarası

Yaşamak vücutta ruhun kirası

Sevdiğim yanınca umut çırası

Sabırla dert eğirmeye başladı

Dertli ile dertleş sırrını taşı

Kul Fanî dökerken gözünden yaşı

Canımı uğruna verdiğim kişi

Artık bana bağırmaya başladı

-98-

Hayatın verdiği sitem yükünü

Çekiyorum sürgün olan olmadı

Çaresiz derdinen gözden yaşları

Döküyorum her gün silen olmadı

Gururun kahırın aşkta işi ne

Hasretle özlemle düştüm peşine

Adak ettim özü yar ateşine

Yakıyorum bir gün hilen olmadı

Dilin şifa olur keser sızıyı
 Çeker kul kaderde olan yazıyı
 Resmine baktıkça geçen maziyi
 Okuyorum durgun alan olmadı

Kul Fanî adını yazın kapıma
 Sevgiyle gülerken yüzün kapıma
 Hayalin gözümde hüznün kapıma
 Bakıyorum yorgun gelen olmadı

31 / 05 / 2008 13.23

-99-

Bir güzeli hayal edip gezerken
 Dediler saçına karlar mı yağdı
 Unutmak kolaysa gel de sen unut
 Sordular göçüne karlar mı yağdı

Çıkarıcı çoğaldı seven olmadı
 Düşkün anda kimse kapın çalmadı
 Kin çoğaldı sevgi saygı kalmadı
 Dediler içine karlar mı yağdı

Zannetme Kul Fanî yalana kandı
 Dışından gülünce içerden yandı
 Ömür geldi son demine dayandı
 Hayatın ucuna karlar mı yağdı

28 / 12 / 2004 Salı 14.20

-100-

Ne dedim ki sana niye darıldın
 Küsülü kalmanın zamanı mıydı

Aşkımız dillere destandı derdin
Yabancı olmanın zamanı mıydı

Göz göze yan yana durmak var iken
Tatlı dille hatır sormak var iken
Huzur dolu hayat sürmek var iken
Karayı çalmanın zamanı mıydı

Yar dediğin bana darda gerekli
Yoldaşın olmalı mangal yürekli
İnsanı yücelten sevgi sürekli
Gönülden silmenin zamanı mıydı

Bir sivilce güzelliğin bitirir
Güvenme varlığa bir yel götürür
İki yüzlü insan zarar getirir
Dolmuş gelmenin zamanı mıydı

Fitneler salarsa derde başını
O zaman ayırır senden eşini
Geri gelmez elden gönül kuşunu
Uzağa salmanın zamanı mıydı

Hayat kısa bir şey geçmez eline
Güvendiğin engel koyar yoluna
Ağlayacak yerde kendi haline
Boşuna gülmenin zamanı mıydı

Yaşanan kaderdir kimseler bilmez
Yavrulu yuvayı bozanlar gülmez
Seviyorum derken iftira olmaz
Bir kusur bulmanın zamanı mıydı

Ayazlattın buzdur gönlümün dağı
 Kul Fanî bu dertle geçirdin çağı
 Yirmi iki yıldır beslerdim bağı
 Elimden almanın zamanı mıydı

03 / 12 / 2007 Pazartesi

-101-

Gönülden çıkararak kara gözlerden
 Dökerek, ıslatır yağmur, toprağı
 Açan çiçekleri, kalbinden gelen
 Aşkıyla besledir, yağmur, toprağı

Kuruyan dudaklar, bekler umutlu
 Su diye konuşur, dilleri tatlı
 Uyansın, sevgiyle, geldim bulutlu
 Havaya sesledir, yağmur, toprağı

Canlara can katar, düşer peşine
 Gökten, süzülerek, koşar eşine
 Saçını okşayıp, yarı döşüne
 Sararak yasladır, yağmur, toprağı

Özlemi, hasreti, sabırla yoklar
 Hayatın sunduğı, sırrını saklar
 Aşkın bağlarını, Kul fani koklar
 Yağarak süsledir, yağmur, toprağı

01 / 05 / 2014

-102-

Çalışmadan toto oynayıp zengin
 Adam olacakmış sivri akıllı

Bankaya borçlanmış icralık olmuş
Gömü bulacakmış sivri akıllı

İmanı vicdanı kenara atıp
Helalın içine haramı katıp
Pazarlarda yüksek fiyata satıp
İnsan yolacakmış sivri akıllı

Gelse de uslanmaz başına bela
Uğraşır boş işle düşünmez hala
Bir de münecimmiş gâibi fala
Bakıp bilecekmiş sivri akıllı

Yaşlanmam diyor krem sürdürüp
Estetik yaptırıp yüzün gerdirip
Elindeymiş zamanı da durdurup
Hep genç kalacakmış sivri akıllı

Kalbi hasta boyar saçı sakalı
Türlü giyer her gün moda çıkalı
Kalleş ikiyüzlü ismi lekeli
Bezle silecekmiş sivri akıllı

Artarsa verecek dışından sonra
Eğer ki biterse işinden sonra
Daha gençmiş seksen yaşından sonra
Namaz kılacakmış sivri akıllı

Dolandırır alacaklı kovarak
Yiğit olmuş gariplere söverek
On kişiyle bir adamı döverek
Korku salacakmış sivri akıllı

Mazlumı sövüşler rüşvet vererek
 Mizanı yok sayar perde gererek
 Nefsini yüceltir haklı görerek
 Çok saz çalacakmış sivri akıllı

İşine gelir göz yumar zalime
 Evrim teorisin saymış ilime
 Lokman hekim olmuş birde ölüme
 Galip gelecekmiş sivri akıllı

Kul Fanî yaz söyle sözü sırayla
 Yiyer içer yaşar köşkle sarayla
 Mahşer günü cenneti de parayla
 Satın alacakmış sivri akıllı

10 / 05 / 2013

-103-

Bin sekiz yüz atmış üçten beridir
 Ayakta durur, Ziraat Bankası
 Mithat Paşa, öncü olup kurdurdu
 Verilen karar, Ziraat Bankası

Dedeler, nineler, hoş torunlara
 Yurt içi, yurt dışı ve yarınlara
 Çiftçiye, köylüye, tüm insanlara
 Kredi verir, Ziraat Bankası

Büyüyen, gelişen, üreten kobi
 İşletmeci alır, desteği tabi
 Bazen baba olur, bazen de abi
 Yaranı sarar, Ziraat Bankası

Türlü, etkinlikler, yapar her yerde
Kampanya, avantaj, sağlıyor yurda
Geniş ürün, hizmet ağı, var birde
Hakkını korur, Ziraat Bankası

Memurla, işçiler, hep sana koşar
Emekli sayende, rahatça yaşar
Özel sektör, kamu, engeller aşar
Sevgiyi örer, Ziraat Bankası

Türkiye Ziraat kupa maçında
Oynayıp, kazanmak, maç sonucunda
Kültüre, spora, yer var işinde
Birliği arar, Ziraat Bankası

Hoşgörü, güler yüz, müşteri eğler
Böylece çok mutlu yaşanır çağlar
Esnafa kredi, imkânı sağlar
İş yeri kurar, Ziraat Bankası

Tarım, hayvancılık, işi yaparken
Traktör, donanım, yakıt alırken
Taksitlere başak kartı bölerken
Verir mi zarar, Ziraat Bankası

Şu Âşık Kul Fanî gerçeği yazar
Yetkiyi kullanıp sorunun çözer
Kredinin onaylar ekipman dizer
İşini görür, Ziraat Bankası

Taşı taşa bağlayınca un çıktı
Yoksulluk çürüttü eritti beni
Kışı kışa bağlayınca don çıktı

Mevla'm yaratmıştır bizi nurundan
Ümit eyle belki gelir yarından
Zarar ettim daim dünya kârından
Boşu boşa bağlayınca ün çıktı

Örtecektir bir gün toprak üstümü
Bilmiyorum yaren benden küstü mü
Telefonla soram dedim dostumu
Fişi fişe bağlayınca Van çıktı

Kabirde sorulan sualler zordur
Günahkârın yeri cehennem nardır
Gördüğün rüyanın tabiri var
Düşü düşe bağlayınca tan çıktı

Mecnun Leyla için gezdi çölleri
Gurbette bilinmez garip halleri
Bülbül misalidir yarin dilleri
Hoşu hoşla bağlayınca şen çıktı

Kudret kalemiyle yazmıştır sen
İstemem rüzgarla ya da esmeni
Pehlivan meydanda yener hasmını
Tuşu tuşa bağlayınca yen çıktı

Sözlerim nasihat tutun söyledim
Giden kervanımı yoldan eyledim
Gönül dertlerini hesap eyledim

Beşi beşe bağlayınca on çıktı

Helal lokma yeyip hayırı düşün
Görmüyor gözlerin dökülür dışın
Otuz üçü buldu Kul Fanî yaşın
Yaşı yaşa bağlayınca son çıktı

-105-

Bu nasıl sıhhattir bu nasıl şükür
Canım vücuduma bir düşman gibi
Ruhumla yaşarken bedenim gezdim
Kanım vücuduma der pişman gibi

Yaratana kulluk etmektir gaye
Ayak verdim Mevla'm yürüsün diye
Akılla fikirle düşünmen niye
Benim vücuduma şer düşmen gibi

İtikadın düzelt fırsat kaçmadan
Ecel gelip sırlı kapın açmadan
Söz söyleme asla ölçüp biçmeden
Günüm vücuduma dar koşman gibi

Belki yarda yüzün aktır Kul Fanî
Tende sevgi kader haktır Kul Fanî
Biter ömür çare yoktur Kul Fanî
Sonum vücuduma yer eşmen gibi

06 / 10 / 2005

-106-

Bir hevesle çıktım yola koyuldum

Gurbet bana neler öğretmedi ki
 Neşenin içinde dertle boğuldum
 Gurbet bana neler öğretmedi ki

Tüy yastığın taş olması varımış
 Bir bakarsın göz pınarın kurumuş
 Anaya babaya hasret zorumuş
 Gurbet bana neler öğretmedi ki

Uykusuz gecenin sabah olması
 Göz önünden gitmez evlat gülmesi
 Çok zormuş sevdiğim, ayrı kalması
 Gurbet bana neler öğretmedi ki

Kuş olmak istersin, bir an uçmaya
 Sanki zaman, durur günler, geçmeye
 Candan dostun olmaz, sırrın açmaya
 Gurbet bana neler öğretmedi ki

Rüzgâr bir şey yapmaz derken çınara
 Yaprak döktü, kırık, dal bahtı kara
 Efkârı dağıtır, bir tek sigara
 Gurbet bana neler öğretmedi ki

Kul Fanî adını anmamakta var
 Sıladan ayrılıp dönmemekte var
 Dönünce dostlardan görmemekte var
 Gurbet bana neler öğretmedi ki

-107-

Duydum ki sen dostum hasta olmuşsun
 Çareni yaradan verir Binali

Daha genç yaşımda dertle dolmuşsun
Mevla'm hallerini görür Binali

Menzile gidilir yol danışarak
Hoş sohbet ederdik biz konuşarak
Sağlığa sıhhate o kavuşarak
Yine aramızda yürür Binali

Bağlamışlar ayak ile elini
Yavruların bekler evde yolunu
Yaratana eyler isen şükrünü
Derdinse sabırla erir Binali

Kul Mevla'ya gider namaz kılınca
Dursun'un sevinir seni bulunca
Derdi sona erip iyi olunca
Sıhhat ile eve varır Binali

Solunca açmıyor gönül çiçeği
Unutulmaz anılar budur gerçeği
Aşık Kul Fanî'nin bir tek dileği
İnşallah dert sona erer Binali

10 / 03 / 1995

-108-

Yaş yedi çiçekten gözler kör oldu
Çareye sarmadı Âşık Veysel'i
Gönül dünyasında sevdi ve gördü
Nereye yormadı Âşık Veysel'i

Yazılan kaderi çıkardı çirak
Aşıklık dalından düşen bir yaprak

Yârim toprak dedi yiyince toprak
Geriyeye vermedi Âşık Veysel'i

Uzun ince bir yol dedi ey düşün
Gider gece gündüz ilerler yaşın
Yokluğunda aranmaktır gidişin
Sağlıkta sormadı Âşık Veysel'i

Cansız hayalini taşıyor bünye
Sevenler sermayen eserin künye
Alana ibrettir Kul Fanî dünya
Gözüyle görmedi Âşık Veysel'i

-109-

Nasıl anlatayım nerden başlayım
O da bizim gibi beşer engelli
Elinde değildir böyle kaderi
Hayatın peşinden koşar engelli

Duymalıyız bize gelen sedayı
Hor görmeyin unutmayın Hüdâ'yı
Sağlam olanlarda sakat adayı
Kendi çabasıyla yaşar engelli

Alaya almayın yardım eyleyin
Onunla ağlayıp tatlı söyleyin
Onlarla dertleşip sorun paylayın
Bizle neşelenip coşar engelli

Kul Fanî can diye geldiği zaman
Yanında bir seven bulduğu zaman
Birlik beraberlik olduğu zaman

Bütün sorunları aşar engelli

-110-

İnsan bir insana gerçekten değer
Veriyorsa benim için önemli
Önce düşünerek verdiği sözde
Duruyorsa benim için önemli

Karnı tokken akşam aç yatanları
Vatanı bayrağı namusu arı
Zalimden garibi yetimi biri
Koruyorsa benim için önemli

Nefsini hesaba çek dön sineye
Tövbe edip sevap yazdır haneye
Bu gün Allah için ne yaptın diye
Soruyorsa benim için önemli

Âşık Kul Fanî'de düşünce derde
Her şeye can veren, Hakk'ı her yerde
Soruna çareyi, Kur'ân'da pirde
Arıyorsa, benim için önemli

-111-

Davete icabet etmek gerekir
Asla hiç çekmedim naza kendimi
Art niyet beslemem insanlar için
Adadım dost güler yüze kendimi

Başıma beyazlar düştü yüzünden
Gider idim nereye gitse izinden

Derdine düştüğüm güzel yüzünden
Çıkaramaz oldum düze kendimi

Yaram derinleşti lokman sarmadan
Eline ne geçti gönül kırmadan
Sitem etti nazlı yarım durmadan
Alıştırdım acı söze kendimi

Bademkaya köyüm Sivas şehirim
Mehmet Güler dedem Turan pederim
Mahlasta Kul Fanî ismen Mahir'im
Böyle arz edeyim size kendimi

18 / 03 / 2003

-112-

Saf olan duygumla, bağladın güzel
Bana canan olmak, güzel değil mi?
Sevdamız, olmalı ebet ve ezel
Aradığın bulmak, güzel değil mi?

Hak korusun bizi, kul nazarından
Özlem ile hasret, çek hızarından
Gönül bahçesinden, aşk pazarından
İstedığın almak, güzel değil mi?

Kuru bağı besle, gel onla geçin
Sevenin kaderi, karadır niçin
Bir sesini duymak, yüz görmek için
Yar yanına gelmek güzel değil mi?

Öze zarar verir, yapsak her hile

Yanıma kar kalır, çektiğim çile
 Olmaktansa, namert, sevdiğin ile
 Kul Fanî bir kalmak güzel değil mi

15 /12 / 2004

-113-

Baba yarısıdır, diyorlar bizde
 Yeğenini candan, görendir emmi
 Kanı kanımızdan, canı canımdan
 Bizlere nasihat, verendir emmi

Her yerde bizimle, gurur duyarak
 Evladiyla aynı, eşit sayarak
 Çakır Ahmet, canım, kurban diyerek
 Hal ve hatırımı, sorandır emmi

Beşikte sallayıp uyutmadı mı
 Omuzda taşıyıp büyütmedi mi
 Güzel ahlakıyla, eğitmedi mi
 Sevgi duvarını öğrendir emmi

Amcam Behzat Güler gönül sarayı
 Derde düşsek bizle arar çareyi
 Düşmanın açtığı derin yarayı
 Sevgiyle şefkatle sarandır emmi

Samimiyet kurar, güler yüzüyle
 Her zaman örnektir, doğru sözüyle
 Kanat gerer, sahip çıkar özüyle
 Bizimle vuslata, erendir emmi

Güneş olur doğar, kara günümde
 Tutunacak daldır, müşkül anımda

İyi günde, kötü günde, yanımda
Kaya gibi sağlam, durandır emmi

Üzülsek, üzülsün, ağlarsak ağlar
Yeğenim diyerek, teselli eyler
Bir lokma ekmeği, bizimle paylar
Taht kurup kalplere girendir emmi

Gardaş yadigârı, diyerek korur
Kendinden bir parça gibiymiş görür
Maddi ve manevi desteği verir
Biz için kendini yorandır emmi

Kul Fanî amcanı, unutma sakın
Saygılı davranıp, edebin takın
Anadan, babadan sonra en yakın
Akraba içinde, yarendir emmi

31 / 05 / 2015 Pazar

-114-

Cehalet der: sana karşı düşmanım
Kitap demiş: yaptığın iş hüner mi?
Cehalet der: her gün yakar yıkarım
Kitap demiş: ilim ehli kanar mı?

Cehalet der: bilmem tıp, sosyal, fenden
Kitap demiş: öğren araştır benden
Cehalet der: sofram, şiddetle kandan
Kitap demiş: kimse lokma banar mı

Cehalet der: okumazsak ne olur
Kitap demiş: insan kör cahil kalır

Cehalet der: zorba, her şeyi alır
 Kitap demiş: haram, cana siner mi

Cehalet der: bıçak çekip soyarım
 Kitap demiş: seni hapse koyarım
 Cehalet der: çocuk demem kıyarım
 Kitap demiş: aklıselim bunar mı

Cehalet der: ipsiz sapsız üyemdir
 Kitap demiş: ıslah etmek gayemdir
 Cehalet der: şeytan, nefis mayamdır
 Kitap demiş: bilgi, aşkı, söner mi

Cehalet der: doğru yolu bulmadım
 Kitap demiş: öğretmeden yılmadım
 Cehalet der: ölüm varmış bilmedim
 Kitap demiş: dünya boşa döner mi

Cehalet der: cansız, canlı, önemsiz
 Kitap demiş: oku anla imansız
 Cehalet der: boş gemiyim dümensiz
 Kitap demiş: benim dostum biner mi

Cehalet der: hak diyeni taşlarım
 Kitap demiş: sevgi saygı işlerim
 Cehalet der: yürek yakar haşlarım
 Kitap demiş: Kul Fanî can yanar mı

25 / 06 / 2013

-115-

Gurbeti hasrete şikâyet ettim
 Beni benden ayırdığın yetmez mi?

Candan sevdiklerim hep sende kaldı
Canı candan ayırdığın yetmez mi?

Takvime özlemle işaret vurdum
Mutlu günler için çok hayal kurdum
Kavuşuruz diye avundum durdum
Günü günden ayırdığın yetmez mi?

Sabrımız kalmadı yol beklemeye
Derdimin üstüne dert eklemeye
Gözyaşını katık ettik ekmeğe
Nanı nandan ayırdığın yetmez mi?

Dost uğruna verir idim serimi
Dar günümde tutan yoktur elimi
Viran ettin vücudumu derimi
Kanı kandan ayırdığın yetmez mi?

Kul Fanî dertsizken derdinen doldu
Canından yıldığı çok günler oldu
Aşınca ömrünün güneşi soldu
Teni tenden ayırdığın yetmez mi?

18 / 2 / 1998 Çarşamba 16.00

-116-

Anandan doğmana kara bağladın
Acıyla kederle doldun Kul Fanî
Geceyle dertleştin gizli ağladın
Kendi gözyaşını sildin Kul Fanî

Sevgi dökülürdü sunam sözünden
Mutluluk saçarken kara gözünden

Fitnelerin fesatların yüzünden
Bir zaman neydin ne oldun Kul Fanî

Ölsek beraberdik sözlerin n'oldu
Çekilen resimler hatıra kaldı
Güven boşa çıktı dost düşman oldu
Sonunda sözüme geldin Kul Fanî

Yüreğinden silip attı yar seni
Dünya malı için sattı yar seni
Suçsuz yere idam etti yar seni
Yine de yüzüne güldün Kul Fanî

Sahipsiz sürüyü kurt kapar derler
Azmi zayıf yoldan tez sapar derler
Aile bağını kız kopar derler
Haniya sen ehli dildin Kul Fanî

Dağıttılar yuvan uçu böylece
Sevdiğin kendinden kaçtı böylece
Yirmi iki yılın geçti böylece
Şimdi bir virane kaldın Kul Fanî

21 / 11 / 2007 10.55

-117-

Dinle sözlerimi ey doktor beyim
Dert kardeşim oldu duy beni beni
Öksürünce belim başım ağırır
Dert kardeşim oldu duy beni beni

Mazlumların neden boynu bükülür
Aşıkların gözden yaşı dökülür

Öksürünce ciğerlerim sökölür
Dert kardeşim oldu duy beni beni

Gör açan güllerim zamansız soldu
İlaç sürölmüyor işim zor oldu
Vücudum terleyip nefes dar oldu
Dert kardeşim oldu duy beni beni

Mahlasım Kul Fanî ismimse Mahir
Dediler çekecen dünyada kahir
Ömür tamam oldu geldi son ahir
Dert kardeşim oldu duy beni beni

02 / 08 / 1995

-118-

Yaşlandıkça bazı şeyler anladım
Çıkarları için övmüşler beni
Bakmışlar şahsımın, yararı vardır
O gün başlarından savmışlar beni

Kimi dostlarımdan, şerlikte gördüm
Kaderde yer alan, varlıkta gördüm
Rızık bu kadarmış, darlıkta gördüm
Minnet tokmağıyla, dövmişler beni

İnsana yar insan, değildir köle
İyilik beklersen, güzellik dile
Yokluğu duymuşlar, aracı ile
Çalmadan kapıyı, kovmuşlar beni

Kul Fanî; şeytanda, gafilim diyor
Lüks hayat yaşayan, sefilim diyor

Mevla'm rızkınıza, kefilim diyor
Sade param için sevmişler beni

06.02.2017

-119-

Kurulduğu günden, beri zirveye
Göz diker Tümosan traktörleri
İlk teknolojiyi takip eyleyen
Çift çeker Tümosan traktörleri

Türk motor sanayi üretim yerli
Harika tasarım sağlam ve kârlı
Rahat geniş kabin yüksek konforlu
Gül kokar Tümosan traktörleri

Çiftçinin tarlanın tek kahramanı
Yarı yolda koymaz harman zamanı
Yakıtta cimridir işin uzmanı
Az yakar Tümosan traktörleri

Takdire şayandır böyle başarı
Mühendisle aklın azmin eseri
Çalışan işçinin üstün zaferi
Bol çıkar Tümosan traktörleri

Türlü aşamadan bu güne geldi
Rakipler içinde bir lider oldu
Kupayı bayrağı eline aldı
Hoş bakar Tümosan traktörleri

Rengiyle arması gücü bayraktan
Kökü ilimdendir aşkı yürekten

Köylü her şeyini alır topraktan
Yer eker Tümosan traktörleri

Çeşitli modellerle güç seçeneği
Her kesime hitap eder örneği
Yeter ki çalış sen, işin gerçeği
Boz söker Tümosan traktörleri

Ey Âşık Kul Fanî hayali yeter
Tarlada bahçede cana can katar
Yoksulun, köylünün, elinden tutar
Dağ yıkar Tümosan traktörleri

23 / 03 / 2015

-120-

Sabır ettim biter dedim çileden
Yorgun düştüm gülüm yorulduğum gayri
Aşk ile gezerken yarla sıldan
Sürgün düştüm gülüm sürüldüm gayri

Durup düşünüydin yar en azından
Sonra kaç çataydın haklı sözünden
İnanmadın bana nefsin yüzünden
Dargın düştüm gülüm darıldım gayri

Gönülsüz nikâhmış eldeki kına
Yavrun kahır eder bu nasıl ana
Emeğimi inkâr ettin vay sana
Kırgın düştüm gülüm kırıldım gayri

Akılsız başımdan tabanlar çeker

Kaderde yazılan karşıma çıkar
 Hayatın izleri yüzüme çöker
 Durgun düştüm gülüm duruldum gayri

Kul Fanî'ye kahrın zulmün var niye
 Dost gül diye sundum canı hediye
 Namertlerden zarar gelecek diye
 Gergin düştüm gülüm gerildim gayri

-121-

Namazda farz hükmü tehir edince
 Namazı kurtarır sehiv secdesi
 Vacibi terk edip geciktirince
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

Cemaatla şöyle caiz görülür
 İmamla tek sağa selam verilir
 Çift tekbirle çift secdeye varılır
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

Tek iken tahiyat okuyup durmak
 Sonra sağa sola selamı vermek
 "Allahu Ekber"le secdeye varmak
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

Dört rekâtlı farzla sünnet kılınca
 İlk oturuşu es geçip dalınca
 Unutup yanılman sehven olunca
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

Tahiyatta okumayı terk etmek

Veya da beşinci rekâta kalkmak
 Tamamı altıya kılıp oturmak
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

Bayramda ziyade tekbir peş peşe
 Almak vaciptir terk gelirse başa
 Rekât bir üç de çok oturmak boşa
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

Kunut tekbirini unutma işi
 İlk tahiyyatta çok durursa kişi
 Gecikir üçüncü rekât kılışı
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

Vitirin üçüncü rekâta dalsa
 Kunut duasını unutmuş olsa
 En son oturuşta aklına gelse
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

Kul Fanî öğrenmek her şeye değer
 Yanılıp hataya düşmekmiş meğer
 Kuralına göre yaparsak eğer
 Namazı kurtarır sehiv secdesi

06 / 09 / 2014 Cumartesi

-122-

Dünya aynı dünya mayamı bozuk
 Neden insanların hası değişti
 Mert olanlar namertliğe soyunur
 Çıkar ön planda pusu değişti

Asırlardır aynı yerde duruyor
Olanların sebebini soruyor
Rüzgâr esmez kar yağmadan eriyor
Kış olmuyor dağlar sisi değişti

Taşımaktan yorulunca saydığın
Derdiyle dertlenip acı duyduğun
Sırtından indirip yere koyduğun
İnsanoğlu hemen nasıl değişti

Sahtesi türedi ağayla beyin
Biz kazanıp hazırladık siz yiyin
Plastiği çıktı şimdi her şeyin
Bakırdan kalaylı tası değişti

Her zaman görülür hakir gariban
Hamallık işinde fikir gariban
Zengin daha zengin fakir gariban
Parayla haksızın sesi değişti

Bülbüller susunca hasret son bulmuş
Yağmur yağmaz olmuş çiçekler solmuş
Göç eylemiş kuşlar ahenk kaybolmuş
Adı bahar lakin süsü değişti

Olmasa da hata kusur kaşında
Yağcı menfaatle gezer peşinde
Işıklı alkışlar tabut başında
Ölüm ölüm amma yası değişti

Eğriyi doğruyu diyen dillerin
Mevla'ya uzanan gerçek yolların

Allah'ından korkan gerçek kulların
Söyle be Kul Fanî nesi değişti

07 / 03 / 2009

-123-

Dar gününde benim kapım çalanlar
Bugünümde yalnız koyup da gitti
Ömrümce yar deyip bağlandım canlar
Gönlümden sevgiyi soyup da gitti

Söyle bir kötülük gördün mü tenden
Canım deyip sevdim bıktın mı benden
Çok güvendim asla ummazdım senden
Diliyle ciğerim oyup da gitti

Maziye baktım ki yaşanmış kârım
Dostların yanında kayboldu yerim
Ölsem ruhum senin diyordun yarım
Vefasız ahdinden cayıp da gitti

Yavrular boynunu büküp geziyor
Geleceklerini cazı bozuyor
Mahrem dünyamızdan herkes seziyor
Sır aşıkâr oldu ayıp da gitti

Mutluluktan göğe ererken başım
Meğer ki Allah'a kalmış her işim
Zannettim ki tatlı ikramdır aşım
Nefretle soframdan yiyip de gitti

Kul Fanî tedbirin gör bundan sonra

Sen kendi yararı sar bundan sonra
 Virâne kalasın yar bundan sonra
 Terk eyledim seni diyip de gitti

26 / 11 / 2007 10.20

-124-

Dediler ki kara gözlüm yollara
 Ağlayarak bakıyormuş işe bak
 Hasret yaşadığı günleri ipe
 Bağlayarak çeki yormuş işe bak

Umutla yarını gönül şahında
 Yara canı vermek varmış ahında
 Sevdayı çileyi âşk tezgâhında
 Dügleyerek dokuyormuş işe bak

Bülbül haz duyar mış gül açmasından
 Ömür devrolurmuş gün aşmasından
 Sabırla arınıp dert çeşmesinden
 Çağlayarak akı yormuş işe bak

Başa gelen çekilirmiş çaresiz
 Gülmek haram olsa dahi süresiz
 Çile tarlasını sürer kirasız
 Loğlayarak eki yormuş işe bak

Nefretle öfkedir kinin eğeri
 Altın çamur olsa düşmez değeri
 Ayrılığa katlanmayan ciğeri
 Dağlayarak yakı yormuş işe bak

Nere gitse aynı kulun kaderi

Zay olan emekler şahsın gideri
 Hayat rampasına gamla kederi
 Tığhıyarak çıkıyormuş işe bak

Gayri çeken yokmuş her nazlarını
 Ah çekip dövermiş dost dizlerini
 İsmimi görünce yar gözlerini
 Buğlayarak okuyormuş işe bak

Kul Fanî tüketti günle yılları
 Fırtınaya döndü ecel yelleri
 Beden gövdesi yaşam dalları
 Yeğleyerek döküyormuş işe bak

21 / 06 / 2009 17.22

-125-

Alırsan evladım benden nasihat
 Kârsız olan işi tutma beri bak
 İtibarın kalmaz kıymetin kalmaz
 Davetsiz bir yere gitme beri bak

Tasalanma geri gelmez geçen yıl
 Şaşar hata yapar çünkü beşer kul
 Kusuru örtmede gece gibi ol
 Dostun arkasından atma beri bak

Her sözü yalandır mutlak densizin
 Yapacağı belli olmaz kansızın
 Varsa zehiri bir gece ansızın
 Sokar yılanınan yatma beri bak

Bir gün gelir o vücudun yorulur
 Akan su özüne göre durulur
 Her zerresi acı verir sorulur
 Haram olan lokma yutma beri bak

Cahil insan günahına ağlamaz
 Ağlayıp da ciğerini dağlamaz
 Gösteriş, riya bir fayda sağlamaz
 Âşık Kul Fanî gel etme beri bak

26 / 04 / 2001

-126-

Sevdiğinden ayrı kaldığı zaman
 İnsanda duygudur her an ağlamak
 Hayatın zindansa yoksa umudun
 İnsanda kaygıdır kara bağlamak

Özde neyse kişi öyle görüne
 Söz verince dur ki gelsin yerine
 Varlıktan darlığa düşen birine
 İnsanda saygıdır imkan sağlamak

Sadakat gül açar insan başarır
 Nakışlar dillenir sevgi yeşerir
 Hasreti özlemi aşkı içerir
 İnsanda yaygıdır ilmek düğlemek

Hayatta itibar servet getirir
 Şükürsüz kanaat böler götürür
 Mertlik güzel ahlak değer artırır
 İnsanda geygidir onur yeğlemek

Kul Fanî mutlu mu âşık gurbetle
 Geçirir ömrünü yare hasretle
 İftira hasetlik kinle gıybetle
 İnsanda yeygidir dostu dağlamak

10 / 10 / 2007

-127-

İnsanı küçültür insan gözünde
 Ağzını bozarak küfür söylemek
 Öfkeyi dindirmez besler özünde
 Birine kızarak küfür söylemek

Sabreden edepli üstün kişidir
 Merhamet acımak sevgi başıdır
 Akıllı ol! Sövmek cahil işidir
 Acizlik gezerek küfür söylemek

İnsan kötü örnek olup çağlamaz
 Sevgi saygı siler dostluk eğlemez
 Düşmanlık getirir birlik sağlamaz
 Herkesi üzerek küfür söylemek

Kavgayı ateşler canları yakar
 Gönüller incidir hatırlar yıkar
 Üstelik diyeni günaha sokar
 Bilerek azarak küfür söylemek

Mertlikle çirkeflik iç içe olmaz
 Yiğitlik kaybolur haysiyet kalmaz
 Ahlakı yok eder utanma bilmez

Adabı ezerek küfür söylemek

Sabrın düşmanıdır bilersen eğer
Şeytana hizmetmiş gerçekte meğer
Küsmeyin densizlik katar mı değer
Birinden bezerek küfür söylemek

Güzel söz tatlı dil hoş ve doğrudur
Bütün insanlara bu bir çağrıdır
Ey Âşık Kul Fanî daim egridir
Duvara yazarak küfür söylemek

29 / 04 / 2015

-128-

Gençliğin geçince sonunda candan
Ne çare bezdirir gör ihtiyarlık
Baston bir sadık dost geçilmez ondan
Biçare gezdirir zor ihtiyarlık

Takâtin kesilir yürümez kervan
Derdine ararsın bulaman derman
Olur, oğlun kızın bir anda düşman
Gözyaşı süzdürür kör ihtiyarlık

Bazı insan ata kıymeti bilmez
Evlat hayırsızsa hiç yüzü gülmez
Zaman kıymetlidir giderse gelmez
Başına düzdürür kar ihtiyarlık

Yaşlıya hizmeti göstermek vebal
Kucak açar söylenir ki gel

Göçenlere bak Kul Fanî ibret al
Gün gelir kazdırır yar ihtiyarlık

12 / 12 / 1994

-129-

Surat ettin kahrı ettin müjdem var
Genç ömrüm söküldü yar sevin artık
Umut verdin kaş kaldırdın gönlüme
Sitem dert ekildi kar sevin artık

İçten düşman dıştan dost ne söyleyim
Böyle insan ile can mı eyleyim
Vücudum hastalık sardı neyleyim
Son çıram yakıldı kör sevin artık

Rüya gerçek birbirine karıştı
Hayat kısa mutlu hüznün yarıştı
Kan kurudu deri kemik buruştu
Tatlı can çekildi gör sevin artık

Kur sen hayal dünya gelir işine
Okuyup ta akıl edip düşünene
Âşık Kul Fanî'nin ayak başına
İki taş dikildi var sevin artık

31 / 08 / 2005

-130-

Kalemle kâğıdı yazan parmaklar
Kazmayla küreği tutuyor artık

Yaşadığım bunca kahrın altında.
Namerdin ereği yatıyor artık

Canım deyip değer verdim birine
Hayat boyu köle oldum serine
Tığladım dertleri neşe yerine
Sevinçte yüreği atıyor artık

Muhabbet sevgiye bezek değil mi?
Yokluğun kurduğu tuzak değil mi?
Gurbette mutluluk uzak değil mi?
Zannetmem ırağı bitiyor artık

Kin dolmuş yürekler duygu mu kalmış
Söze sadakat ta kaygım kalmış
Büyüğü müdür derken saygımı kalmış
Ustaya çırağı çatıyor artık

Düşmanlar sevinmiş dosttan duyunca
Çağlamadım kaderimin suyunca
Hayatın yüküyle boylu boyunca
Ömrümün direği yatıyor artık

Kilit vurdum konuşamam dilime
İlmek ilmek nakış ettim kilime
Pamuk bezim iğne olup elime
Tezgâhın tarağı batıyor artık

Sana olan sevgi saklı özümde
Yansıması vardır hüznün yüzümde
Yanan yüreğimle aşkla gözümde
Sevinin durağı tütüyor artık

Riyakârlık yatar gözün yaşında
 İçi kurt doludur hile peşinde
 Gözün değmesinde haset işinde
 İnsanın merakı yetiyor artık

Gıybetim ederek etim yiyenler
 Benimle ağlayıp kara giyenler
 Kul Fanî'ye canım dostum diyenler
 İşinin gereği satıyor artık

03 / 05 / 2009

-131-

Düşünmeden sakın söyleme sözü
 İtibar yitirir lisana yazık
 Dostlarım düşman mı yaralar bizi
 Ayağım atını kazana yazık

İhsan Mevla'dandır edebe bürün
 Aşk kolay değildir cilvesi ürün
 Görüldüğün gibi ol öyle görün
 Söyler cümle alem der sana yazık

Çoban var koyuna kurdu getirir
 Naşi kaptan gemisini batırır
 Davetsiz gelen mindersiz oturur
 Kadir kıymet bilmez insana yazık

İnsanoğlu çeker dünyada kahr
 Bademkaya köyüm Sivas'tır şehir
 Mahlasım Kul Fanî isimse Mahir
 Gönül yuvasını bozana yazık

16 / 16 / 1996

-132-

Ülkemin gururu can başbakanım
Köyümün yolları bozuktur bozuk
Tonajlı kamyonlar oymuş asfaltı
Köyümün yolları bozuktur bozuk
Vatana millete yazıktır yazık

İl idaresi der çekecek çıkın
Araçlar köylüler perişan bakın
On üç kilometre Sivas'a yakın
Köyümün yolları bozuktur bozuk
Vatana millete yazıktır yazık

Yetkili duyarsız muhtar çaresiz
Köylü acizlenir gelip göresiz
Yolların tamiri noksan sorasız
Köyümün yolları bozuktur bozuk
Vatana millete yazıktır yazık

Çile çeksın köylü derler zararsız
Vicdanlar kör olmuş gözler ayarsız
Yollar oyuk oyuk devlet duyarsız
Köyümün yolları bozuktur bozuk
Vatana millete yazıktır yazık

Ocağı işleten yolunu bulmuş
Yapılan emekler asfalt kaybolmuş
Sanki birileri sus payı almış
Köyümün yolları bozuktur bozuk

Vatana millete yazıktır yazık

Yolun kenarında olan tarlalar
Kamyonlar tozuyla dolan tarlalar
Ekini sararıp solan tarlalar
Köyümün yolları bozuktur bozuk
Vatana millete yazıktır yazık

Âşık Kul Fanî der neyin nesiydi
Atamın bizlere vecizesiydi
Hani şehirlinin efendisiydi
Köyümün yolları bozuktur bozuk
Vatana millete yazıktır yazık

17 / 07 / 2012

-133-

Sultan şehir derler yiğit yatağı
Sivas'tan sizlere selam getirdik
Kültürün merkezi dostluk otağı
Sivas'tan sizlere selam getirdik

Akıncılar, Gürün, Kangal, yöreden
Doğanşar, Suşehri, Ulaş, beriden
Divriği, İmranlı, Hafik, Zara'dan
Sivas'tan sizlere selam getirdik

Yıldızeli, Pir Sultan'ın çağından
Koyulhisar, Altınyayla, çoğundan
Şarkışla'dan Âşık Veysel bağından
Sivas'tan sizlere selam getirdik

Gemerek, Gölova, tüm ozanlardan
Sivasspor ile cümle canlardan
SİFAHOD Derneği ve insanlardan
Sivas'tan sizlere selam getirdik

Siz Sivaslıların her cümlesine
Rosgil'de kültürün en yücesine
Dayanışma kaynaşma gecesine
Sivas'tan sizlere selam getirdik

Âşık Kul Fanî'nin dost kalemiyle
Sayın Valim Ali Kolat diliyle
Başkanımız Ahmet Ayık eliyle
Sivas'tan sizlere selam getirdik

-134-

Oku tarihini çok iyi düşün
Sizleri dost gören biz değil miydik
Türk'üz şu dünyada şanımız vardır
İzde sevgi kuran biz değil miydik

Bir çağı açınca bir çağ kapandı
Sanatkarlar İstanbul'da toplandı
Fatih Sultan Mehmet imkanlar sundu
Dost olana yaren biz değil miydik

Bizanslı sizlere yaralar açtı
Hıristiyanlığa bir çoğu geçti
On dört bin kişiniz Sivas'a göçtü
Toprakla yer veren biz değil miydik.

Aranızda çıkar kavgası çıktı
 Müslüman bir halktan farkınız yoktu
 Barışı birliği haçlılar yıktı
 Hoş görüyle ören biz değil miydik

Adı Van Kartalı çıkan gazete
 Anadolu'daysa kuruldu çete
 Düştü fırsatçılar büyük gayrete
 Şerri hayra yoran biz değil miydik

Adana'da isyan başlattız neden
 Belasını bulur düşmanlık güden
 Çocukla kadına eziyet eden
 O elleri kıran biz değil miydik

Rus'un ordusuna çok satıldınız
 Türk'e oyun için hep katıldınız
 Mazlumu yakmaya pek atıldınız
 Hesabını soran biz değil miydik

Uslu dur ağızından sökülür dişin
 Hain Asala'yla terörken işin
 İftira edersen kesilir başın
 Yurttan düşman süren biz değil miydik

Hamile kadına süngü takarken
 Güldünüz gözünden yaşı akarken
 Ya Rab imdat diyip yola bakarken
 Hak aşkına varan biz değil miydik

Kul Fanî zalimler köle tarihe
 Mustafa Kemal'i dile tarihe

Kurtuluş savaşı ile tarihe
Damgasını vuran biz değil miydik

10 / 11 / 2005

-135-

Televizyon aldım bin pişman oldum
Ömrümü bitirdin benim Arçelik
Kaliteli güzel marka diyorken
Umudum yitirdin benim Arçelik

Sıkıntı çekerek taksitle aldık
Bu nasıl iş diye şaşırık kaldık
Yetkili kim diye çok kapı çaldık
Cevapsız yatırdın benim Arçelik

Müşterisiz esnaf miskin oturur
Güven yoksa sermayesin batırır
Bir itibar bir fabrika bitirir
Gönlümde hatırdın benim Arçelik

Satışa defolu mal mı sürüyon
Vatandaşı enayi mi görüyon
On günde iki kez arza veriyon
Paramı batırdın benim Arçelik

Garantili bayi değişmem diyor
Git servisle görüş karışmam diyor
Elden bir şey gelmez konuşmam diyor
Başa iş getirdin benim Arçelik

Söyleyin size kim inanıyormuş

Arızası için sınıyormuş
 On gündür servis de deneniormuş
 Aldığım göturdün benim Arçelik

Reklam güzel amma alamam artık
 Kul Fanî'yim gaza gelemem artık
 Sorun bu çözüm ne bilemem artık
 Mideme oturdun benim Arçelik

10 / Şubat / 2011

Bir Arçelik marka televizyon aldım, tez bozuldu, onun için yazdım.

-136-

Dünyada, Türklerden başkasında yok
 Tarihe yön veren bizde ahilik
 Sosyal, ekonomik, dinde kardeşlik
 Yoluna, ten seren, izde Ahilik

Çalış, öğün alın teri katarak
 Azda olsa helal kazan satarak
 Bütün esnaflara ışık tutarak
 Gösterir, gün, kuran, özde ahilik

Sabır, şükür artar nefsi eğlerken
 Yamak, çıraklığa geçiş sağlarken
 Kalfa, ustalığa, kuşak bağlarken
 Yapılır, şen, tören, yüzde ahilik

İlim, ahlak, sanat dersi görürler
 Sözünde durarak güven verirler
 Yaşlı, yetim, öksüz, garip korurlar

İnsana, can yaren, sözde ahilik

Yüce, Türk diline sahip çıkmıştır
Kültüre aslına göre bakmıştır
Ahi zaviyesi, konuk çekmiştir
Sohbete ün saran sazda ahilik

Usta işlerine hile katarsa
Ahi Evran görüp yaka tutarsa
Bir de pabucunu dama atarsa
Mesleği ön gören gözde ahilik

Haramla, günahın yolunu bağlar
Kul Fanî bunlara şahittir çağlar
Topluma düzenle istikrar sağlar
Hayata şan baran düzde ahilik

17 / 07 / 2014

-137-

Benliğin kaybolmuş selamı kestir
Hayatından memnun gibisin herhal
Sözcün mazi siler cana var kastın
Heyetinden memnun gibisin herhal

Ağlar yardan yara alanlar gülmez
Gayri evlatlardan zor fayda gelmez
Ölse bir fatiha okuyan olmaz
Niyetinden memnun gibisin herhal

Bildiği mekanda aşkı yitiren
Gönül gemisini ansız batıran

Sevgiyle saygıyı yiyip bitiren
Diyetinden memnun gibisin herhal

Ömrün geçmiş yarla şimdi iğrersin
Kınama kimseyi kendin uğrarsın
Küflenmiş özünü aşı doğrarsın
Bayatından memnun gibisin herhal

Mutlu günlerinle etseydin halvet
Pişmanlık faydasız kaybolan mürüvet
Yuvana karşılık dünyalık servet
Fiyatından memnun gibisin herhal

Sözler altın ise sükut gümüşdür
Yuva yıkan gönül haram yemiştir
Bize zarar veren dedi demiştir
Şayet inden memnun gibisin herhal

Kaderine boyun büker Kul Fanî
Dertlerini çaya döker Kul Fanî
Sefadasın gamı çeker Kul Fanî
Gayretinden memnun gibisin herhal

12 / 12 / 2007

-138-

Öyle insan var ki Hakk'ın yanında
Öyle insan var ki ismiyle güzel
Öyle insan var ki rehber bizlere
Öyle insan var ki cismiyle güzel

Öyle insan var ki hiç kini yoktur

Öyle insan var ki bir dini yoktur
Öyle insan var ki sözleri oktur
Öyle insan var ki diliyle güzel

Öyle insan var ki aşıktır Hakk'a
Öyle insan var ki, şahsı bir okka
Öyle insan var ki manasız tekke
Öyle insan var ki yoluyla güzel

Öyle insan var ki, ziyankar yoktan
Öyle insan var ki boynuzlu koçtan
Öyle insan var ki aş ister açtan
Öyle insan var ki eliyle güzel

Öyle insan var ki inletir yeri
Öyle insan var ki olmuş serseri
Öyle insan var ki nefsin esiri
Öyle insan var ki hasmıyla güzel

Öyle insan var ki, çağları açar
Öyle insan var ki, gerçekten kaçar
Öyle insan var ki, bilmez ki naçar
Öyle insan var ki, şükriyle güzel

Öyle insan var ki, çok yaşar az der
Öyle insan var ki, yer göğü gez der
Öyle insan var ki, son bir top bez der
Öyle insan var ki, yılıyla güzel

Öyle insan var ki, şeytan az kalır
Öyle insan var ki, ay esir alır
Öyle insan var ki, mekan vız gelir

Öyle insan var ki, ilmiyle güzel

Öyle insan var ki işinin ehli
 Öyle insan var ki mecnun ve deli
 Öyle insan var ki masum şüpheli
 Öyle insan var ki haliyle güzel

Öyle insan var ki incitir beni
 Öyle insan var ki aramaz seni
 Öyle insan var ki demez Kul Fanî
 Öyle insan var ki salıyla güzel

-139-

Gardaş diyor seslenirken dostuna
 Sadakat anlatır dilleri güzel
 Düşünce darlığa koşar yanına
 Tutar ellerinden illeri güzel

Selçuklu eserin ana dolunda
 Ticaret sanayi kardeş kolunda
 Sultan şehri derler yiğit yolunda
 Her türlü haliyle yolları güzel

Gönlünü güzele düşüren haktır
 Derdi çeker özün hasretlik çoktur
 Gelene katlanır çaresi yoktur
 Kanaat ehlidir halleri güzel

Kalleşliği yoktur kurduğu iştir
 Üç ay yazı olur altı ay kıştır
 Kirden arındırır insanı hoştur

Huzurla yaşanır yılları güzel

Zurna çalar halay çeker kızları
 Âşık haz verir yarın nazları
 Canına can katar gülse gözleri
 Yanaktan dökülen alları güzel

İnsanlar kara gün dostunu seçer
 Günler yıla döner gençliğin geçer
 Aşkını anlatır dalında açar
 Eş yok kokusuna gülleri güzel

Arzusunu Âşık Güler söyledi
 Yüreğini yare yoldaş eyledi
 Hayat çilesini sere kuyladı
 Şükür ile çeker elleri güzel

29 / 09 / 2007

-140-

Sen bir kulsun bende kulum efendim
 Boynumu bükmemek elimde değil
 Kaderde yazılan yerini alır
 Varını vermemek halimde değil

Gönül sevse naz mı eder sevdiğim
 Can bedenden çıkar gider sevdiğim
 Herkes diyetini öder sevdiğim
 Yalan söz söylemek dilimde değil

Alim cevherini boşuna saçmaz
 Zannetme ki fırsat bakidir kaçmaz

Kalbin mühürlüdür bağında açmaz
Arama hatayı gülümde değil

Kul Fanî'yim derde gücüm yetmiyor
Fakirsen itibar para etmiyor
Emek versem maya çalsam tutmuyor
Takdir haktan hüner kolumda değil

11 / 12 / 2005

-141-

Zamanın içinde garip yolcuym
Dolanır dururum yön belli değil
Aşkın çeşmesinden geliyor suyum
İçtim kana kana dün belli değil

Tatlı dil dediğin kiminde oktur
Dünya için gönül yıkanlar çoktur
Çok sevdim birini menendi yoktur
Kayboldum serinde ben belli değil

Dediler ki çile gezer başında
Hasretliğin artacaktır düşünde
Nice hikmet gizli hakkın işinde
Buğdayın içinde un belli değil

Alevlenmiş aşkı yanar durmadan
Yârin hayalini sunar durmadan
Sevdanın yarası kanar durmadan
Yüreğimden akar kan belli değil

Sevgi yuva kurdu yayıma düştü
Dertler bedenimde kıyıma düştü

Sabırla kanaat payıma düştü
Kaç yıl kalacağım han belli değil

Hatır gönül bitmiş itibar çökmüş
Sevenler sırrını ortaya dökmüş
Kimi yaşadığı hayattan bıkmış
Kaybolmuş insanlık şan belli değil

Gerçek âşık yaşar ihsan içinde
Edep hayâ gizli lisan içinde
İkiyüzlü olan insan içinde
Öfkeyle kaplamış kin belli değil

Akıbeti fani olan dünyadan
İyilik güzellik kalan dünyadan
Dönmemek üzere yalan dünyadan
Çekip gideceğim gün belli değil

İtikadı salih olan gülecek
Gözyaşları günahını silecek
Bir gün doğan bir gün gelip ölecek
Âşık Kul Fanî'de son belli değil

12 / 03 / 2009 08.42

-142-

Vefasız dünyanın gamı kederi
Tek başına çekilecek dert değil
Hayırsız ayrılık kulun kaderi
Gözyaşıyla dökülecek dert değil

Hayatın acısı tadıyor beni
Namertlere kurban adıyor beni

Çile sabır sınav ediyor beni
Zor içinden çıkılacak dert değil

Sevenlerden ayrı kalmak mı niye
Yüzlerinden öpsem sadaka diye
Tenim şifa olsun sana hediye
Uzaktardan bakılacak dert değil

Hanım beye kullar Mevla'ya tabi
İyilik kalıcı yok kefen cebi
Halimden anlamaz unutmuş gibi
Yay gerilip bükülecek dert değil

Kul Fanî gönlünü serdin pazara
Gün aya devroldu yıllar hızara
Yorulunca kervan döndü mezara
Bir kenara yıkılacak dert değil

08 / 03 / 2007

-143-

Bir ananın feryadıdır duyduğun
Aklını başına devşir be oğul
Güvenme çıkarıcı darda yar olmaz
Aklını başına devşir be oğul

Başı boş hayvanın eğeri olmaz
Parayla dostluğun değeri olmaz
Kaypağın sevgisi ciğeri olmaz
Aklını başına devşir be oğul

Yüz üstü bırakır bakmaz ardına
Usanırsa kalem çeker adına

Takas olun bir yemekle kadına
Aklını başına devşir be oğul

Sırtından lokmayı büyük yutarlar
Düşünce yokluğa yardan atarlar
Gülerler ardından peşin satarlar
Aklını başına devşir be oğul

Gerçek dost olsalar kinle yermezler
Hastalansan baş ucunda durmazlar
Dertlerini bizim gibi sarmazlar
Aklını başına devşir be oğul

Yanlış bir yol seçtin Mevla affetsin
Dilerim karmaşık yaşamın bitsin
Neslimin devamı yuvanla etsin
Aklını başına devşir be oğul

Kaçıyor uykular olmuyor sabah
Sonra ağlayarak çekiyorum ah
Sırrımı kimseye diyemem mubah
Aklını başına devşir be oğul

Adını enayi salak koyarlar
Can kardeşim diye gizli soyarlar
Düşerse fırsatın gözün oyarlar
Aklını başına devşir be oğul

Hayat tecrübem var güvenme ele
Kul Fanî güvenip kapıldı sele
Şimdiyse destanım ismimle dile
Aklını başına devşir be oğul

24 / 04 / 2007

-144-

Sen Ferhat değilsin dinle sözümü
 Külüksüz dağları delme sen oğul
 Garibin sahibi yaradan Mevla'm
 Mazlum ekmeğini bölme sen oğul

Mevla'dan arzusun kul diler iken
 Akan yaşlarını yar siler iken
 Bunca dertle kara günler var iken
 Ağlanacak halen gülme sen oğul

Fayda var belleme haram bir kârdan
 Bülbül kâr eyledi ettiği zardan
 Mert düşman iyidir namert dostlardan
 Yüze güleni dost bilme sen oğul

Sana düşman nefsin ona uyarsın
 Sabır ovasında şükür yayarsın
 Cehennem azabı çetin yanarsın
 İmansız olarak ölme sen oğul

Hak rızası için göster sen çabayı
 İşlerin rast gider al sen duayı
 Kul Fanî der üzme ana babayı
 Büyüklere karşı gelme sen oğul

25 / 02 / 1997

-145-

Mevla'm hidayeti bize vermezse

Hak yola girmemiz zor olur gönül
Eğer hakkı nefsimiz bir bilmezse
Kalp mühürlenir göz kör olur gönül

Melekler sevapla günah yazarlar
Geçince günler sıhhatin bozarlar
Ahbapla yaren mezarın kazarlar
Sonun kara yere gir olur gönül

Yatırıp sağına başın beslerler
Tahtaları dizip üstün örterler
Vücut cana gelir seni seslerler
Konuşmaz dillerin zor olur gönül

Amel defterine açıp bakarlar
Günahın çok ise canın yakarlar
Kabri daraltıp üstüne yıkarlar
Vücutun nefsine kor olur gönül

Huzuru ilahiye vardığında
Mahcup yüzün öne yıktığında
Umut yok teraziye baktığında
Ağır gelir yerin nar olun gönül

Tek budur nasihatim sana benim
Baki kalacak sanma çürür tenim
Mevla'yı zikriyle damarda kanım
Rabb'imiz o zaman yar olur gönül

Uy farz ile sünneti candan işle
Rahmanı zikredip habibi düşle
Okuyup kuranı gözlerin yaşla

Kabirde suali ver olur gönül

Haram olan ırza saygıyı göster
Her nefis cennete girmeyi ister
İyi amel nurdur insanı süsler
Cemâlini görmek kar olur gönül

Âşık Kul Fanî der hasretim ona
Şahadetle ersin nefesim sona
Habibin sancağı altında bana
Geçip de yanında dur olur gönül

-146-

Aşkın gemisini baston eylemiş
Deryanın üstünde yürür bir adam
Yaradana yakın kullar dışında
Toprağın altında çürür her adam

Nefsine yenilip dünyaya tapar
Kibirle benlikle özünden kopar
Her söze alınır kötülük yapar
İnsanlığa leke vurur şer adam

Öfkeye yenilmez sabır ı bilir
Anlatsan derdini bir çare bulur
Yiğit korku bilmez ve çömert olur
Verince sözünde durur er adam

Kıssadan hisse der anlayanlara
Ağrı kesicidir inleyenlere
Bal akar dilinden dinleyenlere
Güven ile huzur verir pir adam

Yaşamı öğrenir buruk hüznüyle
 Aşar engelleri daim azmiyle
 Hisseder her şeyi hakkın izniyle
 Gönül gözü ile görür kör adam

Kul Fanî'dir doğar ölür zamanla
 Mevsimler baharı bulur zamanla
 Takdirle tecelli olur zamanla
 Güneşi görünce erir kar adam

22 / 06 / 2010

-147-

İnsanın hayatı sırdır dünyada
 Başa neler gelir bilinmez ağam
 Birbirini iki gönül sevmezse
 Zoraki bahtiyar olunmaz ağam

Günü zindan eder yaşın döktürür
 Koymadık çileler kalmaz çektirir
 Küçültür namerde boyun büktürür
 Kaybolur sevgimiz bulunmaz ağam

Yar dediğin candan vermezse değer
 Fitnenin sözüne boynunu eğer
 Evladını düşman ederse eğer
 Gönüldeki kinler silinmez ağam

Mezarıma gelme incittin beni
 Yaşayan ölüye çevirdin teni
 Kan ağlarken için aşık Kul Fanî
 Rol icabı boşa gülünmez ağam

19 / 11 / 2005

-148-

Dokuz ay karnında, taşıyan sensin
Canını canıma, katardın anam
Benimle ağlayıp, benimle güldün
Her gece yanımda, yatardın anam

Höllüğe belerken, öper okşardın
Annene gel diye, kucak açardın
Severken incitmez, mutlu yaşardın
Neşeyle kahkaha, atardın anam

Beşikte sallayıp, ninni söylerken
Üstüme titrerdin, sevip oynarken
Yerde emeklerken, düşsem yürürken
Koşarak elimden, tutardın anam

Kıymetlisin derdin, oğul; kanımdan
Süt emzirip dedin, teni tenimden
Bir an olsun ayrı, kalsan yanımdan
Hasretle burnumda, tüterdin anam

Hastalansam başucumdan gitmezdin
Sabaha bir çıkar, gece yatmazdın
Ateşimi ölçer, sitem etmezdin
Bizim için zehir, yutardın anam

Ana! Yaşadığın, senin kaderin
Besleyip büyüttün, bellidir yerin
Evladına yuva, kurmak kederin
Gül gibi yuvamda, biterdin anam

Kul Fanî'dir aklar, çıktı saçında
 Yemez yedirirdin, sofrta başında
 Giyemez giydirirdin, elin içinde
 El işi yaparak, satardın anam

Namiye adına, kurban olayım
 Sana hem evladım, hem de köleyim
 Ruhuna fatiha, yasin salayım
 Oğlun Adnan Koç'a, yeterdin anam

09 / 05 / 2015

Çok değerli kardeşin Adnan Koç'un annesi için yazdığım şiiirdir.

-149-

Sivas'ın bağrında sevgiyle açan
 Güldür Tuğgeneral Muammer Bayram
 Vatan, millet, bayrak aşkı taşıyan
 Kuldur Tuğgeneral Muammer Bayram

Balıkesir balya doğumlu olan
 Dostla, ana, baba kıymeti bilen
 Mert kalender özü sözü bir kalan
 Dildir Tuğgeneral Muammer Bayram

Vatan bir bütündür asla bölünmez
 Uğrunda ölmezsek şehit olunmaz
 Temiz berrak kaynak leke bulunmaz
 Göldür Tuğgeneral Muammer Bayram

Görev namus diyor icraat ayna
 Emanet kutsaldır vebali boyna
 Güney, kuzey, doğu, batı her yöne

Yoldur Tuğgeneral Muammer Bayram

Kul Fanî hayrandır saygıyla sana
 Ne bahtiyar seni doğuran ana
 Gördüm anladım ki düşkün insana
 Eldir Tuğgeneral Muammer Bayram

17 / Aralık / 2010

-150-

Yana yana tütsem aşkın narından
 Közlerim kül olsa yine of demem
 Bir gönülü yapmak elinde senin
 Gözlerim sel olsa yine of demem

Varın ışık olmalıdır yetime
 Sana sundum gel bin gönül atıma
 Kerem misalim bu hayatıma
 Sözlerim mal olsa yine of demem

Azap çile vardır nefsin setinde
 Sabır tövbe makbul hakkın katında
 Kavuşmak isterken ayak altında
 Yüzlerim yol olsa yine of demem

Kul Fanî yüzünü yüzüne sürse
 Saçlarım aklaştı tapusuz arsa
 Ömrümün bağını güneş kavursa
 Yazlarım çöl olsa yine of demem

11 / 10 / 2005

-151-

Kaderde yazılan geliyor başa
 Bugünüm dünümden güzel mi bilmem
 Siyah saçlarıma karlar mı yağdı
 Ömrümden dökülen gazel mi bilmem

Anlatamam gizli olan derdimi
 Murada sevenler söylen erdi mi
 Gönül bağın meyvesini verdimi
 Yok, ise kuruyan tezel mi bilmem

Özlediğin yarda senin tenindir
 Anladım ki geçen ömür senindir
 Dünya geçicidir her Kul Fanî'dir
 Yaşadığın sevda ezel mi bilmem

-152-

Su yüzüne çıktı gizli sitemi
 Tatlı sözden ayrılınca anladım
 Garip olduğumu cümle derdimi
 Seven özden ayrılınca anladım

Silinmez yok olmaz asla gerçekler
 Kimseye derdini demez içler
 Gurbetlik insanı eritir derler
 Bunu sizden ayrılınca anladım

Boşa heba ettim şu gençliğimi
 Derdinen sitemdir giy gömleğimi
 Ağlanacak hale boş güldüğümü
 Ben o yüzden ayrılınca anladım

Hüzün içindeyken der gönül eyle

Gülün solduğunu bülbüle söyle
 Bulmadan yitirdim talihim böyle
 Fikri azdan ayrılınca anladım

Kul Fanî'yim çözülmeven çok şey var
 Bu yüzden kadere etmem intizar
 Kayboldu aniden olan itibar
 Bunu gözden ayrılınca anladım

08 / 12 / 1998

-153-

Kimleri gördümse ağlar içerden
 Gönülden gülene rastlayamadım
 Ferhat gibi Şirin için dağları
 Külünkle delene rastlayamadım

Sevgiyi tartmakta nedir ki ölçün
 Gerçek bir dostluğa vurmali perçin
 Nefsi öldürmeli yaradan için
 Ölmeden ölene rastlayamadım

Ey Kul Fanî uyan derler rüyadan
 Hayat değil midir birkaç şayeden
 Vadesi yetenler göçer dünyadan
 Gidip de gelene rastlayamadım

06 / 04 / 1995

-154-

Kime can dediysem gönlünü kırdım
 Sözümde kötüye rastlayamadım
 Gezdim şu âlemi seyran eyledim

Özümden kötüye rastlayamadım

Tenkit edilince gurur vahlandı
Kibrim ayaklandı öfkem şahlandı
Hasret adım attı sabır yuhlandı
İzimden kötüye rastlayamadım

İnsanı yazdığı yazı anlatır
Konuşsa kişiyi sözü anlatır
Doğruyu yalanı gözü anlatır
Gözümden kötüye rastlayamadım

Kul Fanî el doğru yalanlar benim
Her kulun başına gelenler benim
Ne ektiysen biçtim olanlar benim
Yüzümden kötüye rastlayamadım

-155-

Göklerde dalgalan ay yıldızınla
Gururum şerefim sende bayrağım
Vatan, namus, millet her evladınla
Sevginse dolanır tende bayrağım

Yüksekler yerindir yakışmaz engin
Kıymetin biçilmez bulunmaz dengin
Bilirsin azamda bulunur rengin
Dolanır damarda kanda bayrağım

Bakan bazı göze çekilmiş perde
Türk, Çerkez, Laz'a ve öndersin Kürt'e
Düşmanlara karşı bütün cephede
Gidersin her zaman önde bayrağım

Sana âşık olan düşer yollara
 Güven olmaz derler çürük dallara
 Alemi yaratan verdi kullara
 Sırrınsa gizlidir "kün"de bayrağım

Yıpratamaz seni geçen zamanda
 Sadık kalmalıyız verilen anda
 Kul Fanî diyor ki keşke uğruna
 Olabilsem şehit bende bayrağım

10 / 02 / 1995

-156-

Canım kurban sana eli atanın
 Ellerini kıracağım bayrağım
 Gökler yerin saygısızlık edenden
 Hesabını soracağım bayrağım

Hürriyetle bağımsızlık tenimden
 Dalgalan sesiyle ezan canımdan
 Ay yıldızlı rengin özü kanımdan
 Sana kalkan duracağım bayrağım

Yurduma sembolsün mutlu bizlere
 Kıymetini bilmeyen densizlere
 Gölgede yaşayan vatansızlara
 Derslerini vereceğim bayrağım

Aslan uyuyorsa uslu dursunlar
 Alana ibrettir tarih görsünler
 Ürebildikleri kadar ürsünler
 Onlara gem vuracağım bayrağım

Vatan bölünemez güçleri yetmez
 Türk'üz bizde milli duygular bitmez
 Onlar cahil kansız güneşin batmaz
 Hallerini göreceğim bayrağım

Aşık Kul Fanî'yim her doğan günde
 Toprağın kuvveti asalet sende
 Uğrunda çok şehit var belki bende
 Mertebeye ereceğim bayrağım

24 / 03 / 2005 20.00

-157-

Nasıl anlatayım tüm sevenlerin
 Karalar bağladı Muhsin Başkan'ım
 Nasıl bir acıymış dinmek bilmiyor
 Ciğerler dağladı Muhsin Başkan'ım

Hizmetti gayesi tek insanlara
 Tanımak istersen bak insanlara
 Sağlığında nice çok insanlara
 İmkânlar sağladı Muhsin Başkan'ım

Gülün Büyük Birlik Alperenlerin
 Ne adı silinir ne dolar yerin
 Hayat arkadaşın Gülefer yârin
 Dertleri tığladı Muhsin Başkan'ım

Bağlıydın kalbinle yüce Kurana
 Bir ömür bahşetmiş Mevla'm insana
 Ağıtlar yakarak ardından sana
 Bir dünya ağladı Muhsin Başkan'ım

Bırakmadın meydan kurnaz tilkiye
 Siper olup bayrak açtın ülküye
 Yaşlı gözleriyle bütün Türkiye
 Sel olup çağladı Muhsin Başkan'ım

Berit Dağı seni aşmak bir çile
 Kaderin yazısı götürmez hile
 Zaman bitti varamadan menzile
 Yolundan eğledi Muhsin Başkan'ım

Yozgat'a giderken seçim turuna
 Keş dağında düştü ecel foruna
 Davadan sözünden dönme yerine
 Ölümü yeğledi Muhsin Başkan'ım

Kanlı çukur Berit Dağı yolunda
 Kul Fanî'nin imkân yoktur elinde
 Kelimeler suskun kaldı dilinde
 Sözünü düğledi Muhsin Başkan'ım

-158-

Alnın açık başın dimdik her zaman
 Doğruları dersin Mecnun Başkan'ım
 Seni merak edip bu kim diyenler
 Tarihine sorsun Mecnun Başkan'ım

Adaletten haktan ayrılmaz isim
 Maç satmaz cihana duyulsun sesim
 Boşa çaba harcar bilmeyen kesim
 Bırak üren ürsün Mecnun Başkan'ım

Sivasspor'un artar şerefle şanı

Takdire şayandır düzgün lisanı
Centilmenliğinle cahil insanı
Sevgin, saygın sarsın Mecnun Başkan'ım

İç Anadolu'nun tek efsanesi
Taraftar yanında gür çıkar sesi
Şampiyon olun futbol camiası
Yiğido'yu görsün Mecnun Başkan'ım

Bin dokuz yüz atmış yedi kuruldun
Büyük çabayla emekle var oldun
Süper bir kadronla bize yar oldun
Sürer ligde forsun Mecnun Başkan'ım

Hedef büyük gayet yüksek çıtamız
Edeple, insanlık dünya rotamız
Doğru duvar uçmaz demiş atamız
Hoş görünüz örsün Mecnun Başkan'ım

Rakip kalesine goller sayıyor
Sultan şehir, Sivas sizle büyüyor
Kul Fanî sizinle gurur duyuyor
İyi ki sen varsın Mecnun Başkan'ım

Saygı değer başkanım Mecnun Otyakmaz Bey'e hitaben gönlümden geçenleri yazmaya çalıştım başarılar, saygı ve sevgilerimi sunarım.

-159-

Hayalini kurdum bir an sevindim
Ağlamadan güldüğüme pişmanım
Aşkî bilmez gönlün delice sevdim

Oyuncağın olduğuma pişmanım

Hani ya gençliğin ömrü n'yledin
Verdiğim emeği ziyan eyledin
Ellere sırrımı niçin söyledin
Dertlerimi böldüğüme pişmanım

İtibar insanda bitmez sermaye
Göz gerekir gerçek yüzü görmeye
Akıttı zehrini sevdiğim diye
Yılanı dost bildiğime pişmanım

Doladım ömrümü aşk kirmanına
Sabrımı koymuşum dert harmanına
Gönlümü verince aşkla yanına
Zarar gördüm geldiğime pişmanım

Yaslara büründüm kara giyerek
Yaralandım acı sözü duyarak
Masrafa değmezmiş yarım diyerek
Sana haber saldığıma pişmanım

Su yüzüne çıktı tüm yalanların
Vebali kimdedir şu olanların
Kurusaydı keşke göz pınarların
Gözyaşını sildiğime pişmanım

İkrarı değişip sözünden caydın
Aşık Kul Fanî'yi hayalden saydın
Kazıldı mezarım gözlerin aydın
Sana sadık kaldığıma pişmanım

-160-

Fikir eleğinden geçen ömrümü
Süzemedim ben nasıl bir insanım
İlim, farzdır sünnet ile ruhumu
Bezemedim ben nasıl bir insanım

Başlar besmeleyle iş günlüğüme
Silinir o zaman ter kimliğime
Nefsimi yenince şu benliğime
Kızamadım ben nasıl bir insanım

Tazeledim Kevser ile andımı
Kirden arındırır zikir bendimi
Utandım kibirle kuldan kendimi
Yazamadım ben nasıl bir insanım

Düşünmedim bir gün olsun yarını
Böyle insan kayıp eder kârını
Melanet şeytanın oyunlarını
Bozamadım ben nasıl bir insanım

Haram tatlı olur hoşlandım yedim
Serhoşunan gezdim ayığım dedim
Borcunan yaşarken ağaydı adım
Uzamadım ben nasıl bir insanım

Hidayete erdir kalbi katıyı
Alimle muhabbet örter çatıyı
Hayır zannettiğim işten kötüyü
Sezemedim ben nasıl bir insanım

İhlasla her şeyi al pazarından
Duayla korundum kul nazarından
İlim deryasından aşk pınarından
Sızamadım ben nasıl bir insanım

Özümden ayrılmak bozdu aramı
Kul hakkı sırtımda yemem haramı
Tövbe kapısında günahlarımı
Ezemedim ben nasıl bir insanım

Zalimlik kurutur gözün nehrini
Evladın usanır çekmez kahrını
Tevhitle ihlasla vücut şehrini
Gezemedim ben nasıl bir insanım

Taktı kelepçesin hırs bileğime
Gelen buğday değil taş eleğime
Esmâ'ül Hüsna'yı can yüreğime
Dizemedim ben nasıl bir insanım

Emin olmalıdır komşular senden
Sıran gelir ayrılırsın bu handan
Günah torbasının ağzını candan
Büzemedim ben nasıl bir insanım

Bindirirler seni bir cansız ata
Biliyorum dersin yaptığın hata
Yalpa vurdum hayat yolunda rota
Çizemedim ben nasıl bir insanım

Azrail kullara bakarmış günde
Ancak tek kurtuluş yaratan sende

Habibin izinde nur denizinde
Yüzemedim ben nasıl bir insanım

Anlamadan anlataman cihana
Kul Fanî düşünüp tartman bir mana
Velhasıl doğduğum günden bu yana
Çözemedim ben nasıl bir insanım

Kendimi eleştirmek maksadıyla yazdığım şiiirdir.

05 / 12 / 2005

-161-

Candan çok sevdiğim nazlı gülüme
Yad elleri değer diye korkarım
Gönül bağındaki sevgi dalını
Namert insan eğer diye korkarım

Mevla'dan emanet her can insana
Sır deme aşikâr eder dostuna
Üç günlük dünyada ömrün üstüne
Güneşsiz ay doğar diye korkarım

Yüzüne bakmaya yar doyamazken
İkrarımız hakka söz cayamazken
Sevip kokamaya ben kıyamazken
Keder sitem boğar diye korkarım

Anladım kader hasret kuşunda
Hayalim gözümde dertler başında
Kul Fanî de der ki şu genç yaşında
Saçına kar yağar diye korkarım

16 / 4 / 1996

-162-

Günah der ki: yasaklardan doğmuşum,
Sevap der ki: haktan kula nazarım.
Günah der ki: iman, ihlas düşmanım
Sevap der ki: hakla seni ezerim.

Günah der ki: şeytan benim uşağım
Sevap der ki: kuran sünnet başağım
Günah der ki: nefis belim kuşağım
Sevap der ki: namaz kılar gezerim.

Günah der ki: kalpler katı ve kara
Sevap der ki: zikir dönderir nura
Günah der ki: çalarım bir iftira
Sevap der ki: oyununu bozarım

Günah der ki: küfrü güzel sayarım
Sevap der ki: cahillerden duyarım
Günah der ki: halka fitne yayarım
Sevap der ki: hak emriyle çözerim.

Günah der ki: huzur yuva yıkarım
Sevap der ki: senle başa çıkarım
Günah der ki: insan canı sıkarım
Sevap der ki: sabır, şükür dizerim

Günah der ki: kumar, alkolle işim
Sevap der ki: tövbe istiğfar başım
Günah der ki: zina, şehvettir eşim
Sevap der ki: helal, nikah yazarım.

Günah der ki: mizan bizi tartacak
 Sevap der ki: küfür ehli korkacak
 Günah der ki: cehennemde yakacak
 Sevap der ki: nur içinde yüzerim

Günah der ki: kullar ağıma düşer
 Sevap der ki: elbet Kul Fanî beşer
 Günah der ki: kimi ateşe koşar
 Sevap der ki: cennet-i âlâ pazarım

19 / 06 / 2013

-163-

Görevli olarak sultan şehire
 Gelen Murat Arslan Kurmay Albay'ım
 Sivas'ta evlenip bize enişte
 Olan Murat Arslan Kurmay Albay'ım

Er erbaş emrine amade hazır
 Kızılcahamam'sa başkente vezir
 Nesrin Hanım ile dünyada huzur
 Bulan Murat Arslan Kurmay Albay'ım

Ne kadar zor imiş anlatmak sizi
 Asaletle sevgi taşıyan özü
 Göktuğ, Gökalp, Göktürk, Gökay'la yüzü
 Gülen Murat Arslan Kurmay Albay'ım

Güven, huzur vermek şanından aziz
 Dalgalanan bayrak kanından aziz
 Vatanı milleti canından aziz
 Bilen Murat Arslan Kurmay Albay'ım

Önce vatan yazmış dağ ile taşta
 İnsanlıkta benzer ayla güneşe
 Bal akar dilinden etrafa neşe
 Salan Murat Arslan Kurmay Albay'ım

Adını anarken övgü duyduğum
 Makamına sana saygı duyduğum
 Özün sözün aynı sevgi duyduğum
 Alan Murat Arslan Kurmay Albay'ım

Kul Fanî'yim her şey benim kaderim
 Geldim gördüm gezdim geri giderim
 Görevinde başarılar dilerim
 Halen Murat Arslan Kurmay Albay'ım

13 / 01 / 2011

-164-

Bir anda geçmişim geldi aklıma
 Çamurlara batmasını özledim
 Serçeyle sıvırcık vurursak yerdik
 Sapan taşı atmasını özledim

Büyükler severdi giderken yolda
 Bizlere nasihat olurdu dalda
 Tahta çanta elde köyde okulda
 Sırada el tutmasını özledim

Kızakla yarışır bazen düşerdik
 Yarış kazanırsak köyde şişerdik
 Akşam olur üşür eve koşardık
 Anamın kaş çatmasını özledim

Hopla ara gitti bindiribinde
 Oynardık hatıram saklıdır sende
 Merakom düzünde maşlakla günde
 Koyun kuzu gütmesini özledim

Salıncak kurmaya uğran çalardık
 Çayır yakar bahçelere dalardık
 Sofu dede derdik gizli yolardık
 Elmaların yetmesini özledim

İlk baharda çiğdem çiçek eşerdik
 Çerçi gelse sevinerek koşardık
 Pişince tandırda hingel yaşardık
 Burnumuza tütmesini özledim

Mercimek yolardık yerdik gizlice
 Düven sürer türkü söyledik nice
 Savurunca tığı harmanda gece
 Teç başında yatmasını özledim

Herife ne yapar yüzük saklardık
 Değirmene unluk buğday yüklerdik
 Nenem süt çekerken başın beklerdik
 Kaymağından tatmasını özledim

Kul Fanî gerçektir değildir yalan
 Sevinir hasılat köyde bol alan
 Reşberin kurulu saati olan
 Horozların ötmesini özledim

11 / 04 / 2007 Salı

Köyde geçen yıllarımı ararım
Naylon terlik giymesini özledim
Nenem pişirirdi tandır ketesi
Kete yiyip doymasını özledim

Adol çiğdem eşer yemlikte yerdik
Üstüne su içer çok şükür derdik
Dağlarda koyunla kuzu güderdik
Kelek sesi duymasını özledim

Siyret okurlardı bizler dinlerdik
Diz çöker oturur eyce anlardık
Uyku gelse yatmaz biraz yanlardık
Sohbetin aşk yaymasını özledim

Şad olun kaymağa ekmek banınca
Kışın ısınırdık tandır yanınca
Büyükler bizlere sevgi sununca
Küçüklerin saymasını özledim

Rüzgarlara karşı açardık bağı
Babam kızak yapardı ucu eğri
Büyük dağa çıkıp okula doğru
Kızağınan kaymasını özledim

Sabah horoz öter sonrada karga
Erkenden uyanıp giderdik herge
Gelin arabası olurdu cerge
Yörelere uymasını özledim

Hocanın gölünde yazın yüzerdik
Bacalarda cıncık oynar gezerdik

Alıçları toplar ipe dizedik
Ahlat dalı eymesini özledim

Hopla ara gitti oynu eserdi
Kimisi cıgızlar hemen küserdi
Dedem inek besler güzün keserdi
Nenem yapar kıymasını özledim

Dedemiz Sivas'ta yoğurt satardı
Gelirken tarlacı deste tutardı
Heybesinden meyve şeker atardı
Sonra ordan tüymesini özledim

Ekin biçer lası deste yapardık
Tırmık çeker bazen işten sapardık
Harman biter büyük eli öperdik
Töre para soymasını özledim

Kul Fanî hayatın döndü rüyaya
Dostun emeğini veriyor zaya
Gördüm ki alışmış insan riyaya
Tövbe edip caymasını özledim

14 / 04 / 2007

-166-

Gece sabaha dek ardın sıra ben
Durmadan ağladım kâr edemedim
Gülmeyi unuttum endişem arttı
Karalar bağladım kâr edemedim

Zalime katlandım bir senin için

Neler çektiğimi sor senin için
 Varmadın farkına yar senin için
 Ciğerim dağladım kâr edemedim

Akan gözyaşını aşkla silerdim
 Ayrı kalmasam da seni dilerdim
 Üzülme diyerek derdin bölerdim
 Dert alıp tığladım kâr edemedim

Sırtını dönerek gittin el gibi
 Yıktın umudu estin yel gibi
 Dere idim ırmak oldum sel gibi
 Coşarak çağladım kâr edemedim

Hep kendi kendime sorular sordum
 Bir eski resminle avundum durdum
 Hayalle yaşarken saraylar kurdum
 Gönlümü eğledim kâr edemedim.

Yıkıldım namertle düşünce dile
 Basit geliyordu çektiğim çile
 Ağaran saçımı koydum mendile
 Yılları düğledim kâr edemedim.

Dostlarım kınadı adın diyince
 Kesildi naçarım sitem duyunca
 Kul Fanî olarak ömür boyunca
 Hep seni yeğledim kâr edemedim.

29 / 05 / 2009 08.15

Kayıp ettim gönül kuşum ararım

Sora sora kırdan her yana geldim
 Kurtulamam dertten sensiz yok çarem
 Dilin şifa birden yar cana geldim

Cihanı güzelce donatan Mevla'm
 Ademe Havva'yı aratan Mevla'm
 Ruhlar aleminde yaratan Mevla'm
 Kereminle ordan erkâna geldim

Tövbe kapısında aşkla taşlandım.
 Çile tezgahında sabır işlendim.
 Severek ismini yazdım hoşlandım.
 Hikmetinle nerden sır hana geldim

Hayatın dişlisi dönmede kalmaz
 İnsanın bazısı kıymetin bilmez
 Geçen güzel günler geriye gelmez
 Çiçek açmaz serden zor ana geldim

Kâh bulanık aktım kâhi duruldum
 Zaman zaman acı sözle vuruldum
 Kul Fanî'yim yaşlandıkça yoruldum
 Yaşadığım yerden bir sana geldim

20 / 11 / 2005

-168-

Köylünün derdini dile getiren
 Köy Köy Anadolu Sipas efendim
 Dertlilere derman soruna çözüm
 Köy Köy Anadolu Sipas efendim

Çamurlu yollarda bitmez ki çile

Sabırsız selamet boş ve nafiye
 Sunucumuz Metin Kavak gözüyle
 Köy Köy Anadolu Sipas efendim

Köyün derdi biter hizmet giderse
 Kanalizasyon yapıp suyu verirse
 Kameracı Fahri İnat çekerse
 Köy Köy Anadolu Sipas efendim

Köylü bu milletin efendisidir
 Geçinmesi zordur köyden göçendir
 Bunu yetkiliye sorar nedendir
 Köy Köy Anadolu Sipas efendim

Okunur ezanlar Allahu Ekber
 Bizim Mehmet İnat yönetmen rehber
 Kul Fanî, Erkanî söyler beraber
 Köy Köy Anadolu Sipas efendim

1990

-169-

Düştük çıkmaz olan garip sevdaya
 Onun gibi yanıyoruz efendim
 Geçmişten bir yanan kandil bu güne
 Onu size sunuyoruz efendim

Doğuştan çileli garip kalan baş
 Eylemişler zehir tatlıyken aş
 Babası Mustafa Ser Hacı Bektaş
 Büyük üstat tanıyoruz efendim

İlin Sivas ilçen tek Altınyayla

Nice destan yazdı geçmişte öyle
 Hassük sülalesi seyitten soyla
 İlmi çeşme kanıyoruz efendim

Eseriyle yaşar Âşık Kul Fanî
 Can Talibi Coşkun göç etti hani
 Mezarın gurbette kaybolmuş seni
 Rahmet ile anıyoruz efendim

01 / 09 / 2005

Talibî Coşkun'a

-170-

Eyvah bir güzele gönül verince
 Dişlerimi söke söke bitirdim.
 Gülmedim ağladım iki gözümden
 Yaşlarımı döke döke bitirdim.

Çektiğim ayrılık keder gam idi
 Ettiğim hayaller devran dem idi
 Bir gün kavuşuruz derken umudu
 Yollarına baka baka bitirdim.

Suçludur saydılar candan seveni
 Hain bol yese de çekmez düveni
 Namertler yüzünden dosta güveni
 Diz üstüne çöke çöke bitirdim.

Siteminen geçen gençlik çağımı
 Yad ele yoldurdun yeşil bağımı
 Üç günlük dünyada yar sağlığımı
 Her şeye can sıkı sıkı bitirdim

Dostmuş uydum kayıp ettim yerimi

Hayat buymuş aldı dizden ferimi
 Aşık Kul Fanî'yim bunca ömrümü
 Kahır çile çeke çeke bitirdim

26 / 06 / 2006

-171-

Artık sevmiyorum dedin ya bana
 Nefretle kalbimi taşa çevirdim
 Mevla'ya havale eyledim seni
 Yüreğimden silip düşe çevirdim

Huy edindin kötü eyle terkini
 Kör müdür gözlerin görmez farkını
 Yaşlandım yoruldu felek çarkını
 Bunca zaman boşmuş boşa çevirdim

Dökersin yaprağın kuru kalınca
 Ayrılık merhemi yara çalınca
 Sözlerin zehirden acı olunca
 Gönül mevsimini kışa çevirdim

Kötülük asla kar kalmaz yanına
 Serilir yaptığın bir gün önüne
 Âşık Kul Fanî'yim ömrü sonuna
 Günle ayla koşa koşa çevirdim

28 / 11 / 2005

-172-

Düşenin dostu yok dediler bana
 Derdime devayı payla sevdiğim
 Gönül ne çay ister nede çay hana

Sohbet güzel olur çayla sevdiğim

Eyvah namert insan kaptı yakamı
Dönderdi tersine çarkı şakamı
Sende olan dünya ahret hakkımı
Helal ettim diye söyle sevdiğim

Ölümlle ayrılır canım bedenden
Anlayan görmedim derde gidenden
Özürler diliyor bu garip senden
Kul Fanî Mahir'in böyle sevdiğim

-173-

Dilerim kurtulur gönül yaradan
Sözünü yabana atmam sevdiğim
İstemezsen çekilirim aradan
Sevdamı sevdana katmam sevdiğim

Gidiyor kervanım gam rotasında
Kaldı gönlüm neden dert ortasında
Sevmiyorsan beni aşk sofrasında
Bal olsan bir daha tatmam sevdiğim

Söz verince sözde durmak gerekir
Arayıp gerçeği sormak gerekir
Görünce rüyayı yormak gerekir
Doğunca gönülde batmam sevdiğim

Sığındım Mevla'ya yaradan kerim
Sen iste uğruna veririm serim
Ben seni tanırım nazlısın yarım
Bir daha kaşımı çatmam sevdiğim

Suçum varsa eğer adımı anma
 Gülüp yüze dostum diyene kanma
 Âşık Kul Fanî'yi sen ölmez sanma
 Sanma bir mezarda yatmam sevdiğim

-174-

Ölsem azdır nazlı yârim uğrunda
 Bu halim Mevla'ya ayan sevdiğim
 Gönül bağlarında sevda yolunda
 Kalmışım her zaman yayan sevdiğim

Başını taşlara çalsan boş olur
 Seven sevdiğini alsa hoş olur
 Elin ömrü yaz benimki kış olur
 Beni böyle derde koyan sevdiğim

Neden zindan oldu gülen bahtımız
 Aşkın defterini silen bahtımız
 Huzuru divanda birken ahdımız
 Verdiği ikrardan cayan sevdiğim

Derler ki âşıklar kurtulmaz dertten
 Candan çok sevenler öldü hasretten
 Başını bürüyen sisten gafletten
 Artık aç gözünü uyan sevdiğim

Sevgi çiçeklerim açmaz soluyor
 Saçıma beyazlar tezden doluyor
 Beni el ok gibi görür oldu yar
 Gözünde bir çıban sayan sevdiğim

Düşmanı çok olur gerçek sevenin
 Sanma boşa çıkar özden güvenin
 Bir gün hasretinle şu Kul Fanî'nin
 Elbet öldüğünü duyan sevdiğim

13 / 6 / 1996

-175-

İnsanoğlu neye yarar sevgisiz
 Yitirene deli derler sevdiğim
 Unutmak kolaysa gel de sen unut
 Esen kavak yeli derler sevdiğim

Acı sözler açan gülü bitirmez
 Namertler canana haber götürmez
 Harareti aşık olan yitirmez
 Aşıkların hali derler sevdiğim

Sevgiden dönüş mü olur geriye
 Dönüşün var ise aldatmak niye
 Divane sayılan şu Kul Fanî'ye
 Ol cananın kulu derler sevdiğim

-176-

Ayrılık girince gönül işime
 Yarasan da fayda vermez sevdiğim
 Zülfün telini gel diye peşime
 Tarasan da fayda vermez sevdiğim

Sadık kalır isen yarım yürekten
 İncitmezmiş hasret gurbet gerçekten
 Sevgin yoksa beni her kötülükten
 Korusan da fayda vermez sevdiğim

Gözlerimden akan yaşı silince
 Pişman olup akıl başa gelince
 Seven Kul Fanî'yi o gün ölünce
 Arasan da fayda vermez sevdiğim

18/ 03/ 2003

-177-

Ömrümü bitirip dert gama koydun
 Ey seni muhannet vay zalim zalim
 İçerimi acı sözünle oydun
 Vicdansız hayırsız hay zalim zalim

Sanma yiğidinde boynu bükülmez
 Sevginin yerine nefret dikilmez
 Gurbet elin kahrı çetin çekilmez
 Böyle bir karardan cay zalim zalim

Aşkla hasret özde yaptım çok çağrı
 Çabaladım boş yere doğrulmaz eğri
 Bu bir atasözü gerçekten doğru
 Ölmeyince çıkmaz huy zalim zalim

Gizli gözyaşlarım ilkbahar seli
 Severken soldurdum eyvah yar gülü
 Çabaladım çözemedim bir türlü
 Arzunla muradın ney zalim zalim

Toprak çürütecek nazik bedeni
 Hiç gördün mü gidip geri geleni
 Sana senden yakın ölüm Kul Fanî
 Bu gerçeği benden duy zalim zalim

08 / 01 / 1998 11.00

-178-

Hasretin suyunu nefretli gibi
 Döküyor vicdansız közüme benim
 Gönlü bir keserdir sözleri çivi
 Çakıyor vicdansız özüme benim

Seven terk eder mi güzel yurdunu
 Sabırla temizler çile kurdunu
 Her gittiğim yerde sevda derdini
 Ekiyor vicdansız izime benim

Yaradan kurtarsın seveni dardan
 Kul Fanî bülbüller kurtulmaz zardan
 Gülmek marifetmiş gibi kenardan
 Bakıyor vicdansız yüzüme benim

02 / 06 / 2008

-179-

Bin dokuz yüz elli üçte doğmuşum
 Adım Ömer bahtım karadır benim
 İlim Sivas merkez Apa köyünden
 Ata baba yurdum buradır benim

Hayatın sillesi rüyamı böldü
 Yuvamızın dalı yaprağı soldu
 Sekiz yaşındaydım babamız öldü
 Yetim kaldık bağrım yaradır benim

Annemiz saniye evlendi gitti
 Hayat bizi yokluk safına kattı
 İki amca, yenge eziyet etti

Gözyaşlarım akan deredir benim

İbrahim dedemdir Abdullah babam
Soyadımız Ertör insanlık çabam
Köyden göçün dedi bizlere ebem
Sivas'a göçüren yöredir benim

Dostlarım üzüldü düşmanlar güldü
Çileyle yoksulluk yoldaşım oldu
Kardeşim, Selami kanserden öldü
Ciğerlerim pare paredir benim

Köyde yaşadığım kötü yıllardı
Amcamı yengemi herkes yellerdi
Ümüs babaannem bizi kollardı
Mazim, azmim yanan çıradır benim

Raziye Hanım'la yuvamı kurdum
Beş evladım oldu, murada erdim
Onları okutup büyötmek derdim
Dünya okul çilem sıradır benim

Âşık hayatımı şiire döktü
Kul Fanî Ömer Bey genç yaşta çöktü
Şeker hastalığı belimi büktü
Yaradan derdime çaredir benim

Ömer Ertör kardeşimin hayatını şiir olarak özetledim. hayatında başarılı, sağlıklı, huzurlu bir yaşam dilerim

26 / 11 / 2013

Dost dediğim kimi zaman gizlice
Yaralar canımı acıtır benim
Eline düşersen sözle ciğerim
Paralar canımı acıtır benim

Üzülürüm biri düşünce derde
Öfkeye kinini edince perde
Çıkarı ne ardım sıra her yerde
Karalar canımı acıtır benim

Polat gibi sağlam olursa neşe
Dostluk benzer imiş ayla güneşe
Minnet eden iyiliği peş peşe
Sıralar canımı acıtır benim

Ağız konuşmuyor diller kekemi
Yaşadığım rüya rolüm şakamı
Çile bedenimi yokluk yakamı
Kıralar canımı acıtır benim

Bıkar mı aşkıyla yar için gezen
Sevdadan usanmaz gözyaşı süzen
Gıybetim edenler asıyor bazen
Buralar canımı acıtır benim

İbrete şayandır herkesin aklı
İnsan aynı insan düşünce farklı
Kemirir bedenim iki ayaklı
Fareler canımı acıtır benim

Ekmeğime zehir katıp saf sayan
Ömrüm boşa gitti emekse ziyan

Gurbet ele yel açıp uzayan
Süreler canımı acıtır benim

Mevla'ya ayandır halin Kul Fanî
Açsa da solacak gülün Kul Fanî
Yarı hasret koyar ölün Kul Fanî
Aralar canımı acıtır benim

19 / 06 / 2009

-181-

Müjde bahar geldi bizim ellere
Gönüllerin tadı değişti yarım
Sevenler hilekâr düzenbaz oldu
Sevenlerin vadi değişti yarım

Bırakmaz el eve gelsin danayı
Cümleler mi kayıp etti manayı
Baba saymaz oğul kızda anayı
Kimi haram yedi değişti yarım

Hasretinen nice ciğer oyuldu
Gurbet deryasında sevgi boğuldu
Suçlu suçsuz eğri doru sayıldı
Karar veren kadı değişti yarım

Şaşmaz sıra gelip gidenler hani
Çok çürüttü toprak nazik bedeni
Sevdaya düşünce oldu Kul Fanî
Mahir Güler adı değişti yârim

-182-

Lokman hekimisen benim derdime
 Derdime derman sende gözlerim
 Kamillerin yalan olmaz dilinde
 Asıl feraseti tende gözlerim

Resul hasretini çekti bak gâren
 Alan elden üstün sadaka veren
 Rehber olur bize yolu gösteren
 Hakkın rızasını dinde gözlerim

İmandır yoldaşım nur ise süsüm
 Der lahavle velâ kuvvete sesim
 Okuyup ibreti alansa nefsim
 Kurandan bir harf sinde gözlerim

Tövbesiz günahkar kul yeri nardır
 Yüzüm kara gitmem huzura ardır
 Mekandan münezzeh inancım vardır
 Haktan rahmetini bende gözlerim

Azrail gelince bulunur şaye
 Amentüyle iman eylemek gaye
 Şükreder sabaha sağ çıktım diye
 Güneşin doğduğu günde gözlerim

Atasözü derler örnek dedende
 Dönen olmadı ki asla gidenden
 Çıkacağı zaman canım bedenden
 Görür yerimi son anda gözlerim

Akıl sahipleri düşer hayrete
 Mevla'msa buyurur katıl gayrete

Vücutta azam örnek ibrete
Dolanır damarda kanda gözlerim

Beden bir topraktır ruhumdur gülüm
Belki de aniden gelecek ölüm
Bilmem getirir mi şahadet dilim
Söyley mi acaba sonda gözlerim

Şu fani dünyada gelen neyledi
Habib-i Ekrem'dir niyaz eyledi
Miraca çıkınca ümmetim dedi
Kula şefaati onda gözlerim

Âşık Mahir biter gönül defteri
Verildiği zaman amel defteri
Arattı bak kulluk için fertleri
Almak için ben sağ yanda gözlerim

20 / 04 / 1995

-183-

Anlattım hayatı kıymet bilmedin
Cevheri meydana saçtım kaybettim
Düşmana bildirip arkamdan güldün
Dost diye sırrımı açtım kaybettim

Var mı benden dertli dedim çok imuş
Sitem sayfasında çile okumuş
Bir güzeli sevdim sonu yokumuş
Uğruna canımdan geçtim kaybettim

Fakirin halinden sorumludur fert
Girerse çürütür bedene bir dert

Masum olduğuma bakmadı namert
Kendime bir değer biçtim kaybettim

Arılar çiçekte tefsir ballarda
Sanki bağlanmıştı ömrüm yollarda
Garip kaldım zalim gurbet ellerde
Tedbirsiz sıladan göçtüm kaybettim

Rabıtayla şerbet içmedim bir gün
Vefasızı yaren seçmedim bir gün
Gururuma hata biçmedim bir gün
Nefsin hesabından kaçtım kaybettim

Bazı konularda gitmez gümânım
Yaşasam nereye kadar mihmânım
Kul Fanî'yim boşa geçmiş zamanım
Olduğumdan fazla uçtum kaybettim

08 / 12 / 2005

-184-

Kahr ediyorsun dert mi yıprattı
Dünyaya küşüşün boşuna gülom
Çile çekip ağlamayan kul mu var
Dosta kin kusuşun boşuna gülom

İbret ile ders almalı düşkünden
Memnun kalmalıdır seven köşkünden
Şu kısa ömründe kutsal aşkından
Selamı kesişin boşuna gülom

Her türlü işlere canın sıkarsın
Haz duyduğun şeyden çabuk bıcarsın

Canlar incitirsin kale yıkarsın
Rüzgarla esişin boşuna gülüm

Kış eyledi sitem gençlik yazını
Kul Fanî çekmedi dostun nazını
Düzeni vermeden gönül sazını
Tavana asişin boşuna gülüm

06 / 03 / 2007

-185-

Düşündüm ansızın ettiğim fikir
Kafamı yoruyor yaşlanıyorum
Doğuştan dostlarla etsem de zikir
Kervanım yürüyor yaşlanıyorum

Diken batmasıyla acıyan canlar
Değişmez gerçekler anlayan anlar
Hayat ağacından geçen zamanlar
Her gün dal kırıyor yaşlanıyorum

Puslu gözlerimden yaş dökülüyor
Yük artıyor dizden fer çekiliyor
Saçım ağarıyor bel bükülüyor
Dünya genç duruyor yaşlanıyorum

Vezir asker yedi ecel dedi şah
Boş geçen yıllara çekiyorum ah
Sızıdan oluyor uykusuz sabah
Dudağım kuruyor yaşlanıyorum

Siteminden gönül rotam şaştıkça
Günler yıla dönüp güneş aştıkça

Zamanla vücutta direnç düştükçe
Hastalık ürüyor yaşılanıyorum

Sabırla çileden berrak çıkanlar
Gurur kemerini bele takanlar
Artık Kul Fanî'ye dönüp bakanlar
Bir mezar görüyor yaşılanıyorum

12 / 03 / 2007

-186-

Davete icap arzumuz bizim
Ben bu ayrılığa yeter diyorum
Vatandan ayrıldım içimde közüm
Ayrılık ölümden biter diyorum

Çektirme ne olur bana elemi
Kaptansız yüzerse deryada gemi
Geçiyor dünyanın devranı demi
Elbet dalga vurur batar diyorum

Fazla el vermiyor bizde imkânlar
Yine yüreğimde azdı çibanlar
Benim sözlerimi anlayan anlar
Cevheri sarraflar satar diyorum

Bin bilenler bir bilene danışır
Doğru insan başın eğer çalışır
Ehli kâmil olan ağır konuşur
Yalancı kafadan atar diyorum

Derdimiz büyüktür çekmiyor katar
Zalimler fakire durmadan çatar

Ömür baki değil mutlaka biter
İsrafil'in suru öter diyorum

Kul Fanî de der ki durmadan çalış
İtikat böyledir bizde inanış
Âşık meclisinde ölçülü konuş
Ustalar çırağı yutar diyorum.

28 / 07 / 1986

-187-

Huzur dolu olsun seninle geçen
Günlerime bakıp avunuyorum
Ettiğin cefadır yarayı açan
Yaşlarımı döküp avunuyorum

İnandın özendin bazı kesime
Sırt döndün omuz büktün sesime
Albümde bulunan bir kaç resime
Gözlerimi dikip avunuyorum

Kaderim böyleymiş alın yazımla
Derdi paylaşırım divan sazımla
Hayaller kurarım geçen mazimle
Arada of çekip avunuyorum

Hasretin çiçeği öze kokunca
Güneş batıp ayla yıldız çıkınca
Aklıma gelince efkarlanınca
Sigaramı yakıp avunuyorum

Gücüm yetmez dönüş olmaz geriye
Siyah saçlarımı döktüm seneye

Gelen Mevla'dandır hayatım diye
Yar boynumu büküp avunuyorum

Âşık Kul Fanî'yim insanlık gaye
Sevgiyle saygıdır bitmez sermaye
Kırk yedi yılımı sakladım diye
Başköşeye çöküp avunuyorum

24 / 08 / 2007

-188-

Hayat çile ipliğini boynuma
Sarıncı gülmeyi unutuyorum
Kıymet bilmeyene gönül sergimi
Serince gülmeyi unutuyorum

Söz ağızdan çıkar dönmez yerine
Acısı yaralar iner derine
Değerinden fazlasını birine
Verince gülmeyi unutuyorum

Sabır tezgâhında işlenmiyorum
Zannettim ki artık yaşlanmıyorum
İkiyüzlü sansar hoşlanmıyorum
Görünce gülmeyi unutuyorum

İnsanlık kaybolmuş itibar harap
Sevgi rüya olmuş yaşamsa serap
Güvendiğim dostlar başıma çorap
Örünce gülmeyi unutuyorum

Dostunu üzersin kem sözlerden kaç
Sırrı saklayana dertlerini aç

Minnet eyleyenler yarama ilaç
Sürünce gülmeyi unutuyorum

Kul Fanî hayır şer hakkın işidir
Doğum ile ölüm kulun yaşıdır
Sonuç toprak bekçi mezar taşıdır
Varınca gülmeyi unutuyorum

10 / 07 / 2006

-189-

Bin dokuz yüz atmış geldim dünyaya
Gözlerden yaşımı süzüp büyüdüm
Yürü dedi Mevla'm ben oldum yaya
Tozlardan kaşımı büzüp büyüdüm

Bazen gezer bazen tutardım yerden
Konuşmazdı dilim çözüldü birden
Oynarken azardım bilmezdim durdan
Düzlerden taşımı dizip büyüdüm

Bir yaşını geçip aklım yetince
Sofraya oturup lokma yutunca
Güneş batıp akşam erken yatınca
İzlerden düşümü çözüp büyüdüm

Ağlarken gülerdim bilip bilmeden
Günler aylar geçer yıllar bölmeden
Yaşım ilerleyip ölüm gelmeden
Sözlerden başımı üzüp büyüdüm

Bir güzelin sevdasında gezerdim
Gece düşler gündüz hayal ederdim

Dünya malı benim olsa n'iderdim
Aşkıyla şiirler yazıp büyüdüm

Çalışıp bir kazanca varmak için
Talihim gülmemiş banaysa niçin
Köyden yükleyip çek dediler göçün
Hasretten içimi ezip büyüdüm

Dost dediğim düşmanlığı eyledi
Dert kervanı gelip bende eyledi
Ölene dek çekeceksin söyledi
Dolmayan boşuma kızıp büyüdüm

Doğuştan adımlı koymuşlar Mahir
İlim öğrenince satsın cevahir
Bu yaşıma kadar çekmişim kahr
Yazlardan kışımı sezip büyüdüm

13 / 11 / 1993

-190-

Aramadı sormadı diyen sevdiğim
Çağırırsam gelir mi o nazlı gülüm
Unutamam onu ölene kadar
Sevgimi bilir mi o nazlı gülüm

Kaderin karalı çıkıyor niye
Mutlu etmek mutlu görmeyi gaye
Öldürseler ondan ayrılmam diye
Sineyi deler mi o nazlı gülüm

Tutmalı insan tut sende sözünü
Gözümde silemem güzel yüzünü

Anarken sürmeli kara gözünü
Yaşlara beler mi o nazlı gülüm

Aşık olan destur alır pirinden
Ah çeksem ciğer sökülür yerinden
Sevda bağlarından gönül evinden
Sevmeyip siler mi o nazlı gülüm

Dediler unuttu buldu yeniyi
Sağlığın sıhhatin dilerim iyi
Hasretle özlemle şu Kul Fanî'yi
Acaba diler mi o nazlı gülüm

05 / 08 / 1996

-191-

Adaletli insan hakkı gözeten
Hizmetlerde çoktur payın müdürüm
Merhamet örneği sevgi çiçeği
Ender yetişensin sayın müdürüm

Türkiye bir bütün bayrak kanımız
Kutsal topraklara feda canımız
Emniyeti sağlar polis şanımız
Mülayim sevecen huyun müdürüm

Ahmet Kemal Seyhan üstün şahsiyet
Layıktır övgüye çalışkan gayet
Sizler ile Sivas buluyor hayat
Elbette ki asil soyun müdürüm

Yalan dünya döner Kul Fanî uyan
Huzur verir gönül alır yaşayan

Alanlara sevgi saygı taşıyan
Nezaket sahibi duyun müdürüm

-192-

Çile kervanını sürdürdüm süreli
Gönlümdeki öze tez esir düştüm
Yâdlara sırrımı verdim vereli
Ağzımdaki söze tez esir düştüm

Mecnun Leyla diye çöl gezdi niçin
Dağı deldin Ferhat ney idi suçun
Hasretlik çekerken yar senin için
Yanmamdaki köze tez esir düştüm

İnsanın yaşamı doğaya uymuş
Gündüz güneş doğar gecede aymış
Hasretin dostluğun özün sahteymiş
Karşımdaki yüze tez esir düştüm

Eser rüzgar güle kokuşlarından
Azgından dökülen nakışlarından
Aklımı yitirdim bakışlarından
Sürmelenmiş göze tez esir düştüm

Düşün sağlamıdır dalın tutmadan
Boğulun lokmayı çiğne yutmadan
Gönül hatır yıktım sabır etmeden
Kul Fanî'yim size tez esir düştüm

26 / 11 / 2005

-193-

Çocuk doğmuş, amma, çile sırtında
Kadere, boynunu, bükerek gariban
Ayakta durmaya, gücünde yetmez
Umutsuz, etrafa bakar gariban

Yaşlıları almaz, oyuna bile
Alsalar da ona, yaparlar hile
Giyimi, kuşamı, dolanır dile
Gözlerinden, yaş, döker gariban

Muhabbetsiz, insan, dal gibi kurur
Bakarsın, kenarda, yalnız oturur
Sevdiği, dostları, sırtından vurur
Bazen, yaşamadan bıkar gariban

Gizler dertlerini, sabır sayarak
Gülmeyi, unuttur kara giyerek
Ne yapım buna da şükür diyerek
Her şeyi sineye, çeker gariban

Gözyaşıyla, hayalini yeşertir
Rüyası boş, yanağını yaşartır
Hüzünlenip, iç dünyasını, karartır
Her gün, biraz daha, çöker gariban

Neden, diye kılı kırka yararken
Kendi, kendisine, soru sorarken
Aklındakilere, cevap ararken
Gözün, bir noktaya, diker gariban

Dışlanır, itilir alınmaz, meşke
Kimisine göre, hayat çok başka

Der ki doğmasaydım, anamdan keşke
Bazen de dişini sıkar gariban

Ay nurdur, geceye, yağmur toprağa
Yetimin hayatı, benzer yaprağa
Canda verir, vatan ile bayrağa
Bir gün, karşımıza, çıkar gariban

Kul Fanî, Allah'tan, der sabrı bitmez
Olduğu gibidir, naz dahi etmez
Dizleri, bükülür, gücünde yetmez
Yükünü, kenara, yıkar gariban

25 / 07 / 2014

-194-

İsmin Rabia'dır nasıl anlatsam.
Gözünde gönlünde boldu eme can
Hem şahidim söyler annemle babam
Bizlere emeğin oldu eme can

Özle gönüllere sevgi ekerdi
Yarenine mutlu günü seçerdi
Ak günleri keder ile geçirdi
İçerden ağlarken güldü eme can

Oğlun İsmail'i candan severim
Vücudunu kanser sarmış neylerim
Saç ağarmış bel bükülmüş gözlerim
Gördü yıllar geçmiş soldu eme can

Kul Fanî ecele olmaz gerekçe
Güzel amel iylik en güzel akçe

Mekânını cennet kabrini bahçe
Nasip eyle yarab öldü eme can

23/ 9 / 1998 12.00

-195-

Anne kardeşine, derler her yerde
Bizimle kan bağı, olan dayı can
Bacımın evladı, yeğenim diye
Bizde bacısını, bulan dayı can

Başımı okşayıp, hatırım soran
Her zaman yanımda, dağ gibi duran
Kusur işlesek de, bizi hoş gören
Şefkatle davranıp, gülen dayı can

Beden servetini, katar sineme
Dünya nimetini, serer önüme
Özlediği zaman, her an yanıma
Ziyaret etmeye, gelen dayı can

İkram eder sofrasından tadarız
Şevkle, canla, başla, hizmet ederiz
Ancak hakkınızı, böyle öderiz
Verilen kıymeti, bilen dayı can

Kız, halaya, oğlan, dayıya çeker
Bu bir atasözü, hep doğru çıkar
Derdimle dertlenip, gözyaşı döker
Bizimle dertleri, bölen dayı can

Bütün benliğimle, sahip çıkarsın
Canın sağ oldukça, kollar bakarsın

Kalbime muhabbet, sevgi ekersin
Gönül sarayında, kalan dayı can

Unutmak kolay mı, dünü bu günü
Hayırla anarız, olunca konu
Âşık Kul Fanî de, diyor ki sizi
Severiz, sayarız, halen dayı can

-196-

Amentü'yle iman eyledik sana
Şeytanın yanına katma yaradan
Farzına uyarak lebbeyk can dedik
Cahille bir safta tutma yaradan

Sağım solum şahit olsun dinime
İmanımı yoldaş eyle yanıma
Nefis galip gelir bazen ruhuma
Medet eyle ona itme yaradan

Gelmemeli kem söz kulun diline
Bakarsın insanın garip haline
Hidayetin eyle kem ter kuluna
Cehennem narına atma yaradan .

Kul Fanî Mevla'nın yolunu izle
Mahşerde resulden şefaak gözle
Rahmetin azabından çok fazla
Cemalinden mahrum etme yaradan

17 / 12 / 2005

-197-

Âlemi cihanı yaratan Mevla'm
 Rahmetinden mahrum etme yaradan
 Ümmetini mahşer günü dileyen
 Ahmet 'inden mahrum etme yaradan

Gerçek olan dostu dikkatli seçin
 Kötülük faydasız iyilikle geçin
 Sağ iken rızanı kazanmak için
 Zahmetinden mahrum etme yaradan

Kur 'an bir deryadır destini doldur
 Nefis bir yılandır küçükken öldür
 Gazabından fazla rahmetin boldur
 Hikmetinden mahrum etme yaradan

Mevla'nın ilmiyle dolunca taşan
 Çile engeline sabırla aşan
 Bir çağı kapatıp bir çağı açan
 Mehmet 'inden mahrum etme yaradan

Beklerim bir haber gelmiyor yardan
 Namert insanlara söyleme sırdan
 Âşık Kul Fanî yem korkarız nardan
 Cennetinden mahrum etme yaradan

26 / 11 / 1994

-198-

Efkâr çeker gamı bitmez insanın
 Kafayı bir şeye taktığı zaman
 Umudun kaybolur dünyanın kararır
 Kaderin bir çizgi çektiği zaman.

Zekâtını vermen malda fark olur
 Yaradan varırken neyden korkulur
 Yüreğin titirer için burkulur
 Yetim gözyaşını döktüğü zaman

Borcunan yaşadım boynumu büktüm
 Bazı geceleri gözyaşı döktüm
 Duymasınlar diye gizli of çektim
 Kara bulut cana çöktüğü zaman

Çile elbisesi cana giyilir
 Üzerine sabır şükür koyulur
 Hakkın nazarında suçlu sayılır
 İnsanoğlu fidan söktüğü zaman

Kul Fanî kaderde yazılan gelir
 Kul hakkıyla gitme hakkını alır
 Baykuşlar ötüşür virane kalır
 Gönül sarayını yıktığı zaman

15 / 10 / 2005

-199-

El uyurken bende bir çile başlar
 Başımı yastığa koyduğum zaman
 Gözümlle kirpiğim birbirin taşlar
 Başımı yastığa koyduğum zaman
 Efkârlanıp acı duyduğum zaman

Sağa sola döner beden çabalar
 Ruh daraltır keder canı yaralar
 Beyin hesap yapar akıl toparlar
 Başımı yastığa koyduğum zaman

Yalnızlık libasın giydiğim zaman

Yaptığım hesaplar yerin bulmadı
 Yalvardım yakardım gerçek olmadı
 Dolu taşı boşa koydum dolmadı
 Başımı yastığa koyduğum zaman
 Kılı kırka yarıp saydığım zaman

Her gün böyle sabah olur çökerim
 Bazen sitemlenir acı çekerim
 Of derken geceye derdim dökerim
 Başımı yastığa koyduğum zaman
 Kaderime boyun eğdiğim zaman

Kalp hızlanır ölüm gelir aklıma
 Birden göz atarım hayat şeklime
 Gözyaşım karışır sonra şükürme
 Başımı yastığa koyduğum zaman
 Hasreti sineye yaydığım zaman

Kul Fanî sorunlar yorar başımı
 Zehire çevirir tatlı aşımı
 Kâbusa dönderir gece düşümü
 Başımı yastığa koyduğum zaman
 Boyun eğip ele uyduğum zaman

08 / 07 / 2008

-200-

Efkâr çeker içten yaralanırım
 Güzelim hayattan bıktığın zaman
 Umudum kaybolur dünya kararır
 Derin derin bir of çektiğin zaman.

Yanımda yokluğun hemen fark olur
 Dertler deryasına gönlüm gark olur
 Yüreğim titirer içim burkulur
 Gözünden yaşını döktüğün zaman

Hasretle yaşadım boynumu büktüm
 Gecelere bazı sırrımı döktüm
 Duymayasın diye gizli of çektim
 Boynunu bükerek baktığın zaman

Hayat mı çileden elbise giydim
 Yaktı vücudumu şükürümü koydum
 Görünce şaşırdım çok hüznü duydum
 Tesadüf karşıma çıktığın zaman

Kul Fanî kaderde yazılan gelir
 Ancak sevgin ile bahtiyar olur
 Baykuşlar ötüşür virane kalır
 Gülüm hatırımı yıktığın zaman

15 / 10 / 2005

-201-

Resulüne ayet ayet inmiştir
 Allah'ın sözüdür kelim-1 Kur'an
 Hakkın kudretini ispat eyleyen
 İmanın özüdür kelim-1 Kur'an

Evrenin insanın gelişmesinde
 Geceyle gündüzün oluşmasında
 Bir nizam içinde çalışmasında
 Delilin gözüdür kelim-1 Kur'an

On sekiz bin âlem yaratmış Allah
 Müminlerin kıblesidir Beytullah
 Her işe başlarken deriz bismillah
 İlahi yazıdır kelim-1 Kur'an

Müminin vasfını anlatır bize
 Şeytana uyana var diyor ceza
 İnsan haklarını nakşeder öze
 Her şeyin dozudur kelim-1 Kuran

Libas ile mahrem yerler örtülür
 Mizanda günahla sevap tartılır
 Emrine harfiyle uyan kurtulur
 Hak yolun izidir kelim-1 Kur'an

Geçmişini bildirir, der etap etap
 Sosyal yaşamayı anlatan kitap
 Bütün varlıklara ediyor hitap
 Allah'ın vaazıdır kelim-1 Kur'an

Ruhlar âleminden mahşere kadar
 Hayır, şer Allahtan, hepsi de kader
 Her canlı mutlaka ölümü tadar
 Gerçeğin yüzüdür kelim-1 Kur'an

Kul Fanî ararsan dost, Mevla yeter
 Besmeleyle başlar nas ile biter
 Otuz cüz okumak; bir hatim tutar
 Müminden razıdır kelim-1 Kur'an

-202-

On sekiz bin âlem yaratmış Mevla'm
Bunlara sebeple nedende insan
Hiçbirisi birbirine benzemez
Aklı fikri ayrı bedende insan

Bazısı iftira çamuru atar
Biri çıkar için birini satar
İman güzelliği her şeye yeter
Kötülüğe eylik edende insan

Tecrübe sahibi herkes yaşınca
Kimi diyetini öder peşince
Varlıktan yokluğa dostu düşünce
Arkasını dönüp gidende insan

Dünya boş peşinden koşmak neyine
Ya hak ya batılı işler beyine
Kul Fanî bakmazlar soyula boyuna
Ecel şerbetini tadanda insan

-203-

Dostluk kolay değil benim efendim
Ölene kadar dost kalmalı insan
Sırrını yadlara senin söylemez
Ölene kadar dost kalmalı insan

Bazen de bir güzel şakayı sever
Sizlerle kavuşmak içinse ever
Gıybetini etmez daima över
Ölene kadar dost kalmalı insan

Sevenler unutmaz dilde duası
Kul Fanî der sevgi gönül cilası
Velhasılı budur sözün elası
Ölene kadar dost kalmalı insan

24 / 03 / 1995

Dost şakasında 103.5 dost kanalında dostluk için yazdığım şiidir

-204

Nasıl anlatayım öğretmenimi
Okuyup yazmayı öğreten insan
Saf gönülle temiz elle kâğıda
Kalemle çizmeyi öğreten insan

Sızar aklın ilmin ışığı öze
Süsler kitaplarla nur olur göze
Ders anlatıp formül öğretir bize
Soruyu çözmeyi öğreten insan

Bizim için evde çeker kaygıyı
Büyüklere hürmet ile saygıyı
Sadakati, aşkı milli duyguyu
Gönüle dizmeyi öğreten insan

Tarihi yaşatır ihsan içinde
Hoş görün sevgin var küsen içinde
Anam, babam gibi insan içinde
Edeple gezmeyi öğreten insan

Bilgi aşılırsın körpe fidana
Günü gelir meyve verir vatana
Türk milleti minnet duyuyor sana
Düşmanı sezmeyi öğreten insan

Kul Fanî yaş elli ağardı saçın
 İnsanlık kardeşlik en büyük ölçün
 İstikbal göklerde hürriyet için
 Toprağı kazmayı öğreten insan

03 / 11 / 2009

-205-

Bin dokuz yüz yetmiş beşten beridir
 Çiftçinin kalbinde atar Tümosan
 Dayanıklı, sağlam ve ekonomik
 Köylünün elinden tutar Tümosan

İşlenir tarlalar yeşerir bağlar
 Rampalar düz olur aşılır dağlar
 İşinde hünerli, bol kazanç sağlar
 Ürüne bereket katar Tümosan

Türk motor sanayi, yüzde yüz yerli
 Bunu tercih eden çıkıyor kârlı
 Sesi güzel işler, yürür vakarlı
 Zor işlere gücün yeter Tümosan

Güvende konforda sağlam arkadaş
 Tarlada, ekinde, olursun gardaş
 Fuarlarda seni gören vatandaş
 Alıyorlar çiftter çiftter Tümosan

Emeği geçenden hak razı olsun
 Al bayrak amblemlili bu vatan gülsün
 Var olacak ebet tüm dünya bilsin
 Traktör içinde motor Tümosan

LPG'li motor ve dizelliği

Duruşu, kabini, hoş güzelliği
 Şoföre güven verir, her özelliği
 Traktörler içinde, star Tümosan

Ağa sayılıyor, sahip olanlar
 Met etmeye doymaz, bir kez alanlar
 Başka tercih etmez, görüp bilenler
 Türkiye’de en çok, satar Tümosan

Kul Fanî gerçeği getirdi dile
 Almak istiyorum Hak yardım kıla
 Dokuz bin yüz on beş Maksima ile
 Hayalin gönlümde yatar Tümosan

18 / Mart / 2015

Cennet vatanımızda, bayrağımızdan simgesini alan gurur kaynağımız olan yüzde yüz yerli olarak üretilen yurdumuzun milletimizin gurur kaynağı Tümosan’a hitaben yazdım. Almak istedim (9115 maksima) ama alamadım. Acizane ben de çiftçilik yapmaktayım. Hayırlısı Allah’tan.

-206-

Kalite uygunluk, belgesi taşır
 Sanatta bir rota, çizer Tümosan
 Kendisine özgü, tasarımıyla
 Asla değmesin nazar, Tümosan

Bin dokuyuz yetmiş beşte kuruldu
 Motor üretmeye karar verildi
 Avrupa’ya uygun layık görüldü
 Bulursun geniş Pazar, Tümosan

LPG’ li, motor bile üretti
 Teknolojik çağa, göre donattı

Ülkemizde büyük, kariyer etti
Her işte maşallah düzer, Tümosan

Allah'ın kudreti, insanın akli
Yetkili servisle, hizmeti farklı
Turbo intercolle, en yüksek toklu
Vakarlı, heybetli, gezer, Tümosan

Üstün özveriyle, azimli halde
Proje traktör oluyor kulda
Bağlarda, bahçelerde, tarlada, yolda
Zor olan işleri çözer, Tümosan

Bin maşallah diyor, insan görünce
Farlar, göstergeler, yerli yerince
Güçlü hidrolik iner derince
İşleyip toprağı kazar, Tümosan

Sultan şehir Sivas çiftçi yatağı
Bayiniz Adnan Koç, gurur kaynağı
Güler yüzlü Veysel, işin ortağı
Şöhretin dünyaya, uzar Tümosan

Kul Fanî, tarımda yoldaşın olur
Kullanıp, görenler hep hayran kalır
Amblemi, rengini, bayraktan alır
Türkiye'de tarihi yazar Tümosan

-207-

Kime yar dedimse acı söz duydum
Oda sürülmeyi hak ettim mi ben.
Çok sevmek suçmuş kara kaderim

Hakir görülmeyi hak ettim mi ben.

Yar kimseyi senin yerine koymam
Aşkın kılavuzdur yadlara uymam
Değişmedim asla ahtım dan caymam
Kalbi kırılmayı hak ettim mi ben.

Hasretin içimde kanayan yara
Özüm ağlar gözler döndü pınara
Kul Fanî'yim döndüm bir ihtiyara
İpe verilmeyi hak ettim mi ben.

16 /03 /2005

Yara sitem için yazılan şiir.

-208-

İç yüzünü görsem tanıyabilsem
Namerde sırrımı açar mıydım ben
Zalime inansam sevgisiz olsam
Aşkınla kendimden geçer miydım ben

Dertte sabırla loğlanmasaydım
Hasretinle özden dağlanmasaydım
Ölümüne sevip bağlanmasaydım
Senin için buradan göçer miydım ben

Açan gülü aşkla derebilseydim
Solmadan cana can verebilseydim
Gurur kibir boşmuş görebilseydim
Kendime bir değer biçer miydım ben

Yaşadığın bunca yılı n'yledin

Can diyecek derken sözle payladın
 Bir kaşık çorbayı zehir eyledin
 Ellerinden suyu içer miydim ben

Söylemez derdini yaşını döken
 Olur muydu iflah hasretlik çeken
 Yastığı taş imiş yorganı diken
 Yoksa yâd elleri seçer miydim ben

Azıma sabrını verip dursaydın
 Kanayan yaramı dille sarsaydın
 Bir damla sevseydin değer verseydin
 Senden uzaklara kaçır mıydım ben

Derler ki bir günde Kul Fanî vardı
 Sözleriyle nice yaralar sardı
 Gönlümün binası yıkılı verdi
 Aslında o kadar naçar mıydım ben

24 / 08 / 2007

-209-

Yolda gider iken bir adam gördüm
 Yuva kurmuş varın yoğun üstünden
 Adımlar daralmış kervan yorulmuş
 Nice güneş aşmış dağın üstünden

Sitem gömleğiyle gözyaşı silmiş
 Sabır hançeriyle derdini bölmüş
 Öyle zannettim ki hayatta gülmüş
 Dert savrulmuş yığın yığın üstünden

Çile kazanında pişmiş haşlanmış
 İyilik yapmış geri dönüp taşlanmış
 Kızı gelin etmiş kendi yaşlanmış
 Koca ömür geçmiş düğün üstünden

Görenler demiş ki ağarmış saçın
 Bazısı ısrarla kin güder niçin
 Gayrete düşünce geçimi için
 Meyvesini vermiş bağın üstünden

Beli gamburlaşmış gözü puslanmış
 Yağmur yağmış elbisesi ıslanmış
 Diz çökerek bir duvara yaslanmış
 Kaybolmuş umudu göğün üstünden

Bakın deriz şu kaderin işine
 Çalıştı didindi boşu boşuna
 Dikildiyse mezar taşı başına
 Bir fatiha bekler sağın üstünden

Yaşanmış bir hayat sunar Kul Fanî
 Hep kendi nefsinin kınar Kul Fanî
 Saniye saate döner Kul Fanî
 Günler asır olur çağın üstünden

27 / 01 / 2009

-210-

Bademkaya denen doğduğumuz köy
 Halkını yorup da perişan etmen
 İhtiyarı genci yaşıyor boy boy
 Gurbete sürüp de perişan etmen

Elbet bela bulur kötülük eden
 İnsan sevmemekte en büyük neden
 Yurt yuva tutmaz yad ele giden
 Ayağa serip de perişan etmen

Özledim balayı olmaz muradım
 Son nefeste kısmet yokmuş anladım
 Okuyun fatiha geçerse adım
 El gibi durup da perişan etmen

Senin variyetin ne kadar ölçek
 Gelenler gidecek değişmez gerçek
 Bülbülün zarına sebep bir çiçek
 Gülümü kırıp da perişan etmen

Seven sevdiğine gösterir nazı
 Yaşlılık yorgunluk düşürdü sızı
 Bizlerden yadigar en küçük kıızı
 Zalime verip de perişan etmen

Ey Âşık Kul Fanî kalkma inkara
 Görünce gözlerin döndü pınara
 Söndürüp ocağı kapıya kara
 Kilidi vurup da perişan etmen

-211-

Konuşursan dinler anlar halinden
 Alır öğrenciden derdi öğretmen
 Kin beslemez verir gönül gölünden
 Her sevgi bağının merdi öğretmen

Öğretir ilimi doldurur kabı
 Okula gidince oluruz tabı
 Ana ile baba yarısı gibi
 Olur, ailenin ferdi öğretmen

Bilgisiz bir toplum düşermiş dara
 Bak cahillik iyi olmayan yara
 İlim Çin'de olsa durmadan ara
 Okuma emrini verdi öğretmen

Kolay değil usta hakkı ödemek
 Dünyada emeksiz olmazmış yemek
 Asla boşa gitmez verdiği emek
 Ürününü burda gördü öğretmen

İnsandan kötüyü arıtmak için
 Durma sanat öğren çalışıp geçin
 Okumayla yazma öğrenmek için
 Mahir arzusuna erdi öğretmen

13/ 12 /1994

-212-

Ye kulun hakkını ahreti boş ver
 Helalini haram etmeyi öğren
 Tembelliğe alış gayreti boş ver
 Uzanıp yan üstü yatmayı öğren !

Fakirle alay et yok ise akı
 Deme sakın bunda bir hikmet saklı
 Koru çıkarını olursun haklı
 Dostuna kazığı atmayı öğren !

Bir mevzu olursa cahile danış
 Sonu nereye kadar böyle aldanış
 Bilmediğin yerde susmadan konuş
 Pişmiş aşaya suyu katmayı öğren !

Garip üstünü yırtıpsız yamasın
 Tekme vur düşene aman demesin
 Karnını ey doyur komşun yemesin
 Çiter çiter lokma yutmayı öğren !

Yığıtsen alkolle sigarayı iç
 Sağlığın bozulur orasını geç
 Üz ana babayı zannetme ki suç
 Elinin tersiyle itmeyi öğren !

Kabalık eyle ha geriye durma
 Ziyarete gidip kendini yorma
 Acı söyle gönül sarayı kurma
 Öfken yerindeyken çatmayı öğren

Bu gün bu gündür de dün ise geçmiş
 Müsriflik değeri biçilmez şeymiş
 İşinde rüşvet ye doğruluk neymiş
 Vakitsiz horoz ol ötmeyi öğren

Heves sevgi olmaz boş kur yuvayı
 Pire kadar olsa büyüt davayı
 Dolmazsa dolmasın del sen kovayı
 Eşekle çamura batmayı öğren

Bol bol yalan söyle gerçek desinler

Sonunda ciddi dur seni sevsinler
 Sonra güven sağla daim övsünler
 Yolu ver kazları ütmeyi öğren

Çal çırp hırsızlık et inkârı kolay
 Yüzüne gül suyu yapsınlar kalay
 Arsızlık dediğin basit bir olay
 Parayla onuru satmayı öğren

Kul Fanî ters öğüt yazdın alana
 Tecrübe okumak gezmek bilene
 Akıl fikir vermiş insan olana
 Gerçek mutluluğu tatmayı öğren

28 / 07 / 2007

-213-

Yağmur duasına gerek yok bacım
 Terinle de toprak sulanmış zaten
 Zihinler yıkanmış büyüktür acım
 Gönül deryaları bulanmış zaten

Mevla'dan inen kitaba inanmaz
 Sanmayın Azrail gel ipte konmaz
 Günah işleyip der vücudum yanmaz
 Batı diye diye çalınmış zaten

Farzınan sünnete nedense uymaz
 Karnı tok olsa da gözleri doymaz
 Nefse esir olmuş yolundan caymaz
 Hayâ ile edep silinmiş zaten

Allah'ın emriyle örtünür saçın

Habibine iti at eylemek suçun
 Teseddüre göre elbise seçin
 Bozuk bir zamana gelinmiş zaten

Sende bir gün gelir olursun ana
 Kastı haram kılmış emanet cana
 Ayeti hadisi öğret sen ona
 Habibine ümmet bilinmiş zaten

Yaradana Âşık Kul Fanî kuldur
 Şahadet getirip nefsini öldür
 Kelimeyi tevhit deryadır göldür
 Suyu bitmez göze bulunmuş zaten

20 / 05 / 1986

-214-

Fitnenin sözüyle aşımaya zehir
 Kattığın yanına kalır mı sandın
 Bir suçum yok iken sırtımdan hançer
 Attığın yanına kalır mı sandın

Gönül bağlarını nefret dondurur
 Tatlı dil yanağa buse kondurur
 Herkes ocağını kendi söndürür
 Ettiğin yanına kalır mı sandın

Saz çalar dertlenir yaralı aşık
 Hasret dolu ciğer yar delik deşik
 Gönlümü yakarak nefrete ışık
 Tuttuğun yanına kalır mı sandın

Boş vermedin derdin müşkül anımda

Namertlik bulunmaz mertlik şanımda
 Yılanmışsın insan derdim yanımda
 Yattığın yanına kalır mı sandın

Kör nacak ne yapar ulu çınara
 Döner göz yaşların ansız pınara
 Âşık Kul Fanî'yi kansız kenara
 İttiğin yanına kalır mı sandın

03 / 01 / 2008

-215-

Benim saygı değer Gülşâdi ustam
 Şimdi hastanede yatar çırağın
 Çalışırken soğuk aldirmek hatam
 Serum iğne ilaç yutar çırağın

Çok zamandır sizden ben ayrı düştüm
 Soran sormayana sanma ki küstüm
 Dert ile gamımdır sırtımda üstüm
 Sözlerin nasihat tutar çırağın

Kul Fanî de der ki yar sinesi hoş
 Gerçek değil dünya her şeyi bomboş
 Hastalık beni eylemişti bir hoş
 Derdi yavaş yavaş atar çırağın

30 / 07 / 1986

-216-

Düşündükçe hüzün çöker içime
 Gizli ağlarım ki bilen olmasın
 Gülüşler sahtedir içim kan ağlar

Sabır tığlarım ki olan olmasın

Sermayemiz çile ,olmaz kuşkumuz
Sevgiyle örülü gönül köşkümüz
Dillerde destandır olan aşkımız
Hasret düğlerim ki çilen olmasın

Yaşamak mı sensiz benim için ar
Yoruldu gurbetten oldum ihtiyar
Üç günlük dünyada ölümüne yar
Seni yeğlerim ki alan olmasın

Gönüller coş eder girince meşke
Gözlerim yoldayken ölseydim keşke
Senin hayatında Kul Fanî başka
İmkân sağlarım ki kölen olmasın

21 / 04 / 2007

-217-

Zindan eylemeyin n'olur hayatı
İncitmeyin kulu rahat yaşasın
Özünden meyveyi versin büyüksün
Kurutmayın dalı rahat yaşasın

Neşeyle açılır köşkü anlatır
Türlü renkte olur meşki anlatır
Güzel kokuverir aşkı anlatır
Soldurmayın gülü rahat yaşasın

Ağlaması sevinç olsun diyenler
Bitince ayrılık gülsün diyenler
Sevenler muradı alsın diyenler

Çıkarmasın alı rahat yaşasın

Gönül bayram eder yarla kalınca
Zehir bala döner huzur bulunca
Samanlık seyrandır mutlu olunca
Değmeyin ahali rahat yaşasın

Yalan söylemeyen insanda gözdür
Huzuru sağlayan bir güler yüzdür
Yılanı delikten çıkaran sözdür
Çalsın gönül teli rahat yaşasın

Silinmez çileler izleri kalır
Kaçıp nere gitse belalar bulur
Her şeyden usanır bir anda olur
Yaşayan bir ölü rahat yaşasın

Dönerse tersine kulların işi
Fitneden kurtulmaz ne yapsa başı
Gizli dünyasından duyguyla yaşı
Döker gözü sulu rahat yaşasın

Sevgiyle saygıyla derdi paylayın
Bir hatası varsa yüze söyleyin
Âşık Kul Fanî'yi azat eyleyin
Geri kalan yılı rahat yaşasın

04 / 08 / 2007

-218-

Tarihe sordum şöyle söyledi
İnsanı mert engin özü Sivas'ın
Esaret görmemiş başkentlik yapmış

Selçukluda çoktur izi Sivas'ın

Özgürlüğe dört eylülle kök saldı
Yüz sekiz gün Ata'm burada kaldı
Meclisi mebusla kararlar aldı
Burada verildi sözü Sivas'ın

Hayvancılık eder buğdayı eker
Kaderse sefalet boynunu büker
Bayrağa can verir göklere çeker
Ölümden korkar mı gözü Sivas'ın

Kızılırmak coşar âşkı anlatır
Sızır şelalesi meşki anlatır
Tarihi eserler köşkü anlatır
Dağları taşları düzü Sivas'ın

Şemsi Sivasi'yle ihramcızade
Ahmet Turan Gazi Kılavuz Dede
Nice evliya var daha ziyade
İşte böyle renkli pozu Sivas'ın

Kötülüğe karşı iyilik gören
Herkesinen dosttur garibe yaren
Sofralarda yemeklere tat veren
Fadlım'dan geliyor tuzu Sivas'ın

Ruhsati, Veysel'in sözleri hoştur
Sanayisi azdır bir kesim boştur
Üç ayı bahardır altı ay kıştır
Tez gelir geçer yazı Sivas'ın

Aza kanaatle hürmetse bizden
 Dilinde gardaşlık sevgisi özden
 Ayırmaz alevi sünni bu yüzden
 Saygılıdır oğlu kızı Sivas'ın

Pir Sultan, Selimî âşığın çoktur
 Kimisi öğretmen kimisi doktor
 Hoşgörü üstüne menendin yoktur
 İlim tezgâhında bezi Sivas'ın

Haktan başka kula hüküm veremez
 Kul Fanî sırrına kimse eremez
 Asla karalayıp leke süremez
 Tertemiz apaktır yüzü Sivas'ın

-219-

Komşunun külüne komşu muhtaçtır
 Sinsice kin güden komşu utansın
 İyiliğe karşı verir kötülük
 Böyle çekip giden komşu utansın

Aç iken komşusu karnı tok yatan
 Bizden değil dedi Mevla'dan utan
 Sebepsiz boş yere gelip de çatan
 Bizi kötü eden komşu utansın

Eğer pehlivansan yiğide yenil
 Allah razı olsun iyidir denil
 Yapmayıp yıkarsa eğer bir gönül
 Sökerse bir fidan komşu utansın

Mevla'nın emrine kalpten uyarsa

Derdine dertlenir acı duyarsa
Doğru olup bizi sevip sayar da
Âşık Mahir neden komşu utansın

31 / 01 / 1994

-220-

Dedim ki: Bu sevda nardan beterdir
Dedi ki : Sevdayı zor mu sanarsın
Dedim ki: Halimden bilmez nedendir
Dedi ki : Seveni kör mü sanarsın

Dedim ki: Yolları engel getirir
Dedi ki: Hayalin alır götürür
Dedim ki: Hasretlik yiyip bitirir
Dedi ki: Çaresi var mı sanarsın

Dedim ki: Hal ehli olup geçine
Dedi ki: Görünce sevdi suçu ne
Dedim ki: Uğrayan kış mı saçına
Dedi ki :Beyazı kar mı sanarsın

Dedim ki: Sözlerin yalan ok mudur
Dedi ki: Uğruna ölmek çok mudur
Dedim ki: Bu yana gelmek yok mudur
Dedi ki: Gelmeyi tur mu sanarsın

Dedim ki: Destime muhabbet doldu
Dedi ki: Gönlümüz arayıp buldu
Dedim ki: Kul Fanî âşığın oldu
Dedi ki: Gayrısın yar mı sanarsın

-221-

Candan çok sevdiğim gül yüzlü yarım
 Açıan güllerimi der benim için
 Gülmek haram oldu dertlerdir kârım
 Kaderde ağlamak var benim için

Ben özledim seni ey Enver Baba
 Sağlığın sıhhatin iy mi acaba
 Telefonla bildir düşme girdaba
 Sağlık haberini ver benim için

Âşık olan insan düşermiş derde
 Ya Rab muhtaç etme asla namerde
 Dediler ki gülmek var ileride
 Ağlıyorken gülmem zor benim için

Deva yoktur derde nasıl ederim
 Kul Fanî'yim herhal kara kaderim
 Ecelim yetince göçer giderim
 Ağlayarak dövün yar benim için

-222-

Yıllardır yolunu bekledim boşa
 Gam gasevet sırta çöktü gelmedin
 Söylerim gelmezse hiç sözler hoş
 Gözyaşımı gönül döktü gelmedin

Sakın ölme sürün bu cefayı çek
 Gülmek için huzur insana gerek
 Hastayım halime çare diyerek
 İyi olmaz derdi ekti gelmedin

Sırrımı mezara yâda dökemem

Saçlarım ağardı yalan diyemem
İhtiyarlık başa geldi çekemem
Temelden binamı söktü gelmedin

Hayal ile geçti yine bak bu yıl
Sevmek kolay değil sen seveni bil
Ömrümün rakibi olan Azrail
Kul Fanî'ye gözü dikti gelmedin

03 / 08 / 1994

-223-

Sevmiyorsun sana gizli sırrımı
Desem olmaz yar demezsem küserdin
Zehir ettin ekmeğini aşını
Yesem olmaz yar yemezsem küserdin

Artık daha gelmem yapma oyuna
Oyunların geldi artık sonuna
Yılan misaliyken zalim koynuna
Girsem olmaz yar girmezsem küserdin

Bir kez göstermedin mutlu gününü
Namerdin yanında duydum ününü
Dikenli bağında solan gülünü
Dersem olmaz yar dermezsem küserdin

Kul Fanî yılmıştır tatlı canından
Zevk almazmış acı hayat yılından

Bir gün ansız geçer iken yanından
Görsem olmaz yar görmezsem küserdin

18 / 02 / 1998 13.00

-224-

Yurdumu yuvamı yaktın muhannet
İki elim iki yakanda senin
Bir zaman yarimdin ettin ihanet
İki elim iki yakanda senin

Düğünde yalanmış yaktığın kına
Sözlerin değişti kayboldu mana
Dünya ahret hakkım haramdır sana
İki elim iki yakanda senin

Gardaşı gardaştan ayırdın durdun
Kim için ayrıldın ne hayal kurdun
İftira ederek gönlümü kırdın
İki elim iki yakanda senin

Hileyle kazanan mihnetle ölür
Dünya malı yıkar viranen olur
Mahşerde adalet yerini bulur
İki elim iki yakanda senin

Ölüler kabirden dirildiği an
Mizan terazisi kurulduğu an
Kulların hakları sorulduğu an
İki elim iki yakanda senin

Fitneyle fesatı beslen yuvanda

Sevgi kavurup su döven tava'nda
 Âşık Kul Fanî'yim ulu divanda
 İki elim iki yakanda senin

19 /01/2008

-225-

Âcizane benden size nasihat
 Alarak okuyup biri öğrenin
 Ana baba öğretmene hep sadık
 Kalarak okuyup arı öğrenin

Hürmet, sevgi, saygı gerçek adaptan
 İtibarla doğruluğun hitaptan
 Tarihi gerçeği bütün kitaptan
 Bularak okuyun soru öğrenin

Cahiller böler mi koca uykuyu
 Arif çok kaçırmış nice uykuyu
 Yarının büyüğü gece uykuyu
 Bölerek okuyup zoru öğrenin

Esaret altına vermen yarını
 Düşünün şimdiden bayrak arını
 Emek verip dirsek çürüt terini
 Silerek okuyup kârı öğrenin

Müptezelle namert insan dışlanır
 İlimle ahlakla ruhlar işlenir
 Doğan büyür elbet bir gün yaşlanır
 Bilerek okuyup piri öğrenin

Her kapıyı açan tatlı dilimdir

İstikbali göğe yazan elimdir
Hayatta en gerçek mürşit ilimdir
Gelerek okuyup yeri öğrenin

Tarihti gururla anlatan türkü
Yârin kulağını çınlatan türkü
Sevdayı dillerde inleyen türkü
Çalarak okuyun türü öğrenin

Ders çalıştım ancak lise bitirdim
Kahve köşesinde ömrüm yitirdim
Geleceği oyun ile bitirdim
Salarak okuyun bari öğrenin

Kul Fanî boş yere geçti hayatın
Kendin ettin suya düştü diyetin
Okuyup yükseğe çıkma niyetin
Olarak okuyup hürü öğrenin

23 / 10 / 2009

-226-

Öyle bir şey için dağıt yuvanı
Herkes yaptığına maşallah desin
Davanda haklı ol evladın sana
Yardan koptuğuna maşallah desin

Etmeli hareket yerli yerince
Saklamalı sırrı biri verince
Dostların suçluysam beni görünce
Yoldan saptığına maşallah desin

Merhamet dilerken titriyor sözün

Sevgimi sunarken gülmüyor yüzün
Ağız pis olmazmış eğil sen özün
Etek öptüğüne maşallah desin

Arifin gönlünde aşınan dünya
Sayılı bir ömür yaşanan dünya
Aşkına karşılık boşanan dünya
Miras kaptığına maşallah desin

Zulümle hasreti koydun destine
Ekmek yedin düştün canım kastine
Hırsın süründürür sevgi üstüne
Kini septiğine maşallah desin

Girmen yasaklı mı köşk ocağına
Hasretimi koydun meşk ocağına
Gönlümdeki sevgi aşk ocağına
Çaput teptiğine maşallah desin

Söz mü yazdın neler oldu Kul Fanî
Aradığı neydi ne buldu Kul Fanî
Derler ecel yetti öldü Kul Fanî
Pula taptığına maşallah desin

10 / 12 / 2007

-227-

Gurbet ele giden candan sevdiğim
Günü aya çevirmeden gelesin
Azalır sabrım tükenir ömrüm
Dert rüzgârı savurmadan gelesin

Hastalığa şifâ Mevlâ'dan olur

Sevenler sabırla menzili bulur
 Bir gün gelir resim hatıra kalır
 Âşk ateşi kavurmadan gelesin

Sesin kulağımda gözde hayalin
 Omzumda başın yar elimde elin
 Zehirleri bala çevirir dilin
 Kara toprak devirmeden gelesin

Âşık Kul Fanî’de hayat bir soru
 Senden ayrı kalmak acıdır doğru
 Candan sevenlerin yaralı bağı
 Ecel canı kıvırmadan gelesin

-228-

Hayattan usanıp yardan bıktıysan
 Gönülden sevdanı atmana değsin
 Darayı çıkınca kalan kazancın
 Sevgini parayla satmana değsin

Gönül yıktın affı Mevla’dan dile
 Yüreğın kurursa dönersin çöle
 Refahı getirsin çektiğın çile
 Durdine dardını katmana değsin

Öfkeni sevgiyle süsle sabır et
 Şükürünü sineye yasla sabır et
 Canım gülüm diye sesle sabır et
 Yarla olan mevzu çatmana değsin

Kurtuluş ondadır eylerse rahmet
 Kula olur ancak Mevla’dan hikmet

Aferin mi alır çektiğin zahmet
Serine işkence etmene değsin

Aşk ehli sarraflar bilir kıymeti
Güzel sözler yare çiçek demeti
Ömür kısa sevgi denen nimeti
Elinin tersiyle itmene değsin

Sözle dilim dilim dildiğin hayat
Gelip geçicidir bildiğin hayat
Geri kalan mazi sildiğin hayat
Kul Fanî'den uzak gitmene değsin

26 / 12 2007

Kangalda kaymakamlık önünde görevliyi beklerken yazdım.

-229-

Ey nefsim, ey dostum, zamansız solan
Yüzleri açmayan, şapşal birisin
El âlemi bırak, kendi kendine
Sözleri geçmeyen, şapşal birisin

Gıybeteye yapılan, gizli kalayı
Ardından oynanan, türlü halayı
Bütün desiseyi, olan hileyi
Gözleri seçmeyen, şapşal birisin

Seni gören der ki, dünya elinde
Konuşsan sanarlar, bal var dilinde
Diyorsun beslerim, hayat gölünde
Kazları uçmayan, şapşal birisin

Sırtına semeri, yapma yalandan
 Merkepler rahatsız, olmaz palandan
 Kanaatkâr olup, rızkın olandan
 Azları içmeyen, şapşal birisin

Şahsiyet kazanır, edeple âlim
 İnsanı yücelten, ahlakla ilim
 Dünyanın; sonu yok, ol akliselim
 Özleri göçmeyen şapşal birisin

Kul Fanî nasihat, almıyor kafan
 Müfsit olma mahşer günü sür sefan
 Dünyalık servetin, amelle kefen
 Bezleri biçmeyen, şapşal birisin

08 / 05 / 2015

-230-

Şu zalim hayatta yüzün gülmemiş
 Hayatın üzdüğü sen bir tanemsin
 Çile yoldaşındır dert arkadaşın
 Namerdin ezdiği can bir tanemsin

Beni sana çeken gönül tasındı
 Fikirler aynıydı hoş nefesindi
 Görünce haz duydum içim ısındı
 Kaderin yazdığı an bir tanemsin

İnsana en ağır laf yükü olur
 Acı bir söz ile yigitler ölür
 Gönül güzelliği ilk başta gelir
 Gözümün süzdüğü han bir tanemsin

Sitem asık surat yıldırır beni
 Zannetmem ki kader güldürür beni
 Bir kaşını yıkman öldürür beni
 Sevdamin gezdiği ten bir tanemsin

Yanıdayken özlemini çekerim
 Elbet gelir diye yola bakarım
 Bu da kader diye boyun bükerim
 Düşümün gezdiği gün bir tanemsin

Dünya boşmuş boşa karar Kul Fanî
 Kimler ayrılınca arar Kul Fanî
 Belki kara toprak sarar Kul Fanî
 Aşkımın çizdiği yön bir tanemsin

-231-

Umut güneşim batmaz inşallah
 Batar ise doğan güneşim sensin
 Yağmazsa yağmur kalsam da susuz
 Susuzluğa aşkın can eşim sensin

Sever ise insan gönlü pas tutmaz
 Ölümüne seven yârini satmaz
 Sana canan diyen beni unutmaz
 Elimden tutacak yoldaşım sensin

Son nefese kadar sevdiğim yarsın
 Seni tanıdım ya kazandım karsın
 Kul Fanî'yi kara toprak mı sarsın
 Eğer sevmezsen son sırdaşım sensin

-232-

İnsanın çilesi bitmez nedense
 Gözdeki yaşlara dikkat eyleyin
 Ağarır saçlarım ömür bitense
 Kederli başlara dikkat eyleyin

Dostun hatırını sorayım dersez
 Gördüğüm rüyamı yorayım dersez
 Sağlamca bir yuva kurayım dersez
 Temelde taşlara dikkat eyleyin

Bir harf öğretilene sardık olmalı
 Kıssalardan hisse bizler almalı
 Varlıklar delildir ibret bilmeli
 Uçuşan kuşlara dikkat eyleyin

Ömür bir hasılat dünyaysa harman
 Kuldan Hakk'a tövbe olduğu zaman
 Hakk'ın hidayeti kalpteki iman
 Amelde beşlere dikkat eyleyin

Düşerse bir kere dönemez geri
 Eğer ki olduysa nefsin esiri
 Sevgiyle bakmaktır kulun hüneri
 Zavallı keşlere dikkat eyleyin

Gör Kul Fanî kervan ne yöne yürür
 Basar sıfatlıdır her şeyi görür
 Kurarken insana eziyet verir
 Hayalle düşlere dikkat eyleyin

Şu fani dünyaya geldi Nurettin
Emine anadan Mehmet babadan
Hayat gerçeğini bildi Nurettin

Katıldın babanın sen ocağına
Aldı deden seni bir kucağına
Okudular ezan bir kulağına
Ad koydular ismi oldu Nurettin

Doğuştan anlına yazılmış çile
Anlatmakla gelmez dertler dile
Gözden akan yaşlar döndü bir sele
Hep ağladı ne gün güldü Nurettin

Sağlamca bir yuva kurdu dünyada
Sırrını vermedi dert demez yada
Dostun yarasını sardı dünyada
Gönülden gönüle yoldu Nurettin

Hısım akrabaya değer verirdi
Vurgun yerken için için erirdi
Kim dost kim düşmandır onu görürdü
Açan bir çiçekken soldu Nurettin

Seven gönüllerde artar kederler
Yarenler toplanır figan ederler
Soyadına senin İmirhan derler
Kul Fanî derler ki öldü Nurettin

13/0 6 / 1995

Hasretinden deli divane oldum

İçin için sızlıyorum çabuk dön
Gurbetteyken sen sarardım soldum
Ciğerimi közlüyorum çabuk dön

Okumak isterdim alın yazıyı
Vücudun şehrinde yaptım geziyi
Ayrılıkla geçen günü maziyi
Hasretini gizliyorum çabuk dön

Dünyaya göz açıp doğduğun köye
Diyordun rızkımı kazanmak gaye
Ansızın sılaya dönersin diye
Yollarını gözlüyorum çabuk dön

Gizli tuzak kuran düşmanım kimdir
Yaram sarmaz değer nasıl hekimdir
Ömür bir tufandır hayat filimdir
Endişeyle izliyorum çabuk dön

Kader koymadı ki bir gün güleyim
Gönül yaşlarını nasıl sileyim
Hasretten kavrulmuş bir Kul Fanî'yim
Gün geçtikçe özlüyorum çabuk dön

12 / 11 / 1998

-235-

Duy sevdiğim nazlı yar dilerim ki
Dünyada, ahrette yüzün ağ olsun
Her samanlık seyran olur yeter ki
Gönülden gönüle özde bağ olsun

Kaderim vermez ki güleyim aman

Bey mi yaman yoksa eller mi yaman
 Dünya nimetinden tat al her zaman
 Bir elin bal bir elinde yağ olsun

Zarar verir dedikodu insana
 Veremem boş yere küsmene mana
 Huzur dolu günler dilerim sana
 Yaşadığın her saniye çağ olsun

Unutamam seni var bende yerin
 Çoğalır kederin düşünme derin
 Sevgisiz kalırsa yar gönül evin
 Candan seversen bağ yoksa dağ olsun

Yıllardır derdinen doldu Kul Fanî
 Siz açar sanırken soldu Kul Fanî
 Sevdiği sen isen öldü Kul Fanî
 O zaman derler ki başın sağ olsun

26 / 06 / 1996

-236-

Bir gün gelir dost olanlar yüzünü
 Döner ise küsmem canı sağ olsun
 Görünce yüz assa kesse sözünü
 Selamımı kesmem canı sağ olsun

Zindan eyleseler her dağdan günü
 Yalan söyleseler anlasam onu
 Yaptıkları sebep olsa da kini
 Yutkunurum kusmam canı sağ olsun

Aşkını sunmayıp tehir eylese

Yiyeceğim aşî zehir eylese
 Sitemli konuşup kahır eylese
 Suratımı asmam canı sağ olsun

Sevgiyle muhabbet dolu testimle
 Mevlâ'ya insana hizmet kastimle
 Gönüller kırmamak için dostumla
 Konuşurum sussam canı sağ olsun

Paraya tamahlık benlik yitirir
 Gıybet dostluk yalan iman bitirir
 Herkes yaptığını alır götürür
 Yakıp yıkıp esmem canı sağ olsun.

Unutamam galû belâ andımı
 Kibirle gösteriş yıkar bendimi
 Hakir görmem düşse biri kendimi
 Gururlanıp kasmam canı sağ olsun.

Düşürseler çıkar için ağına
 Ekseler hicranı gönül dağına
 İstemezse Kul Fanî'yi bağına
 Ayağıma basmam canı sağ olsun.

14 / 02 / 2009

-237-

Kırk yıllık ahbabım darılmış bana
 Küsmüş çok üzüldüm canı sağ olsun
 Gerçeği sormadan benden selamı
 Kesmiş çok üzüldüm canı sağ olsun

Bütün merhametten hep maraz doğmuş

İnsanlığa değip sevgiyi boğmuş
Kar boran olarak üstüme yağmış
Esmiş çok üzüldüm canı sağ olsun

Nankör olan bilmez helal nimeti
Ayandır Mevla'ya kulun nimeti
İçinde bulunan onca nefreti
Kusmuş çok üzüldüm canı sağ olsun

Bir sohbetle benim bahsim geçince
Can dostlarım meseleyi açınca
İyi insan diye değer biçince
Susmuş çok üzüldüm canı sağ olsun

Hareket eden var nefsinden yana
Neresi doğrudur söyleyin bana
Dünyada insanlık sadece ona
Hasmış çok üzüldüm canı sağ olsun

Çare mi bulacak açtığın yara
Bu saatten sonra olsa kaç para
Kıskanıp ısrarla sazı duvara
Asmış çok üzüldüm canı sağ olsun

Tevhitle silmemiş benlik pasını
Zaman durmuş saat tutmuş yasını
Suçu sabit bulununca sesini
Kısmış çok üzüldüm canı sağ olsun

Gel deyince gelmedim mi çağrına
İsteyince can verirdim uğruna
Bana nispet düşmanları bağrına

Basmış çok üzıldüm canı sağ olsun

Yokluğun çilesi sırtıma binse
 Sevinir Kul Fanî yıkıldı dense
 Mutlu olup gülmem ona nedense
 Yasmış çok üzıldüm canı sağ olsun

18 / 02 / 2009 13.30

-238-

İslam alemine sesleniyorum
 Mevlit kandiliniz mübarek olsun
 Allah resulünün doğum günüdür
 Mevlit kandiliniz mübarek olsun

Salavatı getir kalp ile dile
 Yaradan Allah'tan rahmeti dile
 Birlik beraberlik dileği ile
 Mevlit kandiliniz mübarek olsun

Kul Fanî'ye ıfık tutun dostlarım
 Hepsi birbirinden metin dostlarım
 Tanıyıp sevdiğim bütün dostlarım
 Mevlit kandiliniz mübarek olsun

-239-

Hayalinde yoksam mihman olmazsan
 Seni ben de sevmem tövbeler olsun.
 Uzak durup söze sadık kalmazsan
 Dövmem dizim bile tövbeler olsun

Gurbet defterinden sitem silmezsen

Nefsinin içinde sağken ölmezsen
 Hasretin gönlümde kıymet bilmezsen
 Savmam hayra şerri tövbeler olsun.

Sevginin yerini çıkar alırsa
 Yanına yaptığın kâr mı kalırsa
 Şahsiyetin iki yüzlü olursa
 Evmem kavuşmaya tövbeler olsun

Haine fitneye kini bilersen
 Şükür için gece uyku bölersen
 Aşık Kul Fanî'yi candan dilersen
 Kovmam ne yaparsan tövbeler olsun

13 / 12 / 2005

-240-

Kırıldım bir kere senin yüzüne
 Bakar isem eğer tövbeler olsun
 Aşkın ateşini tekrar yeniden
 Yakar isem eğer tövbeler olsun

Kahrından çatladı sabrımın taşı
 Derde salıverdirdin bu dertsiz başı
 Senin gibi vefasızca gözyaşı
 Döker isem eğer tövbeler olsun

Sakladım sırrımı dövdüm özümü
 Yemin ettim geri almam sözümü
 Umut edip yollarına gözümü
 Diker isem eğer tövbeler olsun

Âleme ayandır yaptığın oyun

Yıllardır hep aynı değişmez huyun
 Önünde eğilip namerde boyun
 Büker isem eğer tövbeler olsun

Tasdik ettin gönlümdeki soygunu
 Günden güne kayıp ettin saygını
 Üzölüp de bundan sonra kaygını
 Çeker isem eğer tövbeler olsun

Baykuşları kondurunca dalına
 Dönüp de baktın mı kendi halına
 Yalvarıp dursan da gayri yoluna
 Çıkar isem eğer tövbeler olsun

Diyeceğim çok şeylerim var ama
 Kabahati başka yerde arama
 Merhem olsan ilaç diye yarama
 Ekerisem eğer tövbeler olsun

Kul Fanî'yim bırakmadın peşimi
 Ben ölmeden diktin mezar taşımı
 Değer verip eğdirerek kaşımı
 Yıkar isem tövbeler tövbesi olsun

04 / 07 / 2009 13.00

-241-

Hayatımı ikram eyledim sana
 Yıllarımı yiye yiye kuruttun
 Gönül bağlarımı söyledim sana
 Dallarımı soya soya kuruttun

Aşkın rotasını sabırla izle

Gönlümü alırsın bir güler yüzle
Ben sohbet diledim sen acı sözle
Dillerimi diye diye kuruttun

Hoşuna gitmemiş kini attığım
Baldan tatlı imiş aşkta tattığım
Sevgiyle her zaman dost uzattığım
Güllerimi niye niye kuruttun

Hasretle yanarken geçtin dalgayı
Har ile çevirdin düşen gölgeyi
Yeşerttim bağıma giden cılgayı
Yollarımı yaya yaya kuruttun

-242-

Şu kısa hayatta oldum derbeder
Ne yüzüm güldürdü ne sen güldürdün
Çektiğim çileler yaşanan kader
Ne yazım güldürdü ne sen güldürdün

Sevende ayrılık ciğer dağlayan
Ömrünce gülmeyip kara bağlayan
Mızrabı vurunca hemen ağlayan
Ne sazım güldürdü ne sen güldürdün

Dizlerin titredi birden giderken
Maziyi silmişsin kini güderken
İçim kan ağladı sitem ederken
Ne sözüm güldürdü ne sen güldürdün

Var mıdır acaba sefayı süren
Yarin otağına neşeyle giren

Sevdaya düşünce ilk seni gören
Ne gözüm güldürdü ne sen güldürdün

Bugünkü halime gülüyor hasım
Demek ki bitmemiş işlenir dersim
Mutlu günler için çektirdim resim
Ne pozum güldürdü ne sen güldürdün

Ömrünün güneşi batıyor oğul
Babaya itibar bitiyor oğul
Saymaz oldu meydan atıyor oğul
Ne kızım güldürdü ne sen güldürdün

Yüreğinden silmiş ağıt yaktığım
Boşa gitmiş gözden yaş döküğüm
Âşık Kul Fanî'yim dönüp baktığım
Ne mazim güldürdü ne sen güldürdün

07/ 11 / 2007 08.55

-243-

Feryadınla âh-ı zârın varırken
Gülemem sevdiğim ne yaparsan yap.
Hayatım anlama gelmez yad ile
Olamam sevdiğim ne yaparsan yap

Hasretin kavurur belli halimden
Can sağ iken adın düşmez dilimden
Girdin damarıma asla gönlümden
Silemem sevdiğim ne yaparsan yap

İstemem düşmanlar etmesin seyri
Fikrim ile zikrim gizlidir gayri

Dünyayı verseler ben senden ayrı
Kalamam sevdiğim ne yaparsan yap

Kul Fanî söylerim doğrusunu ben
Düzeltemem kulun eğrisini ben
Bir tek çarem sensin gayrısını ben
Dilemem sevdiğim ne yaparsan yap

12 / 10 / 2005

-244-

Kaderim mi kara yar mı vefasız
Ağlasam mı acep gülsem mi acep
Benim için canı verenim yoktur
Çağlasam mı acep kalsam mı acep

Menfaatperestler yolum kesiyor
Seviyorum diyen nefret kusuyor
Kime nasıl desem doğru esiyor
Sağlasam mı acep bölsem mi acep

Kul Fanî yolunu bağlayan sırdır
Aşıқта ciğeri dağlayan vardır
Kimseye diyemem özlemim ardır
Bağlasam mı acep ölsem mi acep

30 /08 2005

-245-

Gönlümün bağıni besle isterim.
Benden uzaklarda olana kadar.
Sar bedenimi muhabbet eyle
Beden candan ayrı kalana kadar

Hasret pınarından iç kana kana
 Kerem küle döndü yar yana yana
 Alıp kollarına sararsan cana
 Diner acın ayrı kalana kadar

Aşık Kul Fanî'nin kaderi böyle
 Sevmek uzaklarda kalmak mı öyle
 Sarar mısın beni gerçekten söyle
 Hasretin özlemin güle ne kadar

03 / 01 / 2006

-246-

Düşmanın üzülür dostun sevinir
 Anayı babayı üzene kadar
 Kul gûnahtan tövbe ile arınır
 Şükürden sabırdan bezene kadar

Ömür bir gemidir ecel fırtına
 Hasret kaldım yüzü ile nuruna
 Sarıl Hak kelimî olan Kur'ân'a
 İtaatı eyle azana kadar

İki yoldur vardır ki birini seçin
 Sırat köprüsünden derler ki geçin
 Mevla rızasını kazanmak için
 Çalışıp çabala gezene kadar

Kalk uyan uyuma ömür çok kısa
 Bir günde evini boğdurur yasa
 Hata yapmaz isen çekmezsın tasa
 Ay bacayı geçer sezene kadar

Söz verdik ervahta sadık olmalı
 Gerçeği arayıp tezden bulmalı
 İnsan her meslekten bir ders almalı
 Şairden yazardan ozana kadar

Hasetlik bulunmaz kâmil insanda
 Üstünlük takvada değil lisanda
 Çok cahillik oldu geçmiş zamanda
 Mevla kelâmını yazana kadar

Vaktinde namazı etmeli eda
 Ameline göre kabirdir oda
 Yaşarsın Kul Fanî fani dünyada
 Azrail mezarın kazana kadar

12 / 05 / 1994

-247-

Yaşarsın dünyada vefasız ömrün
 Bir ağaç altında konacak kadar
 Dostların yanında kıymetin nedir
 Varlıktan yokluğa inecek kadar

Cahillere geri döner sövgüsü
 Çıkarı içinmiş dostun övgüsü
 Ömrümü verdiğim yarin sevgisi
 Bir kere adımını anacak kadar

Olmaz sevenlere nefsim hıncım
 Kaybolmuş insanlık bitmiyor sancım
 Geri dönüp baktım dünya kazancım.
 Rahmetlik Kul Fanî denecek kadar

12 / 07 / 2006

-248-

Yaya ile şoför dinle sözümü
İnsanlığın dedi olan kazalar
Hatalı sollayıp canından olma
Nice defter dürdü gelen kazalar

Kavuşmak isterken sen hasretine
Sakatlık eklersin birde derdine
Uykusuz şoförle yolcu evine
Acı haber verdi birden kazalar

Hayatın önemli uy kurallara
Hızlı gitme şoför düşme zarara
Genç ihtiyar demez koyar mezara
Çok kefene sardı civan kazalar

Yolda işarete uymazsın niçin
İşaret güvenli yolculuk için
Yaya geçidinden dikkatli geçin
İnsanlığa kurdu plan kazalar

Nedense insanlar bir hisse almaz
Kaza geldim deyip haberi salmaz
Kul Fanî tedbirli ol deme olmaz
Sanma sona erdi zaman kazalar

26 / 09 / 1994

-249-

Olmayanlar hariç, onlar müstesna
Konuştukça batar, nankör insanlar
Yedirsen, içirsen, yok demez amma

Kediden de beter, nankör insanlar

Şımarır fazla met, etmeye gelmez
Sırtında taşısan, kıymeti olmaz
Korusan kollasan, iylikten bilmez
Her an seni satar, nankör insanlar

Çıkarına göre, saygılar diler
Dost diye görünür, dişini biler
Dedikodu eder, yüzüne güler
Gıybetine atar, nankör insanlar

Taşla, toprağında, suyunda mı var
Mayası mı bozuk, huyunda mı var
Bilmem! Neslinde mi, soyunda mı var
Söze inkâr katar, nankör insanlar

Eli sıkı cimri, diyerek dışlar
Yerken ballandırır, abartı işler
Sonra yapılanı, unuttur taşlar
Patlayıcı, eter, nankör insanlar

İnsanlık, cömertlik, yok ben görmedim
Kanın emse, der ki yine doymadım
Bundan ikram diye, bir şey duymadım
Zamansızda öter, nankör insanlar

Kişilik kaybeder, yalancı olur
Yaptığı art niyet, kendini bulur
İtibar yitirir, dersini alır
Haram lokma yutar, nankör insanlar

Doğru konuşmakla, insanlık bitmez
 Kötü alışkanlık, kişilik katmaz
 Âşık Kul Fanî de olsa fark etmez
 Yaptığınız yeter, nankör insanlar

26 / 04 / 2015

-250-

Sakat deyip bir kenara itmeyin
 Hepsi de bizlerden biridir onlar
 Belki akrabamız belki bir komşu
 Tanıdık yüzlerden biridir onlar

Dışlamayla insanlığı aşamak
 Sevgisiz amaca asla koşamak
 Kaderleri bu şekilde yaşamak
 Söylenen sözlerden biridir onlar

Doğudan batıya bu cennet yurdum
 İnsanlık hayalim sevgi tek derdim
 Bazı insanlardan iyilikle yardım
 Bekleyen gözlerden biridir onlar

Kul Fanî onlarla paylaş her şeyi
 Bakıma yardıma muhtaçtır deyi
 Hepsi çevrenizde bakıp çok iyi
 Düşünün sizlerden biridir onlar

-251-

Hayatın çarkını çevirim dedim
 Kaderim çarkımın dişini yarar
 Tatlı söz, güler yüz, gösterim desem

Taş olur yârimin başını yarar

Neden; aksi gider işlerim benim
Gözlerimden akar yaşlarım benim
Kâbusa dönüşür düşlerim benim
İncitir, bakışım kaşını yarar

Bülbülün hasreti sevdası bir gül
Sözünde durmamak bana büyük zül
Kılıçtan keskindir ağızdaki dil
Kalbini saklayan düşünüyü yarar

Kul Fanî cahiller sözden ne anlar
Görünüşe göre sadece dinler
Öfkesine yenik düşen insanlar
Gelip mezarına taşını yarar

11 / 04 / 2014

-252-

Ciğerler dağlayan, ömürler söken
Zalim olan gurbet hepimizde var
Kusuru örtmekle, sevmek var iken
Düşmanlık kıskançlık yapımızda var

Geçenlere yanar göz, yaştır seli
İhtiyar, insanlar hayatın hali
Bir kesim, yaşlıyken, kimi neşeli
Gülerken, ağlamak tipimizde var

Yiğit olan kızgın öfke yatırır
Gönül solsa, dil gülünü bitirir
Mevla rızasıyla rızkın getirir

Misafire ikram kapımızda var

Kul Fanî çoğalır başında aklık

Kabirde insana iman ışıklık

Kınayan kınasın özde âşıklık

Her insan der kendi çapımızda var

10 / 10 / 2005

-253-

Ben bu insanları anlayamadım

Konuşur kelamı sözde yalan var

Davranış sebebi ne anlamadım

Dost diyerek bakan yüzde yalan var

İman hamuruyla ruhu karmadık

Özde lokman olup yara sarmadık

Verilen sözlerde neden durmadık

Falanda filanda bizde yalan var

Usanmışım ikiyüzlü elinden

Yansan da su içme namert gölünden

Manasız dökülür sözler dilinden

Dikkat ediyorum sizde yalan var

Secde eylemedi isyanı seçti

Bir nal et halkası boynuna geçti

Peşine kulların ondandır düştü

Şeytanın gittiği izde yalan var

Yaradanı sen Kul Fanî anmazsın

İçerden aşkına onun yanmazsan

Hakkı hak bilip de ruha sunmazsan

Nefsinin sunduğu tezde yalan var

22 / 12 / 1994

-254-

Sanatta, meslekte, olgun demektir
Sözün hecesinde Ahi Evran var
Dünyada ilk defa Türkler başarmış
Gençle, kocasında Ahi Evran var

Sevgiyle, saygıyla, kalbi döşeyen
Ahlaklı, edepli dini yaşayan
Yiğitlik, cömertlik, mertlik taşıyan
Esas hocasında Ahi Evran var

Yamak, çırak, usta olma yoluyla
Ahi kuşak bağlar kendi eliyle
Rızası, icazet dua diliyle
Aşkın bacasında Ahi Evran var

Kavgalarda barış sağlar bitirir
Yaşlıya, yoksula yardım götürür
İmeceyi aktif hale getirir
Halkın ricasında Ahi Evran var

Zaviyede pirlere dersler vermede
Lokmanlar, hekimler yara sarmada
Esnafta, savaşta, yuva kurmada
Daha nicesinde Ahi Evran var

Ahının, eli bol, kalbi biatta
Sofrası, kapısı, açık hayatta
Parada, senette, edebiyatta

İşin yücesinde Ahi Evran var

Vatanın, milletin bütünlüğünde
Hakkın, hakikatin üstünlüğünde
Kul Fanî insanın her günlüğünde
Günün gecesinde Ahi Evran var

10 / 07 / 2014

-255-

Karısından korkup sobayı yakan
Yine de kazağım diyen beyler var
Kızmasın diye yüzüne bakan
Her denen sözlere uyan beyler var

Kahvaltı götürür bazen yatağa
Alışkanlık olmuş kalkar atağa
Alınca emiri gider mutfağa
Yiğitçe bulaşık yuyan beyler var

Her sabah karıdan kalkıyor erken
Zaman geçer yemek yapayım derken
İşine çabukça gideyim derken
Aceleyle önlük giyen beyler var

Bakın böyle belli olurmuş gaye
Hayat ortak derler bakın dengeye
Harcamaz parayı verir yengeye
Maaşı eline sayan beyler var

Mahir emeğini harcama boşa
Söylenen sözünüz gitmeli hoşla
İşe gitmek için düşer telaşa

Karı atlı kendi yayan beyler var

06 / 04 / 1995

-256-

İnsan, doğar, büyür sonra yaşlanır
Gücün yetiyorsa, olma ihtiyar
Bir düşün ki zaman, neyler insanı
Ağlanacak halen, gülme ihtiyar

Senden büyükleri, saymazdın başa
Oturma, sofraya, horlanma, boşa
Çatala, kaşığa, değmeden aş
Karnın doyur, lokma bölme ihtiyar

Yenilmem, diyerek, eğmezdin boyun
Kafana göreydi, hayatla huyun
Ayların, yılların, yaptığı oyun
Boş yere saçını, yolma ihtiyar

Nefsin, kalemiyle, çizen rotanı
Üzen, ana, baba, gardaş atanı
Sırası gelince, çeken hatanı
Dünyada var, etme, bulma ihtiyar

Sana, oğlun, kızın, kızsı, yutarsın
Evlat! yar başında, yine tutarsın
Su alırsa, eğer, sen de batarsın
Bindiğin, gemiyi, delme ihtiyar

Bol salavat getir, okunur ezan
Çocukları sevip, sevindir bazen
Gönüller, alarak hatırlar kazan

İnsanlıktan, geri kalma ihtiyar

Nefesin daralır, kalkan aniden
Yattığında kâbus, başlar yeniden
Düşündükçe, bir kiloyu, ton eden
Sıkıysa uykunu bölme ihtiyar

İman, Kur'an nuru kabrine fener
Hayrın hasenatın, far gibi yanar
Mezarın genişler, dillinde döner
Yatırım yap, zikre, ilme ihtiyar

Azrail, insana, bakarmış her gün
Vücut azaların, düşecek yorgun
Her nefis ölümü tadacak bir gün
Yiğidi sen, yaşa, ölme ihtiyar

28 / 07 / 2014

-257-

İnsanlıktan aciz utanma yoktur
Yalandan yüzüme gülsez ne yazar
Havale eyledim yüce Allaha
Yıllarca gönlümü alsaz ne yazar

Huyu ve ahlakı Hakk'a uymazken
Karı sırtı dönük yatıp caymazken
Evlat babasına küsüp saymazken
Kırık kalbe çare bulsa ne yazar

Küçük düşürürsüz minnet eyleyip
Sırrı faş edersiz ele söyleyip
Ayaklar altına alıp çiğneyip

Sonra kıymetimi bilmez ne yazar

Dar günde yanımda olmayan sizler
Sağ iken kıymetim bilmeyen sizler
Bir kere yüzüme gülmeyen sizler
Tabutun başında olsanız ne yazar

Ölürse Kul Fanî azıcık anarsız
En çok bir gün, ağlar bir gün yanarsız
Amel kalır sizler geri dönersiz
Mezarıma kadar gelsez ne yazar

12 / 09 / 2014

-258-

Allah vermezse aşk özünde yoksa
Koca dağ delinse kaç kuruş eder
İtibar yalanmış sevgiler sahte
Uykular bölünse kaç kuruş eder

Muhabbet yerine duman tütünce
Gül yerine bağda diken bitince
Ümitler kaybolur güven yitince
Sadık dost olursa kaç kuruş eder

Olduğundan fazla görünme sakın
El sana yerinsin yerinme sakın
Kanadın kırılır sürünme sakın
Merhemler çalınca kaç kuruş eder

Belki vardır düşün ikilik serde
Gururun çekerse gözüne perde
Hakla hakikati bilmeyen yerde

Pir sultan olunsa kaç kuruş eder

Maziden geriye sızı kalıyor
Unutulan sözden yazı kalıyor
At çamur tutmazsa izi kalıyor
Lekeler silinse kaç para eder

Yitirmek çok kolay olan değeri
İnsanlık unutmaz er oğlu eri
Dil yarası derin yıkınca geri
Gönüller alınsa kaç kuruş eder

Dünyadan dersini aldın Kul Fanî
Dost içinde değer buldun Kul Fanî
Çok yerlere yeksen oldun Kul Fanî
Kıymetin bilinse kaç kuruş eder

28 / 02 / 2007

-259-

Bendeki kaderle bendeki şansla
Yar diye gördüğüm boşumuş meğer
Gece gündüz nefes alırken senle
Hatrını sorduğum boşumuş meğer

Gördüm ki haklıyım şimdi kaygıyla
Meğer aldanmışım sana övgümle
Yuva yıkma dedim bütün sevgimle
Yalvarıp durduğum boşumuş meğer

Kötülük iyilik yaptırır soyu
İnsanın değişmez ölmezse huyu
Mutluluklar için bir ömür boyu

Hayaller kurduğum boşumuş meğer

Kadir kıymetimi bilecek diye
Saygıyla seslendim gülecek diye
Pür dikkat büyüttüm solacak diye
Gülünü derdiğim boşumuş meğer

Yanan yüreğime rüzgar esmedi
Terk edip gitmeyi aklım kesmedi
Bülbül olup öttüm kulak asmadı
Bağına girdiğim boşumuş meğer

Sarayımı yıktın mutluydun güya
Ölüm ayırmazdı ayrıldın niye
Uykuda inleyip ağladın diye
Gönlümü serdiğim boşumuş meğer

Şanslı sayılırdım senle yaşarken
Sevgim dindirirdi öfke coşarken
Gözlerine bakıp yüzün okşarken
Saçını ördüğüm boşumuş meğer

Kul Fanî olanlar sendeki kader
Sabır eyle dünya böyle de gider
Seksen beş yılından bu güne kadar
Canımı verdiğim boşumuş meğer

01 / 12 / 2007

-260-

Verdim izin gel gir gönül bağına
El sezmez imkansız gezersen eğer
Zaten hayat bir sıratın ibaret

Düşersin dostluğu bozarsan eğer

Baharda çiçekle süslenir dağlar
Şefkatle hizmete bar verir bağlar
Dünyası yıkılır gözü kan ağlar
Sevdiğini bir gün üzersen eğer

Çile dert görmesin dilerim başın
Zehire dönmesin tatlıyken aşın
Gerçeği saklama çok iyi düşün
Başlama boş yere bezersen eğer

Murat al dünyadan dökmeden gazel
Gönlünde bir sevda saklayan güzel
Belki mutlu günler kalacak ezel
Kul Fanî'yi dostun yazarsan eğer

11 / 12 / 2005

-261-

Dünyada yaşayan sen insan oğlu
Yüzün gülmez Allah demezsens eğer
Anlamazsın Kur'an hep mana dolu
Okuyup manayı vermezsens eğer

Çok dolanıp durma ağayla beyle
İşin erbabına gerçeği söyle
Yerin cehennemdir yatarsan öyle
Daim gerçekleri görmezsens eğer

İnsan layıkını orada bulur
Kabir cehennemden bir çukur olur
Şefaata kesilir umut kaybolur

İman ile kabre girmezsen eğer

Kul Fanî erince sona sabahın
Rahmeti bol verir iste Allah'ın
Amel defterinde çıkar günahın
Hak uğruna nefsi sermezsen eğer

27 / 4/ 1994

-262-

Minarelerinden beş vakit ezan
Sesinin geldiği yerdir camiler
Allah'ın evidir tüm müminlerin
Huzuru bulduğu yerdir camiler

İnsanın insana güven verdiği
Cemaatin selamlaşıp girdiği
Herkesin tanışıp dostluk kurduğu
Yüzünün güldüğü yerdir camiler

Teslim olur kalbin dilin Allah'a
Sunarsın arzunla halin Allah'a
Namazda secdede kulun Allah'a
En yakın olduğu yerdir camiler

Cem olur karışır sanki kan kana
İrk, dil, boy, pos, ayırmadan can cana
Zengin, fakir saf, saf durup yan yana
Namazı kıldığı yerdir camiler

Kullarda üstünlük takvada denip
Tövbe istiğfarla Mevla'yı anıp
Dargınlığın kinin sevgiye dönüp

Kibirin öldüğü yerdir camiler

Havasıyla siler gönül pasını
İhlasla doldurur akıl tasını
Vaizden Kur'an'dan feyiz besini
Bizlerin aldığı yerdir camiler

Şadırvan, avlusu, yüksek kubbesi
İslam'ın kıblesi Hakk'ın Kabe'si
Minberden okunur cuma hutbesi
Herkesin bildiği yerdir camiler

Dünya işlerinden bir an ayrılıp
Hakka dönüp tembellikten sıyrılıp
Ölenlerin salaları duyurulup
Bir haber saldığı yerdir camiler

Kurra hafızlarla, hocalarıyla
Kur'an kurslarıyla, hacılarıyla
Gençle, ihtiyarla niceleriyle
Deryaya daldığı yerdir camiler

Kul Fanî temiz tut kıymetini bil
Çünkü yeryüzünde kalbe açan gül
Habibine ümmet yaratana kul
Olanların olduğu yerdir camiler

15 / 06 / 2013

-263-

Gece gündüz demez durmaz çalışır
Görevine sadık kalır polisler
Can pahası olsa huzuru sağlar

Bunun için görev alır polisler

Habib-i Erkem'in hasreti bende
Arzum anım kaldı sevdiğim sende
Vakarla yürürüz atam izinde
İlkene hep sadık kalır polisler

Nice deva bulur devasız derde
Asayışı sağlar daim görevde
Devretti nöbeti kendisi evde
Böylece huzuru bulur polisler

Bir ölürse bin dirilir yine de
Mekanı cennettir olan şehide
Der Kul Fanî vatan millete ve de
Vazife uğruna ölür polisler

21/ 3/ 1997 11.00

-264-

Gönül çeşmen sevgi saygı doluysa
O an susayanlar çeşmene döner
Canana ulaşmak kolay değildir
Çileyle dağları aşmana döner

Bir ağacın susuz çölde bitmesi
Gördüm diye körün dava gütmesi
Huzurun kaybolup benlik yitmesi
Dipsiz bir kuyuya düşmene döner

Boş mudur Ferhat'ın dağı delmesi
Bülbülün gülünden ayrı kalması
Doğruluğun özden kayıp olması

Pusulasız yolda şaşmana döner

Kul Fanî'yim sevgi her şeye değer
 Kaypak olanlarda çıkarmış meğer
 Varlıktan yokluğa düşersen eğer
 O zaman sevdiğin düşmana döner

26/ 11 / 2005

-265-

Yüreğimde sevdan ateşe döndü
 Ne hasretin yakar ne aşkın söner
 Huzur deryasına bir yelken açtım
 Ne sevdiğim anar ne sırdaş döner

Acı söz zehirden beter elbette
 Tatlı söz bal diye yeter elbette
 Bülbüller bağında öter elbette
 Ne elim uzanır ne yere iner

Sefa sürdürdüm çile çektim ağladım
 Ciğerimi senin için dağladım
 Hayal kurdum yara umut bağladım
 Ne selam gönderir ne adım anar

Özlemeyi bilmez boşuna ara
 Yorgun düştün gönlüm kader mi kara
 Taşırken yorulup indirsem yere
 Ne terk eder sırtım ne geri biner

Umut verme gücün yetmez belki de
 Kırlettiyse içme suyu helkide
 Kul Fanî güllerin bitmez belki de

Ne çiçeğin açar ne acın diner

26 / 06 / 2006

-266-

Dertlerden usanmadım yar bana sille

Eğer vuracaksan vur artık yeter

İyi kötü günde sen benim ile

Eğer duracaksan dur artık yeter

Sebep her ne olsa etme zulümü

Açtırmak imkansız solan gülümü

Gizliden sevip de yüze gönlümü

Eğer kıracaksan kır artık yeter

Kul Fanî'yim ben murada eremem

Senden başkasına gönül veremem

Bundan sonra gelsen bile göremem

Eğer göreceksen gör artık yeter

-267-

Vefasız dünyada kulun kaderi

Ağlayarak başlar yaşınan biter

Bir insan severse vermez kederi

Can diyerek başlar taşınan biter.

Gelir geçer ömür kullar ne hayda

Akan göz yaşına silmektir fayda

Garip olan haller gönülde sevda

Bir hoşunan başlar düşünen biter.

Nice sabır ister derdin gelmesi

Dünyaları değer yarın gülmesi
 Sevda tohumunun açıp solması
 Bahar ile başlar kışınan biter.

Var mı ağlayanın candan gülmesi
 Başına geleni kader bilmesi
 Aşık Kul Fanî'nin ani ölmesi
 Eyvahınan başlar vaşınan biter.

06 / 04 / 2001

-268-

Dertlerin neşeye döner çevrilir
 Hayatın huzuru sana bağlıdır
 Doğru duvar uçmaz derler güzelim
 Dost diye seçilen cana bağlıdır

Kışın kar yağarak her yer örtmesi
 Bereket kanaat malın artması
 Ölmeden nefsinin kulun tartması
 Mevla'dan gelen ihsana bağlıdır

Âşık Kul Fanî'nin dostu seçmesi
 Sevda kuşunun yar elden uçuşması
 Hoş olan kaderin yılın geçmesi
 Karşıdaki her insana bağlıdır

31 / 08 2005

-269-

Her doğanlar kaderiyle doğuyor
 Hallerin hüneri dōşe bağlıdır
 Hayat bir sinema bizler oyuncu

Rollerin hüneri dışa bağlıdır

İlmin ocağına taşınmak lazım
İnsanlık yolunda aşınmak lazım
İleriye dönük düşünmek lazım
Kulların hüneri başa bağlıdır

Akılsız kaybeder dövünür durur
Tekrar bulduğunda sevinir durur
Alet çalışır el övünür durur
Ellerin hüneri işe bağlıdır

İş işten geçerse fırsatlar kaçar
Zannetmen doğruya bir duvar uçar
Ya gönüller yıkar ya kapı açar
Dillerin hüneri hoşa bağlıdır

Hasret yeleşini giyer süslenir
Açmasını görmeyince hislenir
Bülbül feryat eder aşkla seslenir
Güllerin hüneri eşe bağlıdır

Bahçede tarlada faydalar sağlar
Barajdan enerji olarak çağlar
Yoksa zarar verir insanlar ağlar
Sellerin hüneri coşa bağlıdır

Beden genç dursa da öz ihtiyarlar
Ömür geçer insan tez ihtiyarlar
Elden düşer çoğu kez ihtiyarlar
Yılların hüneri yaşa bağlıdır

Eserinle kalır adın Kul Fanî
 Gam kederle yaşar idin Kul Fanî
 Ecel yeter ölür dedin Kul Fanî
 Salların hüneri taşa bağlıdır

13 / 11 / 2009

-270-

Zengin; var, dünyayı yarattım sanar
 Fakir; kaderine, razı olandır
 Zengin; faiz alır, paraya kanar
 Fakir; malı, mülkü, cüzi olandır

Zengin; türlü giyer, libas beğenmez
 Fakir; bulduğunu, giyer öğünmez
 Zengin; çılgın yaşar, hakka sığınmaz
 Fakir; Hak katında, yüzü olandır

Zengin; konuşurken gönüller yıkar
 Fakir; o toplumda hizmete bakar
 Zengin; her gün yeni araba çeker
 Fakir; dayanıklı dizi olandır

Zengin; haklı çıkar haksız da olsa
 Fakir de kurtulur hakkını alsa
 Zengin; doymak bilmez, dünyayı çalsa
 Fakir; garip, temiz, özü olandır

Zengin; gurur kibir atına biner
 Fakir; şükür eder engine iner
 Zengin; rüşvet alır iltimas sunar
 Fakir; doğrulukta gözü olandır

Zengin; var zekâtla sadaka vermez
 Fakir; var aylardır gözü et görmez
 Zengin; var yetimin halini sormaz
 Fakir; her sofrada tuzu olandır

Zengin; ekmek bayat, der çöpe atar
 Fakir; keşke bulsa, üç gün yeter
 Zengin; ortopedik, yatakta yatar
 Fakir; yatağında közü olandır

Zengin; mert hem cömert ve gönlü kani
 Fakir; Kul Fanî'dir kader var hani
 Zengin; fakir eşit, ölümdür sonu
 Fakir; zengin, kefen bezi olandır

21 / 07 / 2013

-271-

Çağdaş medeniyet ilkesinde ilk
 Türklük ocağında ahilik vardır
 Sanatta, kardeşlik eğitiminde
 Şehir, bucağında ahilik vardır

Ahilik, doğruluk, haktan yanadır
 Ahlak, şeref, onur, büyük manadır
 Esnaf, millet, edep, namus binadır
 Kapı göceğinde ahilik vardır

Kalfa kuşak bağlar ustalık alır
 Toplumda, vakarla yerini bulur
 Esnaflar kozayı işler şal olur
 İpek böceğinde ahilik vardır

Özüyle sözü bir, hoş tatlı lisan
 Büyük sayar, küçük sever her insan
 Yavruyu şefkatle bağına basan
 Ana kucağında ahilik vardır

Vatana millete canın adarlar
 Esnaf sandığından gelir giderler
 Misafir ağırlar hizmet ederler
 Sohbet sıcağında ahilik vardır

Sahtekâr pabucu dama atılır
 Siler Ahi Evran dışa itilir
 Onun yerine dürüst katılır
 Örsle, nacağında ahilik vardır

..... ,ehliyse kişi işinin
 Sorumluluğu çok ahi başının
 Kâinatı çadır gibi düşünün
 Her bir bacağına ahilik vardır

RUMUZ: 34658

-272-

Uğrarsan gönlümün bir gün bağına
 Âşığın sırrına er neler vardır
 Döneceksin nihayet toprağına
 Yattığım toprağına gir neler vardır

Bu fani dünyaya benimdir diyen
 Ağlamayıp yaşamaya hep gülen
 Hayat gemisini durdurup binen
 Gez dolaş dünyayı sor neler vardır

Derin deryaları gülüm boylama
 Hayattan usanıp küsen sen olma
 Boşuna çalışıp boşa yorulma
 Gerçekleri gel de gör neler vardır

Âşık Kul Fanî düşme dilden dile
 Hayatın yolunda yayansan bile
 Hakk'ın kelamını getir sen dile
 Tabip yüreğimi yar neler vardır

-273-

Dört unsur toplayıp hasıl eyledi
 İnsanı yarattı tenim topraktır
 Ademden sayısız nesil eyledi
 Bugünüm topraktır dünüm topraktır

Akciğerdir orman vatan benimse
 Yollar ayaklarım sağlık yönümse
 Dağlar vücudumdur bayrak kanımsa
 Hür doğdum yaşarım şanımlı topraktır

Terim damla damla ıslar yüzünü
 Tohumlar bağrında saklar izini
 Tırpan keser tırmık çeker özünü
 Ekmek olur buğday konum topraktır

Bereket sunarsın insan bölmeden
 Çalışanlar ürün alır solmadan
 Yüzün gülmez çiftçi mutlu olmadan
 Yaşarım bahtiyar günüm topraktır

Türlü otlarını derman eylerim

Günlerimi sana kurban eylerim
Sürerek sineni harman eylerim
Ekerim biçerim canım topraktır

Gövdene çukurlar açtım sevindin
Kızmadın ayranı sundun övündün
Gariplere kucak açıp dövündün
Tembellik edemem yönüm topraktır

Rüzgarlar sesimdir ırmak göz yaşım
Yurt yuva kurarım çileli başım
Soframa konulur sendendir aşım
Sürdüğüm hayat anım topraktır

Yüzümüze vurmaz kusur örtersin
Yaşatırsın tarih asır örtersin
Kışın, yazın yere hasır örtersin
İşte merhametli yanım topraktır

Kucaklarsın köyler ile şehiri
Maşuk oldun aşık ettin mahiri
Senden geldim dönüş sana ahiri
Kul Fanî'yim bir gün sonum topraktır

08 / 04 2007

-274-

Bin dokuz yüz elli yedi yılında
Doğup hana gelen Ahmet Ayık'tır
Gerçeği söylerim yalan yok bunda
Güzel zurna çalan Ahmet Ayık'tır

Hem ustan hem baban emeği geçen

Hakla hakikatte adalet saçan
Kültürde sanatta bayrağı açan
Önderimiz olan Ahmet Ayık'tır

Sivas'a SİFAHOD Derneği kuran
Hizmet yarışında yılmadı biran
Görevi başında vakarla duran
Dünyaya ün salan Ahmet Ayık'tır

İnsanlar sevinir yuva kurarken
Düğün için baba mehter ararken
Zurna çalıp davul ahenk verirken
Toyda huzur bulan Ahmet Ayık'tır

Hoşgörü taşıyor sağlıyor düzen
Notaya aldırıp tarihe yazan
Gönlündeki aşkla şehirler gezen
Halayları bilen Ahmet Ayık'tır

Fasılı yaparken makam özülle
Çıraqlara çığır açtı iziyle
İnsanlık yönüyle güler yüzüyle
Yüreklere dolan Ahmet Ayık'tır

Sevmekle sevilme gönül yarası
Eğitmek öğretmek bir tek tasası
Ey Âşık Kul Fanî işin esası
Söze sadık kalan Ahmet Ayık'tır

09 / 08 / 2007

SİFAHOD Dernek Başkanı Sayın Ahmet Ayık'a hitaben yazılmış şiirdir.

Kötülük; dünyaya gelmez olaydın

İyilik; insanda gönül işidir

Kötülük; kalp kırar hatırlar yıkar

İyilik; sevginin, aşkın eşidir

Kötülük; zarardan başka şey vermez

İyilik; yüceltir ortamı germez

Kötülük; gıybeti, yalanı yermez

İyilik; adalet, mülkün, başıdır

Kötülük; özgürlük yolunu bağlar

İyilik; güzellik, rahatlık sağlar

Kötülük; çıkınca, analar ağlar

İyilik; mutluluk, sevinç yaşıdır

Kötülük; pisliktir leş gibi kokar

İyilik; artınca hoş görü çıkar

Kötülük; hem vebal, hem yuva yıkar

İyilik; müminin sabır taşıdır

Kötülük; iftira, demiş ki dedi

İyilik; İslam'ın lezzeti tadı

Kötülük; çirkeflik, şeytanın vadi

İyilik; Kelam-ı Kurân, huşudur

Kötülük; mazlumun hakkını yemek

İyilik; Mevla'nın rızası demek

Kötülük; öfkeyle zay olan emek

İyilik; mertliğin kalem kaşığıdır.

Kötülük; iyiliği çöpe atmaktır

İyilik; düşünce dara yetmektir

Kötülük; savaşıp zülüm etmektir
İyilik; Kul Fanî; cennet aşıdır

22 / 06 / 2013

-276-

Bir insan birini candan severse
Sevenler akıldan noksan değildir.
Çile çekip gözyaşını dökerse,
Sevdiğine bunlar isyan değildir

Kilitli kapının sahibi benim
Yangın yüreğinin dermanı canım
Elbet bir gün seni saracak tenim
Kolay terk eylemek imkân değildir

Yaşı döker sözü söyler yürekten
Ne yapsan tanırım ben seni sestem
Ölümüne sever isen gerçekten
Yardan usanması mümkün değildir

Sevgi çok azizdir geldi cihana
Olaydım yoldaşı candan bir cana
Yar şüphe duyarsa Kul Fanî sana
O zaman sevdiğin düşkün değildir.

-277-

Türkiye ulustur hürriyet taşır
Yurdunun aşkını gönlüne düşür
Oku yasin oku sureyi aşır
Şehitler yaşıyor ölü değildir

Teknikle sanayi gücü anlatır

Ülkeler gücüyle sözü dinletir
İhtiyara saygı gönül şenletir
Atasını sayan deli değildir

İnsanların dertle geçer senesi
Sadakat olursa hoştur hanesi
Gökyüzünden yağın sular tanesi
Şahısların gölü seli değildir

Yar ile yaşanan hatıra kaldı
Zikirle gönüle cilayı saldı
Allah resulünün kızını aldı
Her aslan dediğin Ali değildir

Tezekle oluşur tandırın isi
Şu yüce dağların çok olur sisi
Cahil olanlarda akıl testisi
Yoklasan noksandır dolu değildir

Âşık Güler tutar askere yası
Söylenir yarışta sözlerin hası
Aşkla süslenirse gönül tarlası
Çiçek açar kuru çalı değildir

-278-

Provokasyon der: Olaydır başım
Barış der: Saygıyla, sevgi dilimdir.
Provokasyon der: Kışkırtmak işim
Barış der: Ahlakla, edep balımdır.

Provokasyon der: İnsanlar ölsün
Barış der: Niye ki, yüzleri gülsün

Provokasyon der: Yurt geri kalsın
Barış der: Tek gayem teknik ilimdir.

Provokasyon der: Terör kol gezer
Barış der: Bu millet oyunu bozar
Provokasyon der: Kaos kan süzer
Barış der: Yaptığın acı zulümdür.

Provokasyon der: Tuzak eşerim
Barış der: Zannetme gelip düşerim
Provokasyon der: Bölmek başarıım
Barış der: Özgürce yaşam yolumdur.

Provokasyon der: Dış güçler dostum
Barış der: Huzuru sağlamak kastım
Provokasyon der: Eylem, yol kestim
Barış der: Vatanla bayrak gülümdür.

Provokasyon der: Yalan haber kâr
Barış der: Foyanız ortaya çıkar
Provokasyon der: Salak ahmak var
Barış der: Türk, Kürt, Laz, akliselimdir.

Provokasyon der: Sömürürüm ben
Barış der: Dostlarla semiririm ben
Provokasyon der: Kemiririm ben
Barış der: Sonunuz acı ölümdür.

Provokasyon der: Bu böyle gider
Barış der: Kul Fanî çözer halleder
Provokasyon der: Cahil bi haber
Barış der: İnsanlık bitmez halimdir.

30 / 06 / 2013

-279-

Elinden kuşunu saldıysan eğer
Geçmişe bir kalem çekmen gerekir
Dünyada muradım almadım dersen
Haz duyarsan derdin dökmen gerekir

Yavruların varlık yaşamdır karın
Duymuyorsa boştur gül için zarın
Eğer terk ettiyse vefasız yarın
İzini gönlünden sökmen gerekir

Âşık Kul Fanî'yi içten andıysan
Umut yanıp acı sözle söndüysen
Eşinden ayrılıp dula döndüysen
Yerine birini ekmen gerekir

-280-

Tarihler boyunca Türklere düşman
Köken Ermeni'nin soyundan gelir.
Ana karnındaki çocuğa süngü
Çeken Ermeni'nin boyundan gelir.

Hıristiyanlığı seçince çoğu
Zulümüne şahit olmuştur doğu
Müminin sunduğu güzel dostluğu
Yıkan Ermeni'nin yayından gelir.

Size toprak verip hoş görü saçan
Bir çağı kapatıp bir çağı açan

Sivas'a yerleşti Bizans'tan kaçan
Diken Ermeni'nin tüyünden gelir.

Atma amur tutmaz nur olan yüze
nem verdik sanat dalında size
Etmedin merhamet yaş döken göze
Bakan Ermeni'nin toyundan gelir.

Dşndn zalimlik işkence ettin
Mazlumun aşına zehiri kattın
Rus'un bir sözüne benliğin sattın
Seken Ermeni'nin huyundan gelir.

Yurtta sulh cihanda sulh hak şanından
Ay yıldızlı bayrak şehit kanından
Yurduma göz diken olur canından
Bıkan Ermeni'nin beyinden gelir.

Gövdene ağırlık olunca başın
Ayaklar altına serilir leşin
Kadın, kız, ihtiyar demeden kurşun
Sıkan Ermeni'nin şeyinden gelir

Osmanlı dönmedi dönmez sözünden
Mertlik yiğitlik var korkmam tazından
Müslüman bir halka hain özünden
Akan Ermeni'nin suyundan gelir.

Bilirsin haksızlık kendi aında
Asala örgütün terör suunda
İnsanı doldurup cami içinde
Yakan Ermeni'nin köyünden gelir.

Kul Fanî şehitlik fırsatı arar
 Yüce Türk milleti hesabı sorar
 Fransız meclisi haksız bir karar
 Çıkan Ermeni'nin oyunda gelir.

14 / 11 / 2005

-281-

Kemliği aradan kaldırmak lazım
 Bizlere hoşgörü fayda getirir
 Alim meclisinde bulunmak lazım
 Sözlere hoşgörü fayda getirir

Sen kendi hatanı kendin görürsen
 Mazlum yarasına ilaç sürersen
 Kötülüğe karşı iyilik verersen
 Sizlere hoşgörü fayda getirir

Sır verseler sana ya da duyurma
 Acı söz söyleyip kalpleri kırma
 Kürt Çerkez Laz diye insan ayırma
 Yüzlere hoşgörü fayda getirir

İnsanlar hem kardeş Mevla kuludur
 Sevgi ile saygı sohbet doludur
 Kul Fanî der giden sevda yoludur
 Özlere hoşgörü fayda getirir

27 / 02 / 1994

-282-

Sarraflı olmayanlar pahadan bilmez
 Altını alınca çöpe çevirir

Tez usanır sevgi bilmez insandan
Hatır gönül tepe tepe devirir

Kiminden cimriysem, kiminden merdim
Dostluğa, sevgiye çok önem verdim
Benim arkadaşım, yoldaşım derdim
Yaraya tuz sepe sepe kavurur

Dostun, düşmanına, haddin bildirdim
Yitiğini bulup, yüzün güldürdüm
Düşenin elinden tutup kaldırdım
Neden ardım sıra sopa savurur

-283-

Gönlümün sultanı canımın içi
Bir araya gelmek sevmek demektir
Yanıdayken bile özlemim bitmez
Hasretinle ölmek sevmek demektir

Dünyalar benimdir senle olurken
Güzelliğin artar bana gülerken
Çok özel günlerde eve gelirken
Sana çiçek almak sevmek demektir

Aşkını anlatır gönül nazınla
Baldan tatlı dilin güler yüzünle
Kara kaşlarınla ela gözünle
Hayaline dalmak sevmek demektir

Hüzün çöker ayrı gönül eğlerken
Dünya gereksizdir seni yeğlerken
Bedenimi mendil eyle ağlarken

Göz yaşını silmek sevmek demektir

Rüyamda görünce yaptım seçimi
 Tarifsiz bir duygu sardı içimi
 Sensiz geçen güne bedel saçımı
 Tutam tutam olmak sevmek demektir

Derdimin lokmanı ol yaramı sar
 Gayri kimseleri gözüm görmez yar
 Koklayamam başka gülü ahdim var
 Söze sadık kalmak sevmek demektir

Sevda tezgâhında seni işlerken
 Mutlu oluyorum güne başlarken
 Gündüz hayal edip gece düşlerken
 Uykuları bölmek sevmek demektir

Kul Fanî gönülden gözler yol bulur
 Ömrünce seninle bahtiyar olur
 Ruhumu okşar hem gönlümü alır
 Yar yüzüme gülmek sevmek demektir

30 / 11 / 2007

-284-

Bir zaman sporu maçı sevmezdim
 Taraftarın oldum gül Sivasspor
 Bin dokuz yüz atmış yedi yılında
 Kurdun geçti bunca yıl Sivasspor

Artık çekiniyor takımlar senden
 Stad dolar taşar seyircin candan
 Birlik beraberlik işte bu yönden

Sultan şehre oldun el Sivasspor

Şampiyonluk hedef ismin büyüyor
Artık dünya itibarın sayıyor
Yiğidolar senle gurur duyuyor
Oynarsın önemli rol Sivasspor

Duymayanlar duydu bilmeyen bildi
Şehrimize geniş hizmetler geldi
Süper lige çıktın yüzümüz güldü
Süper ligde lider kal Sivasspor

Yiğitlik mertlik var insanlarında
Kırmızı beyazdır formalarında
Rakipleri kendi sahalarında
Yenerek üç puan al Sivasspor

Paylaşyon seven ile kârını
Cennet eyliyorsun bize yarını
Centilmenliğinle oyunlarını
Anlatsın her yerde dil Sivasspor

Maçları izleriz büyük duyguyla
Anlatırız seni sonsuz övgüyle
Temsilcimiz oldun saygı sevgiyle
Bağlıyoruz sana bel Sivasspor

Gönüllerde nakış yüzde armasın
Bazı beraberlik azmin kırmasın
Çalımla karşında kimse durmasın
Rakip kalesine dal Sivasspor

Âşkın Kul Fanî'ye olan nakıştı
 Kadron güçlendi ve yerin pekişti
 Liderlik koltuğu sana yakıştı
 Rakip fileleri del Sivasspor

26 / 12 / 2007

Sivas spor için yazdığım şiiirdir.

-285-

Dünyada murada erdim diyen var
 Bütün umutlarım boşuna diyor
 Gönlüm sitem eder kara diyenler
 Artık gitmiyorsun hoşuna diyor

Gülmeni isterdim kara bağlarken
 Halimden bilmeyen gizli ağlarken
 Gamla çile sende kaderin varken
 Daha neler gelir başına diyor

Düşürdün n'eyledin hain dillere
 Suna konmaz oldu neden göllere
 Gözlerden akan yaş döndü sellere
 Biraz daha ekle yaşına diyor

Sevenler incitmez sevdiği canı
 Dünyada ebedi kalanlar hani
 Yardan ayrı dertten ölen Kul Fanî
 Yazın mezarımın taşına diyor

15 / 03 / 1996

-286-

Mademki sordun yar bende söyleyim

Gurbette bayramın tadı olmuyor
 K z içinde yanmak basit geliyor
 Gurbette bayramın tadı olmuyor

Hasrete bir yerde sabır eklenir
 Baykuşlar  tse de viran beklenir
 Diken bitse de g l ağacı köklenir
 Gurbette bayramın tadı olmuyor

Dertli sazıma yapsam da nazı
 Sılayı çok  zler, kadere razı
 Kanser nefes keser, daraltır bazı
 Gurbette bayramın tadı olmuyor

Vekilim Kul Fanî başka uylamam
 Duyguları çalıp viran eylemem
 Mısralara bile sırrım söylemem
 Gurbette bayramın tadı olmuyor

Can kardeşim  şık Tevhid'in şiirine nazire yaptım.

-287-

Merak ediyorsan beni muhannet
 İlaç ile yaşıyorum gel de g r
 Saım beyazlandı canına minnet
 Gam yükünü taşıyorum gel de g r

Ömrümü  r tt n yar bile bile
 Gözler yaş adımı getir sen dile
 Yıldımları ayrıklıktan hasretin ile
 Bazen dolup taşıyorum gel de g r

Sevdama özlemdir dedim payında
 Çekemedim ne var felek yayında
 Şu yakıcı harda temmuz ayında
 Ne hikmettir üşüyorum gel de gör

Sanma ki Kul Fanî ahtından caydı
 Halim bir sen hariç el âlem duydu
 Ayağımın biri çukura kayd
 Mezarımı eşiyorum gel de gör

12 / 06 / 2000

-288-

Bırakır felek sen seversen peşini
 Sevenin gönlünde mert güzel olur
 Parçalansa aşk elinden yüreğin
 Sille yesen yarda dert güzel olur

Hasret çeken garip dileğin duyar
 Kavuşmak isteyen gülüne uyar
 Sevilen seveni başına koyar
 Yarin sinesinde yurt güzel olur

Toprak sarar çamur tarla herk olmaz
 Kuruyunca güzel olur fark kalmaz
 Derdini derdime katsam da dolmaz
 Aşığın gönlünde fert güzel olur

Âşık Kul Fanî'de yarini öğer
 Senle görüşmeye vermezsem değer
 Kavli kararında durmazsam eğer
 Sendeki mazimi yırt güzel olur

01 / 12 / 2005

-289-

Kadir Mevla'm kula bir dert verirse
Daim arar çare bul düşman olur
Eğer maddiyattan borca düşerse
Çıkamaz içinden pul düşman olur

Vücut sıhhat bulup kârı yaparken
Oğlun kızın sana sevgi duyarken
Uyuşup takatsiz beden yatarken
Sevgi ne dinlemez kul düşman olur

Hayatın boyunca günlerin tasa
İtibar eyleme var ile süse
Defterinde güzel amel yok ise
Azrail gelse de öl düşman olur

Dertle keder kulu perişan eyler
Verdiğin emeği boş eder zaylar
Farkına varmadan geçiyor aylar
Âşık Kul Fanî ye yıl düşman olur

27 / 04 / 1994

-290-

Çektiğim çileyle gözdeki yaşı
Okumak zorlaşır yazmak zor olur
Candan sevsen seni sevmeyen yara
Dokunmak zorlaşır sızmak zor olur

Ahde vefa söz gelmeli yerine
Severken aldatan sürüm sürüne
Kalbi hayın ile gönül şehrine

Bakınmak zorlaşır gezmek zor olur

Koyarsa cevapsız eğer çağrını

Yaralarsa acı sözle bağırını

Ölümüne sevsen yara tavrını

Takınmak zorlaşır üzme zor olur

Hasrete Kul Fanî yazdım yazalı

Ömrümün ağacı döker gazeli

Gönlümün sahibi olan güzeli

Saklamak zorlaşır çözmek zor olur

-291-

Gurbet insanlara sabrı öğretir

Sevdiğim yanıma gelse hoş olur

Otursa karşımda bir söz etmeden

Bakınca yüzüme gülse hoş olur.

Kader hayatıma çizgi çekince

Âşık Kul Fanî'ye hüzün çökünce

Efkarlanıp gözden yaşı dökünce

Eliyle yaşımı silse hoş olur

03 / 01 / 2005

-292-

Dünyanın ahvali nedir arzusu

Çözemedim belki çözen bulunur

Gönül ummanına girip yüzmeye

Yüzemedim belki yüzen bulunur

Aşığın derdinin ortağı sazı

Başıma gelenler anlımda yazı
Gönül defterime manalı sözü
Dizemedim belki dizen bulunur

Hor görme mazlumu sorun derdini
Mevla için eyle daim zikrini
Münafık insanın sinsi fikrini
Sezemedim belki sezen bulunur

Mutlaka gelecek bekle sırayı
Bir fayda sağlamaz köşkü sarayı
Der Kul Fanî sefa ile dünyayı
Gezemedim belki gezen bulunur

18 / 10 / 1994

-293-

Söz versen de yine insansın yarım
Seni hakir görüp dışlayan yoktur
Destursuz bağlara girmemek serim
Yavrulu yuvayı taşıyan yoktur

Çıkar yolu seçmek elinde senin
Dosta canım demek dilinde senin
Güvensizlik gizli halinde senin
Kıymetsiz diyerek boşlayan yoktur.

Boştur pişmanlığın ölüm yenince
Üç günlük dünyada umut yanınca
Kul Fanî'yi viraneye dönünce
Sevda tezgahında işleyen yoktur

30 / 08 2005

-294-

Öyle derin şu gönlümün yarası
Dertlerim içimde yasım görünür
Aradım cihanı yoktur çaresi
Ele düğün bayram süsüm görünür

Aşka düşmüş yanar gizli özünden
Acı çeker yaş akıtır gözünden
Feryat figan eder gülün yüzünden
Bülbüller dikene hasım görünür

Ruhu okşar gönül yapsa lisanın
Saklasan da bir gün çıkar noksanın
Yüze gülen özü kaypak insanın
Gerçek yüzü kısım kısım görünür

Çakal kuzu gibi bürünmüş posta
Sansarlar bezenmiş çeşitli süste
Kurtlar dumanlıkta tilkiler siste
Av peşinde gezer masum görünür

Dinleyene öğüt deki Kul Fanî
Dünya senin olsa ne ki Kul Fanî
Elbette bu alem baki Kul Fanî
Her mezar taşında isim görünür

19 / 06 / 2006

-295-

Milattan öncesi üç bin yılında

Kurulan şehirdir güzelim Sivas
 Selçuklu Osmanlı her tarihinde
 Yer alan şehirdir güzelim Sivas

Dört eylülde dikkat eyle atana
 Nice karar kıldı baktı cihana
 Aydın fikir ile yurdu düşmana
 Dar kılan şehirdir güzelim Sivas

Pir sultan abdalin özü hak yönde
 Âşık Ruhsati'yle bir Veysel sende
 Üniversiten var ilimde fende
 Var olan şehirdir güzelim Sivas

Sözü okşar söyler gönül kırmadan
 Sevgi dokur özlem dokur durmadan
 Kürt, Alevi, Çerkez ,Laz ayırmadan
 Hür kalan şehirdir güzelim Sivas

Sıcak ile soğuk çermiği vardır
 Kışın soğuk olur on bir ay kardır
 Gardaş diye sever kalleşlik ardır
 Ar bilen şehirdir güzelim Sivas

Fitneler fesatlar düştü gayrete
 Sevgi görür kinli düşer hayrete
 Fabrika kapatıp sonra gurbete
 Yar salan şehirdir güzelim Sivas

Kul Fanî ırmaklar yazdırdı destan
 Hayvancılık eder geçimi harman
 On altı ilçede bitse de derman

Fer bulan şehirdir güzelim Sivas

03 / 05 / 2000

-296-

Yaradan kusursuz yaratmış amma
Öyle insan olmak ne kadar zormuş
Şeytan plan kurar nefis onaylar
Huyla insan olmak ne kadar zormuş

Candan canım desen zoruna gider
Yaptığın iyiliğe kötülük eder
Kime saygı duysan kin nefret güder
Ayla insan olmak ne kadar zormuş

Selamını alır gıybete başlar
Kendi kusurunu görmeden taşlar
Fitne tezgâhında doğruluk işler
Payla insan olmak ne kadar zormuş

Göngüsüzlük akseder ses tonunda
Yalancılık kör gözlülük sonunda
İkiyüzlü kaypakların yanında
Öyle insan olmak ne kadar zormuş

Bilse şerri önlemiyor bazısı
Nezaketle dinlemiyor bazısı
Anlatsan da anlamıyor bazısı
Toyla insan olmak ne kadar zormuş

Fakir garip ağlar kulak asmazlar
Kanayan yaraya parmak basmazlar
Bağırarak haklı çıkar susmazlar

Oyla insan olmak ne kadar zormuş

Kimse ayrına ekşi demiyor
Milletin kanını kene emiyor
Kime sorsam kesin haram yemiyor
Böyle insan olmak ne kadar zormuş

Edepsiz hayâsız gözde kalıyor
Mazinin izleri yüzde kalıyor
Verilen vaatler sözde kalıyor
Boyla insan olmak ne kadar zormuş

Mümin tok yatar mı aç doyurmadan
Haksız baban olsa kaç kayırmadan
Guruba bölmeden ırk ayırmadan
Soyla insan olmak ne kadar zormuş

Amentüyle hakka tapmak yiğitlik
Gönül kırmak değil yapmak yiğitlik
Mevla rızasını kapmak yiğitlik
Hayla insan olmak ne kadar zormuş

Güzel ahlak ilim hakkın ölçeği
Sevgi saygı hürmet gönül çiçeği
Kul Fanî edeple aşkla gerçeği
Söyle insan olmak ne kadar zormuş

07 / 10 / 2009

-297-

Allah'ın resulü ana babaya
Çatan, bizden değil, diye buyurmuş
Hakla hakikati elin tersiyle

İten, bizden değil, diye buyurmuş

Komşusu aç iken, karnı tok yatan
Ticarete yalan, yeminler katan
Terazide, noksan, hileli tartan,
Satan, bizden değil, diye buyurmuş

Hadisi kutside, der insanlara
Cehalet, toplumda, kanayan yara
Âleme, kötülük, çirkin iftira
Atan, bizden değil, diye buyurmuş

İnkâr edip, kötü yola, sapanlar
Yaradan'dan, başkasına tapanlar
Mazlumu, öldürüp, zulüm yapanlar
Zaten, bizden değil, diye buyurmuş

Büyüklere saygı, göstermeyerek
Küçüklerle sevgi, beslemeyerek
Müslüman derdiyle, dertlenmeyerek
Yatan, bizden değil, diye buyurmuş

Müsriflik, arsızlık, içki ve talan
İmanı, bitirir, gıybetle, yalan
İrkçılık uğruna savaşıp ölen
Yiten, bizden değil, diye buyurmuş

Laf getirip, laf götürüp, taşıyan
Hakk'a, şirk koşarak, emri boşayan
Kul Fanî tövbeden uzak yaşayan
Batan, bizden değil, diye buyurmuş

-298-

Allah yasak etmiş ayetle sabit
Hoşnutsuz olanı dizmektir gıybet
Zamansa çok kısa aldanma âbid
Güzelliği çirkin yazmaktır gıybet

Öfkeyi kabartır dostluğu böler
İtibar zedeler, vesvese salar
Güveni sarsarak saygıyı siler
Duyanı kahredip üzmeğdir gıybet

Farzdır tövbe edip kalpleri yumak
Anne, baba, kardeş kusurlu demek
Ölü kardeşinin etinden yemek
Sayılmış, üslubu bozmaktır gıybet

Ruhi veya dini yorumlarını
İmayla, taklitle durumlarını
Maddi ve manevi sorunlarını
Her yerde söyleyip gezmektir gıybet

Kul Fanî hoşlanmaz duysa bu yüzden
Der ummazdım böyle bir şeyi sizden
Aşkını, şahsını saklamış bizden
Vay be deyip dudak büzmektir gıybet

29 / 03 / 2014

-299-

Yer ile göklerde şahidim olsun
Hakkım helal etmiyorum muhannet
Sürüm sürüm sürünürsün inşallah

Derdim sana katmıyorum muhannet

Sevgiyi bırakıp kalben kin tuttum
Hayatım karardı yaşarken bittim
Yaratana seni havale ettim
Bal olsan da tatmıyorum muhannet

Evladımı düşman eyledin bana
Kainatta düşman olsun yar sana
İsyana düşünce kocandan yana
Ellerinden tutmuyorum muhannet

Hayatın dumanı tüter bacamda
Kaderim yazılı gündüz gecemde
Uykular kayboldu dert düşüncemde
Geceleri yatmıyorum muhannet

Hastalığın artsın merhem sarmadan
İmrenesin ele güne durmadan
Elini döşüne bıkmı vurmaktan
Artık daran yetmiyorum muhannet

Ecelin yetince ölemeyesin
Hayatın boyunca gülemeyesin
Aşık Kul Fanî'yi bulamayasın
Sözlerini yutmuyorum muhannet

22 / 11 / 2005

-300-

Yıktın ocağımı viran eyledin
Hayatımı zindan ettin muhannet
Çocuklar perişan hüznün payladın

Yavruları benden ettin muhannet

Dünya malı kutsal gözünde senin
Nankörlükmüş gülmen yüzünde senin
İnsanlık kalmamış özünde senin
Düşmanlığı candan ettin muhannet

Kalır mı yanına yürek yakınca
Ne geçer eline ömür sökünca
Ferahlar mı için yaşı dökünca
Göz yaşımı kandan ettin muhannet

Elbette kala can bir gün darlarda
Boşuna aldı ah yazık derlerde
Sürünesin yılan gibi yerlerde
Yirmi yıllık handan ettin muhannet

Bayramlarda astırırsın yüzünü
Benden başka çeken olmaz nazını
Zalimlere muhtaç eden özünü
Tatlı aştan nandan ettin muhannet

Düğünlerde yüzü gülmez ağlarlar
Mutlu çocuk görse kara bağlarlar
Eski günlerine yürek dağlarlar
Yaşanacak günden ettin muhannet

Nasıl kurtulursun diyet öderken
Uğruna ömrümü canı adarken
Tosya'ya pirince nana giderken
Çuvaldaki undan ettin muhannet

Kul Fanî aşkınla çalarken sazı
 Mevla'ya havale eyliyor sizi
 Demek ki çekilen kaderde yazı
 Olanları kendin ettin muhannet

11/ 09/2007

-301-

Cennet: Sekiz katlı sekiz kapılı
 Cehennem: Yedi kat yerden ibaret
 Cennet: Nur yüzlerin güleceği yer
 Cehennem: Feryadla zârdan ibaret

Cennet: Meyveleri, çeşit ve çoktur
 Cehennem: Yemeği, zakkumdur köktür.
 Cennette üzülmeye, korkuda yoktur
 Cehennem: Hayatı zordan ibaret

Cennet: Âbidlerle, köşkle dolacak
 Cehennem: Dehşeti kılacak kılacak
 Cennet: Güllük, gülistanlık olacak
 Cehennem: Çukurla tordan ibaret

Cennet: Altlarından ırmaklar akar
 Cehennem: Kafiri kavurur yakar
 Cennet: Müminleri kendine çeker.
 Cehennem: Ehline, hardan ibaret

Cennet: Yaratanı anan alime
 Cehennem: Hakk'a sırt dönen zalime
 Cennet: Mükafattır, iman ehline
 Cehennem: Sıkıntı dardan ibaret

Cennet: Ehli yapar Kul Fanî zikir
 Cehennem: Libasın kul kendi dokur
 Cennette sesiyle hak Kur'an okur
 Cehennem: Şiddetli nardan ibaret

18 / 07 / 2013

-302-

İhlâsla inanıp iman ettirir
 İnsanı azdırmaz Allah korkusu
 Azabından fazla rahmeti boldur
 Kimseyi üzdürmez Allah korkusu
 Besmele çekerek lokma yutturur
 Evde güven sağlar huzur artırır
 İşte terazide doğru tarttırır
 Kul hakkı dizdirmez Allah korkusu

Ezan müminleri camiye sesler
 Kur'an, namaz, zikir ruhları besler
 Edep, namus, hayâ bedeni süsler
 Ahlakı bozdurmaz Allah korkusu

Üç aylarda fazilete erdirir
 Orucu tutturup fitre verdirir
 Zekât için yoksulları gördürür
 Mazlumunu ezdirmez Allah korkusu

Sakındırır bizi kumar oynatmaz
 İçki, zina, küfür yolu çiğnetmez
 Kabri düşündürür yalan söyletmez
 Günahta yüzdürmez Allah korkusu

Zenginler fakirle yetimi anlar
 Evlat büyük sayar sözünü dinler
 Kin, nefreti siler küsmeyi önler
 Delirtip tezdirmez Allah korkusu

İkiliği önler adalet sağlar
 Yurduna, bayrağa dinine bağlar
 Bu değerler için can verir sağlar
 Birliği çözdürmez Allah korkusu

Şeytanla nefise uymayız asla
 Haramları helal saymayız asla
 Çalarak çırparak doymayız asla
 Boğazdan sızdırmaz Allah korkusu

Hakk'ın rahmetini bulurum diye
 Habibine ümmet olurum diye
 Belki de ansızın ölürüm diye
 Abdestsiz gezdirmez Allah korkusu

Hak emrini getirirsen yerine
 Kavuşturur Mevla'm peygamberine
 Kul Fanî insanı hep birbirine
 Sevdilir bezdirmez Allah korkusu

26 / 05 / 2013

-303-

Ardın sıra diyar diyar gezerken
 Yorulmama vesilesin duydun mu?
 Çınar iken esen hafif rüzgârla
 Kırılmama vesilesin duydun mu?

Hasreti özlemi sor yüreğimden
 Dilim aşkın dili der yüreğimden
 Sözlerin bir hançer yar yüreğimden
 Vurulmama vesilesin duydun mu?

Mürit olan gider imiş pirlere
 Hayat ağır yükü yükler serlere
 Namert ayağına ıslak yerlere
 Serilmeme vesilesin duydun mu?

Kimi çile çeker garip haliyle
 Geçinmek zor akli olan deliyle
 Zalim bakışıyla hoyrat eliyle
 Derilmeme vesilesin duydun mu?

Haydi, durma şimdi söyle sıradan
 Zaten kurtulmuyor gönül yaradan
 Mekân kurup yurtlanmışken buradan
 Sürülmeme vesilesin duydun mu?

Zorlu engelleri aşmak niyetim
 Sevgi saygı güzelliştir diyetim
 Tüm iken ben bin parçaya hayatım
 Yarılmama vesilesin duydun mu?

Canıma can deyip her gün övdüğüm
 Yaralı sinemdir dertle dövdüğüm
 Ucuz deyip elden ele sevdiğim
 Verilmeme vesilesin duydun mu?

Ömür kervanımı salmışken yola

Sitemin yüzünden geldim ne hala
Yıkıp umudumu bir çürük dala
Sarılmama vesilesin duydun mu?

Kulun görkemidir ettiği şükür
Aklı mahkûm eder karanlık fikir
İtibarım varken şimdiyse hakir
Görülmemeye vesilesin duydun mu?

Çekilen kaderin bendi kendime
Mahir'ken Kul Fanî dendi kendime
Yaşamaktan bıkip kendi kendime
Darılmama vesilesin duydun mu?

28 / 06 / 2009 16.20

-304-

Hayat ipliğine derdi sabırla
Dizdim düğüm ettim geri çözüldü
Bir güzelin ayan oldu hilesi
Sezdim düğüm ettim geri çözüldü

Sevgim gerçek kimse gelmez yerine
Canım sundum silsin diye terine
Hasretim diyerek yar defterine
Yazdım düğüm ettim geri çözüldü

Cahilden uzak dur kalbini kırar
Alimle sohbet et yaranı sarar
Bir anlık öfkeyle kırk beşlik karar
Kızdım düğüm ettim geri çözüldü

Kul Fanî'yim paylaşırken azımı

Gün gelir ki unutursun yüzümü
 Kalem aldım senle geçen mazimi
 Çizdim düğüm ettim geri çözüldü

07 / 10 / 2005

-305-

Anladım ki çiçek susuz perişan
 Aniden solunca güllere döndü
 Candan çok sevdiğim gurbet ellerde
 Ağzımda konuşmaz dillere döndü

Umut ışığımı gönlüme yaktım
 Dakkalar uzadı günlere baktım
 Seni sana seni Hakk'a bıraktım
 Sensiz geçen günler yıllara döndü

Yaradan derdine şifalar sürsün
 Sen iste Kul Fanî canını versin
 Bence seven kutsal murada ersin
 Yürek hasret dolu yollara döndü

-306-

Silinmez rüyalar bir hikmet gizli
 Düşüncüyü atamadım bir türlü
 İkiyüzlü olan sahte dostumla
 Dertlerimi katamadım bir türlü

Yaşasam da gören sanıyor cansız
 Mutlu musun söyle yar sende bensiz
 Baldan şifa bulsam soframda sensiz
 Bir lokmayı yutamadım bir türlü

Yıllar hayatıma veriyor eğim
 Çile çözülmeven sanki kör düğüm
 Bir kerecik olsun candan sevdiğim
 Ellerinden tutamadım bir türlü

Harcadım uğruna bin kez özümü
 Düşünmeden hapis ettin sözümü
 Ne haldasın uyku tutmaz gözümü
 Rahat edip yatamadım bir türlü

Feryadıyla ahım güle sürüyor
 Delilim aşkına benlik veriyor
 Ne yapsa Kul Fanî zarar görüyor
 Kaderimi utamadım bir türlü

22 / 11 / 2005

-307-

Nasıl anlatayım güzelim seni
 İyilikle dolu özün var Nilay
 Leyla, aslı görse elbet kıskanır
 Aydan daha güzel yüzün var Nilay

Yüzünde gülünce gül açar biter
 Âşık olanlara hayalin yeter
 Kirpiklerin oktur sineye batar
 Karakaşlarınla gözün var Nilay

Olsun Kul Fanî'ye şifa can huyun
 Yürürsün endamlı selvidir boyun
 Unutmaz çok seven melektir soyun
 Ne kadarda tatlı sözün var Nilay

Nilay AKKOYUN Hanımefendi'ye hitaben yazdığım akrostiş şiirdir.

-308-

Nefesi daralıp zorla yaşayan
Aciz olan dolu ne sayarsan say
Ne varsa elinden aldı yoksulluk
Naçiz olan dolu ne sayarsan say

Cebinde parası pulu olmayan
Ayakta duracak halı olmayan
Şimdi oturacak çulu olmayan
Haciz olan dolu ne sayarsan say

Zalim sofrasında namert dilinde
Çok emek harcardı dostluk yolunda
Çıkar pazarında soysuz elinde
Ucuz olan dolu ne sayarsan say

Kandırır insanı güler yüzünen
Yakar yüreğimi dağlar közünen
Bitip kahrınan acı sözünen
Taciz olan dolu ne sayarsan say

Kıymetin Kul Fanî övgüsü kadar
Nefsinde nefreti sövgüsü kadar
İnsanın ikramı sevgisi kadar
Veciz olan dolu ne sayarsan say

09 /05 /2009

-309-

Trafik Ahmet derler güzel insan

Rumuzun işinden Ahmet Duman Bey
 Annen Nuriye'dir Bekir Bey baban
 Fazilet başından Ahmet Duman Bey

İçten davranışın veriyor güven
 Kahveciler şahı yardımını seven
 Açık dolu sofran yağlı ve yavan
 Herkes yer aşından Ahmet Duman Bey

Mert asıl dedenden geliyor soyun
 Eski adı Kakik, Kolluca köyün
 Takdire şayandır ahlakın huyun
 Dağlarıyla taşından Ahmet Duman Bey

-310-

Hastanenin hali içler acısı
 Hastalar canından bezer Doktor Bey
 Sancıdan kıvranıp derdim bu derken
 Düzgün dur diyerek kızar Doktor Bey

Önce özü düzelt fesat görünme
 Yaradan var zengin olsan övünme
 Makamınla saltanatan güvenme
 Biter ömrün azar azar Doktor Bey

Kanser içerimi sardı ne gerek
 Ölüme terk eder kulu bilerek
 Turp gibisin bir şey yoktur diyerek
 Yüze bakıp ilaç yazar Doktor Bey

Desen haksızlık var adam döverler
 Muayene bitsin diye everler

Elin canı ele ucuzdur derler
Sizde merhamet ne gezer Doktor Bey

Almak için sıra kalkarız erken
Sinirler gerilir sıra beklerken
İşin kolay olur tanışın varken
İltimas kuralı bozar Doktor Bey

Tabiplerin hepsi böyle değildir
Sevgi gönüllerde açan bir güldür
Bazısı sevecen gönül ehlidir
Onlara değmesin nazar Doktor Bey

Mevla'nın emrine olursan tabi
Haksızlık eyleme yok kefen cebi
Yaşarken sağ ölen Kul Fanî gibi
Elbette ki sonun mezar Doktor Bey

20 / 09 / 2000 13.30

-311-

Yıl bin dokuz yüz kırk dokuzda doğdun
Annen baban yaptı tören Ahmet Bey
Sevinip ezanla adın koydular
Haneye huzuru veren Ahmet Bey

Uykusundan annen gece uyandı
Altını ıslatıp ağladın sandı
Emzirdi sütünden ağlaman dindi
Ninniyle uykuya varan Ahmet Bey

Aslen Erzurumlu kendi halinde
Türkan yenge ile hayat yolunda

Bin dokuz yüz atmış yedi yılında
Düğün yapıp yuva kuran Ahmet Bey

Kahvaltın hazırda işe giderken
Mutlu yuvasına canı adarken
Evine dayılık zulüm ederken
Kendisini haklı gören Ahmet Bey

Taksicilik geçim kaynağın oldu
Arzun çözümedi hep yarım kaldı
Yengem umudunu elinden aldı
Buda bir imtihan diren Ahmet Bey

Altı çocuk oldu oldun bahtiyar
Deli dolu geçen bir yaşantın var
Zaman seni yendi oldun ihtiyar
Düşün fikir eyle bir an Ahmet Bey

Yuvayı dişi kuş yapar diyorlar
Yoksa erkek evden kopar diyorlar
Koparsa yolundan sapar diyorlar
Bir anda olursun viran Ahmet Bey

Çocuklar büyüdü sular duruldu
Geleceklerine hayal kuruldu
Gam ile kederden vücut yoruldu
Kendi yarasını saran Ahmet Bey

Hanım odur yare hizmet eyleye
Gönüller kırmayıp tatlı söyleye
Yoldaşıyla sırrı derdi paylaya
Yoksa boşa kendin yoran Ahmet Bey

Cer atölyesinde işe başladın
 Gönül tezgahında sevgi işledin
 Canım gülüm deyip gönül hoşladın
 Seni sever çevren yören Ahmet Bey

Ben sarhoş değilim der iken sızdın
 Belki bilmeyerek çevreni üzdün
 Kafana göre de Sivas'ı gezdin
 Toplamışken üç beş yaren Ahmet Bey

Hayat bir ibrettir düşünmek lazım
 Kul Fanî yaşanan kaderde yazım
 Başka şey yazmaya gerekmez lüzum
 Kimse canı vermez yeren Ahmet Bey

Babamın iş yerinden arkadaşı olan Ahmet Turan Aktaş'a hediyemdir.

-312-

Yaradan kıl diye emir buyurmuş
 Ezandan habersiz yatar binamaz
 Dünyaya gençliğe güvenme boşa
 Hayatın güneşi batır binamaz

Rızkın kapıları sabah açılır
 Yaradan'dan kula rahmet saçılır
 Namaz kılmayanlar teğet geçilir
 Mühürlenirse kalp biter binamaz

Sorumluluk duygusunu kaybeder
 Yarın için kaygısını kaybeder
 İnsanlıkta saygısını kaybeder

Bolca yalan partal atar binamaz

Nefsine devamlı hizmet ederken
Şükür sabır biter dünyalık derken
Besmeleyi çekmez yemek yiyerken
Şeytan ile lokma yutar binamaz

Başlar ayaklara çile onaylar
Adaleti çıkar ile onaylar
Haksızlığı bile bile onaylar
Sorunca doğruluk satar binamaz

Bereketi olmaz evin yemeğin
İsyanla sarılır gönül yumağın
Şeytanlaşır aklın fikrin dimağın
Helalına haram katar binamaz

Miminin miracı beş vakit namaz
Rahmet deryasıyla yüzünü yumaz
İfa eylemeyen huzur bulamaz
Öfkeyle herkese çatar binamaz

Tövbe eyleyerek gel hakka yönel
Aklını başına al hakka yönel
Adam gibi adam ol hakka yönel
Mahşer günü halin beter binamaz

Nefsinin esiri olur bir anda
Küfür günah olmaz söyler her yanda
Gıybetle beslenir kan ile canda
Şehvetiyle yanar tüter binamaz

Kur'an bir mucize resul hocası
 Hikmet rahmet dolu her bir hecesi
 Bin aydan hayırlı Kadir gecesi
 Elinin tersiyle iter binamaz

Fazileti sonsuz bilsen Kul Fanî
 Kötülükten önler kıl sen Kul Fanî
 Kabirde yoldaşın ölsen Kul Fanî
 Yazdığım yaptığın yeter binamaz

28 / 11 / 2009

-313-

Çaresiz kalırsın kabul edersin
 Başına geleni ister istemez
 Ağlayıp sızlayıp çırpınma boşa
 Çekersin çileni ister istemez

Hayat denizinde yüzmez batarsın
 Neşenin yerine hüznün katarsın
 Bir gün unutursun siler atarsın
 Maziden kalanı ister istemez

Kader gemisiyle gider nereye
 Çalışıp yorulma gelmez beriye
 Kalırsa enkazdan selden geriye
 Toplarsın olanı ister istemez

Gün be gün artıyor gitgide hırsın
 Yar sabrına galip gelince hersin
 Hem özünden kopar hem de şirnersin
 Bulursun belanı ister istemez

Ecel son noktayı koyacak elbet
 Dostların libasın soyacak elbet
 Kul fani insanlar duyacak elbet
 Verilen salanı ister istemez

-314-

Ölümsüz aşkıma ihanet ettin
 Sildim artık haber salma vefasız
 Özümde çok sevip bağlandım sana
 Diliyorum mutlu olma vefasız

Geceye derdini yalnız dökesin
 Ah edip maziye dönüp bakasın
 Zindan olsun günün hasret çekesin
 Benim gibi murat alma vefasız

Bir gün görmeyince deli olurdun
 Aşkım hayatım der arar bulurdun
 Canımla gülümle gönlüm alırdın
 Terk ettin kapımı çalma vefasız

Yeminlerin nerde sözlerin hani
 Unutmam terk etmem diyordun seni
 Geceleri gizli ağlattın beni
 Sende ömür boyu gülme vefasız

İstanbul şahittir aşkıma derdin
 Geleceğe dönük hayaller kurdun
 Acı söz konuşup kalbimi kırdın
 Dardin süründürsün ölme vefasız

Kul Fanî'dir göçer haber salsan da

Otuz yılım gitti gönül alsan da
Gayri bundan sonra mecnun olsan da
Leyla mezarına gelme vefasız

18 / 04 / 2007

-315-

Çalışırken onun lamı kazandın
Hangi yüzle alıyorsun be hırsız
Ocaklar söndürme söner ocağın
Bize hüznü salıyorsun be hırsız

Haram kaybettirir şerefi şanı
Zindan olur dünyanın düşün sen seni
Mahşerde mutlaka öden hepsini
Sen kendinden çalışıyorsun be hırsız

Olmalı iyilik güzellik gaye
Yaptığın kötülük olmaz sermaye
Yapmadım ısrarla masumum diye
Ortalığı eliyorsun be hırsız

Nasıl layık olacaksın güvene
Hangi yüzle bakan seni sevene
Ya hayatın sönse elin evine
Ne cesaret dalıyorsun be hırsız

Ömrünün döktüğü gazel değil mi
Gururla yaşamak güzel değil mi
Lekelenir ismin ezel değil mi
Çıkamaz leke siliyorsun be hırsız

Mutlaka batacak bindiğin kayık

Haram sarhoşusun değıldin ayık
 Yüz kızartan suçü kendine layık
 Niye reva buluyorsun be hırsız

Adalet kaçınmaz biliyorsun sen
 Saçını başını yoluyorsun sen
 Dönüp sonra özür diliyorsun sen
 Aynı karar kalıyorsun be hırsız

Aşık Kul Fanî'ye şiir yazdırdın
 Nice yuvaları yıkıp bozdurdun
 Ağlattın ah alıp candan bezdirdin
 Yavaş yavaş ölüyorsun be hırsız

29 / 04 / 2007

-316-

Kusursuz insanız hani ya bizler
 Öyle ise, hata yapan, hangimiz
 Kime sorsam, kalbi temiz, mutlaka
 El malını, çalıp kapan, hangimiz

Kul hakkını, yerken çekeriz, perde
 Kuzu postu, giyip düşeriz, derde
 Fetvada, veririz kalınca, darda
 Din ile vicdandan, kopan, hangimiz

Rüşveti, ceplere, indirmeyiz hiç
 Asla, insanları, kandırmayız hiç
 Üstümüze, tozu, kondurmayız hiç
 Haktan, adaletten, sapan, hangimiz

Çiğnemedi, helal, haram, yutarız

Üstelik içine, saflık katarız
Doğruluk, dürüstlük, mertlik satarız
Eğilip, el ayak öpen, hangimiz

Bunca dedikodu döner, ortada
Ben, demedim, falan demiş, ötede
İkilik, haksızlık, bunlar hatada
Nifak tohumunu sepen hangimiz

Hem yapar, hem söyler, der; zinadan kaç
Sonra döner der ki, nefesine ilaç
Diyoruz, faize, mecbur ihtiyaç
Elinin, tersiyle iten hangimiz

Ballandırır günahını söylerken
Yiğitliğin sayar sohbet eylerken
Bilecen ukala bir şey paylarken
Lafını ağzına tepen hangimiz

Kul Fanî, gerçeği görmeyiz niçin
Nefse göre hoca, akla göre din
İnsan, insan, sevmez, birde güder kin
Var mı, söyle, gıcık tipen, hangimiz

29 / 07 / 2014

-317-

Sultan şehrimizin mülki amiri
İşin ehli piri sayın valimiz
Vakarlı bir insan Ali Kolat Bey
Adaletin miri Sayın Valimiz

Sayende fakirler bir yardım alır

Ve böylece hizmet yerini bulur
Adın ile sevgin gönülde kalır
Lisanı hoş biri Sayın Valimiz

İkiliği söküp loğlar Sivas'ta
Sevgiyle hoş görü çağlar Sivas'ta
İşsize istihdam sağlar Sivas'ta
Adil, sözün eri Sayın Valimiz

Layıksın övgüye şahidin haktır
İlmin kadar ismin yüce ve paktır
Konak elden gitti ne yazık yoktur
Ozanların yeri Sayın Valimiz

Lafı düşün söyle Kul Fanî aman
Ali Kolat Valim Sivas'a derman
Türkü dinler türkü sever her zaman
Âşıkların kârı Sayın Valimiz

24 / 01 / 2011

Üstün şahsiyet sahibi sayın Vali'miz Ali Kolat Bey'e ithafen yazılmıştır. Saygı ve sevgilerimi sunar hayatı boyunca başarılar, mutluluklar dilerim.

-318-

Muhterem cemaat, dikkat eyleyin
Allah'ın evidir camilerimiz
Temizlik, imandan, bilin söyleyin
Allah'ın evidir camilerimiz

Ön saf boşken, arkaya saf durmayın
Çirkin görüntüye, fırsat vermeyin
Kokan çorap, elbiseyle girmeyin
Allah'ın evidir camilerimiz

Cami adabından, kenara çıkma
 Yüksek sesle sohbet edip can sıkma
 Sakalı tarayıp, kılını dökme
 Allah'ın evidir camilerimiz

Sarımsak yediysen mescide girme
 Parfüm, esans, koku, çok fazla sürme
 Rahatsız olanı, sakın hor görme
 Allah'ın evidir camilerimiz

Öksürüp, aksırma mikroplar saçar
 Hastalık, birinden birine geçer
 Tiksinir haliyle, kul senden kaçar
 Allah'ın evidir camilerimiz

Halı üzerinde, bir çöpü görsek
 Alıp edep ile oturup dursak
 Gerçek güzelliğin farkına varsak
 Allah'ın evidir camilerimiz

Ayrılmaz, boy, pos, ırk, dil, zengin, fakir
 Herkes birdir kimse, görülmez hakir
 Yapılır tövbeyle, edilir zikir
 Allah'ın evidir camilerimiz

Yere baston, altı pis vurma sakın
 Girerken mutlaka besmele çekin
 Sağ ayakla girin sol ile çıkın
 Allah'ın evidir camilerimiz

Kapısından girip, boyun bükülen
 Mümin tarafından, temiz bakılan

Namazlar kılınıp, tespih çekilen
Allah'ın evidir camilerimiz

Gururun kibirin dağlandığı yer
Kul Fanî'nin candan bağlandığı yer
Huzurun, birliğin sağlandığı yer
Allah'ın evidir camilerimiz

17 / 09 / 2014

-319-

Söz vermek insana kutsal geri dönemen asla
Aşkın şerbetini içip yansan sönemen asla
Azrail'le güreş tutma çıkıp sakın meydana
Her gücünü yaradan dan almış yenemen asla

Getiremezsin geriye boşa geçen zamanı
Son nefesler tehlikeli kaybetmeyin imanı
Görsen kendini ayıbını görme el ayıbını
İyilik faydayı sağlar kini denemen asla

Yıllar boyu bekliyorum gelmez gurbetten haber
Mürşit yanında ders alan var ilmiyle beraber
Mahşer günü olur kişi sevdiğiyle beraber
Sevdasız gönül atına gelme binemen asla

Dostların düşmanlık eyler menfaati bitince
Dağlar taşlar viran olur onun suru ötünce
Rızkın tükenir dünyada bir gün ecel yetince
Ey Kul Fanî cansız ata binsen inemen asla

29 / 11 / 1994

-320-

Sevdiğim ecel atına binişimi bekleme
 Eğer gurbete gidersem dönüşümü bekleme
 Alamadım bir tadını bende yalan dünyanın
 Çıktım hayat ağacına inişimi bekleme

Allah resulü buyurmuş dinleyin hadisinde
 Farzdır öğrenmek mümine ilim olsa da Çin'de
 Aza kanaat Allah'tan bereket öz içinde
 Manasız mantıksız söze kanışımı bekleme

Âşık Kul Fanî rüyadır yaşadığın bir ömür
 Öyle hatalar vardır ki yapılmaz kolay tamir
 Mademki aslı değilsin nazınsa olmaz emir
 Öyle ise kerem gibi yanışımı bekleme

26 / 09 / 1994

-321-

Ömür gemim demir almış acep gider nereye
 Eğer ecel yetmez ise ölüm gelmez beriye
 Ol yaradan ayetinde bize şöyle buyurmuş
 O an vakit tamam olsa ecel gitmez geriye

Gönül sakın yad olan insana sırrı açmasın
 Namertlerin suyundan kaç dikkat nefis içmesin
 Canlıya önem özen göster iş işten geçmesin
 Sonra kurt dadanır geçer iş yavrulu sürüye

Ol Muhammet kılavuzdur gider isen izinden
 Galû belâda Kul Fanî verdin dönme sözünden
 Azgınlaşan nefsin fena günahların yüzünden

Durmaz akar gözyaşların döndü coşkun dereye

24 / 08 / 2000

-322-

Uzun ince bir yol derdin, ferman, nerede kaldı
 Çıkar ezdi doğruluğu, iman, nerede kaldı
 Ağlıyordun hakikati, söyler iken kürsüden
 Yoksa rol mü yapıyordun, vicdan, nerede kaldı

Parçalanıp bölünürse, huzursuz olur yurdun
 Mümin beddua eder mi, niye böyle kudurdun
 Ahiretini dünyaya, satıp saltanat kurdun
 Ayet ayet okuduğun, Kur'an, nerede kaldı

Hakk'ın emri örtünmek, şükür meclise girdi
 Külâhın düştü başından, kelini herkes gördü
 Rantını keserek millet, sana dersini verdi
 Hani âlimdin, irfandın, rahman, nerede kaldı

Vatanım diyordun kaçma, öyleyse dön geriye
 Hadi sinme köşe bucak, benzeyerek fareye
 Kul Fanî der amacın ne, köle oldun nereye
 Bir gün mutlak öleceksin, zaman, nerede kaldı

Âşık Âlimî'den alınma ayakla redif gece yazdım aklıma geldi kendisine
 teşekkür ederim.

28. 02. 2014

-323-

Aşık sazı kini önler olmaz gönül dargını
 Anarsan kulağı çınlar efkar boylar hür canı

Sevda şiir olur dilde coşar sözün durgunu
Anadolu türkü dinler türkü söyler her yanı
Hasretiyle sazlar inler çalar neyler bar anı

Çiçeklerden alır coşku göz yaşını sel eyler
İncitmesin can diyerek dikenleri gül eyler
Sabır taşır yüreğinde acı sözü bal eyler
Anadolu türkü dinler türkü söyler her yanı
Her çileyi çeken onlar düşman paylar var şanı

Halkın dertlerini dile getirendir türküler
Gönüldeki hasretliği yetirendir türküler
Aşıkları maşukuna götürendir türküler
Anadolu türkü dinler türkü söyler her yanı
Yapılır saralar hanlar hikayedir bir yönü

Yaylalara çıkar köyler bayram derler bahara
Özlem duyar boyun büker şükür eder didara
Yüreğinde olan sevda dökülür mısralara
Anadolu türkü dinler türkü söyler her yanı
Bir Âşık Kul Fanî anlar anlatırsan yar seni

2007

-324-

Zalim defterini oğul dürmezsen suçum değil
Emaneti ehline sen vermezsen suçum değil
İlim ve ahlak öğrenip yaptım ben görevimi
Mazlum insanın halini görmezsen suçum değil

Ölene dek zikir eyle hiç unutma Allah'ı
Kalmaz yanına unutma almayın mazlum âhı
Tövbe eyle rahmeti bol bağışlar her günahı

Nefsine uyup cennete girmezsen suçum değil

Şeytan insanı düşürür dikkat eyleyin gafa
Cihat eyle tembel olma Kabil sende bu safa
Oku daima kuranı ruhun bulsun şifa
Besleme ilaçtır kalbe sürmezsen suçum değil

Kul Fanî yüze gülene dost deye güvenme sakın
Ölüm sana uzak değil sana canından yakın
Ana baba kıymeti bil desturunu sen takın
Kur'ân'da bellidir menzil ermezsen suçum değil

29 / 12 / 1994

-325-

Vefasız yar için çile çektiğime acırım
Halden bilmeze boynumu büktüğüme acırım
Asi olursa evladım Allah ve resulüne
Evlat diye gözden yaşı döktüğüme yanarım

Kaderim gülmedi bana neden yıllar boyunca
Ağlar figan eder misin acı haber duyunca
Belki akıl baştan gider Azrail'i görünce
Nefse yenik düşerek diz çöktüğüme acırım

Gıda toplar kuşlar arar çırpınarak evini
Kibir insanı yüceltmez yitirir değerini
Düşünüp manalı konuş bulsun sözler yerini
Geleceğe umutla göz diktiğime acırım

Doğru var iken harama yanaşır kullar niçin
Hasta bedenim acaba diner mi bir gün acım
Kul Fanî emek harcarsın ürünü almak için

Alamazsam hâsılatı ektiğime acırım

15 / 11 / 1994

-326-

Gitme batıl düzenlere yazık olur efendim
 Manayı ters çözenlere yazık olur efendim
 İnsan ettiğini çeker sakın sapma yolundan
 Nefse uyup azanlara yazık olur efendim

Gözüm yok parada pulda, dünya malını n'idem
 Aslı toprak yaratıldı, ilk Havva ile Âdem
 Çok yaşamış göçmüş, yine kalmamış atam dedem
 Atasını üzenlere yazık olur efendim

Ölen savar sırasını, bir gün gelir keşik
 Peygamberleri rehberdir, Kur'ân bizlere ışık
 Mevlâ'ya uzanır eli, dertli gelmiştir âşık
 Sahip çıkın ozanlara, yazık olur efendim

Kul Fanî kurtar imanını sağ iken dünyada
 Deme sırrını namerde aşikâr eyler yâda
 Salih amele bakarlar önem vermezler ada
 Haram için gezenlere yazık olur efendim

08 / 12 / 1993

-327-

Altı delik olan desti akar dolmaz efendim
 İlbaharda çiçek açsa sanma solmaz efendim
 İnsanoğlu tembel olup çalışmazsa dünyada
 Muhannete muhtaç olur refah bulmaz efendim

Eğer amelin salihse korkma hiç sualinden
 Öyle bir dost edinin ki bilsin her ahvalinden
 Komşun emin olmalıdır elin ile dilinden
 Mazlumun âhı zalime asla kalmaz efendim

Ömrüm gazeli döküyor bakın siz yıllarıma
 Âşık olan insan düşer bazen kedere gama
 Kul Fanî hizmet etmeli bir ustaya daima
 Yıllar boyu benim ustam Âşık Yılmaz efendim

10 / 9 / 1994

-328-

Kurân'a uymak vazifen farzı öğren kardeşim
 Zikire doymak vazifen arzu öğren kardeşim
 Kıl namazı tut orucu erkânını ara sor
 Hadisi duymak vazifen arzı öğren kardeşim

Suhufla kitap indirmiş kullarım uysun diye
 Peygamberleri delildir bunca inkârlar niye
 Günahkâra cehennemse mümine nur hediye
 İslam'ı yaymak vazifen tarzı öğren kardeşim

Der Kul Fanî cihat eyle dostların yükler göçün
 Azrail alınca canımı kefeni tez biçin
 Secde edip yalvaracak ümmetin affı için
 Günahtan caymak vazifen gürzü öğren kardeşim

25 / 11 / 1994

-329-

Dikkat eyle gönül kuşun uçtu diyerler bir gün

Bütün emeği boşuna geçti diyerler bir gün
Anlamadım kaderimin gizli olan halinden
Dertleri kendine ortak seçti diyerler bir gün

Sevdiğimin arzusu var ikrarımda duramam
Onun için imkânım yok hatırını soramam
Menzil uzak oldu bana gönül atın yoramam
Gurbette kahır çekmesi güçtü diyerler bir gün

İnsanlarda güzel ahlak ilim irfan ararlar
Eğer görürsen rüyayı manasını yararlar
Ahbapla yaren toplanır toplanır birbirine sorarlar
Âşık Kul Fanî dünyadan göçtü diyerler bir gün

10 / 6 / 1994

-330-

Dünya kadar borcu olsa dürüst çalışan öder
Mazlumun hakkını yiyen daim perişan öder
Mürşidi kâminden ilim bol nasihat almalı
Kötülüğün cezasını ona alışan öder

Gamla kederin yüzünden gözler kurtulmaz yaştan
Her gün doğru çalışanın nasibi çıkar taştan
Sefil taban ne çekermiş akılsız olan baştan
Acı sözlerin yükünü boşa konuşan öder

Çiçek zamanında açıp vaktinde solacaktır
Dünyaya gelen insanlar ihtiyar olacaktır
Âşık Kul Fanî ölümü her nefis tadacaktır
Bir gün ömrün bedelini güneşi aşan öder

10 / 08 / 1994

-331-

Sabredip nefsi sürüyen insan mutlu sayılır
Mevlâ aşkıyla eriyen insan mutlu sayılır
Yaradan'a kulluk için yeryüzünde vakarla
Tevazu ile yürüyen insan mutlu sayılır

Kimler nice emek verdi görün zaman n'eyledi
Çocuğu sevmek rahmettir hadisinde söyledi
Eyüp hak rızası için derde sabır eyledi
Yarasını kurt bürüyen insan mutlu sayılır

Kandan temeli atarak kurdular güzel yurdu
Cebrail'le gelen emri insanlara duyurdu
Ümmetimin çokluğuyla övünürüm buyurdu
İmanla doğup türeyen insan mutlu sayılır

Tefekkür eyle durmadan mezarda n'olur halin
Elbet sevapla günahı bulunur gafil kulun
Veyis hasretini çekti ölene dek resulün
Mahir sevgiyle çürüyen insan mutlu sayılır

29 / 11 / 1994

-332-

İnsan götürür mezara yük kervanı bellidir
Gece gündüz niyaz eder hak hayranı bellidir
Vahi getirir Cebrail Allah'ın resulüne
Emri bütün insanlara bak Kuran'ı bellidir

İnsanların bu dünyada nefsiyle olur derdi

Mevlâ cennete koyacak gerçekten olan merdi
Eğer olursa evladım kurban adarım derdi
İbrahim'in adadığı tek kurbanı bellidir

Kanayıp içerken azar iyi olmaz çıbanlar
Mekândan münezzeh Allah kudreti bilen anlar
Daim hakkını alacak haklı olan insanlar
Şahadetle göç edenin ak imanı bellidir

Mevlâ bela yazmaz kula kullar isyan etmezse
Her çoban veyiz olamaz nefsi hakir görmezse
Bu dünyada başa gelen derde deva gelmezse
Âşık Kul Fanî dertleri çek zamanı bellidir

02 / 11 / 1994

-333-

Çile çeker çok sürünür akıldan noksan evlat
Yüzü kara eyler günah huzura çıksan evlat
Anan ve baban sağ iken hak rızası dilersen
İsyan etme gel atana hizmet et bak sen evlat

Yakın yerler ıraklaşır garip boynun bükülür
Gün geçer ömür yaprağı yavaş yavaş dökülür
Saç ağarır göz puslanır dizden ferin çekilir
Bu dünyada sözün geçmez ha var ha yoksan evlat

Başta gelen kaderindir hakka isyan eyleme
Fakir yüzü soğuk olur yardım eyle paylama
Kul Fanî der sakın dosta acı bir söz söyleme
Tamiratı mümkün değil bir gönül yıksan evlat

21/ 09 / 2000 13.40

-334-

Tövbe edip günahına ağlıyorsan ne mutlu
 Mevlâ hasretiyle ciğer dağlıyorsan ne mutlu
 Sıtkı hulus ile farzla sünnetine uyarak
 Şefaât yolunda imkan sağlıyorsan ne mutlu

İncitme seversen kalbi geçiciyiz şu handa
 Mevla'nın kudreti belli nazar et benle sende
 Müminlere nice imkan vardır hak olan dinde
 Besmeleyle ol nefsinı loğluyorsan ne mutlu

Can Resûl-i Kibriya'yla olursa her gün düşüm
 O zamanlar hakka yarar gördüğüm cümle işim
 Seccadeyi ıslatırsa bahtiyardır göz yaşım
 Geçmişine karaları bağılıyorsan ne mutlu

Sabırla yapılan iylik şerri hayra döndürür.
 Cahilliğin ateşini ancak ilim söndürür.
 Yaraların acısını merhametli dindirir.
 Kul Fanî ölmeden ecir tığlıyorsan ne mutlu

09 / 12 / 2005

-335-

Anadolu türkü dinler türkü söyler her yanı
 Yanık yanık sazlar inler hasret keder sürgünü
 Gönüllerde olan sevgi zuhur eder dillere
 Destan yazdı yazar canlar buda Türk'ün bir yönü

Yüreğinde âşkî saklı bakma gamlı haline
 Senin ile ortak olur zar ederken gülüne
 Türkü ettim duy sevdamı döktüm sazın teline

Asırlara dönse günler unutamam yar seni

Çile çektik ibretle bak tarihteki izlere
 Bayrağa rengini verdik aşk işlerken özlere
 Bağlamada notalarla nakış verdik sözlere
 Saz çalınca türkü çınlar aşktır maşuk yorganı

Hayat mevsimi kış olur saçlarına kar yağar
 Sabır dile hasreti yar versin sana itibar
 Oku şiir ruhu okşar çeşit çeşit makam var
 Kul Fanî halinden anlar namelerden sor beni

17 / 03 / 2007

3.2.Ayaklar Dizin

Ayak dizini şiirlerin ikinci dizesine göre oluşturulmuştur.

1. Etmeliyiz üç aylarda
2. Döküyorum gardaşıma
3. Helal kazanç helal lokma
4. Mübarek olsun Sivas'a
5. Soralım bayram gününde
6. Olursa bir karı evde
7. Sızı düştü dilerime
8. Hoşgörü gerek bizlere
9. Çekiyorum her saniye
10. Akıl fikir'in kaynağı
11. Kara çıkar yüzün şimdi
12. Gördüğünde söyle beni
13. Şükür etmek düşer ancak
14. Tek taraflı sevda çekmek
15. Döküyorum silenim yok
16. Zam gelmiş haberimiz yok

17. Sileceksen geç kalma gel
18. Kıskanırım elde değil
19. Yazansan hoşgörülü ol
20. Keşke çocuk olabilsem
21. Yananları görmek lazım
22. Anıyorum nazlı gülüm
23. Üzülürüm üzülürüm
24. Sivas Özhuzur Turizm
25. Geldi mübarek ramazan
26. Vay o zaman vay o zaman
27. Vay bilecen vay bilecen
28. Hazreti Mevla'm yar iken
29. Olmak zordur benim için
30. Can tatlıdır insan için
31. Dökerim yar siler misin
32. Yar dışarıda gezer misin
33. Kandiliniz kutlu olsun
34. Geleni çekerim her gün
35. Derde derman arıyorlar
36. Niye yaşar bilmeyen var
37. Çıkışların deli eyler
38. Enginlik fayda getirir
39. Haberimi yellerden sor
40. Babasını tanımıyor
41. Anasından utanıyor
42. Tepmesi çok düşündürür
43. Közü dinle külünde sus
44. Eylemek salmaktan zormuş
45. Uydunda iyi mi oldu
46. Senden oldu senden oldu
47. Gıybet ile dedikodu
48. Kur'an öğren kur'an oku

49. Ah biçare Arslan oğlu
50. Çekiyorum yar duydun mu
51. Attınız ya pes doğrusu
52. Kıymetli balım Muhsin Bey
53. Bizlere sevgiyle, bakarsın baba
54. İsim koyup sevdi, özlerin baba
55. Dert üstüne derdi tığlar bir baba
56. Bir çukura yatılanlar Bosna'da
57. Mutluluklar sizin olsun dünyada
58. Ne ararsan ara, var Tümosan'da
59. Miski amber kokar bahar ayında
60. Bu gönlüme giren bir kara sevda
61. Kalplere sürülür cila namazda
62. Yıkmak için yurdu, on beş temmuzda
63. Asla dolduruşa gelme aman ha!
64. Heceler bölersin sen okumakla
65. Gelirsen yolunu bekletme fazla
66. Ağladığım güldüğümde çok fazla
67. Dermanımı bulamazsan uğrama
68. Sözden hañçerini çaktı bağırama
69. Dertler ışıık yaktı benim şansıma
70. Yarayla dol dedi hastalık bana
71. Baykuşları tünettin ya vay sana
72. Gördüm ki aksetmiş yıl yanağına
73. Bensiz gurbet eli gezme boşuna
74. Hoş geldiniz misafirler Sivas'a
75. Güllerimi çöpe attın mı yoksa
76. Baldan şeker kaynanayla kaynata
77. Kar ile boranlı kıştayım usta
78. Ayrılık çekmeye değer miydi hiç
79. Savaş sezilmiştir Çanakkale'de
80. Sevdaya salmıştır civan nerede

81. Dilim dolanıyor, sözler içinde
82. Tek başına yalnız kaldığın yerde
83. Aldatır, oynatır, eğlenir benle
84. Güzel sesin ile hoş nefesinle
85. Mevla'm huzurunda sen kabul eyle
86. Erince babaya selamı söyle
87. Yolun boşa çıkar fere güvenme
88. Kin sevgiye dönüşürken incitme
89. Yollarıma duman çöktü bu sene
90. Ben ağlarım ikimizin yerine
91. Eğer müminsen zarda işin ne
92. Dediler gelecek yol bulabilse
93. Gördüklerim rüya imiş meğerse
94. Mâşukası için gider gurbete
95. Hiçbir şey beğenmez sakar geveze
96. Merhamet: Allah'tan rahmettir bize
97. Yar saçlarım ağarmaya başladı
98. Çekiyorum sürgün olan olmadı
99. Dediler saçına karlar mı yağdı
100. .Küsülü kalmanın zamanı mıydı
101. Dökerek, ıslatır yağmur, toprağı
102. Adam olacakmış sivri akıllı
103. Ayakta durur, Ziraat Bankası
104. Taşı Taşa Bağlayınca Un Çıktı
105. Canım vücuduma bir düşman gibi
106. Gurbet bana neler öğretmedi ki
107. Çareni yaradan verir Binali
108. Çareye sarmadı Âşık Veysel'i
109. O da bizim gibi beşer engelli
110. Veriyorsa benim için önemli
111. Asla hiç çekmedim naza kendimi
112. Bana canan olmak, güzel değil mi?

113. Yeğenini candan, görendir emmi
 114. Kitap demiş; yaptığın iş hüner mi
 115. Beni benden ayırdığın yetmez mi?
 116. Acıyla kederle doldun Kul Fanî
 117. Dert kardeşim oldu duy beni beni
 118. Çıkarları için övmüşler beni
 119. Göz diker Tümosan traktörleri
 120. Yorgun düştüm gülüm yorulduğum gayri
 121. Namazı kurtarır sehiv secdesi
 122. Neden insanların hası değişti
 123. Bu günümde yalnız koyup da gitti
 124. Ağlayarak bakıyormuş işe bak
 125. Kârsız olan işi tutma beri bak
 126. İnsanda duygudur her an ağlamak
 127. Ağzını bozarak küfür söylemek
 128. Ne çare bezdirir gör ihtiyarlık
 129. Genç ömrüm söküldü yar sevin artık
 130. Kazmayla küreği tutuyor artık
 131. İtibar yitirir lisana yazık
 132. Köyümün yolları bozuktur bozuk
 133. Sivas'tan sizlere selam getirdik
 134. Sizleri dost gören biz değil miydik
 135. Ömrümü bitirdin benim Arçelik
 136. Tarihe yön veren bizde ahilik
 137. Hayatından memnun gibisin herhal
 138. Öyle insan var ki ismiyle güzel
 139. Sadakat anlatır dilleri güzel
 140. Boynumu bükmemek elimde değil
 141. Dolanır dururum yön belli değil
 142. Tek başına çekilecek dert değil
 143. Aklını başına devşir be oğul
 144. Külüksüz dağları delme sen oğul

145. Hak yola girmemiz zor olur gönül
146. Deryanın üstünde yürür bir adam
147. Başa neler gelir bilinmez ağam
148. Canını canıma, katardın anam
149. Güldür Tuğ General Muammer Bayram
150. Kózlerim kül olsa yine of demem
151. Bugünüm dünümden güzel mi bilmem
152. Tatlı sözden ayrılınca anladım
153. Gönülden gülene rastlayamadım
154. Sözümden kötüye rastlayamadım
155. Gururum şerefim sende bayrağım
156. Ellerini kıracağım bayrağım
157. Karalar bağladı Muhsin Başkan'ım
158. Doğruları dersin Mecnun Başkan'ım
159. Ağlamadan güldüğüme pişmanım
160. Süzemedim ben nasıl bir insanım
161. Yad elleri değer diye korkarım
162. Sevap der ki; haktan kula nazarım.
163. Gelen Murat Arslan Kurmay Albay'ım
164. Çamurlara batmasını özledim
165. Naylon terlik giymesini özledim
166. Durmadan ağladım kâr edemedim
167. Sora sora kırdan her yana geldim
168. Köy Köy Anadolu Sipas Efendim
169. Onun gibi yanıyoruz efendim
170. Dişlerimi söke söke bitirdim
171. Nefretle kalbimi taşa çevirdim
172. Derdime devayı payla sevdiğim
173. Sözünü yabana atmam sevdiğim
174. Bu halim, Mevla'ya ayan sevdiğim
175. Yitirene deli derler sevdiğim
176. Yarasan da fayda vermez sevdiğim

177. Ey seni muhannet vay zalim zalim
178. Döküyor vicdansız közüme benim
179. Adım Ömer bahtım karadır benim
180. Yaralar canımı acıtır benim
181. Gönüllerin tadı değişti yarım
182. Derdime derman sende gözlerim
183. Cevheri meydana saçtım kaybettim
184. Dünyaya küşüşün boşuna gülüm
185. Kafamı yoruyor yaşlanıyorum
186. Ben bu ayrılığa yeter diyorum
187. Günlerime bakıp avunuyorum
188. Sarınca gülmeyi unutuyorum
189. Gözlerden yaşımı süzüp büyüdüm
190. Çağırısam gelir mi o nazlı gülüm
191. Hizmetlerde çoktur payın müdürüm
192. Gönümdeki öze tez esir düştüm
193. Kadere, boynunu, büker gariban
194. Gözünde gönlünde boldu eme can
195. Bizimle kan bağı, olan dayı can
196. Şeytanın yanına katma yaradan
197. Rahmetinden mahrum etme yaradan
198. Kafayı bir şeye taktığı zaman
199. Başımı yastığa koyduğum zaman
200. Güzelim hayattan bıktığın zaman
201. Allah'ın sözüdür kelam-ı Kuran
202. Bunlara sebeple nedende insan
203. Ölene kadar dost kalmalı insan
204. Okuyup yazmayı öğreten insan
205. Çiftçinin kalbinde atar Tümosan
206. Sanatta bir rota, çizer Tümosan
207. Oda sürülmeyi hak ettim mi ben
208. Namerde sırrımı açar mıydım ben

209. Yuva kurmuş varın yoğun üstünden
210. Halkını yorup da perişan etmen
211. Alır öğrenciden derdi öğretmen
212. Helalini haram etmeyi öğren
213. Terinle de toprak sulanmış zaten
214. Kattığın yanına kalır mı sandın
215. Şimdi hastanede yatar çırağın
216. Gizli ağlarım ki bilen olmasın
217. İncitmeyin kulu rahat yaşasın
218. İnsanı mert engin özü Sivas'ın
219. Sinsice kin güden komşu utansın
220. Dedi ki : Sevdayı zor mu sanarsın
221. Açan güllerimi der benim için
222. Gam gasevet sırta çöktü gelmedin
223. Desem olmaz yar demezsem küserdin
224. İki elim iki yakanda senin
225. Alarak okuyup biri öğrenin
226. Herkes yaptığına maşallah desin
227. Günü aya çevirmeden gelesin
228. Gönülde sevdanı atmana değsin
229. Yüzleri açmayan, şapşal birisin
230. Hayatın üzdüğü sen bir tanemsin
231. Batar ise doğan güneşim sensin
232. Gözdeki yaşlara dikkat eyleyin
233. Şu fani dünyaya geldi Nurettin
234. İçin için sızlıyorum çabuk dön
235. Dünyada, ahrette yüzün ağ olsun
236. Döner ise küsmem canı sağ olsun
237. Küsmüş çok üzuldüm canı sağ olsun
238. Mevlit kandiliniz mübarek olsun
239. Seni bende sevmem tövbeler olsun.
240. Bakar isem eğer tövbeler olsun

241. Yıllarımı yiye yiye kuruttun
242. Ne yüzüm güldürdü ne sen güldürdün
243. Gülemem sevdiğim ne yaparsan yap
244. Ağlasam mı acep gülsem mi acep
245. Benden uzaklarda olana kadar
246. Anayı babayı üzene kadar
247. Bir ağaç altında konacak kadar
248. İnsanlığın dedi olan kazalar
249. Konuştukça batar, nankör insanlar
250. Hepsi de bizlerden biridir onlar
251. Kaderim çarkımın dişini yarar
252. Zalim olan gurbet hepimizde var
253. Konuşur kelamı sözde yalan var
254. Sözün hecesinde Ahi Evran var
255. Yine de kazağım diyen beyler var
256. Gücün yetiyorsa, olma ihtiyar
257. Yalandan yüzüme gülsez ne yazar
258. Koca dağ delinse kaç kuruş eder
259. Yar diye gördüğüm boşumuş meğer
260. El sezmez imkansız gezersen eğer
261. Yüzün gülmez Allah demezen eğer
262. Sesinin geldiği yerdir camiler
263. Görevine sadık kalır polisler
264. O an susayanlar çeşmene döner
265. Ne hasretin yakar ne aşkın söner
266. Eğer vuracaksan vur artık yeter
267. Ağlayarak başlar yaşınan biter
268. Hayatın huzuru sana bağlıdır
269. Hallerin hüneri döse bağlıdır
270. Fakir; kaderine, razı olandır
271. Türklük ocağında ahilik vardır
272. Âşığın sırrına er neler vardır

273. İnsanı yarattı benim topraktır
 274. Doğup hana gelen Ahmet Ayık'tır
 275. İyilik; insanda gönül işidir
 276. Sevenler akıldan noksan değildir.
 277. Şehitler yaşıyor ölü değildir
 278. Barış der: Saygıyla, sevgi dilimdir
 279. Geçmişe bir kalem çekmen gerekir
 280. Köken Ermeni'nin soyundan gelir
 281. Bizlere hoşgörü fayda getirir
 282. Altını alınca çöpe çevirir
 283. Bir araya gelmek sevmek demektir
 284. Taraftarın oldum gül Sivasspor
 285. Bütün umutlarım boşuna diyor
 286. Gurbette bayramın tadı olmuyor
 287. İlaç ile yaşıyorum gel de gör
 288. Sevenin gönlünde mert güzel olur
 289. Daim arar çare bul düşman olur
 290. Okumak zorlaşır yazmak zor olur
 291. Sevdiğim yanıma gelse hoş olur
 292. Çözemedim belki çözen bulunur
 293. Seni hakir görüp dışlayan yoktur
 294. Dertlerim içimde yasım görünür
 295. Kurulan şehirdir güzelim Sivas
 296. Öyle insan olmak ne kadar zormuş
 297. Çatan, bizden değil, diye buyurmuş
 298. Hoşnutsuz olanı dizmektir gıybet
 299. Hakkım helal etmiyorum muhannet
 300. Hayatımı zindan ettin muhannet
 301. Cehennem: Yedi kat yerden ibaret
 302. İnsanı azdırmaz Allah korkusu
 303. Yorulmama vesilesin duydun mu?
 304. Dizdim düğüm ettim geri çözüldü

305. Aniden solunca güllere döndü
 306. Düşünceyi atamadım bir türlü
 307. İyilikle dolu özün var Nilay
 308. Aciz olan dolu ne sayarsan say
 309. Rumuzun işinden Ahmet Duman Bey
 310. Hastalar canından bezer Doktor Bey
 311. Annen baban yaptı tören Ahmet Bey
 312. Ezandan habersiz yatar bey namaz
 313. Başına geleni ister istemez
 314. Sildim artık haber salma vefasız
 315. Hangi yüzle alıyorsun be hırsız
 316. Öyle ise, hata yapan, hangimiz
 317. İşin ehli piri sayın valimiz
 318. Allah'ın evidir camilerimiz
 319. Aşkın şerbetini içip yansan sönemen asla
 320. Eğer gurbete gidersem dönüşümü bekleme
 321. Eğer ecel yetmez ise ölüm gelmez beriye
 322. Çıkar ezdi doğruluğu, iman, nerede kaldı
 323. Anarsan kulağı çınlar efkar boylar hür canı
 324. Emaneti ehline sen vermezsen suçum değil
 325. Halden bilmeze boynumu büktüğüme acırım
 326. Manayı ters çözenlere yazık olur efendim
 327. İlkbaharda çiçek açsa sanma solmaz efendim
 328. Zikire doymak vazifen arzu öğren kardeşim
 329. Bütün emeği boşuna geçti diyerler bir gün
 330. Mazlumun hakkını yiyen daim perişan öder
 331. Mevlâ aşkıyla eriyen insan mutlu sayılır
 332. Gece gündüz niyaz eder hak hayranı bellidir
 333. Yüzü kara eyler günah huzura çıksan evlat
 334. Mevlâ hasretiyle ciğer dağlıyorsan ne mutlu
 335. Yanık yanık sazlar inler hasret keder sürgünü

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.1. Halk Hikâyesi

4.1.1. Tefvik Çallı Hikâyesi

Âşık Kul Fânî'nin elimize geçen şiirleri içinde bir halk hikayesine rastlanmış ancak halk hikayesi gelenek kuralları incelendiğinde olay örgüsünün merak unsurları, yapısı, çatışma; epizot, anlatma fasılları bakımından geleneğe uygun düşmediği tespit edilmiştir. Buna rağmen incelemeye alma sebebimiz âşığın elimizdeki tüm verilerini bir bütün olarak gösterme amacı olup bizden sonraki araştırmacılara kaynak sunma çabasıdır. Kul Fanî'nin harici diskinde yer alan hikayenin, âşığın en yakın arkadaşı Erkâni'den (Yavuz Altay) edindiğimiz bilgiye göre Kul Fanî, Derdiyar, Erkâni tarihini tespit edemediğimiz bir zamanda Sivas'ın Çallı köyüne düğün için gittiklerinde oradan anlatılan Çoban Tefvik'in başından geçenlerin anlatılması üzerine oluşturdukları ortaya çıkmıştır. Türkü kısımlarında geçen Kul Fanî'nin yanı sıra Erkani, Derdiyar, Murat, Yavuz kelimeleri ve mahlaslar anlamlı şekilde kullanılması birlikte meydana getirildiğini kanıtlamaktadır. Kul Fanî ise yazıya geçirmiş ve tasnif etmiştir.

Tefvik, 1956 yılında Sivas'ın Çallı köyünde dünyaya gelir. Adını Tefvik koyarlar günler günleri kovalar. Tefvik büyür. Ancak ailesi bununla ilgilenmez, biraz ihmalkâr davranırlar. Öbür kardeşlerini fazla severler. Tefvik ise bu durumun farkına varır. İçine kapanık biri olmasından dolayı kimseye bir şey söylemez. Mademki ilgilenip sevmezler bende başımı alıp gideyim, hakkımda hayırlısı diyerek yola koyulur. Nereye gideceğine kararsız bir vaziyette Sivas'a doğru yola çıkar. Kumluyurt köyüne yaklaşınca yorulur ve acıkır. Şu köye uğrayıp karnımı doyurayım diyerek birkaç haneden bir kapıyı çalar. Ahmet Ağa'nın çocuklarından Ünal kapıyı açar ve "Buyurun bir şey mi istediniz" der. Tefvik, "Tanrı misafiri kabul eder misiniz" der. Ünal "Tabi bizim kapımız her zaman tanrı misafirlerine açıktır, içeri buyur" diyerek Tefvik'i içeri alır. Ahmet Ağa misafiri seven biri olduğundan dolayı yer gösterir. Ahmet Ağa hemen yemek hazırlamalarını söyleyerek Tefvik'e nereden gelip nereye gittiğini sorar. Evden ayrıldığını gideceği yeri olmadığını söyler. Ahmet Ağa "Mademki öyle bizimde bir azaba ihtiyacımız var bizde çalışır mısın?" der. Tefvik çalışmaya başlar. Aylar ayları kovalar bir gün Ahmet Ağa'ya uzaktan akraba

olan Sema, annesi ve kardeşleriyle bu eve misafir gelirler. Tevfik, Sema'yı orada görür. Sema da Tevfik'le biraz dalga geçeyim, diyerek giderken "Tevfik ben senden hoşlandım benimle arkadaş olur musun?" diyerek telefon numarasını verir ve tokalaşarak evden ayrılır, Sivas'a gelir birkaç defa telefonla konuşurlar. Tevfik ciğerlerim sökülüp gitti zanneder ve böylece içerisini amansız bir aşk kaplar kendi kendine şöyle söyler:

"Sema sevdan ile içerim yanar
Acaba sen bunun farkında mısın?
Halimi görenler delidir sanar
Acaba sen bunun farkında mısın?"

Telefonla gelir ses kulağıma
Yar senden ayrılmak gider ağrıma
Olumlu cevaplar gelmez çağrıma
Tevfik ölüm sonun farkında mısın?"

Der ve içini tarifi mümkün olmayan bir sıkıntı kaplar kimseye bir şey söylemez ırmak kenarına gider bir ağacın altına oturup suyun akışını seyrettikten sonra efkârlanır söyle söyler.

İrmak kenarında uçuşan kuşlar
Derde düştü başım halıma bakın
Sevdan ile sema gözlerden yaşlar
Durmaz akar yaşım halıma bakın

Gönül yaprak döktü sararıp soldum
Dertle köz içinde kendimi buldum
Senden sonra yemek yiyemez oldum
Zehir oldu aşım halıma bakın

Bu arada Ahmet Ağa'nın oğlu Mehmet Ağa'da "Baba avcılar ırmak kenarına gelip ağaçlara zarar veriyorlar, ben gidip bir bakayım." diyerek ırmak kenarına gelir.

Bakar ki biri oturmuş türkü söylüyor. Sessizce arkadan yaklaşıp dinlemeye başlar. Tevfik devam ediyordu:

“Diyemem derdimi Ahmet Ağa'ya
Ancak ben söylerim böyle doğaya
Düşünce sırrımı Sema sevdaya
Saklar mezar taşım halıma bakın

Tevfik'im kan ile yaşı dökerim
Tarifsiz aşkınla hasret çekerim
Böyle kaderime boyun bükerim
Sema'dır telaşım halime bakın”

der ve derin düşünceye dalar. Mehmet Ağa; Tevfik, diyerek seslenir. Tevfik; buyur ağam, diye cevap verir. Mehmet Ağa; derdin ne ise söyle belki bir derman bulurum, derdini söylemeyen dermanını bulamaz, der. Tevfik ilk önce söylemek istemez çekinir işimden olurum en iyisi söylememek diye düşünür ama Mehmet Ağa ısrar edince söylemek zorunda kalır. Mehmet Ağa'm eğer anlarsan sana birkaç sözle söylemeye çalışayım, der ve Mehmet Ağa'ya söylemeye başlar:

Öyle bir sevdaya müptela oldum
Desem olmaz ağam demezsem öldüm
İçerim kan ağlar belamı buldum
Desem olmaz ağam demezsem öldüm

Ben Ahmet Ağa'ya diyeme derdim
Kardeş ana babaya yetim ferdim
Sizin akrabazmış eviz de gördüm
Desem olmaz ağam demezsem öldüm

Sevdaya düşünce yandıkça yandım
Semanın adını andıkça andım
Ciğerlerim benim söküldü sandım

Desem olmaz ağam demezsem öldüm

Derdimin dermanı nasıl bulunur
Ölmem bir kurtuluş kapım çalınır
Ben azabım nasıl murat alınır
Desem olmaz ağam demezsem öldüm

Bir ağa oğlusun ağalığın var
Bülbül olan dostum eylemez mi zar
Saçıma karları tez yağdırdı yar
Desem olmaz ağam demezsem öldüm

Aşık Tefvik dostun yarenin hani
Anladım yaşayan bütün kul fani
Sizler kardeş ağa sever erkânı
Desem olmaz ağam demezsem öldüm

Tefvik'in bu durumuna üzülen Mehmet Ağa "Tefvik sen üzülme ben babamla konuşur derdine derman bulmaya çalışırız." diyerek Tefvik'le eve gelir. Mehmet Ağa babasına seninle biraz konuşmam gerek diyerek ayrı bir odada Tefvik'in durumunu anlatır. Ahmet Ağa oğluna " Yarın ben gidip kızı isteyeyim." der ve ertesi günü kızı istemeye gider. Kızın ailesi Tefvik'in dört evli olduğunu ve kızın yaşını da bahane ederek veremeyeceklerini bir daha gelmemesini söylerler. Ahmet Ağa üzgün bir vaziyette köye gelir ve bu işin olamayacağını söyler. Aradan birkaç ay geçer Mehmet Ağa bu duruma üzülür aklına bir fikir gelir. Kızın akrabalarından Yılmaz ile kızı alarak Sivas'ta bir pastaneye girerler, Tefvik bütün masrafları karşılar. Mehmet, Yılmaz ayrı; Sema'yla Tefvik ayrı masaya otururlar, Tefvik efkârlanıp "Birkaç söz Sema'ya söyleyeceğim." der. Mehmet ağa ise: "Olmaz bütün millet bize deli der." der. Tefvik ağam; deseler de diyeceğim gönül ferman dinlemiyor, diyerek şunları söyler:

Tefvik

Candan çok sevdiğim Sema

Benimle evlenir misin
Görür görmez düştüm aşka

Benimle evlenir misin

Sema

Henüz benim yaşım küçük
Senin ile evlenemem
Derler sana akı kıkık
Senin ile evlenemem

Tevfik

Her dediğini alırım
Kapıda kölen olurum
İste uğrunda ölürüm
Benimle evlenir misin

Sema

Arada kara kediler
Yardımcı kırklar yediler
Dört evlidir o dediler
Senin ile evlenemem

Tevfik

Öyle diyene inanma
Garip yuva kurmaz sanma
Onlar dostun değil anma
Benimle evlenir misin

Sema

Değil ise ispat eyle
Aşkının ispatı neyle
Bana gerçekleri söyle
Senin ile evlenemem

Tevfik

Kul Fanî Tevfik köşküne
Döndüm bir deli şaşkına
Mevlâ ve Resul aşkına
Benimle evlenir misin

Sema

Sema der yaram azdıysa
Kalbime sen ikazdıysa
Eğer yaradan yazdıysa
Senin ile evlenirim

diyerek karşılıklı söyledikten sonra kızın akrabası olan Yılmaz kızıp kızı alarak evlerine götürür. Tevfik'le, Mehmet Ağa orada üzgün bir vaziyette kalırlar ve sonra köye dönerler. Ahmet Ağa balkonda çay içip etrafını seyrediyordu. Baktı ki Tevfik rahatsız rengi kaçmış hemen yatak sarmalarını üstünü sıkıca örtmelerini söyler. Fakat Tevfik'in hastalığı gönül hastalığıdır. Ahmet Ağa durumun farkındadır ama elinden bir şey gelmez. Ertesi gün hayvanların yemleme vakti gelir. Ahmet Ağa hayvanları yemlemek için Tevfik'i çağırır. Tevfik ise samanlığın önünde oturuyordu. Ahmet Ağa'nın sözlerine karşılık orada duran bir odun parçasını alarak şunları söyler:

“Sema'yı görünce belamı buldum
Hallerim böyledir can Ahmet Ağa'm
Aşkından sararıp sevdıyla soldum
Dediler ateşte yan Ahmet Ağa'm

Sivas illerinden gelmez olaydı
Gönlüm açan çiçek açmaz olaydı
Sema ellerimden tutmaz olaydı
Dolaşmaz damarda kan Ahmet Ağa'm

Arılar dolaşır balına gelir

Nasıl yaşıyorum yaradan bilir
 Sema'yı almazsan çobanın ölür
 Aşık oldum ona ben Ahmet Ağa'm

Salıverme malı yayamam ki ben
 Ahtım var yerinen cayamam ki ben
 Geceler hüsrandır uyumam ki ben
 Zindan olur doğan gün Ahmet Ağa'm

Kul Fanî'dir Tefvik ne halde görün
 Erkânı devadır yaraya sarın
 Derdiyar Hak için bir bana verin
 Yine tek umudum sen Ahmet Ağa'm”

diye söyledikten sonra Ahmet Ağa; Sefa ile Soner'e Tefvik'e yardım edin malları beraber görün, der. Böylece akşam olur. Ahmet Ağa: "Tefvik bir türkü söyle de dinleyelim, der. Tefvik: "Yarabbi, benim hallerim sana ayan sen yardım eyle!" diyerek şunları söyler:

Derdimi söylesem bilenler olmaz
 Bunca zaman çile çektim yaradan
 Kırıldı gönlümün destisi dolmaz
 Gözlerden kanlı yaş döktüm yaradan

Fitneler fesatlar arayı bozdu
 Sanki benim derdim sevdiğim azdı
 Kara kaderime Sema'yı yazdı
 Talihime boyun büktüm yaradan

Semayla kavuşmak benim telaşım
 Zehir oldu baldan tatlıyken aşım
 Büküldü bak belim ağardı saçım

Genç yaşımda böyle çöktüm yaradan

Giderim uğruna sema ölüme
Değmesin yâd olan eller gülüme
Dertsiz kedersiz saf olan gönlüme
Sitem dert ağacı ekdim yaradan

Âşık Tefvik murat almaya zorla
Kul Fanî'dir yavuz çekilen zarla
Kavuşmamız için sevdiğim zorla
Umudumu sana diktim yaradan

Ahmet Ağa Tefvik'e biraz nasihat eder daha sonra Tefvik yatmak için müsaade ister, gelir yatağa yatar. Aradan biraz zaman geçtikten sonra Ahmet Ağa bir süre önce köye gelen oğlu Murat'a: "Git şuna bir bak hastalanmasın." diyerek kontrole gönderir. Tefvik hiç odasının kapısını kilitlemezdi. Murat içeri girer bakar ki Tefvik bir şey söylüyor yatağın ayakucuna oturur ve dinler. Rüyasında Sema'ya şunları söyler:

Sevdanla Mecnun'a döndürdün beni
Candan çok sevdiğim Sema nerdesin
Sende benim gibi yaralı mısın
Candan çok sevdiğim Sema nerdesin

Yetti artık cana yalnız kaldığım
Görünce hayalin dertle dolduğum
Uğruna ölümü göze aldığım
Candan çok sevdiğim Sema nerdesin

Benim sevdam ile yansın içerin
Dertten derde düşüp yar düşün derin
Uzaklardan gelir artık haberin

Candan çok sevdiğim Sema neredesin
 Rüyalarım senle doluyor artık
 Gündüzlerim gece oluyor artık
 Tefvik bir çiçekse soluyor artık
 Candan çok sevdiğim Sema neredesin

der. Tefvik rüyasında Sema'yı da görmektedir ve olacak ya Sema da ona gelemem diyerek söyler. Tefvik de Sema'nın sözlerini tekrarlar:

Kesiktir naçarım sitemle dertle
 Tığlarlar yolumu Tefvik gelemem
 Uzanmaz ellerim yanar içerim
 Dağlarlar kolumu Tefvik gelemem

Karadır kaderim bilemem niye
 Sevince sevene kavuşmak gaye
 Gönlümün bağında açmasın diye
 Loğlarlar gülümü Tefvik gelemem

Yar çalınmaz oldu gönlümüm sazı
 Yavuz aşka düştüm murada
 Ezelden çileli yazılmış yazı
 Dağlarlar dilimi Tefvik gelemem

Zalimler elinden derim el aman
 Yaşayan Kul Fanî vermezler aman
 Sema'yım aşkımı dediğim zaman
 Sağlarlar ölümü Tefvik gelemem

Tefvik bir telaşla uyanır. Murat: "Tefvik, hayrola rüyanda bir şey mi gördün." der. Tefvik gördüklerini anlatır ve dışarı çıkar. Bir süre dağları seyrederek sonrada şunları söyler:

Desem dertlerimi çıkıp doğaya
Dağlar cevap verir sevdan bendedir
Geçen yıllara ve sorunca aya
Çağlar cevap verir sevdan bendedir

Senden ayrı kalmak gider zoruma
Çok çeşitli engel çıkar yoluma
Kaderim sevdiğim derdi sırtıma
Tığlar cevap verir sevdan bendedir

Canından usanır ayrılık çeken
Bu yüzden kadere boynunu büken
Sevdaya düşünce gazeli döken
Bağlar cevap verir sevdan bendedir

Murat almak Sema ne oldu hani
Töreler böylemi sorar Erkani
Hasretinle senin Tevfik Kul Fanî
Ağlar cevap verir sevdan bendedir

Murat, "Tevfik hakkında hayırlısı olsun üzülme." diyerek teselli eder. Ertesi gün kızın sarhoş lakabıyla tanınan kardeşi akşam telefon ederek: "Biz beş kişi olarak geliyoruz Tevfik'i gelip alacağız. Ona bu dünya dar." der. Ahmet Ağa çocuklarına durumu anlatır. Mehmet Ağa; hem baş azadır hem de köy koruculuğu yapmaktadır, "Gelecekleri varsa göreceklere de var." diyerek silahı kapar. Arkasından kardeşleri de silahlanır ve hazır bir vaziyette beklerler, sarhoş, beş arkadaşıyla köye yaklaşınca köyü ateş yağmuruna tutarlar. Mehmet Ağa da karşılık verirler. Çatışma gece yarısına kadar sürer Mehmet Ağa, Sefa ve Ünal attığı zaman elli metreden sigarayı vuracak kadar keskin nişancıdırlar gelen beş kişi çaresiz kalınca teslim olduklarını söylerler ve mevziden çıkarak teslim olurlar.

Ahmet Ağa eve gelmelerini söyler gelirler. Ahmet Ağa bu kadar kin ve nefretin sebebini sorar sarhoş evlerine telefon geldiğini, kız kardeşini rahatsız ettiğini

ve telefon edenin Tevfik olduğunu kin ve nefretin bundan kaynaklandığını söyler. Biraz sohbetten sonra Ahmet Ağa kızı kardeşinden ister. Tevfik de bundan cesaret alır: "Ağam müsaade ederseniz aklıma birkaç söz geldi söyleyeyim." der:

Dinle sözlerimi aziz kardeşim
Ben Sema bacını isterim senden
Artık odur benim candan sırdaşım
Ben Sema bacını isterim senden

Dediler sözleri geçiyor evde
Cansız beden taşır gördüğün gövde
İnsanı çürüten bir kara sevda
Ben Sema bacını isterim senden

Tek şahidim benim Ahmet Ağa'mdır
Yârimle kavuşmak benim duamdır
Hasretlik gurbetlik sevgi yuvamdır
Ben Sema bacını isterim senden

Tevfik sen dediler derdini söyle
Çaremiz sendedir merhamet eyle
Peygamber kavliyle Mevla emriyle
Ben Sema bacını isterim senden

Bunları duyan sarhoş artık ikna olmuştur. Bacısını da Tevfik'e vermeye razıdır. Ama bir şartı vardır. Yüz milyon lira başlık parası ister. Çok paradır Tevfik için nereden bulsun da versin? Ahmet Ağa devreye girer. Takside bağlamak ister. Ne var ki sarhoş bu konuda diretir. İkna olmaz.

Diyorum ki: Sema'yı istiyorum
Diyorsun ki: Olmaz da olmaz neden

Tevfik'in bu parayı veremeyeceğini anlayan sarhoş arkadaşlarını da yanına alarak oradan ayrılır. Tevfik çaresizdir. Ne yapacağını ne edeceğini bilemez. Yemez, içmez, uyku uyumaz. Kara sevda tam yüreğini kaplamıştır.

Tevfik, yine Sema'ya telefon açar. Telefona bakan Sema: "Artık beni arama, ağabeyim duyarsa seni de beni de öldürür. En iyisi sen artık beni unut. Sen kendi yoluna ben kendi yoluma." der. Tevfik yıkılır. İçerisini bir ateş kaplar. Umutsuz bir sevdayla yaşamını sürdürür.

4.2. Bitişik Şiir

Halk edebiyatı alanına yeni giren bir tür olan *bitişik şiir* hakkında yapı konusunda bilgi verilmiştir. Tüm şiirleri içinde almama sebebimiz geleneğin içinde tür olarak yerleşmemiş olması ve *koşma türkü varsağı* vb. gibi sıklıkla kullanılan bir tür olmamasından kaynaklanmaktadır. Bu kısımda yer alması ise incelemenin eksik yanının kalmasını istemememizdir. Kul Fânî'nin bu türde yazılmış dört şiirini tespit ettik. Aşağıdaki şiirler hece sayısına göre sıralanmıştır.

Hayali karşımdadır sanki yan yana	7+5
Yürüyor bakar bana yorgun yorgun der	7+5
Çaresiz düşmüş belli dertli konuşur	7+5
Duruyor yakar sine durgun durgun der	7+5
Cana can gelir dile tutsan elini	7+5
Dünya han bile bile dersin gülünü	7+5
Yaşarken çile ile görsen halini	7+5
Eriyor döker sana gergin gergin der	7+5
Öz yarda mekân kurar sarsan yârini	7+5
Söz erde sırra girer sersen serini	7+5
Dost serde kılar karar sorsan yerini	7+5
Görüyor şikâr cana dargın dargın der	7+5

Her anı Kul Fanî bin iyilik diler	7+5
Yer beni dertli her gün inşallah güler	7+5
Gül eni yüzünden can çekiyor neler	7+5
Arıyor çıkar yine bir gün bir gün der	7+5

13.03.2011

Gece gündüze dönerken güneş doğar ay kaybolur bir zaman	12+7
Erken kalkar haylar insan çalışır kazanır ter var içinde	11+8
Hayat çileyle sınarken sabır şifa olup yüzün güldürür	10+9
Yine şükür söyler insan gelişir kazanır kâr var içinde	11+8
Aşka düşer hüznün yaşar sevdiğine kerem olur yansa da	12+7
Hasret çöker denge şaşar zalim gurbet bize yokluk sunsa da	12+7
Gönül isterse dağ aşar yine gider kışın yolda donsa da	12+7
Engeli yol eyler insan buluşur kazanır yar var içinde	11+8
Yaradan ecrin sundurur yeter ki bir kulu hayır işlese	11+8
Gerçek dost acı dindirir ne zaman sözüne doğru başlasa	11+8
Saygı çarkı aşk döndürür saray kurar gönle girip kışlasa	10+9
Şu dünyayı neyle insan bölüşür kazanır nur var içinde	11+8
Dünya döner gelen göçer alana ibrettir ölüm her zaman	11+8
Olanlara güler geçer söylenir Kul fani yaşar bir zaman	11+8
Tatlı dil her yeri açar güzel konuş şahit olur gör zaman	10+9
İnatlaşır uylar insan alışır kazanır bir var içinde	11+8

06 / 03 / 2011

Yazılan kaderle dünyaya geldik dertle aşkla bir girdabın içinde	11+11
Uzun sürecek yol yara in söyle ne yüzdüğüm belli ne yüzmediğim	11+11
Hasret eşliğine günde yüz kez sabır çektim ilmek attım candan can	11+11
Yüzün sürecek gel yara dön söyle ne yüz düğüm belli ne yüzmediğim	11+11

Sular çağlar dağ taş giyinir tacı yeşilden çiçek açar dağlarında 11+11
Ayrıhğa düşen çekiyor acı kader gülmez ağlar genç çağlarında 11+11
Aşkın ile her gün gönül ağacı gül açar mis kokar dost bağlarında 11+11
Işkın sürececek dal yara gün söyle ne gezdiğim belli ne gezmediğim 11+11

Hoşgörü insanlık geçer hak yoldan naçar kalır düşkün olur fukara 11+11
Anlatır konuşur tatlı her dilden ortada suç varsa hissini ara 11+11
Önce kara çalar, taşlar o ilden yurdundan ederek ol bahtı kara 11+11
İle sürececek el arasın söyle ne sezdiğim belli ne sezmediğim 11+11

Çalışarak alın teri dökecek çünkü helal kazanç sağlanır arla 11+11
Her kul kendi kaderini çekecek çileler azalır paylaşırsak erle 11+11
Herkes yazlık, güzlük tohum ekecek çiftçi traktörle ve mibzerle 11+11
Tarla sürececek kul yarasın söyle ne tozduğum belli ne tozmadığım 11+11

Ateş düşürdüler aşk çirasına sır ver yer ver önce Kul Fanî sına 11+11
Doğruluk güneştir her görüşüne güven tam olsun ki kanın ısına 11+11
Güler diye kader aşk girişine yad girmesin diye yar kapısına 11+11
Sürgü sürececek el yara sen söyle ne yazdığım belli ne yazmadığım 11+11

26. 03. 2011

Sırtında dert var dağlar taşlar kadar yüce perişan yalnız garip yolcuyum 13+10
Yürürsün ağır gülsün bazen ağlama tek kaldım yoldaşım neredesin nerde 13+10
Yürekten candan çağır ayrı sun dilekçe derdine derman verir mutlaka 13+10
Erirsin bağır gelsin gezen bağlama tek iste sırdaşım neredesin nerde 13+10

Bir anlık düşün vicdan yara alacaksa kalp kırmaz âşık incitmez can 13+10
Saygınlık ölçün insan yere bilecekse geceye ışık edeple hayân 13+10
İnsanlık için her an çare olacaksa kapında eşi olurum kurban 13+10
Görürsün çağır bilsin yazan eğleme tek benim gardaşım neredesin nerde 13+10

Aşk yarda durur saklı sevdim sultanımsın er muradına ölmeden evvel	13+10
Dost darda görür farklı yardım eder insan düşmüş birine gülmeden evvel	13+10
Kenarda korur haklı dedim cana cansın servet yerine bölmeden evvel	13+10
Durursun uğur gelsin yüzen dağlama tek söyle yandaşım nerdesin nerde	13+10
Gül erde mahir güler nedir Âşık Kul Fâni çektiğin keder dönüşür düşe	14+9
Ağlarda fakir mahir kahır çile her anı sabırla gider Kul Fâni boşa	14+9
Dillerde şükür söyler mahir sevda üryanı Kul Fâni kader geliyor başa	14+9
Çürürsün ağır çalsın ozan yeğleme tek yazı kandaşı nerdesin nerde	13+10

4.3. Karşılaşmalar

Sultan Şehir Kültür ve Kardeşlik Gecesi lebdeğmez karşılaşması

Eseri:

Yaz ayında açar türlü çiçekler

Kokuyor gülleri sultan şehirin

Sıladan uzakta yar diyarına

Çıkıyor yolları sultan şehirin

Kul Fanî:

Hayat okulunda hakla hakikat

Okuyor kulları sultan şehirin

Yaşanır güzellik köy kültürüyle

Şakıyor dilleri sultan şehrin

Erkanî:

Her gün yara hasret kalan âşıklar

Çekiyor yılları sultan şehirin
 Gelinlik kızları şal tezgâhında
 Dokuyor alları sultan şehirin

Eserî:

Cıgıl cıgıl çağlar her yanı göze
 Uğrar şehirlere can geze geze
 Kızıl dağdan çıkar kara denize
 Akıyor selleri sultan şehirin

Kul Fanî:

Dara düştüğünde uzatsın dost el
 Öyle şey kazan ki kalsın o ezel
 Güz ayı gelince ağaçtan gazel
 Döküyor dalları sultan şehirin

Erkanî:

Çalışır işinde siler terini
 İnsan saygı ile alır yerini
 Gönül tarlasına aşkın ürünü
 Ekiyor elleri sultan şehirin

Eseri:

Eseri aşk ile çalar sazları
 Yöresel giyside nakış izleri
 Halay tutar iken güzel kızları

Takıyor şalları sultan şehirin

Kul Fanî:

Güler der ki yara sağ iken erek

İnsana huzurla neşeler gerek

Yanık sesi yanık sazıyla yürek

Yakıyor telleri sultan şehirin

Erkanî:

Erkanî yalnız tek kaldığı an

Dünyadan hayattan kul yıldığı an

Kültürü sanatı yok olduğu anda

Çöküyor kolları sultan şehirin

(29.03.2011)

Sivas tanıtım videosu için yapılan Kul Fanî, Eserî, Erkanî'yle yapılan
lebdeğmez karşılaşması

Kul Fanî:

Gardaş der seslenir hakkı gözetir

Düzeni çok güzel sultan şehirin

Duyguları satır satır kâğıda

Dizeni çok güzel sultan şehirin

Eserî:

Selçukluya uygarlığın yolunu

Çizeni çok güzel sultan şehirin

Dört eylülde Atatürk'le sorunu
 Çözeni çok güzel sultan şehirin

Erkanî:

Ta Asya'dan gelir asildir soyu
 Ozanı çok güzel sultan şehirin
 Her yerde okuyan şairi çoktur
 Yazanı çok güzel sultan şehirin

Kul Fanî:

Aklı olan ağlar deli haline
 Sükût eder kötü gelse diline
 Öz zikirle dalar kuran gölüne
 Yüzeni çok güzel sultan şehirin

Eserî:

Türk ulusu görüyordu öteyi
 Özgürlüğe dön derdiler rotayı
 Yurtta sulh cihanda diyen atayı
 Sezeni çok güzel sultan şehirin

Erkanî:

Allah'ı çağırır göz ile kaşı
 Âşıktır uğruna akıtır yaşı
 Kaynıyor gönülde helalden aş
 Kazanı çok güzel sultan şehirin

Kul Fanî:

Âşık güler hayal eder yarını
Gözeterek kollar yarla arını
Gönül gözü ile aşk deryasını
Gezeni çok güzel sultan şehirin

Eserî:

Âşık Eserî der gerçek sözünü
Erenler dön derdi hakka yüzünü
Haki katın eleğinden özünü
Süzeni çok güzel sultan şehirin

Erkanî:

Erkanî de dostlar için yorulur
Can deyince akan sular durulur
Ol cennetin hayalleri kurulur
Ezanı çok güzel sultan şehirin

SONUÇ

Âşık şiirinin yaşatanı temsilcileri ve icracıları olan âşıklar ve âşık edebiyatı Anadolu içinde kültüre kök salan birer çınardır. Âşıkların şiirinden toplumun yaşayışını, örf ve adetini, inançlarını bakış açısını, nabzını tutmak mümkündür. Bundan dolayıdır ki bu alanda yapılan çalışmalar sadece *edebiyata ve halk bilimine* hizmet etmekle kalmaz sosyoloji, psikoloji, tarih ve siyaset bilimine kaynaklık etmektedir. Bilim dünyası, derleme çalışmalarıyla, sözün uçmadan yazıya geçirilmesiyle, yeni bir kaynak elde etmektedir.

Sivas, araştırmacılarca kaydedilen 1800 âşığa sahip olan bir şehirdir. Kul Fânî de kayda geçmiş bu geleneğin icracılarından, önemli temsilcilerindendir. Bu çalışmada Kul Fanî'nin 345 şiirini, çeşitli karşılaşmalarını, hikaye tasnifini incelenmiştir. Derleme çalışmalarında 10 şiirin gelenek dışı olduğu görülmüştür. Çalışmamızda Kul Fanî'nin hayatı, şiirlerinin dil ve üslup özellikleri, muhteva özellikleri, yapısal ve tür özellikleri tespit edilip istatistiksel verileri çıkarılmıştır.

Kul Fanî'nin hayatı incelendiğinde âşıklığa başlaması; çevresi ve kendi ilgisinden kaynaklanmaktadır. Âşık; babasından türkölü halk hikayeleri dinlemiş, kendisi başkalarının türkülerini söylemiş ve kendi mahallesinden bir usta âşıkla tanışarak bu sanatı icra etmeye başlamıştır. Âşıklık geleneğini yaşatmak açısından bu durum düşünüldüğünde, genç kuşaklara âşığı ve âşıklık geleneğini tanıttak eğitim programlarının oluşturulması, geleneğe televizyon programlarında yer verilmesi, geleneğin yaygın kullanılan sosyal medya sitelerinde ilgi çekici hale getirilmesi Türk kültürü için bir gereklilik olarak düşünülmektedir.

Âşık edebiyatı halkın ağızında yaşar ve yaşatılır, kullandığı dil halkın anlayacağı dildir. Âşık Kul Fanî, Sivaslıdır ve Sivas ağız özelliklerine ait kırk üç farklı kelime kullanmıştır -bu kelimeler çalışmamızın sözlük kısmında anlamlarıyla birlikte verilmiştir- bunun yanı sıra fiil çekimlerinin de Sivas ağız özelliğine ait olduğu görülmüştür. Âşık edebiyatında canlı bir üslup ve zenginlik, incelik kaynağı olan halkın da anlayabileceği edebi sanatlar anlatımda başvurulan yollardan biridir. Âşık Kul Fanî'nin şiirlerinde on altı farklı sanat kullandığı görülmüştür. Söz

sanatlarının anlatımı zorlamayacak bir şekilde ifade edilmesi âşığın sanatçılık yanını güçlendirmektedir. Âşık teknik açıdan en çok 11'li hece ölçüsünü kullanmış; yarım kafiye ve döner ayak kullanarak şiirlerini söylemiştir. Bu da âşıklık geleneğine uygunluğunu ve yatkınlığını göstermektedir.

Kul Fanî'nin şiirlerinde *koşma tipi*, *divan*, *yedekli şiir* olmak üzere üç şiir şekli tespit edilmiş; yirmi iki farklı türde şiir söylediği saptanmıştır. Yaklaşık yirmi beş senelik âşıklık hayatı olgunluk düzeyi göz önüne alındığında, üç yüz otuz beş şiir oluşturan âşık için verimli bir âşık olduğu değerlendirilmektedir.

Çalışmamız esnasında Âşık Kul Fanî'nin ani ölümü, 2017 yılına ait çok az şiirinin incelenmesine sebep olmuştur, bu durum çalışmamıza önemli bir sınırlılık olarak yansımıştır. Çalışmamızda diğer bir sınırlılık ise üretim bağlamında âşığın ona şiirlerini söyleten sebepleri bizzat kendisinden -vefatı nedeniyle- dinleyememizdir. Buna binaen başka bir çözümlenemeyen ve sınırlılık çerçevesinde kalan konu ise âşığın şiir çalışmaları yaparken özellikle belli bir zaman diliminde bir türü ya da şekli denediği olmuş mudur? Şiirlerin kronolojisi incelendiğinde -örneğin bitişik şiir- art arda aynı türde ve şekilde şiirler yazdığı görülmektedir, durum bizim yukarıdaki soruyu sormamıza neden olmuştur. Keza konu bakımından da irdelendiğinde aynı zamanlarda aynı konuları işlediği görülmektedir. Bizim kanımız ise âşığın yaşam şekli, bulunduğu ortamlar göz önünde bulundurulduğunda âşıklar meclisi bir okuldur ve âşıklar burada birbirlerini etkilediği gibi birbirlerinden etkilenir; Kul Fanî'nin ve diğer âşıkların özellikle tür ve şekil üzerinde çalışmalar yaptığını düşünmekteyiz. Konu bahsinde ise sanatçı toplumdaki, mekandan ve zamandan ayrı düşünülemez. Elbette ki Kul Fanî toplumda yaşanan bir olaydan etkilenmiş, mekan -vatan, gurbet, sıra, mabet vs.- ve zamanın âşığa yaşattığı durumlar şiirlerinde âşığın dilinden kendini hissettirmiştir. Bu nedenle aynı zamanda aynı temaların üzerinde durması âşık için tabii bir durumdur.

Çalışmamızı sonlandırırken Kul Fanî'nin üzerine yapılan bu çalışmanın Âşık Edebiyatını örnekleyen ve geleneğin yaşatılmasına bir kaynak olacağını düşünmekteyiz.

SÖZLÜK

Aba: (I) *a. hlk.* 1. Abla. 2. Anne.

Güncel Türkçe Sözlük

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ec09219ea53.55843814

Adol: İlbaharda biten bir otun çift sürülürken tarlada çıkan ve soyularak yenen, küçük patates büyüklüğündeki yumru kökü.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea89c2245c4.16120595

Cerge: Kendir saplarından yapılan deste.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ebacb1b9033.12118757

Cılga: İnce, dar, taşlı yol, patika.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb5d221c5b4.97048202

Cıgılamak: Oyunda mızıkçılık etmek.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ebbfab784a9.86101605

Çerçi: Köy, mahalle ve pazar yerlerinde dolaşarak ufak tefek tuhafiyeye eşyası satan gezginci satıcı.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3f533dd40be7.22729488

Döş: Göğüs, bağır.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb4ce5c8b23.17426458

Düğlemek: Bağlamak, düğümllemek.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eaf7cebfb51.85497527

Düven: *a.* Harmanda ekinlerin sapı ve tanelerini ayırmak için kullanılan, önüne koşulan hayvanlarla çekilen, alt yüzünde keskin çakmak taşları dikine çakılı bulunan, kızak biçiminde araç.

Güncel Türkçe Sözlük

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b423703aed708.84826117

Ebe: 1. Büyükanne, nine. 2. bk. eci-1. 3.bk. eze (I)-1. 4. Düğünde geline verilen armağanları toplayıp, göz önüne yayan kadın. 5. Soy, boy.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ebf03a20824.40179005

Eğirmek: Yün, pamuk gibi şeyleri iğ ile büküp iplik durumuna getirmek

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea473bc3109.93458523

Eme: Hala, babanın kız kardeşi.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb1ef5a2338.56033214

Evlek: 1. Tarlaya tohum ekmek için saban iziyle bölünen kısımlardan her biri. 2. Bahçelerde sebze vb. şeyleri dikmek için ayrılan parçalardan her biri. 3. Bahçe ve tarlalarda açılan su yolu. 4. Suyun toprağı oyduğu yer. 5. Öküzlerin bir seferde sürebileceği tarla parçası.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea14dc958e8.97316125

Evmek: Acele etmek, acele ettirmek.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb0a92b1d49.83600807

Eylik: < T. iyi+lik: İyilik

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb7140a6b06.32051049

Fel: 1. Hile. 2. Sihir.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ebef28b6d7.91174264

For: *İng.* free on rail: Genellikle canlı hayvanlardan oluşan malların satıcı tarafından, alıcının belirlediği demiryolu istasyonunda teslim edilmesi yükümlülüğünü içeren bir teslim biçimi ve buna dayalı fiyat.

BSTS / İktisat Terimleri Sözlüğü 2004

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb82e34efd4.94292236

Geydirmek : Giydirmek

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb34c75f541.28069164

Göcek: 1. Kilit takılmak için kapıya çakılan halka. 2. Menteşe.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3e9e9b8b2759.80606741

Helki: Su, süt vb. şeyleri koymaya yarayan, çoğunlukla bakırdan yapılan, bakraçtan büyük bir çeşit kova.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb148203cb1.92276569

Herfene: 1. Ortaklaşa getirilen malzeme ile yapılan yemek ve eğlence. 2. bk. harfana.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea884476c20.61791006

Herk: Tarla sürme.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ebbfab784a9.86101605

Hıngel: 1. İçine kıyma ya da pişirilmiş patates konarak yapılan bir çeşit börek, tatar böreği. 2. Manti.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea701224648.20129482

Höllük, -ğü: *a. hlk.* Kundak çocuklarının altına bez yerine konulan toprak.

Güncel Türkçe Sözlük

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ec320946141.59110845

Islamak: *(-i)* Islatmak.

Güncel Türkçe Sözlük

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ec15a52ff56.67789959

Keşik, -ği : *Moğ. a. hlk.* Sıra, nöbet.

Güncel Türkçe Sözlük

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb885cdc796.82153288

Kete: **1.** Yumurta ve yağla yoğrularak hamurdan yapılarak özel kaplarda pişirilen bir çeşit börek. **2.** Kat kat yağlanmış yufkalardan yapılan, arasına iç denilen yiyecek konup katlandıktan sonra fırında ya da tandırda pişirilen bir çeşit çörek

Türkiye Türkçesi Ağzıları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eac2c79cbd1.30939566

Las: Biçilmiş otlardan yapılmış ot dizisi.

Türkiye Türkçesi Ağzıları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ebe01e71782.82410975

Loğlamak: Loğ taşını, pekiştirilecek toprak üzerinde yuvarlayarak gezdirmek.

Tarama Sözlüğü 1969

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eaf381d9461.13596841

Maşlak: Yünlü, uzun palto.

Türkiye Türkçesi Ağzıları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea5d30e71a0.95884058

Menendi: benzeri.

Pena: Tellere vurarak titreştirmek yoluyla gitarı çalmaya yarayan; kemik, plastik ve boynuz benzeri malzemelerden yapılan küçük gereç.

BSTS / Gitar Terimleri Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3e9ead1db8f2.89254128

Reçber: Çiftçi.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea3dcae4ab1.87971625

Sığırcık, -ğı: *a. hay. b.* Serçegillerden, siyah renkli, uzun gagalı, serçeden iri, ötücü bir kuş, çoğurcuk, çekirge kuşu (*Sturnus vulgaris*).

Güncel Türkçe Sözlük

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ead809c97f5.01086318

Siyret>siret: Bir kahramanın ya da kavmin efsanesi.

BSTS / Gösterim Sanatları Terimleri Sözlüğü 1983

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=285426

Sille: Tokat.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea3ec28c770.03761534

Şaye: Gerçekliği olmayan söz, söylenti.

Şirnemek: 1.Yaramazlık etmek, şırmarmak. 2. Birine nedensiz, kabadayıca çatmak, sataşmak.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb417d295a9.10396780

Teç: Harmandaki tahıl yığını

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea5cbc73549.73214569

Tığlamak: Yığmak.

Türkiye Türkçesi Ağızları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ea0ad725df2.41059414

Utmak, -Ar: (-i) esk. **1.** Yenmek. **2.** Ütmek (II).

Güncel Türkçe Sözlük

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3eb030667fe2.99030505

Yeygi: **1.** Genellikle kış için hazırlanan, biriktirilen yiyecek ve hayvan yemi. **2.** Tilki kapanına konan yem. **3.** bk. yeyim-1.

Türkiye Türkçesi Ağzıları Sözlüğü

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas&kategori=derlay&kelime1=yeygi

Yumak, -r : (II) (-i) hlk. Yıkamak.

Güncel Türkçe Sözlük

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5b3ec245604163.58786221

KAYNAKÇA

ALBAYRAK, Nurettin, (2002). Koşma, C.26, s.26-227. Web:

(<http://www.islamansiklopedisi.info/>) adresinden alınmıştır.

ARTUN, Erman, Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı, Karahan, 2017.

BİLGAÇ, Kenan, Ozan Tevhidi Gönül Sofrası, Vilayet Kitabevi, Sivas 2018.

BORATAV, Pertev Naili, 100 Soruda Türk Halk Edebiyatı, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1992.

ÇOBANOĞLU, Özkul, Âşık Tarzı Edebiyat Geleneği ve İstanbul, 3 F Yayınevi, İstanbul 2007.

DİLÇİN, Cem, Örneklerle Türk Şiir Bilgisi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1983.

DİLÇİN, Cem, Türk Şiir Bilgisi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 1997.

GÜZEL, Abdurahman, Türk Halk Edebiyatı El Kitabı, Akçağ Yayınları, Ankara 2003.

KABAKLI, Ahmet, Türk Edebiyatı Tarihi, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, 1975.

KAYA, Doğan, Âşık Edebiyatı Araştırmaları, Kitabevi, İstanbul 2000.

KAYA, Doğan, Tür ve Şekil Penceresinden İhlasî'nin Şiirleri, Vilayet Kitabevi, Sivas 2016.

KAYA, Doğan, Türk Dünyası Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Kavramları ve Terimleri Sözlüğü, Akçağ, Ankara 2014.

KAYA, Doğan, Türk Folkloru, S. 95, 2.1999, s.21-24

KÖPRÜLÜ, Fuat, (1980). Türk Edebiyatı Tarihi, Ötüken Yayınları. Web: http://ekitaparsivi.com/uploads/kitap/20160128/o_002441_2013-01-06-233718_e-kitap-arsivi.pdf adresinden alınmıştır.

KÖPRÜLÜ, Mehmet, Fuat, Edebiyat Araştırmaları, Türk Tarih Kurumu, Ankara 1999.

TDK, Güncel Türkçe Sözlük, Web: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&view=gts adresinden alınmıştır.

TDK, Türkiye Türkçesi Ağzları Sözlüğü, Web: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ttas&view=ttas adresinden alınmıştır.

TDK, Tarama Sözlüğü, Web: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_tarama&view=tarama adresinden alınmıştır.

TDK, Büyük Türkçe Sözlük, Web: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts adresinden alınmıştır.

TOKMAK, Celalettin, Şâirler İkliminden Berceste Şiirler-II, Güler Matbaacılık, Sivas 2011.

Web: http://www.turkuler.com/ozan/DKKul_Fanî.asp adresinden alınmıştır.

Web: <https://www.turkudostlari.net/sor.asp?a=21073> adresinden alınmıştır.

EKLER

GÜLŞADÎ⁴

1950 yılında Sivas'ın Çayboyu mahallesinde doğmuştur. Asıl ismi Yılmaz Altay'dır. Babası Hamza, annesi Fatma'dır. TCDD, Sivas Çırac Okulu mezunu olan Gülşadî, askerlik hizmetini Ankara Etimesgut'ta yapmıştır. 1968'de evlenmiş, bu evlilikten Korkmaz, Servet, Bülent, Serhat ve Suat adlarında beş oğlu olmuştur. Şu anda emekli olup, Sivas'ta Âşıklar Çay Ocağı adıyla bir işyeri bulunmaktadır. Sazı ve irticali olan Gülşadî, ilk şiirlerinde mahlas olarak adını kullanmıştır. Saz çalmada ve güçlü şiirler yazmada ustadır. Hürşit ile Mahmihri hikâyesini anlatabilmektedir. Başta oğlu Bülent ve yeğeni Erkânî olmak üzere çevresinde birçok kişinin âşıklığa yönelmesinde rolü olmuştur. Konuya bu açıdan baktığımızda Gülşadî'yi odak şahıs hüviyetinde görürüz. Nusret Sümmanî, Fuat Çerkezoğlu, Ağrılı Firganî ve daha pek çok âşıkla karşılaşmalar yapan Gülşadî'nin 100'den fazla şiiri vardır. Sülalesinde Babası Hamza ile ağabeyi Recep, çevrede iyi hikâye anlatan kişiler olarak isim yapmışlardır.(Kaya, 1999, 21-24)

ERKANÎ⁵

Gülşadî'nin yeğenidir. Asıl ismi Yavuz Altay olup 1960 yılında Sivas'ın Çayboyu mahallesinde doğmuştur. Nadir ve Fatma'nın oğludur. İlkokul mezunudur ve okulu Çayboyu mahallesi ilkokulunda tamamlamıştır. Askerlik hizmetini 1980-1981'de tankçı olarak Ankara ve Çorlu'da yapmıştır. 1985'te evlenmiş ve beş çocuğu (Zühal, Hamza, Hilâl, Fatma, Damlanur) olmuştur. Sivas Dikimevinde terzi olarak çalışmaktadır. Gülşadî'nin yanında yetişmiştir. İlk şiirini askerdeyken Gülşadî'ye cevap olarak yazmıştır. Dedesi Hamza ara sıra kendisine ait ve çoğu zaman da güzel ustamalı şiirler söylemiş. Saz çalmakta usta olup, güzel sesi vardır.(Kaya, 1999,21-24)

⁴ Âşık Kul Fani'nin ustası.

⁵ Âşık Kul Fani'nin en yakın arkadaşı ve Gülşadî'nin çırağı

*Kul Fanî'nin bebekliği

*Kul Fanî ilköğretimde

*Kul Fani'ni ilköğretimde

*Kul Fânî'nin annesi Hatice Güler

*Kul Fânî'nin babası Turan Güler

*Kul Fânî ve kardeşleri

Kul Fanî' nin düğünü çeyize bakma

*Kul Fanî ve eşi Nezahat Güler çocukları Abdülsamet Güler, Abdülkerim Güler

Kul Fanî ve çocukları

**SİVAS FASIL HEYETİ ÂŞIKLAR
ve
HALK OYUNLARI DERNEĞİ
KİMLİK KARTI**

**Ahmet AYIK
DERNEK BAŞKANI**

ADI : Mahir
SOYADI : GÜLER
DOĞUM TARİHİ : 11.11.1960
DOĞUM YERİ : Bademkaya
T.C.KİMLİK NO : 4505 229 51 58
MAHLASI : Âşık KULFANI
K.T.B KAYIT NO : YB.2007.0251

T.C
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ARAŞTIRMA VE EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜ
YAŞAYAN HALK ŞAİRİ (AŞIK – OZAN)
BİLGİ FORMU

1. Adı Soyadı : MAHİR GÜLER
2. Mahlası : KULFANİ
3. Baba Adı : TURAN
4. Ana Adı : HATİCE
5. Doğum Yeri / Yılı : BADEM KAYA 11 / 11 / 1960
6. Medeni Durumu : EVLİ
7. Varsa Çocuklarınızın sayısı (kız-erkek) : 1 kız 3 erkek
8. Öğrenim Durumu : Bilinmiyor Okuryazar İlkokul
Ortaokul (lise mezunu) Üniversite veya yüksek okul
9. Asıl mesleği : TCDD.motor tamircisi.
10. Halen ne işle uğraşılıyor : EMEKLİ
11. Daimi Adresi : AKDEĞİRMEN MAH. MUTTALİP
EFENDİ CAD. BAŞAK APT. A BLOK
NO : 44 /1

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Fotoğraf
ARAŞTIRMA EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Yaşayan Halk Şairi (Aşık- Ozan)
Bilgi formu

Adı Soyadı	MAHİR GÜLER
Mahlası (Şah beyitinde kullandığı isim)	KULFANİ
Sanat Türü (Aşık'mı, kalem şairi mi, zakir mi?)	AŞIK
Baba Adı	TURAN
Ana Adı	HATİCE
Doğum Yeri ve Yılı	BADEMKAYA 11 / 11 / 1960
Medeni Durumu	EVLİ
Varsa çocuk sayısı (kız – erkek)	1 kız 3 erkek
Öğrenim Durumu (İlk, orta, lise, yüksek)	Endüstri meslek lisesi (motor bölümü)
Asıl Mesleği (Ozanlık dışında)	TCDD. Yollarında motor tamircisi
Halen ne işle uğraştığı	Emekli
Halen ne işle uğraştığı	
İlçesi	SİVAS MERKEZ
Köyü / Mahallesi	BADEMKAYA
Kayıtlı olduğu meslek birliği (varsa)	YOK
Üye olduğu Ozan, Aşık Derneği, vakfı vb.	SİVAS FASIL HEYETİ AŞIKLAR VE HALK OYUNLARI DERNEĞİ
Eserleri (kitap- Kaset- CD vs.)	
Şiirlerinin yayımlandığı dergi ve kitaplar	YEREL BASIN VE GÖRSEL YAYINLAR
Sadece şiir mi yazıyor	-----
Sadece saz mı çalıyor	-----
Hem Saz çalıyor , hem şiir mi yazıyor	EVET
Kaç yaşında şiir'e başladığı	16 (ON ALTI)
Kaç yaşından beri saz çalıyor	18 (ON SEKİZ)
Ustası var mı, varsa kim, kimler	AŞIK GÜLŞADİ (YILMAZ ALTAY)

	M. ÇOBANOĞLU, REYHANI, M. İHSANI, E. ERĞANI, N. SÜMMANOĞLU, Ş. TAŞLOVA, N. MERAMI, ÇIRAĞI
Hangi Ozanlardan etkilendi	
Çıracak yetiştirdi mi ?	HAYIR
Hangi tarzda şiir yazıyor (koşma, destan, Ağıt, Türkü, vb.)	AŞIKLIK GELENEĞİ İÇERİSİNDE HER TÜRLÜ ŞİİR YAZIYOR.
Daimi Adresi ve telefonları	AKDEĞİRMEN MAH. MUTTALİP EFENDİ CAD. BAŞAK APT. A BLOK NO 44 / 1 SİVAS 0346 223 1881 / 0537 241 10 12, 0533 335 53 99

Adı Soyadı ve imzası

Tarihi

MAHİR GÜLER

ÖZGEÇMİŞ**KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı Soyadı: Huri Selcen KAYA
Uyruğu: TC
Doğum Tarihi ve Yeri: 10/ 09/ 1983/ SİVAS
e-posta: selcen.kaya.selcen@hotmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet
Yılı		
Lisans	CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	2005
Y. Lisans	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	2008

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
2008-2013	ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI	ÖĞRETMEN
11.09.2013	MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ	ÖĞRETMEN